

EUROOPA PARLAMENT

2009 - 2014

Istungidokument

4.12.2013

cor01

PARANDUS

20. novembril 2013. aastal esimesel lugemisel vastu võetud Euroopa Parlamendi seisukohale eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus
P7_TA-PROV(2013)0492
(COM(2011)0626 – C7-0339/2011 – COM(2012)0535 – C7-0310/2012 – 2011/0281(COD))

Kooskõlas Euroopa Parlamendi kodukorra artikliga 216 tehakse ülalnimetatud seisukohale järgmine parandus:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU

MÄÄRUS (EL) nr .../...,

...,

millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 42 esimest lõiku ja artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut **II** ,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide *parlamentidele*,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust¹,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,

¹ ***8. märtsi 2012. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).***
² ***ELT C 191, 29.6.2012, lk 116, ja ELT C 44, 15.2.2013, lk 158.***

võttes *arvesse Regioonide Komitee arvamust*¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni teatistes Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühise põllumajanduspoliitika eesmärgid 2020. aastaks: toidu, loodusvarade ja territooriumiga seotud tulevikuprobleemide lahendamine”³ on esitatud ühise *põllumajanduspoliitika* (ÜPP) võimalikud probleemid, eesmärgid ja suundumused pärast 2013. aastat. Võttes arvesse arutelu kõnealuse teatise üle, tuleks ÜPPd reformida jõustumisega alates 1. jaanuarist 2014. Kõnealune reform peaks hõlmama kõiki ÜPP peamisi vahendeid, sealhulgas nõukogu määrust (EÜ) nr 1234/2007³. Arvestades reformi ulatust, on asjakohane tunnistada *kõnealune määrus* kehtetuks ja asendada see *põllumajandustoodete turgude ühist korraldust käsitleva* uue määrusega. Võimaluse korral peaks reform ühtlustama, tõhustama ja lihtsustama eelkõige ka selliseid sätteid, mis hõlmavad rohkem kui ühte põllumajandussektorit, sealhulgas tagades, et komisjon võib delegeeritud õigusaktidega võtta vastu meetmete mitteolemuslikke osi.

¹ *ELT C 225, 27.7.2012, lk 174.*

² *Euroopa Parlamendi 20. novembri 2013. aasta seisukoht.*

³ *Nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT L 299, 16.11.2007, lk 1).*

- (2) *Käesolev määrus peaks sisaldama kõiki põllumajandustoodete ühise turukorralduse põhielemente.*
- (3) *Käesolevat määrust tuleks kohaldada kõigi Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) (koos „aluslepingud”) I lisas loetletud põllumajandustoodete suhtes, et tagada kõigi selliste toodete ühine turukorraldus, nagu on nõutud ELi toimimise lepingu artikli 40 lõikes 1.*
- (4) *Tuleks selgitada, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr .../2013^{1*} ning selle alusel vastuvõetud sätteid tuleks põhimõtteliselt kohaldada käesolevas määruses sätestatud meetmete suhtes. Eelkõige on määruses (EL) nr .../2013^{**} kehtestatud sätted, millega tagatakse ÜPPd käsitlevates sätetes sisalduvate kohustuste täitmine, sh kontrollid ning nõuetele mittevastavuse korral kohaldatavad haldusmeetmed ja -karistused ning eeskirjad seoses tagatiste esitamise ja vabastamise ning alusetult makstud summade tagasimaksmisega.*
- (5) Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 43 lõikele 3 võtab nõukogu vastu meetmed hindade ja maksude, toetuste ja koguseliste piirangute kehtestamise kohta. Selguse huvides tuleks ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaldamisel käesolevas määruses sõnaselgelt osutada asjaolule, et nõukogu võtab meetmed, tuginedes kõnealusele õiguslikule alusele.
- (6) *Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada või muuta käesoleva määruse teatavaid vähemolulisi osi. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning nõuetekohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.*

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, juhtimise ja järelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L ...).*

^{*} Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 94/13 esitatud määruse number ja täiendada joonealust märkust.

^{**} Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 94/13 esitatud määruse number.

- (7) *Käesolevas määruses tuleks sätestada mõned teatavaid sektoreid puudutavad mõisted. Riisisektori eripära arvessevõtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse riisisektorit puudutavaid mõisteid niivõrd, kui see on vajalik nende ajakohastamiseks turu arengut silmas pidades.*
- (8) Käesolevas määruses *osutatakse* kombineeritud nomenklatuuri rubriikide ja alamrubriikide tootekirjeldustele ja viidetele. Muudatused ühise tollitariifistiku nomenklatuuris võivad tingida vajaduse *käesolevat määrust* vastavalt tehniliselt kohandada. *Kõnealuste muudatuste arvessevõtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et teha vajalikud tehnilised* kohandused. Lihtsuse ja selguse huvides tuleks nõukogu määrus (EMÜ) nr 234/79¹, millega praegu on ette nähtud selline õigus, tunnistada kehtetuks ning vastav õigus tuleks ette näha *käesolevas määruses*.
- I
- (9) Teravilja, riisi, suhkru, kuivsooda, seemnete, *veini*, oliiviõli ja lauaoliivide, lina ja kanepi, puu- ja köögivilja, *töödeldud puu- ja köögivilja*, banaanide, piima ja piimatoodete ning siidiusside puhul tuleks kehtestada turustusaastad, mis on võimaluse korral kohandatud nende toodete vastavatele bioloogilistele tootmistsüklitele.
- I

¹ Nõukogu 5. veebruari 1979. aasta määrus (EMÜ) nr 234/79 põllumajandustoodete ühise tollitariifistiku nomenklatuuri kohandamise korra kohta (EÜT L 34, 9.2.1979, lk 2).

- (10) Turgude stabiliseerimiseks ja põllumajandusega tegelevale rahvastikuosale rahuldava elatustaseme tagamiseks on eri sektorites välja töötatud **turutoetuse** diferentseeritud süsteem ja kasutusele võetud otsetoetuskavad, milles võetakse ühest küljest arvesse iga sektori vajadusi, teisalt aga eri sektorite omavahelist sõltuvust. Neid meetmeid rakendatakse riikliku sekkumise või **eraladustamistoetuse** maksmise vormis. Jätkuvalt on vaja säilitada **turutoetusmeetmed**, samal ajal neid tõhustades ja lihtsustades.
- (11) ***Tuleks kehtestada liidu klassifitseerimis-, identifitseerimis- ja esitlemisskaalad rümpade jaoks veise- ja vasikaliha-, sealihaga, lamba- ja kitselihasektoris nende sektorite hindade registreerimise ja turusekkumise meetmete kohaldamise eesmärgil. Peale selle järgivad sellised liidu skaalad turu läbipaistvuse parandamise eesmärki.***
- (12) Selguse ja läbipaistvuse huvides tuleks **riiklikku sekkumist käsitlevad** sätted allutada ühisele struktuurile, säilitades samas igas sektoris järgitava poliitika. Selleks on asjakohane eristada **võrdluskünniseid** ja sekkumishindu ning määratleda viimati nimetatud hind. Eelkõige on sealjuures oluline selgitada, et üksnes riikliku sekkumise jaoks kehtestatud sekkumishinnad vastavad WTO põllumajanduslepingu 3. lisa 8. punkti esimeses lauses osutatud kohaldatavatele jäikadele hindadele (st **turuhinna** toetus). Sellega seoses tuleks mõista, et turusekkumine võib olla nii riikliku sekkumise kui ka sekkumise muude vormidena, mille puhul ei kasutata varem kehtestatud hinna avaldamist.

- (13) Iga asjaomase sektori varasemate ühiste turukorralduste (ÜTKd) kohaseid tavaid ja kogemusi silmas pidades, peaks **riikliku** sekkumise süsteem olema vajaduse korral avatud aasta teatavatel perioodidel ning seda tuleks avada kõnealuse perioodi jooksul pidevalt või sõltuvalt turuhindadest.
- (14) **Riikliku** sekkumise **hind** peaks **koosnema** mõnede toodete teatavate koguste puhul kindlaksmääratud hinnast ning varasemate ÜTKde kohaseid tavaid ja kogemusi kajastavatel muudel juhtudel peaks see sõltuma pakkumismenetlusest.
- (15) Käesolevas määruses tuleks sätestada riikliku sekkumise käigus ostetud toodete müümise võimalus. Sellised meetmed tuleks võtta viisil, mis väldib turuhäireid ning tagab võrdse juurdepääsu kaupadele ja ostjate võrdse kohtlemise.
- (16) ***Olemasoleva, ÜPP kohaselt vastu võetud liidus enim puudust kannatavatele isikutele toiduabi jaotamise kava suhtes tuleks kohaldada eraldi määrust, mis võetakse vastu kõnealuse kava sotsiaalse ühtekuuluvuse eesmärkide kajastamiseks. Käesolevas määruses tuleks siiski näha ette sätted, millega lubada riiklikes sekkumisvarudes hoitavate põllumajandustoodete realiseerimist, et neid saaks kasutada kõnealuse kava raames.***

- (17) *Turu tasakaalustamise ja turuhindade stabiliseerimise eesmärgi saavutamiseks võib olla vaja anda eraladustamistoetust teatavate põllumajandustoodete puhul. Turu läbipaistvuse tagamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte* ■ *, et sätestada tingimused, mille kohaselt võib otsustada anda eraladustamistoetust* ■ *, võttes arvesse turuolukorda.*
- (18) *Selleks et tagada, et tooted, mis on kokku ostetud riikliku sekkumise raames või mille suhtes antakse eraladustamistoetust, oleksid pikaajalise ladustamise jaoks sobivad ning veatu ja turustatava kvaliteediga ning selleks, et võtta riikliku sekkumise ja eraladustamise kulutasuvuse tagamise eesmärgil arvesse eri sektorite eripära, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte* ■ *, millega lisaks käesolevas määruses sätestatud nõuetele sätestatakse nõuded ja tingimused, millele kõnealused tooted peavad oma kvaliteedi ja rahastamiskõlblikkuse poolest vastama* ■ *.*
- (19) *Teravilja- ja koorimata riisi sektorite eripära arvessevõtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega sätestatakse kvaliteedikriteeriumid nimetatud põllumajandustoodete kokkuostuks ja müügiks.*

- (20) Selleks et *tagada asjakohane ladustamismaht ning riikliku sekkumise süsteemi tõhusus seoses kulutasuvuse, jaotamise ja ettevõtjate juurdepääsuga ning selleks, et säilitada riikliku sekkumise raames kokku ostetud toodete kvaliteet nende müümiseks ladustamisperioodi lõpus*, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ nõuete kohta, mida tuleb järgida *ladustuskohtades kõikide toodete puhul, mille suhtes kohaldatakse riiklikku sekkumist*, ning eeskirjade kohta, milles käsitletakse toodete ladustamist sellises liikmesriigis ja väljaspool seda liikmesriiki, kes vastutab toodete ja nende töötlemise eest seoses tollimaksude ning muude vastavalt ühisele põllumajanduspoliitikale eraldatavate või sissenõutavate summadega.
- (21) Selleks et tagada eraladustamise puhul soovitud tulemus turul, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte *eeskirjade ja tingimuste* kohta, mida kohaldatakse, kui lepingulise ladustusaja jooksul ladustatav kogus on väiksem, kui lepingus ette nähtud, ■ ettemakse andmise tingimuste kohta *ning eraladustamislepingute alusel ladustatud toodete uuesti turustamise või müügi tingimuste* kohta.
- (22) Riikliku sekkumise *ja* eraladustamise *süsteemide nõuetekohase toimimise tagamiseks* peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega nähakse ette ■ pakkumismenetluste kasutamine *ning* ettevõtjate *suhtes kohaldatavad lisatingimused* ja nõue *ettevõtjate* poolt tagatise esitamiseks ■ .

- (23) Selleks et **võtta arvesse tehnilisi arenguid ning veise- ja vasikaliha-, sealiha-, lamba- ja kitseliha sektorite vajadusi ning vajadust** standardida eri toodete esitlemist turu läbipaistvuse parandamise ja hindade registreerimise eesmärgil ning seoses turusekkumise meetmete kohaldamisega, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte **■**, millega **kohandatakse ja ajakohastatakse** liidu klassifitseerimisskaalad rümpade jaoks **nimetatud sektorites ning sätestatakse teatavad seotud lisasätted ja erandid.**
- (24) Tuleks soodustada puu- ja köögivilja **ning piima** ja piimatoodete tarbimist **koolilaste poolt, eesmärgiga** järjepidevalt suurendada kõnealuste toodete osakaalu laste toiduvalikus ajal, mil nende toitumisharjumused on kujunemisjärgus, **aidates sellega kaasa ÜPP eesmärkide saavutamisele, eelkõige turgude stabiliseerimisele ning praeguste ja tulevaste varude kättesaadavusele.** Tuleks soodustada liidu abi, et rahastada või kaasrahastada kõnealuste toodete pakkumist lastele õppeasutustes.

- (25) Liidu **koolipuu- ja köögivilja ning koolipiima** kavade eelarve mõistliku haldamise tagamiseks tuleks kehtestada iga kava jaoks asjakohased sätted. Liidu toetust ei tohiks kasutada olemasolevate riiklike koolipuu- **ja köögivilja ning koolipiima** kavade rahaliste vahendite asendamiseks. Pidades silmas eelarvepiiranguid, peaksid liikmesriigid sellest hoolimata suutma asendada kõnealustele kavadele antava riikliku rahalise osaluse erasektori osalusega. Koolipuu- **ja köögivilja kavade** tõhususe suurendamiseks **võib olla vaja** täiendavaid meetmeid, mille puhul peaks **liikmesriikidel** olema lubatud anda riiklikku toetust. **Kavades osalevad liikmesriigid peaksid osutama asjaolule, et liit seda subsideerib.**
- (26) Selleks et parandada laste toitumisharjumusi **ning tagada, et toetus oleks suunatud lastele, kes käivad korrapäraselt haridusasutustes, mida liikmesriik haldab või mille ta on heaks kiitnud**, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ koolipuu- ja köögivilja kava kohta, milles käsitletakse **toetuse suunamisega seotud täiendavaid kriteeriume**, toetusesaajate heakskiitmist ja valimist **ning riiklike või piirkondlike strateegiate koostamist ja täiendavaid meetmeid.**

- (27) *Selleks et tagada liidu rahaliste vahendite tõhus ja sihipärane kasutamine, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte koolipuu- ja köögivilja kava kohta, milles käsitletakse saadud toetuse taotlustel põhinevat toetuse liikmesriikide vahel ümberjaotamise meetodit, liidu toetuse saamiseks rahastamiskõlblikke kulusid, sealhulgas võimalus määrata kindlaks selliste kulude ülemmäär, ning liikmesriikide kohustust seirata ja hinnata oma koolipuu- ja köögivilja kavade tõhusust.*
- (28) *Selleks et parandada teadlikkust koolipuu- ja köögivilja kava kohta, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte seoses nõudega, et koolipuu- ja köögivilja kavas osalevad liikmesriigid osutaksid asjaolule, et liit seda subsideerib.*

- (29) Selleks et võtta arvesse piimatoodete tarbimise suundumust ■ , piimatoodete turu uuendusi ja arengut, *toodete kättesaadavust liidu eri turgudel ning toiteväärtuse aspekte, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte koolipiima kava kohta, milles käsitletakse: koolipiima kava jaoks sobivaid tooteid; liikmesriikide riiklikke või piirkondlikke strateegiaid, sealhulgas vajaduse korral kaasnevaid meetmeid; ning kava järelevalvet ja hindamist.*
- (30) Selle tagamiseks, et asjaomased toetusesaajad ja taotlejad vastaksid liidu toetuse saamise tingimustele ning *et kõnealus toetust kasutataks tõhusalt ja tulemuslikult* peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ , milles käsitletakse *eeskirju toetusesaajate ja taotlejate kohta, kes vastavad toetuse saamise tingimustele; nõuet, et liikmesriigid peavad taotlejad heaks kiitma; ning piimatoodete kasutamist toidu valmistamisel haridusasutustes.*
- (31) Selle tagamiseks, et toetuse taotlejad täidavad oma kohustusi, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte seoses tagatise esitamise nõudega ■ juhul, kui toetus on ette makstud ■ .

■

- (32) *Selleks et parandada teadlikkust koolipiimakava kohta, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte tingimuste kohta, mille kohaselt peavad liikmesriigid osutama selles kavas osalemisele ja asjaolule, et liit seda subsideerib.*
- (33) *Selle tagamiseks, et toetuse saamine kajastuks toodete hinnas, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse koolipiima kava raames hindade järelevalve teostamist.*
- (34) Liidu rahastamist on vaja selleks, et ergutada **tunnustatud tootjaorganisatsioone, tootjaorganisatsioonide liite või tootmisharudevahelisi** organisatsioone koostama töökavasid oliiviõli ja lauaoliivide tootmise **ja turustamise** parandamiseks. Sellega seoses tuleks käesolevas määruses sätestada liidu toetuse andmine vastavate töökavade raames võetavatele meetmetele antud prioriteetide alusel. ■ Kaasrahastamist tuleks siiski **vähendada** selliste töökavade **tõhususe** suurendamise nimel.

- (35) Selleks et tagada ■ oliiviõli ja lauaoliivide *sektori tootjaorganisatsioonidele, tootjaorganisatsioonide liitudele või tootmisharudevahelistele organisatsioonidele* antava liidu toetuse *tõhus ja tulemuslik kasutamine* ning selleks et tõsta oliiviõli ja lauaoliivide tootmise kvaliteeti ■, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte *erimeetmete kohta, mida saab liidu toetusega rahastada, ning tegevuste ja kulude kohta, mida liidu toetusega rahastada ei saa; liidu toetusest teatavatele valdkondadele* eraldatavate *miinimumsummade kohta; tagatise esitamise nõude kohta; ning kriteeriumide kohta, mida liikmesriigid peavad* tööprogrammide valikul ja heakskiitmisel *arvesse võtma.*
- (36) Käesolevas määruses *tuleks eristada* ühelt poolt puu- ja köögivilja, mis on mõeldud *koheseks* tarbimiseks ning töötlemiseks, ning teiselt poolt töödeldud puu- ja köögivilja. *Rakendusfonde* käsitlevaid eeskirju, rakenduskavasid ja liidu finantsabi *tuleks* kohaldada üksnes esimese kategooria puhul, ning selles kategoorias *tuleks* mõlemat liiki puu- ja köögivilja *käsitleda sarnaselt.*
- (37) Puu- ja köögivilja tootmismahu ei ole võimalik täpselt prognoosida ning kõnealused tooted riknevad kiiresti. Isegi piiratud ülejäägid võivad turgu märkimisväärselt häirida. Seepärast tuleks võtta kriisiohjemeetmed ning kõnealused meetmed jätkuvalt lülitada rakenduskavadesse.

- (38) Puu- ja köögivilja tootmine ning turustamine peaks igati arvestama keskkonnaprobleeme, sealhulgas viljelustavasid, jäätmekäitlust ja turult kõrvaldatud toodete hävitamist, eeskätt vee kvaliteedi kaitse, elurikkuse säilitamise ja maapiirkondade korrashoiu seisukohalt.
- (39) Maaelu arengu poliitika kohaselt tuleks tootjarühmade loomiseks anda toetust kõigi liikmesriikide kõikides sektorites. *Seetõttu* tuleks lõpetada eritoetuse andmine puu- ja köögiviljasektoris.
- (40) Eeskätt puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonidele *ja nende liitudele* suurema vastutuse andmiseks oma rahaliste otsuste eest ja neile määratud riiklike ressursside suunamiseks tulevaste nõudmiste jaoks tuleks nende ressursside kasutamisele seada tingimused. Tootjaorganisatsioonide *ja nende liitude* asutatud rakendusfondide ühine rahastamine on sobiv lahendus. Teatavatel juhtudel peaks olema lubatud täiendav rahastamine. Rakendusfonde tuleks kasutada üksnes puu- ja köögiviljasektori rakenduskavade rahastamiseks. Liidu kulude kontrollimiseks peaks rakendusfonde asutavatele tootjaorganisatsioonidele *ja nende liitudele* antaval abil olema piir.

- (41) Piirkondades, kus puu- ja köögiviljasektoris on tootmise organiseeritus madal, tuleks lubada täiendavat riiklikku rahalist osalust. Liikmesriikidele, kellel on erilisi struktuurilisi raskusi, peaks liit sellise osaluse hüvitama.
- (42) Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonidele **ja nende liitudele** tõhusa, sihipärase ja jätkusuutliku toetuse tagamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ rakendusfondide ja -kavade kohta, **rakenduskavade** riikliku raamistiku ja riikliku strateegia kohta **seoses riikliku raamistiku ja riiklike strateegiate tõhususe jälgimise ja hindamise kohustusega**; liidu finantsabi kohta; kriiside ennetamise ja ohjamise meetmete kohta; ning riikliku finantsabi kohta.
- (43) Oluline on ette näha sellised veinisektori toetusmeetmed, mis tugevdavad konkureerivaid struktuure . Kõnealuste meetmete määratlemise ja rahastamise eest peaks vastutama liit, aga piirkondlike asutuste vajadustele vastava sobiva meetmekombinatsiooni valik peaks jääma liikmesriikidele, võttes vajaduse korral arvesse piirkonna eripära ning lülitades meetmed ka riiklikesse toetusprogrammidesse. Kõnealuste programmide rakendamise eest peaksid vastutama liikmesriigid.

- (44) Üks riiklike toetusprogrammide jaoks kõlblik keskne meede peaks olema liidu veinide müügi edendamine ja turustamine. ***Innovatsiooni toetamine võib suurendada liidu viinamarjasaaduste turustamisvõimalusi ja konkurentsivõimet.*** Ümberkorraldus- ja muutmistegevuse rahastamist tuleks jätkata, sest neil on veinisektorile positiivne struktuuriline mõju. Samuti peaks olema võimalik toetada veinisektoris selliste investeeringute tegemist, mille eesmärk on parandada ettevõtete majanduslikke näitajaid. Kõrvalsaaduste destilleerimise toetamine peaks olema selline meede, mida on võimalik kasutada liikmesriikidel, kes soovivad sellist vahendit kasutada, et tagada veini kvaliteet ja kaitsta samal ajal keskkonda.
- (45) Kriisiolukordade vastutustundliku lahendamise soodustamiseks tuleks veinitoetusprogrammide raames rahastada selliseid ennetusvahendeid nagu näiteks saagikindlustus, ühisfondid ja toorelt koristamine.
- (46) Viinamarjakasvatajate toetamist käsitlevad sätted, mille kohta liikmesriigid on teinud toetusõigusi käsitleva otsuse, on muudetud lõplikuks ***alates eelarveaastast 2015*** määruse (EÜ) nr ***1234/2007*** artikli ***103n alusel*** ning kõnealuses artiklis sätestatud tingimuste kohaselt.

- (47) Selle tagamiseks, et *liikmesriikide* veinitoetusprogrammid täidaksid oma eesmärgid ning et liidu rahaliste vahendite kasutamine oleks *tõhus ja tulemuslik*, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ seoses järgmisega: eeskirjad, milles käsitletakse: kulude eest vastutamist *komisjoni poolt* toetusprogrammide ja nende muudatuste kättesaamise kuupäeva ja nende kohaldamise alguskuupäeva vahelisel ajal; eeskirjad, milles käsitletakse toetusprogrammide *sisu, kulusid, haldus- ja personalikulusid ning tegevusi, mida võib liikmesriikide toetusprogrammidesse lisada, ning tingimusi ja võimalust teha saagikindlustuse toetuse korral makseid vahendajate kaudu*; eeskirjad, milles käsitletakse tagatise *esitamise nõuet* ettemakse korral; *eeskirjad, milles käsitletakse teatavate mõistete kasutamist; eeskirjad, milles käsitletakse kulude ülemmäära kindlaksmääramist seoses viinamarjaistanduste ümberistutamisega tervisega seotud või fütosanitaarsetel põhjustel; eeskirjad, milles käsitletakse projektide topeltrahastamise vältimist*; eeskirjad, milles käsitletakse tootjate kohustust kõrvaldada veinivalmistamise kõrvalsaadused ja erandeid kõnealusest kohustusest, et vältida täiendavat halduskoormust; eeskirjad, milles käsitletakse destilleerijate vabatahtlikku sertifitseerimist; *ning eeskirjad, mis võimaldavad liikmesriikidel kehtestada tingimused toetusmeetmete nõuetekohaseks toimimiseks.*

- (48) Mesinduse eripäraks on tootmistingimuste ja saagikuse suured erinevused ja ettevõtjate hajutatus ning mitmekesisus nii tootmis- kui ka turustusetapis. Lisaks arvestades ***mesilaste tervisega seotud vahejuhtumite sagenemist seoses tarude vastu suunatud teatavate rünnakutega ning eelkõige*** varroatoosi levikut mitmes liikmesriigis viimastel aastatel ja probleeme, mida see haigus mee tootmises tekitab, on liidu abinõud jätkuvalt vajalikud, sest varroatoosi ei ole võimalik täielikult likvideerida ning seda tuleb ravida selleks heakskiidetud toodetega. Neid asjaolusid arvestades ning eesmärgiga parandada mesindustoodete tootmist ja turustamist liidus, tuleks iga kolme aasta järel kõnealuse sektori jaoks koostada riiklikud programmid, et parandada mesindustoodete tootmise ja turustamise üldtingimusi. Neid riiklikke programme peaks osaliselt rahastama liit.
- (49) ***Tuleks kindlaks määrata, milliseid meetmeid võib lisada mesindusprogrammidesse. Selleks et tagada liidu toetuskava kohandamine vastavalt viimastele arengutele ja hõlmatud meetmete tõhusus mesindustoodete tootmise ja turustamise üldtingimuste parandamisel, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte meetmete nimekirja ajakohastamise kohta olemasolevaid meetmeid kohandades või uusi meetmeid lisades.***

- (50) *Selleks et tagada* liidu rahaliste vahendite **tõhus ja tegelik** kasutamine mesindussektori toetuseks, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte **liikmesriikide mesindusprogrammide ja maaelu arengu programmide topeltrahastamise vältimise** kohta ning igale osalevale liikmesriigile liidu rahalise panuse eraldamise aluse kohta.
- (51) Nõukogu *määruse (EÜ) nr 73/2009¹* kohaselt on **humala pindalatoetus tootmiskohustusega sidumata alates 1. jaanuarist 2010. Selleks et võimaldada humalatootjaid ühendavatel tootjaorganisatsioonidel oma tegevust endisel kujul jätkata, tuleks lisada erisäte, mille kohaselt on asjaomases liikmesriigis võimalik kasutada samaväärseid summasid samade tegevuste rahastamiseks. Selle tagamiseks, et toetusega rahastatakse käesolevas määruss sätestatud tootjaorganisatsioonide eesmärgi, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse toetuse taotlusi, eeskirju rahastamiskõlblike humalakasvatusalade kohta ja toetuse arvutamist.**
- (52) Sarnaselt muude sektorite toetuste osas võetud seisukohaga tuleks liidu toetus siidiusside kasvatamiseks tootmisest lahti siduda ning lisada otsetoetuste süsteemi.

¹ Nõukogu 19. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 73/2009, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames põllumajandustootjate suhtes kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks, muudetakse määruseid (EÜ) nr 1290/2005, (EÜ) nr 247/2006, (EÜ) nr 378/2007 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1782/2003 (ELT L 30, 31.1.2009, lk 16).

- (53) Toetuse maksmine liidus lõssi ja lõssipulbri tootmiseks, mida kasutatakse söödana ning töödeldakse kaseiiniks ja kaseinaatideks, on osutunud ebatõhusaks turutoetusmeetmeks ning see tuleks seetõttu peatada; samuti tuleks peatada juustu tootmisel kaseiini ja kaseinaatide kasutamist käsitlevate eeskirjade kohaldamine.
- (54) *Otsus lõpetada viinapuude istutamise keeld üleminekuajal liidu tasandil on õigustatud, sest 2008. aasta liidu veinituru korralduse reformi peamised eesmärgid on saavutatud, eelkõige on tehtud lõpp pikaajalisele struktuursele veini ületootmisele ning liidu veinisektori konkurentsivõime ja turule orienteeritus on pidevalt paranenud. Selliste positiivsete arengute põhjuseks oli viinapuude kasvuala märkimisväärne vähenemine üle kogu liidu, vähem konkurentsivõimeliste tootjate lahkumine ning teatavate turutoetusmeetmete järkjärguline kaotamine, mille tõttu kadus motivatsioon teha investeeringuid, mis ei olnud majanduslikult elujõulised. Tarnemahu vähenemine, struktuurimeetmete ning veiniekspordi edendamise toetamine võimaldasid paremini kohaneda liidu tasandil vähenenud nõudlusega, mille põhjuseks oli tarbimise pidev kahanemine traditsioonilistelt veinitootmisega tegelevates liikmesriikides.*

- (55) *Kuid väljaade, et nõudlus maailmaturu tasandil kasvab pidevalt, motiveerib tarnemahtu suurendama ning seega istutama järgmise kümne aasta jooksul uusi viinapuid. Kuigi oma turuosa säilitamise nimel maailmaturul tuleks püüelda peamise eesmärgi poole, milleks on liidu veinisektori konkurentsivõime suurendamine, võib rahvusvahelisel turul prognoositavale nõudluse kasvule vastav liiga kiirelt kasvav viinapuude uusistutus viia uuesti olukorrani, kus keskpikal perioodil on tarnemaht liiga suur, millel võivad olla sotsiaalsed ja keskkonnaalased mõjud teatavates veinitootmise piirkondades. Selleks et tagada viinapuude istutamise korraline kasv ajavahemikul 2016–2030, tuleks liidu tasandil luua uus süsteem viinapuude istutamise haldamiseks, nimelt viinapuude istutuseks antavate lubade süsteem.*
- (56) *Kõnealuse uue viinapuude istutuse süsteemi raames võib lubasid anda nii, et tootjad ei kannu mingeid kulusid ning kui luba ei kasutata, siis peaks see kaotama kehtivuse kolme aasta pärast. Tänu sellele saaksid veinitootjad, kellele selline luba on antud, seda kiirelt ja vahetult kasutada, vältides seeläbi spekulatsiooni.*

- (57) *Viinapuude uusistutuse kasvu peaks piirama kaitsemeetmete mehhanismiga liidu tasandil, mille aluseks on liikmesriigi kohustus anda igal aastal lubasid uusistutustele, mis moodustavad kokku 1% istutatud viinapuude kogu kasvualast, võimaldades samas teatavat paindlikkust, et võtta arvesse iga liikmesriigi konkreetseid olusid. Liikmesriigid peaksid saama ise otsustada, kas eraldada riiklikul või piirkondlikul tasandil väiksemad alad, sealhulgas selliste piirkondade tasandil, mis vastavad konkreetse kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise nõuetele, lähtudes objektiivsetest ja mittediskrimineerivatest põhjendustest, tagades samas, et kehtestatud piirangud on üle 0% ning ei ole taotletava eesmärgi saavutamiseks liiga piiravad.*
- (58) *Selleks et tagada lubade andmine mittediskrimineerival viisil, tuleks sätestada teatavad kriteeriumid, eelkõige juhul, kui tootjate poolt esitatud taotlustes taotletud hektarite koguarv ületab liikmesriikide poolt antavate lubadega hõlmatud hektarite koguarvu.*

- (59) *Loa andmine tootjatele, kes juurivad välja olemasoleva viinapuude kasvuala, peaks toimuma taotluse esitamisel automaatselt ning mitte sõltuma uusistutuste kaitsemehhanismist, sest sellega ei kaasne viinapuude kasvuala üldpindala suurenemine. Teatavate piirkondade puhul, mis vastavad kaitstud päritolunimetusega või kaitstud geograafilise tähisega veinide tootmiseks esitatavatele nõuetele, peaks liikmesriikidel olema võimalus piirata sellise loa andmist taasistutuseks, võttes aluseks tunnustatud ja representatiivsete kutseorganisatsioonide soovitusel.*
- (60) *Sellist uut lubade andmise süsteemi viinapuude istutusteks ei tohiks kohaldada liikmesriikidele, kes ei kohalda liidu istutusõiguse üleminekurežiimi ning peaks olema vabatahtlik neile liikmesriikidele, kelle suhtes küll kohaldatakse istutusõigusi, kuid kus viinapuude kasvuala jääb alla teatava künnise.*
- (61) *Sujuva ülemineku tagamiseks endiselt istutusõiguse režiimilt uuele süsteemile tuleks kehtestada üleminekusätted, eelkõige seetõttu, et vältida ülemäärast istutamist enne uue süsteemi kehtivuse algust. Liikmesriikidel peaks olema teatava paindlikkuse rakendamise võimalus taotluste esitamise tähtaja üle otsustamisel seoses istutusõiguste muutmisega lubadeks 31. detsembrist 2015 kuni 31. detsembrini 2020.*

- (62) *Selleks et tagada viinapuude istutuseks lubade andmise süsteemi ühtlane ja tõhus rakendamine, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte seoses tingimustega, mille tõttu jäetakse teatavate viinapuude istutamine süsteemist välja, eeskirjadega, mis on seotud rahastamiskõlblikkus- ja prioriteetsuskriteeriumidega, nende kriteeriumide lisamisega ning viinapuude, mis tuleb välja juurida, ja uute istutatud viinapuude üheaegse olemasoluga, samuti põhjendustega, mille alusel võib liikmesriik piirata taasistutuseks lubade andmist.*
- (63) *Loata toimunud istutamise kontrollimine peaks olema tõhus, et tagada uue süsteemi eeskirjade järgimine.*
- (64) Põllumajandustoodete turustamisstandardite kohaldamine võib aidata kaasa nende toodete tootmise ja turustamisega seotud majandustingimuste parandamisele ja toodete kvaliteedi parandamisele. Seetõttu on niisuguste standardite kohaldamine tootjate, kauplejate ja tarbijate huvides.
- (65) Pärast põllumajandustoodete kvaliteedipoliitikat käsitleva komisjoni teatise avaldamist ja sellele järgnenud arutelusid on asjakohane jätta sektori- või tootepõhised turustamisstandardid kehtima, et võtta arvesse tarbijate ootusi ja aidata kaasa põllumajandustoodete tootmise ja turustamisega seotud majandustingimuste ning põllumajandustoodete kvaliteedi parandamisele .

- (66) Turustamisstandardite jaoks tuleks kehtestada horisontaalset laadi sätteid.
- (67) *Turustamisstandardite puhul tuleks eristada eri sektorite või toodete suhtes kohaldatavaid kohustuslikke eeskirju ning sektori- või tootepõhiselt kehtestatavaid vabalt valitavaid vabatahtlikke märkeid.*
- (68) *Turustamisstandardeid tuleks põhimõtteliselt kohaldada kõigi asjaomaste liidus turustatavate toodete suhtes.*
- (69) *Sektorid ja tooted, mille puhul võib turustamisstandardeid kohaldada, tuleks loetleda käesolevas määruses. Siiski selleks et võtta arvesse tarbijate ootusi ja vajadust parandada põllumajandustoodete kvaliteeti ja nende tootmise ja turustamisega seotud majandustingimusi, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte selle loetelu muutmise kohta rangetel tingimustel.*

- (70) *Selleks et võtta arvesse tarbijate ootusi ning parandada teatavate põllumajandustoodete tootmise ja turustamisega seotud majandustingimusi ning kvaliteeti ja selleks et kohaneda pidevalt muutuvate turutingimustega, rahuldada tarbijate nõudmisi ning võtta arvesse asjaomaste rahvusvaheliste standardite arengusuundi ja vältida takistuste tekitamist tootearendusel, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte sektori- või tootepõhiste turustamisstandardite kehtestamise kohta kõigil turustamisetappidel ning samuti selliste standardite kohaldamisel tehtavate erandite kohta. Turustamisstandardites tuleks muu hulgas arvesse võtta asjaomaste toodete looduslikke ja põhilisi omadusi ning seeläbi vältida asjaomase toote tavapärase koostise märkimisväärset muutmist. Lisaks tuleks turustamisstandardites arvesse võtta tarbijate eksitamise võimalikku ohtu nende ootuste ja arusaamade tõttu. Erandid standarditest ei tohiks kaasa tuua lisakulusid, mida peaksid kandma üksnes põllumajandustootjad.*
- (71) Turustamisstandardeid tuleks kohaldada selleks, et turule tarnitaks **lihtsasti** standardseid ja rahuldava kvaliteediga tooteid ning need standardid peaksid eelkõige käsitlema **tehnilisi** mõisteid, **liigitust**, esitlust, **tähistamist** ja märgistamist, pakendamist, tootmismeetodit, säilitamist, **ladustamist**, transporti, **seonduvaid** haldusdokumente, sertifitseerimist ja tähtaegu, **kasutamist- ja müügipiiranguid**.

- (72) Võttes arvesse *tootjate* huvi *tutvustada oma toodete ja tootmise omadusi ning* tarbijate *huvi* saada piisavat ja läbipaistvat tooteteavet, peaks olema eelkõige võimalik määrata juhtumipõhiselt vastaval geograafilisel tasandil kindlaks asjakohane tootmise asukoht *ja/või päritolu*, võttes samas arvesse teatavate sektorite eripära, eelkõige töödeldud põllumajandustoodete puhul.

I

- (73) Kolmandatest riikidest imporditud toodete suhtes *tuleks sätestada erieeskirjad tingimusel*, et kolmandas riigis kehtivate riigisiseste normidega on põhjendatud kõnealustest turustamisstandarditest kõrvale kaldumine ning et on tagatud nende õigusnormide samaväärsus liidu õigusaktidega. *Samuti on asjakohane kehtestada eeskirjad, mis on seotud liidust eksporditavatele toodete turustamisstandardite kohaldamisega.*

- (74) *Puu- ja köögiviljasektori tooteid, mis on mõeldud tarbijale värskelt müümiseks, tuleks turustada üksnes siis, kui need on veatud ja turustatava kvaliteediga ning kui on näidatud nende päritoluriik. Selle nõude nõuetekohase kohaldamise tagamiseks ja teatavate eriolukordade arvesse võtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse spetsiifilisi erandeid kõnealusest nõudest.*
- (75) *Kogu liidus tuleks järgida kvaliteedipoliitikat, kohaldades humalasektori toodete suhtes sertifitseerimismenetlust ja keelates kõnealuste toodete turustamise, millele ei ole sertifikaati välja antud. Selle nõude nõuetekohase kohaldamise tagamiseks ja teatavate eriolukordade arvesse võtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte meetmete kohta, millega kehtestatakse erandid sellest nõudest teatavate kolmandate riikide kaubandusnõuete rahuldamiseks või erikasutuseks ettenähtud toodete puhul.*

- (76) *Teatava sektori ja toote puhul on määratlused, nimetused ja müüginimetused olulised konkurentsitingimuste kindlaksmääramise seisukohalt. Seepärast on asjakohane sätestada sektorite ja/või toodete puhul mõisted, nimetused ja müüginimetused, mida tuleks kasutada liidus üksnes selliste toodete turustamiseks, mis vastavad asjakohastele nõuetele.*
- (77) *Selleks et kohandada mõisteid ja teatavate toodete müüginimetusi tarbijate muutuvatest nõudmistest, tehnilisest arengust või tootearendusest tulenevate vajadustega, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte mõistete ja müüginimetuste suhtes kohaldatavate muudatuste või erandite kohta.*
- (78) *Selleks et tagada, et ettevõtjad ja liikmesriigid saavad ühemõtteliselt ja õigesti aru teatavate sektorite jaoks sätestatud mõistetest ja müüginimetustest, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse eeskirju nende täpsustamise ja kohaldamise kohta.*

- (79) *Selleks et võtta arvesse iga toote või sektori eripära, eri turustusetappe, tehnilisi tingimusi, mis tahes võimalikke praktilisi probleeme ning analüüsimeetodite täpsust ja korratavust, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada ühe või mitme konkreetse standardi lubatud hälve, mille ületamisel tuleks käsitada kogu tootepartiid kõnealusele standardile mittevastavana.*
- (80) *Tuleks kindlaks määrata teatavad veinivalmistustavad ja veini tootmisega seotud piirangud, eelkõige seoses kupaažiga ja teatavatest kolmandatest riikidest pärit viinamarjavirrete, viinamarjamahla ja värskete viinamarjade sortide kasutamisega. Rahvusvaheliste standardite täitmiseks peaks komisjon võtma arvesse Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni (OIV) soovitatud veinivalmistustavasid.*
- (81) *Tuleks kehtestada eeskirjad veiniviinamarjasortide liigitamise kohta, mille kohaselt peaksid liikmesriigid, kelle veinitoodang on suurem kui 50 000 hektoliitrit aastas, jätkuvalt vastutama selliste veiniviinamarjasortide liigitamise eest, millest nende territooriumil võib veini valmistada. Teatavad veiniviinamarjasordid tuleks seejuures eeskirjadest välja jätta.*

- (82) *Võiderasvadega seoses peaks liikmesriikidel olema võimalus jätta kehtima või võtta vastu teatavad kvaliteeditasemeid käsitlevad riiklikud eeskirjad.*
- (83) *Veinisektori puhul tuleks liikmesriikidel lubada piirata teatavate veinivalmistustavade kasutamist või välistada nende kasutamine ning lubada näha ette rangemad piirangud oma territooriumil valmistatava veini suhtes ja lubada kasutada katseliselt veinivalmistustavasid, mille kasutamiseks ei ole veel luba antud.*
- (84) Selleks et seoses turustamisstandarditega tagada riiklike eeskirjade nõuetekohane ja läbipaistev kohaldamine teatavate toodete ja sektorite suhtes, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte **■**, millega kehtestatakse selliste turustamisstandardite kohaldamistingimused ning katselise tegevusega saadud toodete valdamise, ringluse ja kasutamise tingimused.
- (85) *Lisaks turustamisstandarditele tuleks kehtestada vabatahtlikud kvaliteedimärked, tagamaks, et konkreetse toote omadusi või tootmis- või töötlemisviisi iseärasusi kirjeldatavaid mõisteid turul ei kuritarvitata ning et tarbijad saavad tugineda nendele mõistetele, et kindlaks teha toodete erinevad omadused. Käesoleva määruse eesmärke arvesse võttes ja selguse huvides peaks käesolevas määruses loetlema olemasolevad vabatahtlikud kvaliteedimärked.*

- (86) *Liikmesriikidele tuleks anda õigus kehtestada eeskirju selliste veinitoodete müümise kohta, mis ei vasta käesoleva määruse nõuetele. Selleks et tagada veinitooteid käsitlevate riiklike eeskirjade nõuetekohane ja läbipaistev kohaldamine, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse käesoleva määruse nõuetele mittevastavate veinitoodete kasutamise tingimuste kehtestamist.*
- (87) *Selleks et võtta arvesse turu olukorda ning turustamisstandardite ja rahvusvaheliste standardite arengut, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse uue vabatahtliku märke reserveerimist ja selle kasutamistingimuste kehtestamist ning vabatahtliku märke kasutamistingimuste muutmist ja vabatahtliku märke tühistamist.*
- (88) *Selleks et võtta arvesse teatavate sektorite eripära ja tarbijate ootusi, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega sätestatakse täiendavad üksikasjad uue vabatahtliku märke juurutamise nõuete kohta.*

- (89) *Selleks et tagada, et vabatahtlike märgete abil kirjeldatavad tooted vastaksid kehtivatele kasutamistingimustele, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega sätestatakse vabatahtlike märgete täiendavad kasutamiseeskirjad.*
- (90) Selleks et võtta arvesse liidu ja teatavate kolmandate riikide vahelise kauplemise eripära *ja teatavate* põllumajandustoodete eripära ■ , peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ tingimuste kohta ■ , mille alusel peetakse imporditud tooteid piisaval määral *vastavaks* turustamisstandardeid käsitlevatele liidu nõuetele, ning mille abil saab võtta meetmeid erandite kehtestamiseks eeskirjadest, mille kohaselt turustatakse liidus üksnes sellistele standarditele vastavaid tooteid, ning ■ liidust eksporditavate toodete suhtes turustamisstandardite kohaldamise tingimuste kohta.
- (91) *Veini käsitlevaid sätteid tuleks kohaldada ELi toimimise lepingu kohaselt sõlmitud rahvusvahelisi lepinguid arvestades.*

- (92) Kvaliteetveinide kontseptsiooni aluseks on liidus muu hulgas veini geograafilise päritoluga seonduvad eriomadused. Tarbijate teavitamiseks tähistatakse selliseid veine kaitstud päritolunimetuste ja geograafiliste tähistega. Selleks et asjaomaste toodete kvaliteediga seonduvaid väiteid toetaks läbipaistev ja üksikasjalikum raamistik, tuleks luua süsteem päritolunimetuse ja geograafilise tähise registreerimise taotluste läbivaatamiseks kooskõlas lähenemisviisiga, mis järgib toiduainete (välja arvatud vein ja kanged alkohoolsed joogid) suhtes kohaldatavat liidu horisontaalset kvaliteedipoliitikat, mis on **kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu** määrusega (EL) nr **1151/2012¹**.
- (93) **Kaitstud** päritolunimetuse või **kaitstud** geograafilise tähisega veinide eriliste kvaliteediomaduste säilitamiseks peaks liikmesriikidel olema lubatud kohaldada rangemaid eeskirju.
- (94) Selleks et veinide päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid saaks liidu kaitse alla võtta, tuleks need liidu tasandil tunnustada ja need registreerida vastavalt komisjoni sätestatud menetluskorrale.

¹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1).**

- (95) Tuleks kaitsta kolmandate riikide selliseid päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid, mis on ka päritolumaal kaitstud.
- (96) Registreerimismenetlus peaks kõikidel füüsilistel või juriidilistel isikutel, kellel on liikmesriigis või kolmandas riigis õiguspärane huvi, võimaldama vastuväidet esitades **oma** õigusi kasutada.
- (97) Registreeritud päritolunimetused ja geograafilised tähised peaksid olema kaitstud selliste kasutusviiside eest, millega seoses kasutatakse ära nõuetele vastavate toodete mainet. Ausa konkurentsi edendamiseks ja tarbijate eksitamise vältimiseks peaks kõnealune kaitse laienema ka toodetele ja teenustele, mida käesolevas määruses ei käsitleta, sealhulgas **aluslepingute** I lisas nimetatata toodetele ja teenustele.
- (98) Selleks et **võtta arvesse** olemasolevat märgistamistava ■ , peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ , millega lubatakse kasutada viinamarjasordi nime, **mis** sisaldab kaitstud päritolunimetust või kaitstud geograafilist tähist või koosneb sellest.

- (99) Selleks et võtta *arvesse* tootmise eripära piiritletud geograafilises piirkonnas, ■ peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ , *millega sätestatakse täiendavad kriteeriumid* geograafilise ala piiritlemiseks ning piiritletud geograafilises piirkonnas toimuva tootmisega *seotud* piirangud ja eranded ■ .
- (100) *Selleks et tagada toote kvaliteet ja läbipaistvus, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte* tingimuste *kohta*, mille kohaselt võivad tootespetsifikaadid sisaldada lisanõudeid.
- (101) *Selleks et tagada tootjate ja ettevõtjate seaduslike õiguste ja õiguspäraste huvide kaitse, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse* sellise taotleja kategooriat, kes võib taotleda päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitset; *tingimusi*, mida peab järgima päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitse taotlemisel, ■ komisjoni kontrolli, vastuväidete esitamise *menetlust ning* kaitstud päritolunimetuse või geograafilise tähise muutmist, tühistamist või vahetamist käsitlevaid menetlusi. Kõnealune õigus peaks samuti hõlmama piirülest taotluste suhtes kohaldatavaid *tingimusi*; kolmanda riigi geograafilise piirkonnaga seotud taotlustele esitatavaid tingimusi; kaitse *või selle muudatuse kohaldamise* alguskuupäeva; *ning* tootespetsifikaatide muutmisega *seotud tingimusi*.

- (102) Selleks et tagada piisav kaitstuse tase, **peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse piiranguid kaitstud nimetuse suhtes.**
- (103) **Selleks et tagada**, et käesoleva määruse kohaldamine ei mõjutaks põhjendamatult ettevõtjaid ega pädevaid asutusi seoses veininimetustega, millele on kaitse antud enne 1. augustit **2009 või mille kohta on kaitsetaotlus esitatud enne kõnealust kuupäeva**, peaks komisjonil **olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte**, millega sätestatakse üleminekueeskirjad seoses **selliste veininimetustega**; veinidega, mis on enne konkreetset kuupäeva turule viidud või märgistatud ning tootespetsifikaatide muutmisega.
- (104) Liidus kasutatakse traditsiooniliselt teatavaid nimetusi, et anda tarbijatele sellist teavet veinide eriomaduste ja kvaliteedi kohta, mis täiendab **kaitstud** päritolunimetuste ja geograafiliste tähistega abil antavat teavet. Selleks et tagada siseturu toimimine ja aus konkurents ning ära hoida tarbijate eksitamist, peaks olema võimalik nimetatud traditsioonilisi nimetusi liidus kaitse alla võtta.

- (105) Selleks et tagada piisav kaitstuse tase , peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kaitstava nimetuse keeleversiooni ja kirjaviisi kohta .
- (106) *Selleks et tagada tootjate ja ettevõtjate seaduslike õiguste kaitse, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte* selliste taotlejate kategooria **kohta**, kes võivad esitada traditsioonilise nimetuse kaitsetaotluse; traditsioonilise nimetuse tunnustamise taotluse kehtivustingimuste kohta; traditsioonilise nimetuse kavandatud kaitse tagasilükkamise põhjuste kohta; kaitse ulatuse kohta, sealhulgas seos kaubamärkide, kaitstud traditsiooniliste nimetuste, kaitstud päritolunimetuste või kaitstud geograafiliste tähiste, homonüümide või teatavate viinamarjaveinide nimetustega; traditsioonilise nimetuse tühistamise põhjuste kohta; taotluse või nõude esitamise kuupäeva kohta; **ning** traditsioonilise nimetuse kaitse taotlemisel järgitava korra kohta, sealhulgas komisjoni kontroll, vastuväidete esitamise menetlus ning tühistamis- või muutmismenetlused .
- (107) *Selleks et võtta arvesse liidu ja teatavate kolmandate riikide vahelise kaubanduse eripära, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada* tingimused traditsiooniliste nimetuste kasutamiseks kolmandatest riikidest pärit toodetel ja **näha ette** asjakohased erandid.

- (108) Käesoleva määrusega hõlmatud veinisektori toodete kirjeldamine, nimetamine ja esitusviis võib nende turustamisvõimalusi märkimisväärselt mõjutada. Veinisektori toodete märgistust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide erinevused võivad takistada siseturu sujuvat toimimist. Seega tuleks kehtestada eeskirjad, mis arvestavad tarbijate ja tootjate õiguspäraste huvidega. Seepärast on asjakohane näha ette liidu eeskirjad märgistamise **ja esitusviisi** kohta.
- (109) Selleks et tagada vastavus olemasoleva märgistamistavaga ■ , peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ , et sätestada erandlikud asjaolud, mille puhul on põhjendatud nimetustele „kaitstud päritolunimetus” või „kaitstud geograafiline tähis” viite väljajätmine.
- (110) ***Veinisektori eripära arvessevõtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte*** esitusviisi ja muude kui käesoleva määrusega ettenähtud märgistuse andmete kasutamise kohta; teatavate kohustuslike ja vabatahtlike üksikasjade kohta ning esitusviisi kohta ■ .
- (111) ***Selleks et tagada ettevõtjate õiguspäraste huvide kaitsta, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse*** päritolunimetust või geograafilist tähist kandvate veinide ***ajutist*** märgistamist ja esitusviisi ning veine, ***mille asjaomane*** päritolunimetus või geograafiline tähis vastab vajalikele nõuetele ■ .

- (112) *Selleks et vältida ettevõtjate kahjustamist, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte üleminekusätete kohta seoses veinidega, mis on viidud turule ja märgistatud kooskõlas enne 1. augustit 2009 kehtinud asjakohaste eeskirjadega.*
- (113) *Selleks et võtta arvesse liidu ja teatavate kolmandate riikide vahelise veinisektori toodetega kauplemise eripära, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte erandite kohta märgistust ja esitusviisi käsitlevatest eeskirjadest seoses eksporditavate toodetega, kui asjaomase kolmanda riigi õigus seda nõub.*

I

- (114) *Suhkruettevõtjate ja suhkruproduktide tootjate õiguste ja kohustuste õiglase tasakaalu tagamiseks on pärast kvoodisüsteemi kohaldamise lõppu jätkuvalt vaja erivahendeid. Seepärast tuleks kehtestada standardsätted, mis reguleerivad nende vahel sõlmitud majandusharusiseseid kirjalikke kokkuleppeid.*

- (115) *Suhkruturu korralduse 2006. aasta reform tõi kaasa põhjalikud muudatused liidu suhkrusektoris. Selleks et võimaldada suhkruproduktide kasvatajatel lõplikult kohaneda uue turuolukorraga ja sektori suurema turule orienteeritusega, tuleks olemasolevat suhkrukvootide süsteemi pikendada kuni selle kaotamiseni turustusaasta 2016/2017 lõpus.*
- (116) *Selleks et võtta arvesse suhkrusektori eripära, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse suhkrusektorit käsitlevate tehniliste mõistete ajakohastamis, käesolevas määruses sätestatud peedi ostutingimuste ajakohastamist ning täiendavaid eeskirju, milles käsitletakse ettevõtjale esitatava suhkru brutomassi, pakendikaalu ja suhkrusisalduse kindlaksmääramist ning pressimisjääke.*
- (117) *Hiljutine kogemus on osutanud vajadusele erimeetmete järele, et tagada liidu turu piisav varustamine suhkruga suhkrukvootide järelejäänud kehtivusaja jooksul.*

- (118) *Selleks et võtta arvesse suhkrusektori eripära ja tagada, et kõigi osapoolte huve võetaks nõuetekohaselt arvesse ning võttes arvesse vajadust ennetada kõikvõimalikke turuhäired, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ostutingimuste ja tarnelepingute kohta; käesolevas määruses sätestatud peedi ostutingimuste ajakohastamise kohta ; ning kriteeriumide kohta, mida kohaldavad suhkruettevõtjad, kui nad jaotavad suhkrupeedimüüjate vahel suhkrupeedi koguseid, mille kohta sõlmitakse külvieelsed tarnelepingud.*
- (119) *Selleks et võtta arvesse tehnika arengut, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega sätestatakse loetelu toodetest, mille tootmiseks võib kasutada tööstuslikku suhkrut, tööstuslikku isoglükooosi või tööstuslikku inuliinisiirupit.*

- (120) *Selleks et tagada, et suhkrut, isoglükoosi või inuliinisiirupit tootvad heakskiidetud ettevõtjad täidavad oma kohustusi, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte selliste ettevõtjate heakskiitmise ja heakskiidu kehtetuks tunnistamise kohta, samuti halduskaristuste kriteeriumide kohta.*
- (121) *Selleks et võtta arvesse suhkrusektori eripära ja tagada, et kõigi poolte huve võetakse nõuetekohaselt arvesse, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kvoodisüsteemi toimimisega seotud mõistete tähenduse kohta; ning äärepoolseimates piirkondades kehtivate müügitingimuste kohta.*
- (122) *Selleks et tagada, et kasvatajad oleksid tihedalt seotud otsusega kanda teatavad tootmise kogused üle, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte suhkru ülekandmise kohta.*

- (123) Viinamarjakasvatuse võimaluste paremaks haldamiseks peaksid liikmesriigid esitama komisjonile istandusregistril põhineva tootmisvõimsuse ülevaate. Et innustada liikmesriike ülevaadet esitama, **tuleks** ümberkorraldus- ja muutmistoetust anda üksnes nendele liikmesriikidele, kes on kõnealuse ülevaate esitanud.
- (124) Selleks et liikmesriikidel oleks lihtsam jälgida ja kontrollida tootmisvõimsust, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte **■** istandusregistri **■** sisu ning vastavate erandite kohta.
- (125) *Asjakohaste toodete jälgitavuse rahuldava taseme tagamiseks, eelkõige tarbijakaitse huvides, tuleks nõuda, et kõikidel käesoleva määrusega hõlmatud veinisektori toodetel oleks liidus ringlades saatedokument.*

- (126) Veinitoodete transpordi lihtsustamiseks ja selleks et liikmesriikidel oleks seda lihtsam kontrollida, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte eeskirjade kohta seoses järgnevaga: ■ saatedokument *ja selle kasutamine*; tingimused, mille kohaselt kehtib saatedokument kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise tõendina; registri pidamise *ja kasutamise* kohustus; registrit pidama kohustatud isiku täpsustamine ning registri pidamise kohustusest vabastamine; *samuti* registrisse tehtavad kanded.

-
- (127) *Kirjalikke lepinguid käsitlevate liidu õigusaktide puudumisel võivad liikmesriigid otsustada muuta selliste lepingute kasutamise siseriikliku lepinguõiguse kohaselt kohustuslikuks tingimusel, et ei rikuta liidu õigust ning tagatakse siseturu ja ühise turukorralduse nõuetekohane toimimine ning arvestades kõnealuses valdkonnas valitseva olukorra ebahühtlust liidus, peaks selliste otsuste tegemine jääma subsidiaarsuse huvides liikmesriikide pädevusse. Siiski tuleks lepingute asjakohaste miinimumnõuete ning siseturu ja ühise turukorralduse nõuetekohase toimimise tagamiseks piima- ja piimatootesektoris liidu tasandil kehtestada lepingute kasutamise põhitingimused. Kõik sellised põhitingimused peaksid olema lepinguosaliste vahel vabalt kokkulepitavad. Kuna mõne piimaühistu põhikiri võib sarnase mõjuga punkti juba sisaldada, tuleks lihtsuse huvides teha neile erand lepingute sõlmimise nõudest. Sellise lepingutel põhineva süsteemi tulemuslikkuse suurendamiseks peaksid liikmesriigid otsustama, kas nad peaksid seda kohaldama ka vahendajate suhtes, kes koguvad põllumajandustootjatelt piima ja viivad selle töötlejatele.*

(128) *Tootmise elujõulise arengu ja sellest tuleneva piimatootjatele rahuldava elatustaseme tagamiseks tuleks parandada nende läbirääkimispositsiooni töötlejatega, mille tulemusel jaguneks lisandväärtus tarneahelas ühtlasemalt. Kõnealuste ÜPP eesmärkide saavutamiseks tuleks ELi toimimise lepingu artikli 42 ja artikli 43 lõike 2 kohaselt võtta vastu säte, mis võimaldaks piimatootjatest koosnevatel tootjaorganisatsioonidel või nende liitudel pidada oma liikmete toorpiima toodangu või selle osa suhtes piimatöötlejaga ühiselt läbirääkimisi lepingutingimuste, sealhulgas hinna üle. Piimaturul tõhusa konkurentsi säilitamiseks tuleks selle võimaluse suhtes kohaldada asjakohaseid koguselisi piirnorme. Et mitte kahjustada ühistute tõhusat toimimist ning selguse huvides tuleks täpsustada, et kui põllumajandustootja kuulumisega ühistusse kaasnevad kohustused selle tootja kas osa või kogu piimatoodangu kohta, kohustades teda tarnima toorpiima ühistu põhikirjas või sellel põhinevates eeskirjades või otsustes kehtestatud tingimustel, siis ei peaks läbirääkimised nende tingimuste üle toimuma tootjaorganisatsiooni kaudu.*

- (129) *Arvestades kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise olulisust eeskätt kehvemate tingimustega maapiirkondades, samuti selleks, et tagada lisandväärtus ja säilitada teatud juustude kvaliteeti, millel on kaitstud päritolunimetus või kaitstud geograafiline tähis, ja arvestades piimakvootide peatset kaotamist, peaks liikmesriikidel olema lubatud kohaldada eeskirju, et reguleerida niisuguste määratletud geograafilises piirkonnas toodetud juustude kogu tarnet määruses (EL) nr 1151/2012 määratletud tootmisharudevahelise organisatsiooni, tootjaorganisatsiooni või rühma taotlusel. Taotlust peaks toetama valdav enamik piimatootjatest, kes toodavad suurema osa kõnealuse juustu tootmiseks kasutatavast piimast, ning tootmisharudevaheliste organisatsioonide ja rühmade puhul peaks taotlust toetama valdav enamik kõnealuse juustu tootmist esindavatest juustutootjatest.*
- (130) *Turu arengu jälgimiseks vajab komisjon aegsasti teavet tarnitava toorpiima koguse kohta. Seepärast tuleks tagada, et esmaostja edastaks sellist teavet liikmesriikidele korrapäraselt ja et liikmesriik teavitaks sellest komisjoni.*

- (131) Tootjaorganisatsioonidel ja nende liitudel võib olla oluline tähtsus pakkumise koondamisel. *turustamise parandamisel, kavandamisel ja kohandamisel vastavalt nõudlusele, tootmiskulude optimeerimisel ja omahindade tasakaalustamisel, teadusuuringute läbiviimisel, parimate tavade edendamisel ja tehnilise abi andmisel, kõrvalsaaduste käitlemisel ja oma liikmete käsutusse antud riskijuhtimise vahendite haldamisel, aidates seeläbi kaasa tootjate seisukoha tugevdamisele toiduainete tarneahelas.*
- (132) Tootmisharudevahelistel organisatsioonidel võib olla oluline osa tarneahelas osalejate vahelise dialoogi algatamisel, parimate tavade edendamisel ja turu läbipaistvuse suurendamisel.
- (133) Seepärast tuleks *tootjaorganisatsioonide*, nende liitude ja *tootmisharudevaheliste organisatsioonide* mõistet ja tunnustamist käsitlevad kehtivad eeskirjad ühtlustada, tõhustada ja laiendada, et näha ette *käesoleva määruse kohaselt* sätestatud põhikirjadest tulenev *võimalik* taotluspõhine tunnustamine *teatavates sektorites. Eelkõige peaksid tunnustamiskriteeriumid ja tootjaorganisatsioonide põhikirjad tagama, et sellised organid on asutatud tootjate algatusel ja neid kontrollitakse kooskõlas eeskirjadega, mis võimaldavad tootjaliikmetel demokraatlikult kontrollida oma organisatsiooni ja tema otsuseid.*

- (134) Eri sektorites kehtivad sätted, millega suurendatakse tootjaorganisatsioonide, nende liitude ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide mõju sellega, et liikmesriikidel võimaldatakse selliste organisatsioonide teatavaid eeskirju teatavatel tingimustel laiendada mitteliikmetest tootjatele, on osutunud tõhusaks ning need tuleks ühtlustada, tõhustada ja laiendada kõigis sektorites.
- (135) Tuleks **sätestada** teatavate meetmete võtmise võimalus pakkumise kohandamiseks turu nõuetele, mis võivad kaasa aidata turgude stabiliseerimisele ja põllumajandusega tegeleva asjaomase rahvastikuosa rahuldava elatustaseme tagamisele.
- (136) Selleks et soodustada tootjaorganisatsioonide, **tootjaorganisatsioonide** liitude ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide tegevust, mis hõlbustaks pakkumist turunõuetega kohandada, välja arvatud turult kõrvaldamisega seotud meetmed, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ meetmete kohta, mis käsitlevad **kvaliteedi parandamist; edendavad** paremat tootmis-, töötlemis- ja turustuskorraldust; **hõlbustavad** turuhinnadünaamika registreerimist; ja **võimaldavad** kujundada kasutatud tootmisvahenditel põhinevaid lühi- ja pikaajalisi prognoose.

- (137) Veinituru toimimise parandamiseks peaksid liikmesriigid suutma rakendada tootmisharudevaheliste organisatsioonide otsuseid. Kõnealuste otsuste reguleerimisalasse ei tohiks aga kuuluda konkurentsi moonutada võivad tavad.
- (138) *Kuigi kirjalike lepingute kasutamist piimasektoris reguleerivad eraldi sätted, võib selliste lepingute kasutamine aidata suurendada ka muude sektorite tootjate vastutust ning tõsta nende teadlikkust vajadusest võtta rohkem arvesse turusignaale, parandada hindade ülekandumist ja kohandada pakkumist nõudlusega, ning aidata ära hoida teatavaid ebaõiglaseid kaubandustavasid. Selliseid lepinguid käsitlevate liidu õigusaktide puudumisel võivad liikmesriigid otsustada teha siseriikliku lepinguõiguse raames selliste lepingute kasutamise kohustuslikuks tingimusel, et järgitakse liidu õigust ning tagatakse siseturu ja ühise turukorralduse nõuetekohane toimimine.*

- (139) Tootmise *elujõulise* arengu ja seeläbi *veise- ja vasikalihas sektori ning oliiviõli sektori tootjatele, samuti teatavate põllukultuuride tootjatele* rahuldava elatustaseme tagamiseks tuleks parandada nende läbirääkimispositsiooni *tarneahela järgmise etapi ettevõtjatega, mille tulemusel* jaguneks ■ lisandväärtus tarneahelas ühtlasemalt. Kõnealuste ÜPP eesmärkide *saavutamiseks peaksid tootjaorganisatsioonid olema suutelised pidama koguselisi piiranguid arvesse võttes läbirääkimisi tarnelepingute tingimuste, sealhulgas hindade üle oma liikmete kogu toodangu või selle osa suhtes, tingimusel et need organisatsioonid järgivad ühte või mitut pakkumise koondamise, oma liikmete toodete turuleviimise ja tootmiskulude optimeerimise eesmärki ning et kõnealuste eesmärkide järgimine toob kaasa tegevuse integreerimise ja sellise integreerimise tõttu paraneb tõhusus tõenäoliselt märkimisväärselt, nii et tootjaorganisatsiooni tegevus aitab üldiselt kaasa ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide täitmisele. Selle saaks ellu viia eeldusel, et tootjaorganisatsioon viljeleb teatavaid tegevusi, mis on olulised asjaomase toodangu koguse ning tootmise ja toote turuleviimise kulude seisukohalt.*

- (140) *Eelkõige kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega vinnutatud singi lisandväärtuse tagamiseks ja kvaliteedi säilitamiseks peaks liikmesriikidel olema rangetel tingimustel lubatud kohaldada eeskirju, et reguleerida sellise vinnutatud singi pakkumist, tingimusel et kõnealuseid eeskirju toetavad suur enamik selle tootjatest ning, kui see on asjakohane, seakasvatajad nimetatud singiga seotud geograafilises piirkonnas.*
- (141) Kohustus registreerida kõik liidus kasvatatud humala tarnelepingud on koormav ning see tuleks kaotada.

- (142) Selleks et tagada, et tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude *ja* tootmisharudevaheliste organisatsioonide **■** eesmärgid ja ülesanded oleksid selgelt määratletud ning et aidata tõhustada nende meetmeid *ilma neile põhjendamatut halduskoormust panemata ja ilma et see kahjustaks ühinemisvabaduse põhimõtet eelkõige kõnealuste organisatsioonide mitteliikmete suhtes*, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte **■**, et kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad konkreetseid eesmärke, mida kõnealused organisatsioonid võivad järgida, *peavad* järgima või ei *tohi* järgida *ja mis, kui see on asjakohane, peaksid täiendama* käesolevas määruses *sätestatud eesmärke; selliste organisatsioonide ja liitude põhikirju; muude organisatsioonide kui tootjaorganisatsioonide põhikirju; teatavate sektorite tootjaorganisatsioonide põhikirjade suhtes kohaldatavaid eritingimusi, sealhulgas erandeid*, selliste organisatsioonide ja liitude *struktuuri, liikmelisuse aega, suurust, demokraatlikku aruandekohustust ja tegevust ning ühinemiste mõju; tunnustamise, tunnustuse lõpetamise ja peatamise tingimusi, sellest tulenevat mõju ning nõudeid võtta tunnustamise kriteeriumide täitmata jätmise korral parandusmeetmeid*;

riikidevahelisi organisatsioone ja liite **ning riikidevahelise koostöö korral kohaldatavaid haldusabi eeskirju; sektoreid, mille puhul kohaldatakse liikmesriigi luba, mille suhtes kohaldatakse allhanget ning tingimusi ja selliste tegevuste iseloomu, mille puhul võib kasutada allhanget**, ning tehniliste vahendite hankimist organisatsioonide või liitude poolt; organisatsioonide ja liitude poolt turustatava toodangu miinimummahu või -väärtuse arvutamise alust; eeskirju, millega reguleeritakse läbirääkimistega hõlmatud toorpiima koguse arvutamist tootjaorganisatsiooni poolt, selliste liikmete vastuvõtmist, kes ei ole tootjad (tootjaorganisatsioonide puhul) või kes ei ole tootjaorganisatsioonid (tootjaorganisatsioonide liidu puhul);

mitteliikmetele organisatsioonide teatavate eeskirjade laiendamist ja mitteliikmete kohustuslikku osalustasu, sealhulgas **sellise tasu kasutamist ja jaotamist kõnealuste organisatsioonide poolt**, ja rangemate tootmiseeskirjade nimekirja, mida tohib laiendada; esindatavusega seotud täiendavaid nõudeid; asjaomaseid majanduspiirkondi, sealhulgas kõnealuste piirkondade mõiste kontroll komisjoni poolt; minimaalset ajavahemikku, mille jooksul peaksid eeskirjad enne nende laiendamist kehtima; selliseid isikuid või organisatsioone, kelle suhtes võib eeskirju või rahastamist kohaldada; ning olukorda, mille puhul komisjon võib nõuda eeskirjade laiendamise või kohustuslike osalustasude tagasilükkamist või lõpetamist.

■

- (143) Kaubavoogude järelvalve on eelkõige haldusküsimus, mis tuleks lahendada paindlikult. Tuleks teha litsentsinõuete kehtestamise otsus, võttes arvesse litsentside vajalikkust, asjakohaste turgude korraldamise vajadust ning eelkõige kõnealuste toodete impordi või ekspordi seire vajadust.
- (144) Selleks et võtta arvesse **liidu rahvusvahelisi kohustusi ja kohaldatavaid liidu sotsiaalseid, keskkonnaalaseid ja loomade heaolu standardeid, vajadust seirata** kaubanduse ja turu **ning** impordi ja ekspordi arengut, **vajadust nõuetekohase turukorralduse järele ja vajadust vähendada halduskoormust**, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ selliste toodete loetelu kohta ■ , mille puhul nõutakse impordi- või ekspordilitsentsi esitamist; juhtumite ja olukordade kohta, mil impordi- või ekspordilitsentsi ei pea esitama.

- (145) Selleks et **näha ette** litsentside süsteemi **täiendavad** elemendid, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada **eeskirjad, mis käsitlevad** litsentsiga kaasnevaid õigusi ja kohustusi ning selle õiguslikke tagajärgi **ja juhtumeid, mille puhul kohaldatakse** hälvet **litsentsil märgitud koguse** importimise või eksportimise kohustuse täitmise suhtes **või kui tuleb näidata päritolu**, impordilitsentsi väljaandmist või vabasse ringlusse lubamist, mille puhul tuleb esitada kolmanda riigi või asutuse väljaantud dokument, millega tõendatakse muu hulgas toodete päritolu, ehtsust ja kvaliteediomadusi; **litsentsi üleandmist või** piiranguid litsentsi **üleandmise** suhtes; **kanepi impordilitsentside lisatingimusi ning** pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmisele või selliste juhtumitega tegelemisele suunatud liikmesriikidevahelise **haldusabi põhimõtet**, ja **selliseid juhtumeid ja olukordi**, mille puhul nõutakse või ei nõuta tagatise esitamist, et tagada toodete import või eksport litsentsi kehtivusaja jooksul.
- (146) WTO lepingute ja kahepoolsete kokkulepete kohaselt põllumajandustoodete suhtes kohaldatavate tollimaksude olulised andmed on sätestatud ühises tollitariifistikus. Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu meetmed, mis käsitlevad kõnealuste oluliste andmete alusel tollimaksude üksikasjalikku arvutamist.

- (147) *Piiril kehtiva hinna süsteem tuleks säilitada teatavate toodete puhul. Selleks et tagada kõnealuse süsteemi tõhusus, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse kaubasaadetise deklareeritud hinna õigsuse kontrollimist kindla impordiväärtuse alusel ja nähakse ette tingimused, mille puhul nõutakse tagatise esitamist.*
- (148) Selleks et vältida või kõrvaldada kahjulikke mõjusid liidu turul, mis võivad tuleneda teatavate põllumajandustoodete impordist, tuleks selliste toodete impordi puhul kohaldada täiendavat tollimaksu, juhul kui teatavad tingimused on täidetud.
- (149) Teatavatel tingimustel on asjakohane avada ja hallata imporditariifikvoote, mis tulenevad kooskõlas ELi toimimise lepinguga sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest või muudest liidu õigusaktidest. *Impordi tariifikvootide puhul peaks vastuvõetud haldamismeetod piisavalt arvestama liidu tootmis-, töötlemis- ja tarbimisturgude olemasolevate ja tekkivate tarnevajadustega tarnete konkurentsivõime, kindluse ja pidevuse seisukohast ja turu tasakaalu kaitsmise vajadusega.*

- (150) *Selleks, et täita mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay vooru jooksul sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustusi, mis puudutavad Hispaaniasse 2 000 000 tonni maisi ja 300 000 tonni sorgo importimise tariifikvoote ning Portugali 500 000 tonni maisi importimise tariifikvoote, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte selliste sätete kehtestamise kohta, mida on vaja tariifikvoodiimpordiks, ning vajaduse korral asjaomaste liikmesriikide makseasutuste imporditud koguste riiklikuks ladustamiseks.*
- (151) Selleks et tagada võrdne ligipääs saadaolevatele kogustele ■ ja ning ettevõtjate võrdne kohtlemine tariifikvoodi raames, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■, millega **määratakse kindlaks** tingimused ja rahastamiskõlblikkuse nõuded, mida ettevõtja peab täitma tariifikvoodi raames taotluse esitamisel; **kehtestatakse eeskirjad** ettevõtjatevahelise õiguste üleandmise **kohta** ja vajaduse **korral** üleandmise piirangud tariifikvootide haldamisel; **nõutakse** tariifikvootide süsteemis osalemise korral tagatise esitamist; ja **nähaakse** vajadusel **ette** konkreetsed eripärad, nõuded või piirangud, mida kohaldatakse rahvusvahelistes lepingutes või muudes õigusaktides sätestatud tariifikvootide suhtes.

- (152) Kui põllumajandustooted vastavad teatavatele spetsifikatsioonidele ja/või hinnatingimustele, võivad need kolmandates riikides kuuluda impordi erirežiimi alla. Sellise süsteemi nõuetekohase kohaldamise tagamiseks on vajalik halduskoostöö importiva kolmanda riigi ja liidu asutuste vahel. Selleks peaks toodetele olema lisatud liidus välja antud sertifikaat.
- (153) Selle tagamiseks, et eksporditavad tooted võiksid liidu poolt ELi toimimise lepingu kohaselt sõlmitud *rahvusvaheliste* kokkulepete *alusel* kolmandasse riiki importimisel kuuluda erirežiimi alla, kui teatavad tingimused on täidetud, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte , mille kohaselt nõutakse, et liikmesriigi pädeval asutusel tuleb taotluse korral ja pärast asjakohast kontrolli anda välja tingimuste täitmist tõendav dokument.
- (154) *Selleks et keelatud põllumajanduskultuurid ei saaks häirida kiu tootmiseks kasvatatava kanepi turu toimimist, tuleks käesolevas määruses sätestada imporditud kanepi ja kanepiseemnete kontroll, tagamaks et kõnealused tooted pakuksid oma tetrahüdrokannabinooli sisalduse suhtes teatavaid garantiisid. Lisaks tuleks jätkata muul otstarbel kui külvamiseks imporditud kanepiseemnete suhtes kasutatavat kontrollisüsteemi, mis näeb ette asjaomastele importijatele loaandmise süsteemi.*

- (155) *Humalasektori toodete puhul järgitakse kogu liidus kvaliteedipoliitikat. Importtoodete puhul tuleks sätted, millega tagatakse ainult samaväärsetele kvaliteedi miinimumtunnustele vastavate toodete importimine, lisada käesolevasse määrusesse. Halduskoormuse vähendamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte juhtumite kohta, mille korral vastavustunnistuse ja pakendite märgistamisega seotud kohustusi ei tuleks kohaldada.*
- (156) *Liit on sõlminud mitu turule sooduspääsu käsitlevat kokkulepet kolmandate riikidega ja sellest lähtuvalt on neil riikidel võimalik roosuhkrut liitu eksportida soodsatel tingimustel. Teatava aja jooksul tuleks säilitada seonduvad sätted, milles käsitletakse rafineerimistehaste suhkruvajaduse hindamist ning teatavatel tingimustel impordilitsentside reserveerimist oluliste imporditud toor-roosuhkru koguste spetsialiseerunud kasutajatele, keda loetakse liidus täiskoormusega rafineerimistehasteks. Selle tagamiseks, et rafineerimiseks mõeldud suhkrut rafineeritakse kooskõlas nende tingimustega, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse impordikorra toimimise mõistete kasutamist; tingimusi ja nõudeid, mida ettevõtja peab järgima impordilitsentsi taotluse esitamisel, sealhulgas tagatise esitamine, ning eeskirju määratavate halduskaristuste kohta.*

- (157) Tollimaksusüsteem võimaldab loobuda kõikidest muudest kaitsemeetmetest liidu välispiiril. Erandlikel asjaoludel võib siseturu- ja tollimaksumehhanism osutuda ebapiisavaks. Sellisel juhul peaks liit saama viivitamata võtta kõik vajalikud meetmed, et liidu turg ei jääks võimalike häirete puhul kaitseta. Kõnealused meetmed peaksid olema kooskõlas liidu rahvusvaheliste kohustustega.
- (158) ***On*** asjakohane võimaldada sees- ja välistöötlemise korra kasutamine peatada, ***kui selline kord häirib või võib häirida liidu turgu.***
- (159) ***Toetused*** kolmandatesse riikidesse eksportimisel, mis põhinevad erinevusel liidu ja maailmaturu hindade vahel ning jäävad WTO raames võetud kohustuste piiridesse, tuleks ***säilitada meetmena, mis võib hõlmata*** teatavaid tooteid, ***mille suhtes kohaldatakse*** käesolevat määrust, ***kui siseturul valitsevad tingimused on sellised, mis on ette nähtud erandlike meetmete võtmiseks.*** Subsideeritud ekspordi suhtes tuleks rakendada väärtuselisi ja koguselisi piiranguid ***ning, ilma et see piiraks erandlike meetmete kohaldamist, kättesaadava toetuse määrr peaks olema null.***

- (160) Väärtuspiirangute järgimine tuleks tagada eksporditoetuste kindlaksmääramise ajal, kontrollides makseid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi käsitlevate eeskirjade alusel. Seiret tuleks hõlbustada eksporditoetuste kohustusliku eelkinnitamise puhul, sätestades diferentseeritud toetuste puhul võimaluse muuta ettenähtud sihtkohta geograafilises piirkonnas, mille suhtes kehtib ühtne eksporditoetuse määr. Sihtkoha muutmise korral tuleks maksta tegeliku sihtkoha suhtes kehtivat toetust, mis ei või olla suurem kui alguses ettenähtud sihtkoha suhtes kohaldatav summa.
- (161) Koguselistele piirangutele vastavuse peaks tagama usaldusväärne ja tõhus seiresüsteem. Selleks tuleks eksporditoetuse andmiseks nõuda ekspordilitsentsi. Eksporditoetust tuleks anda kasutatavate piirnormide ulatuses iga asjaomase toote konkreetse olukorra põhjal. Sellest eeskirjast võiks erandeid lubada üksnes *aluslepingute* I lisas loetlemata töödeldud toodete puhul, mille suhtes koguselisi piiranguid ei kohaldata. Tuleks sätestada erand halduseeskirjade range täimise nõudest juhuks, kui eksporditoetustega kaetud eksport ei ületa tõenäoliselt ette nähtud koguseid.

- (162) Elusveiste ekspordi korral **tuleks** eksporditoetusi anda ja välja maksta üksnes juhul, kui järgitakse loomade heaolu, eelkõige loomade kaitset transportimisel käsitlevate liidu õigusaktide sätteid.

I

- (163) *Selleks et tagada eksporditoetuste süsteemi nõuetekohane toimimine, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte seoses nõudega esitada tagatis kohustuste täitmise kohta ettevõtja poolt.*
- (164) Ettevõtjate ja ametiasutuste halduskoormuse vähendamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, **et** kehtestada sellised künnised, millest allpool ei nõuta ekspordilitsentsi esitamist, ja et määrata sihtkohad või tegevused, mille puhul ekspordilitsentsi esitamise kohustusest erandi tegemine võib olla õigustatud, ning lubada õigustatud **olukordades** ekspordilitsentsi andmist tagasiulatuvalt.

- (165) Selleks et **võtta arvesse** praktilisi olukordi, mille puhul võib eksporditoetusi maksta täiel või osalisel määral, ning aidata ettevõtjatel katta periood taotlemise ja eksporditoetuse lõppmakse vahel, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte **eeskirjade** kohta, mis käsitlevad järgmist: eksporditoetuse maksmine mõnel muul kuupäeval; ■ eksporditoetuse ettemaksed, sealhulgas tagatise esitamise ja vabastamise tingimused; **lisatõendid**, kui toodete tegeliku sihtkoha suhtes on kahtlusi, ja liidu tolliterritooriumile reimpordi võimalus; sihtkohad, mida käsitatakse ekspordina liidust, ning eksporditoetuseks kõlblike sihtkohtade lisamine liidu tolliterritooriumi hulka.
- (166) *Selleks et tagada aluslepingute I lisas loetletud toodete ja sellistest toodetest töödeldud toodete eksportijatele võrdne juurdepääs eksporditoetusele, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte põllumajandustooteid käsitlevate teatavate eeskirjade kohaldamise kohta töödeldud kaupadena eksporditavate toodete suhtes.*

(167) Selleks et tagada, et eksporditoetust saavad tooted eksporditakse liidu tolliterritooriumilt ja et vältida nende võimalikku tagasisaatmist kõnealusele territooriumile ning ■ vähendada ettevõtjate halduskoormust selle tõendamisel, et toetust saavad tooted jõuavad diferentseeritud toetuste puhul sihtriiki, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte *eeskirjade* kohta, mis käsitlevad järgmist: tähtaeg, mil liidu tolliterritooriumilt väljaviimine peab olema lõpetatud, sealhulgas ajutiseks taassisseveoks ettenähtud aeg; töötlemine, mida eksporditoetust saavad tooted võivad kõnealusel perioodil läbida; sihtkohta saabumise tõendamine, et vastata diferentseeritud toetuste saamise tingimustele; toetuse künnised ja tingimused, mille alusel võib eksportijad tõendamiskohustusest vabastada; ning tingimused, mille kohaselt kiidetakse heaks sõltumatute kolmandate isikute esitatavad tõendid sellisesse sihtkohta saabumise kohta, mille puhul kohaldatakse diferentseeritud toetusi.

(168) *Selleks et eksportijad järgiksid loomade heaolu nõudeid ja selleks, et pädevad asutused saaksid kontrollida eksporditoetuste kasutamise õigsust, kui eksporditoetuste saamine eeldab loomade heaolu nõuete järgimist, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte loomade heaolu nõuete järgimise kohta väljaspool liidu tolliterritooriumi, sealhulgas sõltumatute kolmandate isikute kaasamise kohta.*

- (169) Selleks et võtta arvesse eri sektorite eripära, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ ettevõtjate ja eksporditoetuseks kõlblike toodete suhtes esitatavate erinõuete ja tingimuste kohta ■ ning koefitsientide kehtestamise kohta eksporditoetuste arvutamiseks, *võttes arvesse teatavate teraviljast saadud piiritusjookide laagerdumisprotsessi.*

■

- (170) Lillesibulate ekspordi miinimumhindu ei ole enam vaja ning need tuleks kaotada.
- (171) ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaselt kohaldatakse selle konkurentsieeskirju ■ käsitleva peatüki sätteid põllumajandustoodete tootmise ja nendega kauplemise suhtes ainult sellises ulatuses, mis on liidu õigusaktidega kindlaks määratud ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 2 ■ raames ning vastavalt seal ette nähtud menetlusele.

- (172) *Võttes arvesse põllumajandussektori eripära ja selle sõltuvust terve toiduainete tarneahela nõuetekohasest toimimisest, sealhulgas konkurentsieeskirjade tulemuslikust kohaldamisest kõigile seotud sektoritele kogu toiduainete tarneahela puhul, mis võib olla äärmiselt kontsentreeritud, tuleks erilist tähelepanu pöörata ELi toimimise lepingu artiklis 42 sätestatud konkurentsieeskirjade kohaldamisele. Selleks on vaja tihedat koostööd komisjoni ja liikmesriikide konkurentsiasutuste vahel. Lisaks on komisjoni poolt vajaduse korral vastu võetavad suunised sobilik vahend, et anda suuniseid ettevõtjatele ja muudele asjaomastele sidusrühmadele.*
- (173) *Tuleks ette näha, et ELi toimimise lepingu artiklis 101 osutatud kokkuleppeid, otsuseid ja tegevusi käsitlevaid ning turgu valitseva seisundi kuritarvitamisega seotud konkurentsieeskirju kohaldatakse põllumajandustoodete tootmise ja nendega kauplemise suhtes tingimusel, et nende kohaldamine ei ohustaks ÜPP eesmärkide saavutamist.*
- (174) Erilist lähenemisviisi tuleks lubada selliste põllumajandustootjate või põllumajandustootjate organisatsioonide või nende liitude puhul, kelle eesmärk on põllumajandustoodete ühistootmine või -turustamine või ühiste seadmete kasutamine, välja arvatud siis, kui selline ühistegevus välistab konkurentsi või ohustab ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide saavutamist.

- (175) *Ilma et see piiraks teatavate toodete pakkumise reguleerimist, nagu juust ja sink, mille puhul kohaldatakse kaitstud päritolunimetust või kaitstud geograafilist tähist, või vein, mis on reguleeritud erieeskirjadega*, tuleks teatavate tootmisharudevaheliste organisatsioonide tegevuse puhul *lubada* erikäsitlemist, tingimusel et see ei põhjusta turgude jaotamist, ei kahjusta ühise turukorralduse ladusat toimimist, ei moonuta ega kõrvalda konkurentsi, ei sisalda hindade *või kvootide* kindlaksmääramist ega tekita diskrimineerimist.
- (176) Riikliku abi andmine kahjustaks *siseturu* nõuetekohast *toimimist*. Seepärast tuleks põllumajandustoodete suhtes kohaldada üldjuhul ELi toimimise lepingu riigiabi käsitlevaid sätteid. Sellest hoolimata tuleks teatavates olukordades lubada erandeid. Selliste erandite olemasolul peaks komisjon koostama olemasolevate, uute või kavandatavate riigiabi liikide loetelu, teavitama liikmesriike asjakohastest tähelepanekutest ja pakkuma välja neile sobivaid meetmeid.
- (177) *Väljajuurimistasu ja teatavaid veinisektori toetusprogrammide meetmeid käsitlevad sätted ei tohiks takistada riiklike maksete tegemist samal eesmärgil.*

- (178) Põhjapõtrade ja põhjapõdratoodete tootmise ja turustamise erilise majandusliku olukorra tõttu peaksid Soome ja Rootsi kõnealuste tegevuste puhul jätkama riikliku toetuse maksmist.
- (179) *Soomes sõltub suhkrupeedikasvatust erelistest geograafilistest ja kliimatingimustest, mis mõjutavad suhkrupeedikasvatust ebasoodsalt lisaks suhkrureformi üldistele mõjudele. Seepärast tuleks kõnealusel liikmesriigil lubada oma suhkrupeedikasvatajatele teha jätkuvalt riiklikke makseid.*
- (180) *Liikmesriigid peaksid saama teha riiklikke toetusmakseid käesolevas määruses sätestatud mesindusmeetmete kaasrahastamiseks ja struktuuri- või loodustingimuste poolest ebasoodsas olukorras olevate mesilate kaitsmiseks või majandusarengu programmide raames, välja arvatud tootmiseks või turustamiseks mõeldud riiklikud toetusmaksed.*
- (181) *Liikmesriikidel, kes osalevad laste toidu kättesaadavuse parandamisega seotud kavades, peaks olema lisaks liidu toetusele õigus anda toodete pakkumiseks ja teatavate seotud kulude katmiseks riiklikku toetust.*

- (182) Selleks et lahendada õigustatud kriisiolukordi ka pärast üleminekuperioodi lõppu, peaks liikmesriikidel olema võimalik teha riiklike toetusmaksid erakorraliseks destilleerimiseks, järgides üldist eelarvelist piirangut, mis on 15 % liikmesriigi riikliku toetusprogrammi vastava aastaeelarve suuruselt. Sellistest riiklikest maksetest tuleks komisjonile teatada ning need tuleks ■ enne nende tegemist heaks kiita.

■

- (183) Liikmesriikidel tuleks lubada jätkata pähklitoetuse riiklike maksete tegemist, nagu praegu on ette nähtud määruse (EÜ) nr 73/2009 artikliga 120, et pehmendada liidu varasema pähklitoetuskava tootmiskohustusest lahutamise mõju. Kuna kõnealune määrus tunnistatakse kehtetuks, tuleks selguse huvides **kõnealused** riiklikud toetusmaksed ette näha käesoleva määrusega.

- (184) *Selleks et reageerida tõhusalt ja tulemuslikult turuhäirete ohule, tuleks ette näha sekkumise erimeetmed. Tuleks määratleda kõnealuste meetmete reguleerimisala.*

- (185) *Selleks et tõhusalt ja tulemuslikult reageerida turuhäirete ohule, mis on tingitud märkimisväärsest hinnatõusust või -langusest sise- või välisturul või muudest sündmustest ja asjaoludest, mis põhjustavad märkimisväärsid turuhäireid või turuhäirete ohtu, kui see olukord või selle mõju tõenäoliselt jätkub või olukord halveneb, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte meetmete kohta, mis on vajalikud sellele turuolukorrale reageerimiseks, täites samas kõiki kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest kokkulepetest ja tingimused, et mis tahes muud käesolevas määruses ette nähtud meetmed osutuvad ebapiisavaks, sealhulgas meetmed, et laiendada või muuta käesoleva määrusega ettenähtud muude meetmete reguleerimisala, kestust või muid aspekte või näha ette eksporditoetused või peatada täielikult või osaliselt imporditollimaksude kohaldamine, sealhulgas teatavate koguste või ajavahemike osas, kui see on vajalik.*
- (186) Loomataudide leviku tõkestamiseks kavandatud meetmete kohaldamisest tulenevad vaba ringluse piirangud võivad ühe või mitme liikmesriigi turul põhjustada raskusi. Kogemused näitavad, et tõsised turuhäired, näiteks tarbimise või hindade oluline vähenemine, võivad olla tingitud tarbijate usalduse kaotusest seoses ohuga inimeste või loomade tervisele või taimedele. Kogemustest lähtudes tuleks tarbijate usalduse kaotuse tõttu võetavate meetmete kohaldamisala laiendada taimsetele saadustele.

- (187) Veise- ja vasikaliha, piima ja piimatoodete, sealiha, lamba- ja kitseliha, munade ja kodulinnuliha erakorralised turutoetusmeetmed peaksid olema otseselt seotud haiguste leviku tõkestamiseks vastuvõetud tervishoiu- ja veterinaarmedetega. Neid meetmeid tuleks võtta liikmesriikide palvel, et vältida tõsiseid häireid turgudel.

■

- (188) *Selleks et erandlikele asjaoludele tulemuslikult reageerida*, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ , milles käsitletakse *vastavalt käesolevas määruses sätestatule nende toodete loetelu laiendamist, mille kohta võib vastu võtta erandlikke toetusmeetmeid*.
- (189) Komisjonile tuleks anda volitused võtta vastu vajalikud meetmed, et lahendada konkreetseid probleeme eriolukorras.

- (190) *Turuhäirete ohule tõhusalt ja tulemuslikult reageerimine võib olla eriti oluline piimasektori jaoks. Sarnaselt võivad eriolukorras tekkida konkreetsed probleemid. Seetõttu on vaja rõhutada, et eespool nimetatud meetmete vastu võtmine komisjoni poolt turuhäirete, sealhulgas turu tasakaalustamatuse korral, või selliste meetmete vastu võtmine, mida on vaja eriolukorras konkreetsete probleemide lahendamiseks, võib eelkõige hõlmata piimasektorit.*
- (191) *Selleks et reageerida turu tõsise tasakaalustamatuse perioodidele, võivad eraettevõtjate ühise tegutsemise teatavat liiki meetmed erandlike meetmetena olla asjakohased, et stabiliseerida asjakohaseid sektoreid, võttes arvesse selgesõnalisi kaitsemeetmeid, piiranguid ja tingimusi. Kui sellised meetmed kuuluksid ELi toimimise lepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse, peaks komisjonil olema võimalik kehtestada ajutine erand. Kõnealused meetmed peaksid siiski täiendama käesoleva määrusega kavandatud liidu tegevust riikliku sekkumise ja eraladustamise või erandlike meetmete raamistikus ega tohiks takistada siseturu toimimist.*

- (192) Ettevõtjatelt, liikmesriikidelt või kolmandatelt riikidelt **peaks olema võimalik nõuda** teabe esitamist seoses käesoleva määruse kohaldamisega, põllumajandustoodete turu järelevalve, analüüsi ja haldamisega, turu läbipaistvuse ja ÜPP meetmete nõuetekohase toimimise tagamise, kõnealuste meetmete kontrollimise, järelevalve, hindamise ja auditeerimisega ning rahvusvahelistes kokkulepetes **sätestatud nõuete täitmisega**, sealhulgas kõnealuste kokkulepete kohaste teavitamishoovudega. Ühtlustatud, täiustatud ja lihtsustatud käsitlemise tagamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu vajalikud meetmed teavitamise kohta. Seejuures peaks komisjon võtma arvesse andmevajadust ja sünergiaid võimalike andmeallikate vahel.
- (193) Selleks et **tagada teabesüsteemide terviklikkus ning edastatud dokumentide ja seonduvate andmete õigsus ja loetavus**, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ■ esitatava teabe laadi ja liigi kohta; **töödeldavate andmete kategooriate ja maksimaalse andmete säilitamise aja kohta; andmetöötluse eesmärgi kohta, eelkõige selliste andmete avaldamise ja kolmandatele riikidele edastamise korral**; kättesaadavaks tehtud teabele või teabesüsteemidele juurdepääsu õiguste kohta ja teabe avaldamise tingimuste ■ kohta.

- (194) Kohaldatakse liidu õigust üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja *selliste andmete* vaba liikumise kohta, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu **II** direktiivi 95/46/EÜ¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 45/2001².
- (195) *Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti ja ta esitas oma arvamuse 14. detsembril 2011*³.
- (196) Vahendid põllumajandussektori kriiside puhul ettenähtud reservist tuleks üle kanda vastavalt *määruse (EL) nr .../2013* artiklis 24 ja eelarvedistsipliini*, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe^{4**} *punktis 22* osutatud tingimustele ja menetlusele ning tuleks selgitada, et käesolev määrus on kohaldatav põhiõigusakt.
- (197) Selleks et tagada sujuv üleminek määrusega (EÜ) nr **1234/2007** kehtestatud korraldustelt käesoleva määruse sätetele, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte **II**, et kehtestada vajalikud meetmed, eelkõige sellised meetmed kohta, mis on seotud ettevõtjate omandatud õiguste ja õiguspäraste ootuste kaitsega.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

³ **ELT C 35, 9.2.2012, lk 1.**

^{*} Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 94/13 esitatud määruse number.
⁴ ELT L ...

^{**} Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis st11838/13 esitatud institutsioonidevahelise kokkuleppe vastuvõtmise kuupäev ja avaldamisviide.

- (198) Käesoleva määruse alusel delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel tuleks kiirmenetlust kasutada erandjuhtudel, *kui see on vajalik tungiva kiireloomulisuse tõttu*, et reageerida tõhusalt ja tulemuslikult turuhäirete ohule või tekkinud turuhäirete korral. Kiirmenetluse valik peaks olema põhjendatud ning tuleks täpsustada juhud, mil kiirmenetlust tuleks kasutada.
- (199) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹.

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes* (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (200) Kontrollimenetlust tuleks kasutada käesoleva määruse rakendamiseks vajalike õigusaktide vastuvõtmiseks, võttes arvesse, et kõnealused aktid on seotud ÜPPga, nagu on osutatud määruse (EL) nr 182/2011 artikli 2 lõike 2 punkti b alapunktis ii. Nõuandemenetlust tuleks seevastu kasutada käesoleva määruse rakendamiseks vajalike konkurentsiküsimustega seotud õigusaktide vastuvõtmiseks, kuna konkurentsioiguse valdkonnas kasutatakse rakendusaktide vastuvõtmiseks üldiselt nõuandemenetlust.
- (201) Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja kui tungiv kiireloomulisus seda nõuab, peaks komisjon võtma vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid, mis on seotud liidu selliste kaitsemeetmete vastuvõtmise, muutmise või kehtetuks tunnistamisega, millega peatatakse töötlemise või sees- või välistöötlemise korra kasutamine, kui see on vajalik turuolukorrale kiireks reageerimiseks ning eriolukorras konkreetsete probleemide kiireks lahendamiseks.
- (202) Teatavate käesoleva määruse kohaste meetmete puhul, mis nõuavad kiiret tegutsemist või mis on seotud üksnes üldsätete kohaldamisega eriolukordades ilma kaalutusõigusega, peaks komisjonil olema õigus vastu võtta rakendusakte ilma määrust (EÜ) nr 182/2011 kohaldamata.

- (203) Lisaks peaks komisjonil olema õigus täita teatavaid haldus- või juhtimisülesandeid, mis ei eelda delegeeritud õigusaktide ega rakendusaktide vastuvõtmist.
- (204) *Käesolevas määruses tuleks kooskõlas Horvaatia ühinemisaktiga sätestada teatavad Horvaatiat käsitlevad erieeskirjad¹.*
- (205) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 kohaselt kaotavad mitmed *sektoripõhised* meetmed kehtivuse mõistliku aja jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist. Pärast määruse (EÜ) nr 1234/2007 kehtetuks tunnistamist tuleks asjakohaseid sätteid kohaldada jätkuvalt kuni vastavate kavade lõppemiseni.

I

¹ *ELT L 112, 24.4.2012, lk 21.*

- (206) Nõukogu määrus (EMÜ) nr 922/72¹, mis käsitleb siidiusside kasvatamiseks abi andmist kasvatusaastal 1972/1973, on kaotanud tänaseks ajakohasuse; määrus (EMÜ) nr 234/79, mis käsitleb ühise tollitariifistiku nomenklatuuri kohandamise korda, asendatakse käesoleva määrusega; nõukogu määrus (EÜ) nr 1601/96², mis käsitleb humala tootjatele 1995. aasta lõikusele antud toetust, on ajutine meede, mis on oma laadi tõttu tänaseks kaotanud ajakohasuse. Nõukogu määrus (EÜ) nr 1037/2001³, millega lubati pakkuda ja tarnida teatavaid importveine, on asendatud nõukogu otsusega 2006/232/EÜ⁴ vastu võetud Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelise veinikaubanduslepingu sätetega ning on seetõttu kaotanud ajakohasuse. Selguse ja õiguskindluse huvides tuleks *kõnealused* määrused ■ kehtetuks tunnistada.

¹ Nõukogu määrus (EMÜ) nr 922/72, millega sätestatakse siidiusside kasvatamiseks abi andmise üldeeskirjad 1972/73. kasvatusaastaks (EÜT L 106, 5.5.1972, lk 1).

² Nõukogu 30. juuli 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1601/96, milles sätestatakse humala tootjatele 1995. aasta lõikusega seotud toetuse summad (EÜT L 206, 16.8.1996, lk 46).

³ Nõukogu 22. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1037/2001, millega lubatakse otsetarbimiseks pakkuda ja tarnida teatavaid importveine, mille puhul võib olla kasutatud määruses (EÜ) nr 1493/1999 sätestamata veinivalmistusviise (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 12).

⁴ Nõukogu 20. detsembri 2005. aasta otsus 2006/232/EÜ Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelise veinikaubanduslepingu sõlmimise kohta (ELT L 87, 24.3.2006, lk 1).

(207) *Teatavad piima- ja piimatootesektoris kehtivad eeskirjad, eelkõige seoses lepinguliste suhetega ja lepingute sõlmimiseks peetavate läbirääkimistega, kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega juustu pakkumise reguleerimisega ning esmaostjate, tootjaorganisatsioonidega, tootjaorganisatsioonide liitudega ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide deklaratsioonidega, on hiljuti jõustunud ning* piimaturu praegustes majandustingimustes ja tarneahela praeguse struktuuri puhul *jätkuvalt* õigustatud. Selleks et meetmete mõju oleks *nimetatud sektoris* täielik, tuleks neid kohaldada piisavalt pika ajavahemiku kestel (nii enne kui ka pärast piimakvootide kaotamist). *Kõnealused eeskirjad* peaksid **■** siiski olema ajutist laadi ning need tuleks läbi vaadata. Komisjon peaks vastu võtma piimaturu arengu aruanded, mis hõlmavad eelkõige võimalikke ettepanekuid, et julgustada põllumajandustootjaid sõlmima ühistootmislepinguid, ning esimene aruanne esitatakse hiljemalt 30. juuniks 2014 ja teine aruanne hiljemalt 31. detsembriks 2018,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

■

I OSA
SISSEJUHATAVAD SÄTTED

Artikkel 1
Reguleerimisala

1. ■ Käesoleva määrusega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, mis hõlmab kõiki *aluslepingute* I lisa loetletud tooteid, v.a kalapüügi- ja vesiviljelustooted, mis on määratletu liidu õigusaktides kalapüügi- ja vesiviljelustoodete ühise turukorralduse kohta ■ .
2. Lõikes 1 piiritletud põllumajandustooted jagatakse järgmisteks I lisa asjakohastes osades loetletud sektoriteks:
 - a) teravili, I osa;
 - b) riis, II osa;
 - c) suhkur, III osa;
 - d) kuivsööt, IV osa;
 - e) seemned, V osa;
 - f) humal, VI osa;

- g) oliiviõli ja lauaoliivid, VII osa;
- h) lina ja kanep, VIII osa;
- i) puu- ja köögiviljad, IX osa;
- j) töödeldud puu- ja **köögiviljasaadused**, X osa;
- k) banaanid, XI osa;
- l) vein, XII osa;
- m) **eluspuud ja muud** taimed, **taimesibulad, -juured jms, lõikelilled ja dekoratiivne taimmaterjal**, XIII osa;
- n) tubakas, XIV osa;
- o) veise- ja vasikaliha, XV osa;
- p) piim ja piimatooted, XVI osa;
- q) sealih, XVII osa;
- r) lamba- ja kitseliha, XVIII osa;
- s) munad, XIX osa;
- t) linnuliha, XX osa;

- u) *põllumajandusliku päritoluga* etüülalkohol, XXI osa;
- v) mesindustooted, XXII osa;
- w) siidiussid, XXIII osa;
- x) muud tooted, XXIV osa.

Artikkel 2

Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) üldsätted

Määrust (EL) nr .../2013* ja selle alusel vastu võetud sätteid kohaldatakse käesolevas määruses sätestatud meetmete suhtes.

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse teatavaid sektoreid käsitlevaid II lisas sätestatud mõisteid.
2. *II lisa II osa B jaos sätestatud mõisteid kohaldatakse üksnes suhkru turustamisaasta 2016/2017 lõpuni.*

* Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 94/13 esitatud määruse number.

3. *Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti*, kasutatakse käesoleva määruse kohaldamisel *määruses (EL) nr .../2013^{*}, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr .../2013^{1**} ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr .../2013^{2***} sätestatud mõisteid.*
4. *Selleks et võtta* arvesse riisisektori eripära, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, *millega muudetakse* II lisa I osas sätestatud riisisektorit käsitlevaid mõisteid *niivõrd, kui see on vajalik nende mõistete ajakohastamiseks turu arenguid silmas pidades.*
5. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
- a) „vähem arenenud piirkonnad” – sellised piirkonnad, mis on määratletud *Euroopa Parlamendi ja nõukogu* määruse (EL) nr .../2013^{3****} artikli 90 lõike 2 esimese lõigu punktis a;

^{*}
¹ Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 94/13 esitatud määruse number Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L ...).

^{**} Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 95/13 esitatud määruse number ja täiendada joonealust märkust.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L ...).

^{***} Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 93/13 esitatud määruse number ja täiendada joonealust märkust.

³ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr.../2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L ...).*

^{****} Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 85/13 [fondid] esitatud määruse number ja täiendada joonealust märkust.

- b) „ebasoodsad ilmastikutingimused, mida võib võrrelda loodusõnnetusega” - ilmastikutingimused nagu külm, rahe, jää, vihm või põud, mis hävitavad rohkem kui 30 % asjaomase põllumajandustootja keskmisest aastatoodangust kolme eelneva aasta jooksul või eelneva viieaastase perioodi kolme aasta keskmisest, välja arvatud kõige kõrgem ja kõige madalam näitaja.

Artikkel 4

■ Põllumajandustoodete puhul kasutatava ühise tollitariifistiku nomenklatuuri kohandamised

Kui see on vajalik kombineeritud nomenklatuuri tehtavate muudatuste *arvesse võtmiseks, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega käesolevas määruses kohandatakse* tootekirjeldusi ja viiteid kombineeritud nomenklatuuri rubriikidele või alamrubriikidele ■ .

Artikkel 5
Riisi ümberarvestuskursid

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega:

- a) määratakse kindlaks töötlemise eri etappidel oleva riisi ümberarvestuskursid, töötlemiskulud ja kõrvalsaaduste väärtuse;
- b) võetakse kõik vajalikud meetmed seoses riisi ümberarvestuskursside kohaldamisega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 6
Turustusaastad

Kehtestatakse järgmised turustusaastad:

- a) jooksva aasta 1. jaanuarist 31. detsembrini ***puu- ja köögivilja, töödeldud puu- ja köögivilja ning banaanisektorite puhul;***
- b) 1. aprillist järgmise aasta 31. märtsini järgmiste kuivsööda- ja siidiussisektorite puhul;

- c) 1. juulist järgmise aasta 30. juunini järgmiste sektorite puhul:
 - i) teraviljasektor;
 - ii) seemnesektor;
 - iii) oliiviõli ja lauaoliivide sektor;
 - iv) lina- ja kanepisektor;
 - v) piima- ja piimatootesektor;
- d) 1. augustist järgmise aasta 31. juulini veinisektori puhul;
- e) 1. septembrist järgmise aasta 31. augustini riisisektori puhul;
- f) 1. oktoobrist järgmise aasta 30. septembrini suhkrusektori puhul.

■

Artikkel 7

Võrdluskünnised

1. Järgmised ***võrdluskünnised*** on kindlaks määratud:

- a) teraviljasektor: 101,31 eurot/tonn, mis on seotud lattu tarnitud kauba hulгимүүgi etapiga enne mahalaadimist;

- b) III lisa punktis A määratletud standardkvaliteediga koorimata riis: 150 eurot/tonn, mis on seotud lattu tarnitud kauba hulgimüügi etapiga enne mahalaadimist;
- c) III lisa punktis B määratletud standardkvaliteediga pakkimata suhkur, mis on hangitud tehasest:
 - i) valge suhkur: 404,4 eurot/tonn;
 - ii) toorsuhkur: 335,2 eurot/tonn;
- d) veise- ja vasikalihassektor: 2 224 eurot R3-lihakus- ja rasvasusklassi isasveiste rümba tonni kohta, nagu on sätestatud *IV lisa punktis A osutatud* liidu *kaheksa kuu vanuste või vanemate* veiste rümpade klassifitseerimisskaalas;

- e) piima- ja piimatootesektor:
- i) 246,39 eurot 100 kg või kohta;
 - ii) 169,80 eurot 100 kg lõssipulbri kohta;
- f) sealihasektor: 1 509,39 eurot standardkvaliteediga searümba tonni kohta, mis on määratletud kaalu ja tailihasisalduse alusel, nagu on sätestatud ***IV lisa punktis B osutatud*** liidu searümpade klassifitseerimisskaalas järgmiselt:
- i) 60–120 kg kaaluvad rümbad: lihakusklass E;
 - ii) 120–180 kg kaaluvad rümbad: lihakusklass R;
- g) ***oliiviõli sektor:***
- i) ***1 779 eurot tonni kohta ekstra neitsioliiviõli puhul;***
 - ii) ***1 710 eurot tonni kohta neitsioliiviõli puhul;***
 - iii) ***1 524 eurot tonni kohta lambiõli puhul, mille vabade rasvhapete määr on kaks; seda summat vähendatakse 36,70 euro võrra tonnilt iga happesuse määra lisäühiku kohta.***

2. Komisjon jälgib lõikes 1 sätestatud *võrdluskünniseid, võttes arvesse objektiivseid kriteeriume, eelkõige tootmise arengut, tootmiskulusid (eelkõige sisendite hinnad) ja turusuundumusi. Vajaduse korral ajakohastatakse võrdluskünniseid seadusandliku tavamenetluse kohaselt, võttes arvesse tootmise ja turgude arengut.*

II OSA
SISETURG

I JAOTIS
TURUSEKKUMINE

I PEATÜKK
RIIKLIK SEKKUMINE JA ERALADUSTAMISTOETUS

1. JAGU
ÜLDSÄTTED RIIKLIKU SEKKUMISE JA ERALADUSTAMISTOETUSE KOHTA

Artikkel 8
Reguleerimisala

Käesolevas peatükis sätestatakse turusekkumise eeskirjad, milles käsitletakse:

- a) riiklikku sekkumist, kui liikmesriigi pädevad asutused on tooted kokku ostnud ja ladustavad neid müügini, ning
- b) eraettevõtjatele toodete ladustamiseks antavat toetust.

Artikkel 9

Rahastamiskõlblike toodete päritolu

Riikliku sekkumise korras ostetakse kokku või eraladustamistoetust antakse liidu päritolu toodetele. Kui kõnealused tooted on valmistatud põllukultuuridest, peavad põllukultuurid olema koristatud liidus ning kui tooted on valmistatud piimast, peab piim olema toodetud liidus.

■

Artikkel 10

Liidu klassifitseerimisskaalad rümpade jaoks

Liidu klassifitseerimisskaalasid rümpade jaoks kohaldatakse vastavalt IV lisa punktides A ja B sätestatud eeskirjadele veise- ja vasikalihasektoris kaheksa kuu vanuste või vanemate veiste rümpade puhul ja sealihasektoris muude kui aretuseks kasutatud sigade rümpade puhul.

Lamba- ja kitselihasektoris võivad liikmesriigid kohaldada liidu klassifitseerimisskaalat lambarümpade jaoks vastavalt IV lisa punktis C sätestatud eeskirjadele.

2. JAGU

RIIKLIK SEKKUMINE

Artikkel 11

Riikliku sekkumise tingimustele vastavad tooted

Kooskõlas käesolevas jaos sätestatud tingimustega ning *mis tahes selliste lisanõuete* ja -tingimustega, *mille* komisjon *võib* sätestada *artikli 19 kohaselt vastu võetud* delegeeritud *õigusaktide* ja *artikli 20 kohaselt vastu võetud* ■ rakendusaktidega, kohaldatakse riiklikku sekkumist järgmiste toodete suhtes:

- a) pehme *nisu, kõva* nisu, oder ja mais;
- b) koorimata riis;
- c) veise- ja vasikalihas sektori värske või jahutatud liha, mis kuulub CN-koodide 0201 10 00 ja 0201 20 20–0201 20 50 alla;
- d) või, mis on valmistatud liidus heakskiidetud ettevõttes otseselt ja ainult pastöriseeritud koorest, mis on saadud otseselt ja ainult lehmapiiimast ning mille piimarasvasisaldus on vähemalt 82 % massist ja maksimaalne veesisaldus 16 % massist;
- e) pihustuskuivatuse teel lehmapiiimast saadud kõrgeima kvaliteediga lõssipulber, mis on valmistatud liidus heakskiidetud ettevõttes ning mille valgusisaldus on vähemalt 34,0 % rasvata kuivekstrakti massist.

Artikkel 12

Riikliku sekkumise ajavahemikud

Riiklik sekkumine toimub:

- a) pehme nisu, ***kõva nisu***, odra ja maisi puhul 1. novembrist 31. maini;
- b) koorimata riisi puhul 1. aprillist 31. juulini;
- c) veise- ja vasikaliha puhul terve aasta jooksul;
- d) või ja lõssipulbri puhul 1. märtsist ***30. septembrini***.

Artikkel 13

Riikliku sekkumise alustamine ja lõpetamine

1. Artiklis 11 osutatud ajavahemike jooksul:

- a) alustatakse riiklikku sekkumist pehme nisu, või ja lõssipulbri puhul;
- b) võib komisjon rakendusaktidega alustada riiklikku sekkumist ***kõva nisu***, odra, maisi ja koorimata riisi (sealhulgas koorimata riisi eriliigid või -sordid) puhul, kui turuolukord seda nõuab. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega;

- c) võib komisjon rakendusaktidega, ***mis on vastu võetud ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata***, alustada riiklikku sekkumist veise- ja vasikalihas sektori puhul, kui liikmesriigi või liikmesriigi piirkonna artikli 20 ***esimese lõigu punkti c*** kohaselt ***kindlaks määratud*** võrdlusperioodi veise- ja vasikaliha keskmine turuhind, mis on registreeritud ***IV lisa punktis A osutatud liidu veise rümpade klassifitseerimisskaala alusel, langeb alla 85 % artikli 7 lõike 1 punktis d sätestatud võrdluskünnisest***.
2. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega lõpetatakse riiklik sekkumine veise- ja vasikalihas sektori puhul, kui artikli 20 ***esimese lõigu punkti c*** kohaselt ***kindlaks määratud*** võrdlusperioodi jooksul ei ole ***käesoleva artikli*** lõike 1 punktiga c ette nähtud tingimused enam täidetud. Nimetatud rakendusaktid ***võetakse vastu ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata***.

Artikkel 14

Kokkuostmine kindlaksmääratud hinnaga või pakkumismenetluse teel

Kui on alustatud artikli 13 lõike 1 § kohast riiklikku sekkumist, *võtab nõukogu koosõlas ELi toimimise lepingu artikli 43 lõikega 3 vastu meetmed* artiklis 11 osutatud toodete *kokkuostuhindade kehtestamise ning vajaduse korral meetmed koguseliste piirangute kehtestamise kohta, kui kokkuostmine toimub kindlaksmääratud hinnaga.*

■

Artikkel 15

Riikliku sekkumise hind

1. Riikliku sekkumise hind *tähendab* järgmist:
 - a) riikliku sekkumise raames § kokku ostetavate toodete hind, kui riiklik sekkumine toimub kindlaksmääratud hinna alusel või
 - b) maksimaalne hind, millega riikliku sekkumise tingimustele vastavaid tooteid võib kokku osta, § kui riiklik sekkumine toimub pakkumismenetluse teel.

2. ***Nõukogu võtab ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu meetmed riikliku sekkumise hinna taseme kindlaksmääramise, sealhulgas hinna tõstmise ja alandamise määra kohta.*** ■

Artikkel 16

Riiklikest sekkumisvarudest müümise üldpõhimõtted

1. Riikliku sekkumise raames ostetud tooteid müües tuleb:
 - a) vältida turu mis tahes häirimist,
 - b) tagada ostjate võrdne ligipääs kaupadele ja võrdne kohtlemine ning
 - c) järgida ■ ELi toimimise lepingu kohaselt sõlmitud ***rahvusvahelistest*** kokkulepetest tulenevaid kohustusi.
2. ***Riikliku sekkumise raames kokku ostetud*** tooteid võib võõrandada, tehes need kättesaadavaks asjaomastes liidu õigusaktides sätestatud liidus enim puudust kannatavatele isikutele toiduabi jaotamise programmi jaoks ■ . Sel juhul vastab selliste toodete arvestuslik väärtus ***käesoleva määruse*** artikli 14 lõikes 2 osutatud asjaomasele kindlaksmääratud riikliku sekkumise hinnatasemele.

3. *Igal aastal teeb komisjon avalikuks tingimuste üksikasjad, mille alusel riikliku sekkumise raames kokku ostetud tooteid eelmise aasta jooksul müüdi.*

3. JAGU

ERALADUSTAMISTOETUS

Artikkel 17

Rahastamiskõlblikud tooted

Kooskõlas käesolevas jaos sätestatud tingimustega ning komisjoni poolt artikli **18 lõike 1 või artikli 19 kohaselt** vastu võetud delegeeritud õigusaktidega ning **artikli** 18 lõike 2 või artikli 20 kohaselt vastu võetud rakendusaktidega sätestatud **lisanõuete** ja -tingimustega võib eraladustamistoetust anda järgmiste toodete puhul:

- a) valge suhkur;
- b) oliiviõli;
- c) linakiud;
- d) **kaheksa kuu vanuste või vanemate** veiste värsked või jahutatud liha;
- e) otseselt ja ainult lehmapiiimast saadud koorest valmistatud või;
- f) **juust;**

- g) lehmapiimast valmistatud lõssipulber;
- h) sealiha;
- i) lamba- ja kitseliha.

Esimese lõigu punkti f kohaldatakse üksnes määruse (EL) nr 1151/2012 kohase kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega juustu suhtes, mida ladustatakse kauem kui laagerdusaeg, mis on sätestatud tootespetsifikaadis toodete puhul, millele on osutatud kõnealuse määruse artiklis 7, ja/või kauem kui laagerdusaeg, mis aitab kaasa juustu väärtuse tõstmisele.

Artikkel 18

Toetuse andmise tingimused

1. ***Turu läbipaistvuse tagamiseks on komisjonil vajaduse korral õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse tingimused, mille kohaselt komisjon võib otsustada anda eraladustamistoetust artiklis 17 loetletud toodete puhul, võttes arvesse:***
 - a)*** asjaomaste toodete registreeritud keskmisi liidu turuhindu, ***võrdluskünniseid ja tootmiskulusid ja/või***
 - b)*** vajadust reageerida ***õigeaegselt*** eriti keerulisele turuolukorrale või sektori majandusarengule, ***mis avaldab märkimisväärset negatiivset mõju kasumimarginaalidele.***

2. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega:
- a) antakse eraladustamistoetust artiklis 17 loetletud toodete puhul, võttes arvesse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tingimusi;
 - b) piiratakse eraladustamistoetuse andmist.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. *Nõukogu võtab* vastavalt *ELi toimimise lepingu artikli 43 lõikele 3 vastu meetmed* artiklis 17 sätestatud eraladustamistoetuse *summa kindlas määramiseks*.

I

4. JAGU

RIIKLIKU SEKKUMISE JA ERALADUSTAMISTOETUSE ÜHISSÄTTED

Artikkel 19
Delegeeritud volitused

1. *Selleks et tagada, et tooted, mis on kokku ostetud riikliku sekkumise raames või mille suhtes antakse eraladustamistoetust, oleksid pikaajalise ladustamise jaoks veatud ja turustatava kvaliteediga ning selleks, et võtta riikliku sekkumise ja eraladustamise kulutasuvuse tagamise eesmärgil arvesse eri sektorite eripära*, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, *millega* lisaks käesolevas määruses sätestatud nõuetele *sätestatakse* nõuded ja tingimused, millele *kõnealused* tooted **■** peavad vastama. Kõnealuste nõuete ja tingimuste eesmärk on *tagada* kokkuostetavate **■** ja ladustavate **■** toodete puhul:
- a) *nende kvaliteet* seoses *kvaliteediparameetrite*, kvaliteedigruppide, kvaliteediklasside, kategooriate, *tooteomaduste ja vanusega*;
- b) *nende rahastamiskõlblikkus* seoses koguste, pakendamise, *sealhulgas* märgistuse, **■** säilitamise, *varasemate ladustuslepingute, ettevõtjate heakskiitmise ning* toodete selle etapiga, mille suhtes riikliku sekkumise hind ja eraladustamistoetus kehtivad.

2. Teravilja- ja koorimata riisi sektorite eripära *arvessevõtmiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu* delegeeritud õigusakte, *milles sätestatakse kvaliteedikriteeriumid* nii pehme nisu, *kõva nisu*, odra, maisi ja koorimata riisi kokkuostu kui ka müügi puhul.

3. *Selleks et tagada asjakohane ladustamismaht ning riikliku sekkumise süsteemi tõhusus seoses kulutasuvuse, jaotamise ja ettevõtjate juurdepääsuga ning selleks, et säilitada riikliku sekkumise raames kokku ostetud toodete kvaliteet* nende müümiseks ladustamisperioodi lõpus, *on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega sätestatakse:*

- a) *nõuded, mida tuleb järgida ladustuskohtades kõikide toodete puhul, mille suhtes kohaldatakse riikliku sekkumist;*

- b) eeskirjad, milles käsitletakse toodete ladustamist sellises liikmesriigis ja väljaspool seda liikmesriiki, kes vastutab toodete ja nende töötlemise eest seoses tollimaksude ning muude vastavalt ühisele põllumajanduspoliitikale eraldatavate või sissenõutavate summadega .

4. ***Selleks et tagada eraladustamistoetuse andmisel soovitud tulemuse saavutamine turul, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse:***

- a) ***kohaldatavad eeskirjad ja tingimused*** juhuks, kui ladustatav kogus on väiksem kui lepingus ette nähtud;
- b) ***sellise toetuse*** ette maksmise tingimused;
- c) ***tingimused, mille alusel võidakse otsustada, et eraladustamislepingute alusel ladustatud tooteid võib uuesti turustada või müüa.***

5. ***Selleks et tagada riikliku sekkumise ja eraladustamise süsteemide nõuetekohane toimimine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles:***

- a) ***nähakse ette pakkumismenetluste kasutamine, millega tagatakse võrdne juurdepääs kaupadele ja ettevõtjate võrdne kohtlemine;***

- b) *sätestatakse ettevõtjate suhtes kohaldatavad lisatingimused, et hõlbustada liikmesriikide ja ettevõtjate jaoks süsteemi tõhusat juhtimist ja kontrolli;*
- c) *sätestatakse ettevõtjatele nõue esitada tagatis, et garanteerida oma kohustuste täitmine.*

6. Selleks et võtta arvesse artiklis 10 osutatud tehnilisi arenguid ja sektori vajadusi ning vajadust standardida eri toodete esitlemist turu läbipaistvuse parandamise ja hindade registreerimise eesmärgil ning seoses turusekkumise meetmete kohaldamisega, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega:

- a) *kohandatakse ja ajakohastatakse IV lisas rümpade jaoks sätestatud liidu klassifitseerimis-, identifitseerimis- ja esitlemisskaalasid käsitlevaid sätteid;*
- b) *nähakse ette lisasätted rümpade klassifitseerimise (sealhulgas kvalifitseeritud klassifitseerijate poolt), liigitamise (sealhulgas automaatsed liigitustehnikad), identifitseerimise, kaalumise ja märgistamise ning liidu keskmiste hindade arvutamise ja nende hindade arvutamisel kasutatud kaalukoefitsientide kohta;*

- c) *nähakse veise- ja vasikalihasektoris ette erandid sätetest ning spetsiifilised erandid, mida liikmesriigid võivad kohaldada tapamajade suhtes, milles tapetakse vähe veiseid, ning lisasätted asjaomaste toodete kohta, sealhulgas sätted, mis on seotud lihaku- ja rasvasusklassidega, ning lambalihasektoris nähakse ette täiendavad sätted seoses kaalu, liha värvuse ja rasvkattega ning kergete tallede klassifitseerimise kriteeriumid;*
- d) *antakse liikmesriikidele luba mitte kohaldada searümpade klassifitseerimisskaalat ning lubatakse kasutada hindamiskriteeriume lisaks kaalule ja hinnangulisele tailihasisaldusele või nähakse ette erandid kõnealusest skaalast.*

Artikkel 20

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse **meetmed**, mis on vajalikud käesoleva peatüki ühetaoliseks kohaldamiseks. Kõnealused meetmed võivad eelkõige käsitleda järgmist:

- a) *kulud, mida ettevõtja peab kandma juhul, kui riiklikuks sekkumiseks tarnitavad tooted ei vasta minimaalsetele kvaliteedinõuetele;*
- b) *minimaalse ladustamismahu kindlaksmääramine sekkumiskeskuste ladustamiskohtade jaoks;*
- c) *käesoleva peatüki kohaldamiseks vajalikud võrdlusperioodid, turud ja turuhinnad;*

- d) riikliku sekkumise korras kokkuostetavate toodete tarnimine, pakkuja kantavad transpordikulud, makseasutuste ülevõetavad tooted ja maksmine;
- e) eri tegevused konditustamisel veise- ja vasikalihassektoris;
- f) *toodete pakendamise, turustamise ja märgistamise praktiline kord;*
- g) *võid ja lõssipulbrit tootvate ettevõtjate heakskiitmise menetlus käesolevas peatükis sätestatud eesmärkidel;*
- h) ladustamise lubamine väljaspool selle liikmesriigi territooriumi, kus tooted on kokku ostetud ja ladustatud;
- i) riikliku sekkumise raames kokkuostetud toodete müük või realiseerimine, eelkõige müügihinnad, laost väljaviimise tingimused, eraldatud toodete edasine kasutamine või sihtkoht, sealhulgas menetlused, mis on seotud artikli 16 lõikes 2 osutatud programmi jaoks kättesaadavaks tehtud toodetega, sealhulgas vedu liikmesriikide vahel;
- j) *riikliku sekkumise raames kokku ostetud toodetega seotud sätted, milles käsitletakse liikmesriikide võimalust müüa omal vastutusel ladustamisele jäävate toodete väikeseid koguseid või tooteid, mida ei ole enam võimalik uuesti originaalpakendisse tagasi panna või mille väärtus on langenud;*

- k) **eraladustamise osas** liikmesriigi pädeva asutuse ja taotlejate vaheliste lepingute sõlmimine ja nende sisu;
- l) **toodete** eraladustamine, laos hoidmine ning laost väljaviimine;
- m) eraladustamisperioodi kestus ning **sätted**, mille kohaselt võib selliseid perioode, kui need on lepingus sätestatud, lühendada või pikendada;
-
- n) ■ menetlused, mida tuleb järgida kindlaksmääratud hinnaga kokkuostmisel, **sealhulgas menetlused esitatava tagatise ja selle suuruse kohta või eelnevalt kindlaksmääratud** eraladustamistoetuse andmiseks ■ ;
- o) pakkumismenetluste kasutamine nii riikliku sekkumise kui ka eraladustamise puhul, eelkõige seoses:
- i) pakkumuste esitamisega ning taotletava või esitatava miinimumkogusega ■ ;

- ii) *menetlustega, mida kohaldatakse esitatava tagatise ja selle suuruse suhtes, ning*
- iii) *pakkumuste valikuga, millega tagatakse liidule kõige soodsamate pakkumuste eelistamine, võimaldades samal ajal seda, et pakkumismenetlusele ei pea tingimata järgnema lepingu sõlmimine;*
- p) *liidu veise-, sea- ja lambarümpade klassifitseerimisskaalade rakendamine;*
- q) *turuhindade kindlaksmääramiseks IV lisa punktis A.IV ette nähtust erinev esitusviis rümpade ja poolrümpade puhul;*
- r) *liikmesriikide poolt kohaldatavad paranduskoefitsiendid, mida kasutatakse veise- ja lambarümpade erineva esitusviisi puhul, kui võrdlusesitusviisi ei kasutata;*
- s) *klassifitseeritud rümpade märgistamise praktiline kord ja komisjoni poolt liidus kehtiva veise-, sea- ja lambarümpade kaalutud keskmise hinna arvutamise praktiline kord;*

- t) liikmesriikidele antav luba näha nende territooriumil tapetud sigade puhul ette IV lisa punktis B.III ettenähtud searümpade esitusviisist erinev esitusviis, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:*
- i) nende territooriumil kehtiv tavaline kaubandustava erineb IV lisa punkti B.III esimeses lõigus määratletud standardesitusviisist;*
 - ii) tehnilised nõuded õigustavad seda;*
 - iii) searümpadelt on nahk eemaldatud ühte moodi;*
- u) sätted, mis käsitlevad liikmesriikides rümpade klassifitseerimise kohaldamise kohapealset kontrolli liidu komitee poolt, kuhu kuuluvad komisjoni ja liikmesriikide nimetatud eksperdid, et tagada rümpade klassifitseerimise täpsus ja usaldusväärsus. Nende sätetega nähakse ette, et liit kannab kontrollitegevusest tulenevad kulud.*

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 21

Muud rakendusvolitused

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et *erandina IV lisa punktist C.III lubada liikmesriikidel kasutada vähem kui 13 kg kaaluvate tallerümpade puhul klassifitseerimisel järgmisi kriteeriume:*

I

- a) rümba kaal;*
- b) liha värvus;*
- c) rasvaladestus.*

I

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.

II PEATÜKK
TOETUSKAVAD

1. JAGU

TOIDU KÄTTESAADAVUSE PARANDAMISEGA SEOTUD TOETUSKAVAD

Artikkel 22

Sihtrühm

Põllumajandustoodete jagamisega ja laste toitumisharjumuste parandamisega seotud toetuskavad on suunatud lastele, kes käivad korrapäraselt lasteaias, eelkoolis, algkoolis, põhikoolis või gümnaasiumis, mida juhivad või tunnustavad liikmesriigi pädevad asutused.

1. ALAJAGU

KOOLIPUU- JA KÖÖGIVILJA KAVA

Artikkel 23

Lastele puu- ja **köögivilja**, töödeldud puu- ja **köögivilja** ning banaanitoodete pakkumise toetus

1. ■ Liidu toetust antakse:

- a) puu- ja köögiviljade, töödeldud puu- ja köögivilja ning banaanisektori toodete pakkumiseks lastele **artiklis 22 osutatud** haridusasutustes ning
- b) teatavate seonduvate logistika ning jagamise, seadmete, teavitamise, järelevalve, hindamise ja kaasnevate meetmega seotud kulude katmiseks.

2. Liikmesriigid, kes soovivad kavas osaleda, koostavad eelnevalt riiklikul või piirkondlikul tasandil **selle** rakendamise strateegia **■** . Samuti näevad nad ette kava tõhususe suurendamiseks vajalikud täiendavad meetmed, **mis võivad hõlmata teavet meetmete kohta, mis annavad teadmisi tervislike toitumisharjumuste, kohalike toiduahelate ja toidu raiskamise ärahoidmise kohta.**
3. Liikmesriigid koostavad oma strateegiate väljatöötamisel loetelu puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja- ning banaanisektori toodetest, mis on nende kavade raames toetuskõlblikud. Kõnealune loetelu **■** ei hõlma **V lisas loetletud** tooteid.

Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, näiteks siis, kui liikmesriigid tahavad tagada käesoleva kava kohaste toodete laia valiku või muuta oma kava huvipakkumaks, võivad nad oma strateegiaga siiski ette näha, et sellised tooted tunnistatakse toetuskõlblikeks, kui neile on lisatud vaid piiratud koguses kõnealuses lisas osutatud aineid.

Liikmesriigid tagavad, et nende pädevad ametiasutused tervise küsimustes kinnitavad selliste toodete loetelu, mis on nende kava kohaselt toetuskõlblikud.

Toodete valikul lähtuvad liikmesriigid objektiivsetest kriteeriumidest, mille hulka võivad kuuluda **tervise- ja keskkonnavalased kaalutlused**, toodete hooajalisus, **mitmekesisus või kättesaadavus, eelistades võimaluste piires liidu päritolu tooteid, eelkõige kohaliku toodangu ostmist, kohalikke turge, lühikesi tarneahelaid või keskkonnavalast kasu.**

4. *Nõukogu võtab kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 43 lõikega 3 vastu meetmed lõikes 1 osutatud liidu toetuse kindlaksmääramiseks.*
5. *Lõikes 1 osutatud liidu toetus eraldatakse igale liikmesriigile objektiivsete kriteeriumide alusel, mis põhinevad 6–10-aastaste vanuserühma kuuluvate laste osakaalul igas liikmesriigis.*

I

Kavas osalevad liikmesriigid taotlevad igal aastal liidu toetust, võttes aluseks oma strateegia, millele on osutatud lõikes 2.

Nõukogu võtab ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu meetmed liidu toetuse miinimumsumma kindlaksmääramise kohta iga kavas osaleva liikmesriigi jaoks ning meetmed liikmesriikidele antava toetuse soovitusliku ja lõpliku jagamise kohta.

6. Lõikes 1 osutatud liidu toetust ei tohi kasutada olemasolevate riiklike koolipuu - ja köögivilja kavade, millega **nähakse ette puu- ja köögivilja ning töödeldud puu- ja köögivilja ja banaanide jagamine** või muude **selliste toodete** koolidele jagamise kavade rahaliste vahendite asendamiseks.

Juhul kui liikmesriik on siiski juba kehtestanud kava, mis oleks käesoleva artikli kohaselt kõlblik liidu toetuse saamiseks, ning kavatseb seda laiendada või tõhustada, sealhulgas seoses kava sihtrühma, kestuse või rahastamiskõlblike toodetega, võib liidu toetust anda tingimusel, et järgitakse ELi toimimise **lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt sätestatud** piirmäärasid seoses liidu toetuse osakaaluga riikliku panuse kogumäära suhtes. Sellisel juhul peab liikmesriik oma rakendamisstrateegias märkima, kuidas ta kavatseb oma kava laiendada või tõhustada.

7. Lisaks liidu toetusele võivad liikmesriigid anda artikli 217 kohaselt riiklikku toetust.
8. Liidu kooli **puu- ja köögivilja** kava ei piira ühegi eraldiseisva, liidu õigusega kooskõlas oleva riikliku kooli **puu- ja köögivilja** kava rakendamist.

I

9. Liit võib määruse (EL) nr .../2013* artikli 6 alusel rahastada ka koolipuu- ja köögivilja kavaga seotud teavitamis-, järelevalve- ja hindamismeetmeid, sealhulgas neid, mille eesmärk on teavitada sellest üldsust, ning võrgustiku loomise meetmeid.
10. *Kavas osalevad liikmesriigid teevad koolitoidu jagamise kohtades teatavaks oma osalemise toetuskavas ning osutavad asjaolule, et liit subsideerib seda.*

Artikkel 24

Delegeeritud volitused

1. *Selleks et parandada laste tervislikke toitumisharjumusi ning tagada, et toetus oleks suunatud artiklis 22 osutatud sihtrühma kuuluvatele lastele, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada eeskirjad, milles käsitletakse:*
- a) *täiendavaid kriteeriume seoses toetuse suunamisega liikmesriikide poolt;*
 - b) *toetusesaajate heakskiitmist ja valimist liikmesriikide poolt;*
 - c) *riiklike või piirkondlike strateegiate koostamist ja täiendavaid meetmeid* .

* Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 94/13 esitatud määruse number.

2. *Selleks et tagada liidu vahendite tõhus ja sihtotstarbeline kasutamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse:*
- a) *artikli 23 lõikes 5 osutatud toetuse soovitusliku jaotamise liikmesriikide vahel ümberjaotamise meetodit, mis põhineb saadud taotlustel;*
 - b) *kulusid seoses liikmesriikide strateegiatega, mis on kõlblikud liidu toetuse saamiseks, ning võimalust määrata kindlaks konkreetsete kulude ülemmäär;*
 - c) *liikmesriikide kohustust jälgida ja hinnata oma koolipuu- ja köögivilja kavade tõhusust.*

I

3. *Selleks et parandada teadlikkust toetuskava kohta, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles nõutakse liikmesriikidelt, kellel on koolipuu- ja köögivilja kava, osutamist asjaolule, et liit seda subsideerib.*

Artikkel 25

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva alajao **kohaldamiseks** vajalikud **meetmed**, sealhulgas ■ :

- a) **liikmesriikide strateegiates sisalduv teave;**
- b) toetusetaotlused ja maksed;
- c) kava avaldamise viisid ja võrgustiku loomise meetmed;
- d) liidu **koolipuu- ja köögivilja kavas osalevate liikmesriikide poolt seire- ja hindamisaruannete esitamise, vormi ja sisuga.**

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. ALAJAGU

KOOLIPIIIMA KAVA

Artikkel 26

Lastele **piima ja** piimatoodete **pakkumise toetus**

1. Liidu toetust antakse selleks, et pakkuda lastele **artiklis 22 osutatud** haridusasutustes teatavaid ■ piima- ja **töödeldud** piimatooteid, mis **kuuluvad CN-koodide 0401, 0403, 0404 90 ja 0406 või CN-koodi 2202 90 alla.**

2. *Alates 1. augustist 2015 peab kavas osaleda soovivatel liikmesriikidel olema riiklikul või piirkondlikul tasandil kava rakendamise strateegia. Samuti võivad nad ette näha kava tõhususe suurendamiseks vajalikud lisameetmed, mis võivad hõlmata teavet meetmete kohta, mis annavad teadmisi tervislike toitumisharjumuste, kohalike toiduahelate ja toidu raiskamise ärahoidmise kohta.*
3. *Liikmesriigid koostavad oma strateegiate väljatöötamisel loetelu piimast ja piimatoodetest, mis on nende vastavate kavade raames vastavalt komisjoni poolt artikli 27 kohaselt vastu võetud eeskirjadele toetuskõlblikud.*
4. *Lõikes 1 osutatud liidu toetust ei kasutata ühegi olemasoleva piima ja piimatoodete riikliku kava või muu koolipiima ja -piimatoodete kava rahaliste vahendite asendamiseks, välja arvatud haridusasutustes lastele tasuta toidu jagamise puhul. Kui liikmesriik on juba kehtestanud kava, mis oleks käesoleva artikli kohaselt kõlblik liidu toetuse saamiseks, ning kavatseb seda laiendada või tõhustada, sealhulgas kava sihtrühma, kestuse või rahastamiskõlblike toodete osas, võib siiski liidu toetust anda. Sellisel juhul peab liikmesriik oma rakendamisstrateegias märkima, kuidas ta kavatseb oma kava laiendada või tõhustada.*

5. Lisaks liidu toetusele võivad liikmesriigid anda artikli 217 kohaselt riiklikku toetust.
6. Liidu *koolipiima ja -piimatoodete kava ei piira ühegi niisuguse eraldiseisva, liidu õigusega kooskõlas oleva riikliku koolidele suunatud kava rakendamist, mille eesmärk on piima ja piimatoodete tarbimise edendamine.*
7. Nõukogu võtab kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 43 lõikega 3 vastu meetmed piima ja piimatoodete puhul antava liidu toetuse *ja lõikes 1 sätestatud liidu toetuse saamiseks maksimaalse toetuskõlbliku koguse* kehtestamiseks.
8. *Kavas osalevad liikmesriigid teevad koolitoidu jaotamise kohtades teatavaks oma osalemise toetuskavas ning osutavad asjaolule, et liit subsideerib seda.*

Artikkel 27
Delegeeritud volitused

■

1. ***Selleks et võtta*** arvesse piimatoodete tarbimise ■ suundumust ■, ■ piimatoodete turu uuendusi ja arengut, ***toodete kättesaadavust liidu eri turgudel ning toiteväärtuse aspekte, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu*** delegeeritud õigusakte, ***millega määratakse kindlaks:***
 - a) tooted, mis vastavad kavast toetuse saamise tingimustele ***kooskõlas artikli 26 lõike 1 sätetega ja võttes arvesse toiteväärtuse aspekte;***
 - b) liikmesriikides ■ riiklike või piirkondlike strateegiate koostamine ***sealhulgas vajaduse korral kaasnevad meetmed, ja***
 - c) meetmed, mis on vajalikud ***seireks ja hindamiseks.***
2. ***Selleks et tagada liidu toetuse tõhus ja tulemuslik kasutamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse:***
 - a) ***toetusesaajate ja taotlejate toetuskõlblikkuse eeskirju;***

- b) nõuet, et liikmesriigid peavad taotlejad heaks kiitma;*
 - c) toetatavate piimatoodete kasutamist toidu valmistamisel haridusasutustes.*
- 3. Tagamaks, et toetuse taotlejad täidavad oma kohustusi, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse nõuet esitada tagatis juhul, kui toetus on ette makstud.*
 - 4. Selleks et parandada teadlikkust toetuskava kohta, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse tingimused, mille kohaselt peavad liikmesriigid tagama oma toetuskavas osalemise avalikustamise ja osutama asjaolule, et liit seda subsideerib.*
 - 5. Tagamaks, et toetuse saamine kajastuks toetuskava alusel kättesaadavate toodete hinnas, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte millega kehtestatakse eeskirjad toetuskava raames teostatava hindade järelevalve kohta.*

Artikkel 28

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu **rakendusaktid**, millega kehtestatakse **käesoleva alajao kohaldamiseks vajalikud meetmed seoses järgnevaga**:

- a) menetlused, millega tagatakse toetuskõlbliku maksimaalse koguse järgimine;
- b) **tagatise esitamise menetlus ja tagatise suurus, kui toetus on makstud ette**;
- c) **teave, mis tuleb esitada liikmesriikidele seoses taotlejate heakskiitmise**, toetusetaotluste ja maksetega;
- d) viisid, millega teavitatakse avalikkust kavast;
- e) artikli 27 lõike 5 kohase hindade seire korraldamisega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU
OLIIVIÕLI JA LAUAOLIIVIDE SEKTORI TOETUSED

Artikkel 29

Oliiviõli ja lauaoliivide sektorit *toetavad programmid*

- I**
1. Liit rahastab *artikli 152 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide, artikli 156 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide liitude või artikli 158 alusel tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide* koostatud kolmeaastaseid tööprogramme ühes või mitmes järgmises valdkonnas:
- a) *oliiviõli ja lauaoliivide sektori turu järelevalve ja haldamine;*
 - b) oliivikasvatuse keskkonnamõju parandamine;
 - c) *oliivikasvatuse konkurentsivõime suurendamine kaasajastamise abil;*
 - d) oliiviõli ja lauaoliivide tootmise kvaliteedi parandamine;

- e) oliiviõli ja lauaoliivide kvaliteedi jälgitavus, sertifitseerimine ja kaitsmine, eelkõige lõpptarbijale müüdavate oliiviõlide kvaliteedi kontrollimine riiklike asutuste järelevalve all;
 - f) *teabe levitamine tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude või tootmisharudevaheliste organisatsioonide poolt oliiviõli ja lauaoliivide kvaliteedi parandamiseks võetud meetmete kohta.*
2. Lõikes 1 osutatud tööprogrammide liidupoolne rahastamine on järgmine:
- a) 11 098 000 eurot aastas Kreekale;
 - b) 576 000 eurot aastas Prantsusmaale ning
 - c) 35 991 000 eurot aastas Itaaliale.
3. Lõikes 1 osutatud tööprogrammide liidupoolse rahastamise maksimummäär on võrdne liikmesriikide poolt kinnipeetud summadega. Rahastamiskõlblike kulude rahastamise ülemmäär on järgmine:
- a) 75 % tegevuste puhul lõike 1 *punktides a, b ja c* osutatud valdkondades;

- b) 75 % põhivarasse investeerimise puhul ja 50 % muude tegevuste puhul lõike 1 punktis d osutatud valdkondades;
- c) 75 % tööprogrammide puhul, mida vähemalt kahe tootjaliikmesriigi ***lõikes 1 osutatud tunnustatud*** organisatsioonid viivad läbi vähemalt kolmes kolmandas riigis või muus liikmesriigis lõike 1 ***punktides e ja f*** osutatud valdkondades, ja 50 % muu tegevuse puhul nendes valdkondades.

Asjaomane liikmesriik tagab lisarahastamise, mis moodustab kuni 50 % kuludest, mida liidupoolne rahastamine ei kata.

Artikkel 30

Delegeeritud volitused

Selleks et tagada artiklis 29 sätestatud ***liidu*** toetuse ***tegelik ja tõhus kasutamine*** ning et ***tõsta*** oliiviõli ja lauaoliivide tootmise kvaliteeti, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse:

- a) ***artikli 29 lõikes 1 osutatud valdkondade puhul erimeetmeid, mida võib liidu toetustest rahastada, ning tegevusi ja kulusid, mida toetustest rahastada ei või;***

- b) *liikmesriikide poolt* liidu toetustest *teatud valdkondadele* eraldatavat *miinimum*summat;
- c) *tagatise esitamise nõuet, kui on esitatud tööprogrammi heakskiitmise taotlus ja* toetus on *makstud* ette;
- d) *kriteeriume, mida liikmesriigid peavad tööprogrammide valikul ja heakskiitmisel arvesse võtma.*

Artikkel 31

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse *käesoleva jao kohaldamiseks vajalikud* meetmed seoses:

- a) tööprogrammide rakendamise ja muutmisega;
- b) toetuse maksmisega, sealhulgas toetuse ettemaksmisega;
- c) *menetlusega esitatava tagatise ja selle suuruse kohta, kui on esitatud tööprogrammi heakskiitmise taotlus ja toetus on makstud ette.*

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. JAGU
PUU- JA KÕÕGIVILJASEKTORI TOETUSED

Artikkel 32

Rakendusfondid

1. Puu- ja kõõgiviljasektori tootjaorganisatsioonid **ja/või nende liidud** võivad moodustada rakendusfondi. Fondi rahastatakse:
- a) rahaliste osalustega:
 - i) tootjaorganisatsiooni liikmetelt **ja/või tootjaorganisatsioonilt endalt või**
 - ii) **tootjaorganisatsioonide liitudel** **kõnealuste liitude liikmete kaudu;**
 - b) liidu finantsabist, mida võib anda tootjaorganisatsioonidele **või nende liitudele, juhul kui viimased esitavad rakenduskava või osalise rakenduskava ja tegelevad selle majandamise ja elluviimisega**, kooskõlas mõistete ja tingimustega, mille komisjon võtab vastu **artikli 37 kohaselt** delegeeritud **õigusaktidega** ja **artikli 38 kohaselt** rakendusaktidega .

2. Rakendusfonde kasutatakse üksnes selliste rakenduskavade rahastamiseks, mis on liikmesriikidele esitatud ja nende poolt heaks kiidetud.

Artikkel 33

Rakenduskavad

1. Puu- ja köögiviljasektori rakenduskavade ***kestus on vähemalt kolm aastat ja kõige enam viis aastat. Rakenduskavadel on*** vähemalt kaks artikli 152 lõike 1 punktis c osutatud eesmärki ■ või ***kaks*** järgmist eesmärki:
- a) tootmise planeerimine, ***sealhulgas tootmise ja tarbimise prognoosimine ja jälgimine***;
 - b) ***nii värskete kui ka töödeldud*** toodete kvaliteedi edendamine;
 - c) toodete kaubandusliku väärtuse suurendamine;
 - d) nii värskete kui töödeldud toodete tarbimise edendamine;
 - e) keskkonnameetmed, ***eelkõige veega seonduvad meetmed***, ja keskkonnasõbralikud tootmismeetodid, sealhulgas mahepõllumajandus;
 - f) kriisiennetus ja -ohje.

Rakenduskavad esitatakse liikmesriikidele heakskiitmiseks.

2. *Samuti võivad tootjaorganisatsioonide liidud esitada terve või osalise rakenduskava, mis sisaldab meetmeid, mille liikmesorganisatsioonid on oma rakenduskavades kindlaks määranud, kuid mida nad ei ole rakendanud. Tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavad alluvad samadele eeskirjadele kui tootjaorganisatsioonide rakenduskavad ning neid käsitletakse koos liikmesorganisatsioonide rakenduskavadega.*

Sel eesmärgil tagavad liikmesriigid, et:

- a) tootjaorganisatsioonide liidu rakenduskavade meetmeid rahastatakse täielikult kõnealuse liidu liikmesorganisatsioonide osalustest ning et selline rahastamine tuleb kõnealuste liikmesorganisatsioonide rakendusfondidest;*
- b) meetmed ja vastav rahaline osalus on määratletud iga liikmesorganisatsiooni rakenduskavas;*
- c) rakenduskavasid ei rahastata kahest allikast.*

3. Lõike 1 esimese lõigu punktis f osutatud kriisiennetamine ja -ohjamine on seotud puu- ja köögiviljaturu kriiside ärahoidmise ja tekkinud erakorraliste olukordade lahendamisega ning hõlmab sellega seoses:

- a) *investeeringuid, millega muudetakse turule viidavate tootekoguste kasutamine tõhusamaks;*
- b) *koolitusmeetmeid ja parimate tavade vahetamist;*
- c) ■ toodete tarbimise edendamist ja neist teavitamist *nii ennetamise eesmärgil kui ka kriisi ajal;*
- d) ■ toetust ühisfondide moodustamise halduskulude katmiseks;
- e) *viljapuuaedade taasistutamine, kui see on vajalik pärast tervisega seotud või fütosanitaarsetel põhjustel kohustuslikku väljajuurimist liikmesriigi pädeva asutuse korraldusel;*

f) toodete turult kõrvaldamist;

g) puu- ja köögivilja toorelt koristamist või koristamata jätmist;

h) saagikindlustust.

Saagikindlustuse toetuse eesmärk on kaitsta tootjate sissetulekut loodusõnnetustest, halbadest ilmastikutingimustest, haigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu.

Kindlustuslepingutes nõutakse, et toetusesaajad võtaksid vajalikke riskiennetusmeetmeid.

Kriisiennetamise ja -ohjamise meetmed, sealhulgas viiendas lõigus osutatud laenude põhisumma ja intresside tagasimaksed, ei moodusta üle ühe kolmandiku rakenduskava kuludest.

Tootjaorganisatsioonid võivad kriisiennetamise ja -ohjamise meetmete rahastamiseks võtta laene kommertstingimustel. Sellisel juhul võib kõnealuste laenude põhisumma ja intresside tagasimaksmine olla rakenduskava osa ning seega võib seda artikli 34 alusel liidu finantsabist rahastada. Kriisiennetamise ja -ohjamise erimeedet **võib** rahastada **■** selliste laenude abil või **■** vahetult **või** mõlemal **viisil**. **■**

4. Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „toorelt koristamine” – valmimata turustuskõlbmatute toodete, mis ei tohi enne toorelt koristamist olla kahjustatud ilmastikutingimuste või haiguste tõttu või muudel põhjustel, täielik koristamine konkreetselt alalt;*
- b) „koristamata jätmine” – käimasoleva tootmistsükli lõpetamine konkreetsel alal, kus toode on hästi arenenud ning veatu ja turustatava kvaliteediga. Koristamata jätmisena ei käsitata toodete hävimist ilmastikutingimuste või haiguse tagajärjel.*

5. Liikmesriigid tagavad, et:

- a) rakenduskavad hõlmavad kahte või enamat keskkonnameedet või
- b) vähemalt 10 % rakenduskavade kuludest kasutatakse keskkonnameetmete rahastamiseks.

Keskkonnameetmete puhul järgitakse määruse (EL) nr .../2013* artikli 28 lõikes 3 sätestatud põllumajanduse keskkonna- ja kliimatoetusega seotud tingimusi.

Kui vähemalt 80 % tootjaorganisatsiooni tootjaliikmetest on võtnud ühe või mitu ühesugust põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustust määruse (EL) nr .../2013* artikli 28 lõike 3 alusel, siis käsitatakse iga sellist kohustust käesoleva lõike esimese lõigu punktis a osutatud keskkonnameetmena.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud keskkonnameetmetele antav abi hõlmab kõnealusest tegevusest tulenevaid lisakulusid ja saamatajäänud tulu.

6. Liikmesriigid tagavad, et keskkonnale avaldavat survet suurendavad investeeringud on lubatud üksnes siis, kui on kasutusele võetud tõhusad meetmed keskkonna kaitsmiseks sellise surve eest.

* Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 93/13 esitatud määruse number.

Artikkel 34
Liidu finantsabi

1. Liidu finantsabi on võrdne artikli 32 lõike 1 punktis a osutatud tegelikult makstud rahalise panuse summaga, kuid mitte suurem kui 50 % tegelikest kuludest.
2. Liidu finantsabi ülempiir on 4,1 % iga tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liidu turustatud toodangu väärtusest.

Sellel põhjal võib kõnealust protsendimäära tootjaorganisatsioonide puhul suurendada 4,6 %le turustatud toodangu väärtusest, tingimusel et summat, mis ületab 4,1 % turustatud toodangu väärtusest, kasutatakse üksnes kriisiennetus- ja -ohjemeetmeteks.

Tootjaorganisatsioonide liitude puhul võib kõnealust protsendimäära suurendada 4,7 %-ni liidu või selle liikmete turustatud toodangu väärtusest, tingimusel et summat, mis ületab 4,1 % turustatud toodangu väärtusest, kasutatakse ainult kriisiennetus- ja -ohjemeetmete jaoks, mida see tootjaorganisatsioonide liit rakendab oma liikmete nimel.

3. Tootjaorganisatsiooni taotlusel suurendatakse lõikes 1 sätestatud toetusmäära 50 %lt 60 %le ühe rakenduskava või rakenduskava osa kohta, kui see vastab vähemalt ühele järgmistest tingimustest:
- a) selle on esitanud mitu liidu tootjaorganisatsiooni, kes tegelevad eri liikmesriikides rahvusvaheliste kavadega;
 - b) selle on esitanud üks või mitu tootmisharudevahelistel alustel toimivate kavadega tegelevat tootjaorganisatsiooni;
 - c) sellega kaetakse üksnes selliste mahepõllumajanduslike toodete tootmiseks antavaid eritoetusi, mis on hõlmatud nõukogu määrusega (EÜ) nr 834/2007¹;
 - d) see on esimene kava, mille esitab tunnustatud tootjaorganisatsioon, mis on tekkinud kahe tunnustatud tootjaorganisatsiooni ühinemise tulemusena;
 - e) see on esimene kava, mille esitab tunnustatud tootjaorganisatsioonide liit;

¹ *Nõukogu 28. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta* (ELT L 189, 20.7.2007, lk 1).

- f) selle on esitanud tootjaorganisatsioonid nendest liikmesriikidest, kus tootjaorganisatsioonid turustavad vähem kui 20 % puu- ja köögiviljatoodangust;
- g) selle on esitanud tootjaorganisatsioon ühest äärepoolseimast piirkonnast, nagu on osutatud ELi toimimise lepingu artiklis 349.

4. Lõikes 1 sätestatud 50 %list piirmäära suurendatakse 100 %le puu- ja köögivilja turult kõrvaldamiste puhul, kui kõrvaldatav kogus ei ületa 5 % iga tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu mahust ning kui kõrvaldamine on toimunud järgmisel viisil:
- a) tasuta jagamine heategevusorganisatsioonidele ja -fondidele, mille liikmesriigid on sel eesmärgil heaks kiitnud, kasutamiseks nende tegevuses selliste inimeste aitamiseks, kellel on riigi seaduste kohaselt õigus saada sotsiaalabi, eelkõige piisavate elatusvahendite puudumise tõttu, **või**
 - b) tasuta jagamine karistusasutustele, koolidele, **artiklis 22 osutatud haridusasutustele**, laste puhkelaagritele ning liikmesriikide määratud haiglatele ja vanadekodudele; liikmesriigid teevad kõik vajaliku tagamaks, et sel viisil jagatud kogused täiendavad selliste asutuste tavaliselt ostetavaid koguseid.

Artikkel 35

Riiklik finantsabi

1. Liikmesriikide nendes piirkondades, kus puu- ja köögiviljasektori tootjate organiseerituse tase on eriti madal, võib komisjon võtta vastu rakendusaktid, millega lubatakse liikmesriikidel nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel maksta tootjaorganisatsioonidele riiklikku finantsabi, mis moodustab maksimaalselt 80 % artikli 32 lõike 1 punktis a osutatud rahalisest panusest. Kõnealune finantsabi täiendab rakendusfondi kaudu toimuvat rahastamist.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Liikmesriikide piirkondades, milles määruse (EL) nr .../2013* artiklis 27 osutatud tootjaorganisatsioonid, tootjaorganisatsioonide liidud ning tootjarühmad turustavad alla 15 % kõnealuste piirkondade puu- ja köögiviljatoodangu väärtusest ning kelle puu- ja köögiviljatoodang annab vähemalt 15 % kõnealuste piirkondade põllumajanduse kogutoodangust, võib liit asjaomase liikmesriigi taotluse põhjal **käesoleva artikli** lõikes 1 osutatud riikliku finantsabi hüvitada.

Komisjon võtab vastu rakendusaktid kõnealuse hüvitamise kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 36

Rakenduskavade riiklik raamistik ja riiklik strateegia

1. Liikmesriigid kehtestavad siseriikliku raamistiku, mis sisaldab artikli 33 lõikes 5 osutatud keskkonnameetmete üldtingimusi. Kõnealuse raamistikuga tagatakse eelkõige, et sellised meetmed vastavad määruses (EL) nr .../2013*, eelkõige **selle** artiklis 3, **sätestatud** asjakohastele nõuetele.

* Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 93/13 esitatud määruse number.

Liikmesriigid esitavad oma raamistiku kavandi komisjonile, kes **võib** rakendusaktidega, **mis on vastu võetud ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata, kolme kuu jooksul** alates raamistiku kavandi esitamisest nõuda muudatuste tegemist, kui ta leiab, et kõnealune kavand ei võimalda saavutada ELi toimimise lepingu artiklis 191 ning liidu seitsmendas keskkonnavalases tegevusprogrammis^{1*} sätestatud eesmärgid. Kõnealuseid eesmärgid tuleb järgida ka rakenduskavadest toetatavate üksikettevõtetele tehtavate investeeringute puhul.

2. Kõik liikmesriigid koostavad puu- ja köögiviljaturu säästvate rakenduskavade riikliku strateegia. Kõnealuse strateegiaga hõlmatakse:
 - a) olukorra tugevate ja nõrkade külgede analüüs ning arengupotentsiaal;
 - b) valitud prioriteetide põhjendus;
 - c) rakenduskavade ja rahastamisvahendite eesmärgid ning tulemuslikkuse näitajad;

¹ ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... otsus nr ..., milles käsitletakse liidu üldist keskkonnavalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires” (ELTL ...).***

^{*} Väljaannete talitus: palun lisada joonealusesse märkusesse dokumendis PE-CONS 64/13 esitatud otsuse vastuvõtmise kuupäev, number ja avaldamisviide.

- d) rakenduskavade hindamine;
- e) tootjaorganisatsioonide aruandluskohustus.

Riiklikus strateegias sisaldub ka lõikes 1 osutatud riigisisene raamistik.

- 3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata liikmesriikide suhtes, kus ei ole tunnustatud tootjaorganisatsioone.

Artikkel 37

Delegeeritud volitused

Selleks et tagada puu- ja köögiviljasektoris tootjaorganisatsioonidele **ja nende liitudele** tõhus, sihipärane ja jätkusuutlik toetus, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada eeskirjad:

- a) rakendusfondide ja rakenduskavade kohta seoses:
 - i) hinnangulise mahuga **ning tootjaorganisatsioonide ja nende liitude otsustega rahaliste osaluste** ja rakendusfondide kasutamise kohta;
 -
 - ii) rakenduskavadesse **lisatavate või nendest välja jäetavate** meetmete, tegevuse ja kuludega **ning haldus- ja personalikuludega, nende muutmise ja liikmesriikide poolt määratletavate lisanõuetega**;

- iii) rakenduskavade ja maaelu arengu programmide *topeltrahastamise vältimisega*;
 - iv) tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavadega;
 - v) *erieeskirjadega, mida kohaldatakse juhtudel, kui tootjaorganisatsioonide liidud haldavad, menetlevad, rakendavad ja esitavad rakenduskava täies mahus või osaliselt*;
 - vi) *kohustusega kasutada ühiseid näitajaid rakenduskavade järelevalveks ja hindamiseks*;
- b) *rakenduskavade riiklikku raamistikku ja riiklikku strateegia kohta seoses kohustusega jälgida ja hinnata riiklike raamistike ja riiklike strateegiate tõhusust*;

c) liidu finantsabi kohta seoses:

i) liidu finantsabi *ja artikli 34 lõikes 2 osutatud* turustatud toodangu väärtuse arvutamise alusega;

ii) toetuse arvutamiseks kohaldatava võrdlusperioodiga;

■

iii) ettemaksete tegemisega ning *tagatise esitamise nõudega, juhul kui toetus on makstud* ette;

iv) *tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavade rahastamise suhtes kohaldatavate erieeskirjadega, eelkõige artikli 34 lõikes 2 sätestatud piirmäärade kohaldamisega seotud eeskirjadega;* ■

d) kriisiennetus- ja -ohjemeetmete kohta seoses:

i) *liikmesriikide võimalusega mitte kohaldada ühte või mitut* kriisiennetuse ja -ohje meedet;

- ii) *artikli 33 lõike 3 esimese lõigu punktidega a, b ja c seotud* tingimustega;
- iii) turult kõrvaldatud toodete lubatava sihtotstarbega, *mida otsustavad liikmesriigid*;
- iv) turult kõrvaldamise maksimumtoetuse *tasemega*;
- v) etteteatamise nõudega turult kõrvaldamise korral;
- vi) turustatud toodangu mahu arvutamise alusega *artikli 34 lõikes 4 osutatud tasuta jagamise jaoks ja turustatud toodangu maksimaalse mahu kindlaksmääramisega* turult kõrvaldamise korral;
- vii) tasuta jagamiseks ettenähtud toodete pakendil liidu embleemi esitamise **■** nõudega;
- viii) kõrvaldatud toodete saajatele esitatavate tingimustega **■** ;

- ix) *mõistete kasutamisega käesoleva jao kohaldamiseks; ■*
 - x) *liikmesriikide poolt vastuvõetavate tingimustega toorelt koristamise ja koristamata jätmise, saagikindlustuse ja ühisfondide kohta;*
 - xi) ■ saagikindlustusega;
 - xii) *ühisfondidega ja*
 - xiii) *tingimustega ja kulude ülemmäära kindlaksmääramisega seoses viljapuuadade ümberistutamisega tervisega seotud või fütosanitaarsetel põhjustel kooskõlas artikli 33 lõike 3 esimese lõigu punktiga e;*
- e) riiklikku finantsabi kohta seoses:
- i) tootjate organiseerituse tasemega;
 - ii) *tagatise esitamise nõudega ette maksmise korral;*
 - iii) *liidu* poolt tagasi makstava riikliku finantsabi maksimaalse protsendiga.

Artikkel 38

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse meetmed, mis käsitlevad:

- a) rakendusfondide juhtimist;
- b) *teavet, mis peab sisalduma rakenduskavades, artiklis 36 osutatud riiklikke raamistikke ja riiklikke strateegiaid, rakenduskavade esitamist liikmesriikidele, tähtaegu, saatedokumente ja heakskiitmist liikmesriikide poolt;*
- c) *rakenduskavade rakendamist tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude poolt;*
- d) *riiklike strateegiate ja rakenduskavade seire- ja hindamisaruannete esitamist, vormi ja sisu;*
- e) toetusetaotlusi ja toetuse maksmist, sealhulgas toetuse ette maksmist ja osalist maksmist;
- f) *tasuta jagamiseks ettenähtud toodete pakendil liidu embleemi esitamise praktilist korda;*
- g) turustamisstandardeid turult kõrvaldamise korral;

- h) transpordi-, sortimis- ja pakendamiskulusid tasuta jagamise korral;
- i) edendus-, teavitamis- ja koolitusmeetmeid kriisiennetuse ja -ohje korral;
- j) *turult kõrvaldamise, toorelt koristamise, koristamata jätmise ja* saagikindlustusmeetmete *rakendamist*;

■

- k) riikliku finantsabi *taotlemist*, lubamist, *maksmist ja* hüvitamist;

- l) *tagatise esitamise menetlust ja tagatise suurust, kui toetus on makstud ette.* ■

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

■

4. JAGU
VEINISEKTORI TOETUSPROGRAMMID

1. ALAJAGU
ÜLDSÄTTED JA TOETUSKÕLBLIKUD MEETMED

Artikkel 39
Reguleerimisala

Käesolevas jaos sätestatakse eeskirjad, millega reguleeritakse liidu vahendite eraldamist liikmesriikidele ning kõnealuste vahendite kasutamist liikmesriikide poolt viieaastaste riiklike toetusprogrammide („toetusprogrammid”) raames veinisektorit toetavate erimeetmete rahastamiseks.

Artikkel 40
Kooskõla ja järjepidevus

1. Toetusprogrammid peavad olema kooskõlas liidu õigusega ning liidu tegevuse, poliitika ja prioriteetidega.
2. Liikmesriigid vastutavad toetusprogrammide eest ning tagavad, et need on sisult järjekindlad ning et neid koostatakse ja rakendatakse objektiivselt, võttes arvesse asjaomaste tootjate majanduslikku olukorda ja vajadust vältida tootjate põhjendamatut ebavõrdset kohtlemist.

3. Toetust ei anta:
- a) nendele teadusprojektidele ja teadusprojekte toetavatele meetmetele, *millele ei ole osutatud* artikli 45 lõike 2 punktides d ja e;
 - b) määruse (EL) nr .../2013* kohastes liikmesriikide maaelu arengu programmides sisalduvatele meetmetele.

Artikkel 41

Toetusprogrammide esitamine

1. Iga VI lisas loetletud tootjaliikmesriik esitab komisjonile viieaastase toetusprogrammi kavandi, mis sisaldab vähemalt ühte artiklis 38 sätestatud rahastamiskõlblikku meetet.
2. *Toetusprogrammide projektides töötatakse toetusmeetmed välja sellisel geograafilisel tasandil, mida liikmesriik peab kõige asjakohasemaks. Enne toetusprogrammi projekti komisjonile esitamist konsulteerib liikmesriik sobiva territoriaalse tasandi pädevate asutuste ja organisatsioonidega.*
3. *Iga liikmesriik esitab ühe toetusprogrammi kavandi, milles võib võtta arvesse piirkondlikku eripära.*

* Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 93/13 esitatud määruse number.

4. Toetusprogrammi hakatakse kohaldama kolm kuud pärast toetusprogrammi projekti esitamist komisjonile.

Siiski **võib** komisjon **võtta vastu** rakendusakti, millega sedastatakse et esitatud toetusprogrammi projekt ei ole kooskõlas käesolevas jaos sätestatud eeskirjadega, **ning teavitab** sellest liikmesriiki. Sellisel juhul esitab liikmesriik komisjonile toetusprogrammi muudetud projekti. Muudetud toetusprogrammi hakatakse kohaldama kaks kuud pärast toetusprogrammi muudetud projekti esitamist, välja arvatud juhul, kui vastuolu ei ole kõrvaldatud – sel juhul kohaldatakse käesolevat lõiku.

Nimetatud rakendusakti võetakse vastu ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.

5. Lõiget 4 kohaldatakse *mutatis mutandis* liikmesriikide esitatud kohaldatavate toetusprogrammide muudatuste suhtes.

Artikkel 42

Toetusprogrammide esitamine

Toetusprogrammid hõlmavad vähemalt järgmisi elemente:

- a) kavandatud meetmete üksikasjalik kirjeldus ja nende arvudes väljendatud eesmärgid;*
- b) peetud konsultatsioonide tulemused;*
- c) eelhindamine, mis näitab eeldatavat tehnilist, majanduslikku, keskkonnaalast ja sotsiaalset mõju;*
- d) meetmete rakendamise ajakava;*
- e) üldine rahastamistabel, mis hõlmab ressursside kasutamist ja kavandatud soovituslikku meetmetevahelist vahendite jaotust kooskõlas VI lisas sätestatud eelarvepiiridega;*
- f) järelevalveks ja hindamiseks kasutatavad kriteeriumid ja arvulised näitajad ning meetmed, millega tagatakse toetusprogrammide tõhus ja nõuetekohane rakendamine, ning*
- g) toetusprogrammi rakendamise eest vastutavate pädevate asutuste ja organite nimed.*

Artikkel 43

Rahastamiskõlblikud meetmed

Toetusprogrammid võivad sisaldada üksnes ühte või mitut järgmist meetet:

■

- a) müügi edendamine vastavalt artiklile 45;
- b) viinamarjaistanduste ümberkorraldamine ja muutmine vastavalt artiklile 46;
- c) toorelt koristamine vastavalt artiklile 47;
- d) ühisfondid vastavalt artiklile 48;
- e) saagikindlustus vastavalt artiklile 49;
- f) investeeringud vastavalt artiklile 50;
- g) *innovatsioon veinisektoris kooskõlas artikliga 51;*
- h) kõrvalsaaduste destilleerimine vastavalt artiklile 52 ■ .

Artikkel 44

Toetusprogrammide üldeeskirjad

1. Saada olevaid liidu rahalisi vahendeid eraldatakse VI lisas sätestatud eelarvepiiride raames.
2. Liidu toetust antakse üksnes selliste rahastamiskõlblike kulude katmiseks, mis on tehtud pärast asjaomase toetusprogrammi projekti esitamist.
3. Liikmesriigid ei kata toetusprogrammide alusel liidu rahastatavate meetmete kulusid.

■

2. ALAJAGU

ERITOETUSMEETMED

■

Artikkel 45

Edendamine ■

1. Käesoleva artikli kohane toetus hõlmab teavitus- või müügiedendusmeetmeid, mis on suunatud liidu veinidele:

- a) liikmesriikides, *eesmärgiga* teavitada tarbijaid vastutustundlikust veinitarbimisest ning päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid hõlmavatest liidu süsteemidest, või
- b) kolmandates riikides, *eesmärgiga* suurendada seeläbi nende konkurentsivõimet

■

2. Lõike 1 *punktis b* osutatud meetmeid *kohaldatakse kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega veinide või selliste veinide suhtes, millele on märgitud viinamarjasort, ning* need meetmed sisaldavad ühte või mitut järgnevast:

- a) avalikud suhted, müügiedendus- või reklaamimeetmed, eelkõige need, mis rõhutavad liidu toodete *kõrgeid standardeid*, eriti seoses kvaliteedi, toiduohutuse või *keskkonnaga*;
- b) osalemine rahvusvahelise tähtsusega üritustel, messidel või näitustel;
- c) teavituskampaaniad, mis tutvustavad eelkõige päritolunimetusi, geograafilisi tähiseid ja mahetootmist hõlmavaid liidu süsteeme;

- d) uurimused uute turgude kohta, mis on vajalikud turuväljundite laiendamiseks;
 - e) uurimused teavitus- ja müügiedendusmeetmete tulemuste hindamiseks.
3. Lõikes 1 osutatud liidu osalus teavitus- või müügiedendusmeetmetes ei tohi ületada 50 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 46

Viinamarjaistanduste ümberkorraldamine ja muutmine

1. Viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise meetmete eesmärk on suurendada veiniproduktide konkurentsivõimet.
2. Viinamarjaistanduste ümberkorraldamist ja muutmist toetatakse siis, kui liikmesriigid esitavad oma tootmisvõimsuse ülevaate vastavalt artikli 145 lõikele 3.

3. Viinamarjaistanduste ümberkorraldamiseks ja muutmiseks antav toetus, ***mis võiks samuti kaasa aidata jätkusuutlike tootmissüsteemide ja keskkonnajalajälje parandamisele***, võib hõlmata ainult ühte või mitut järgmist tegevust:

- a) sordivahetus, sealhulgas ümberpookimine;
- b) viinamarjaistanduste ümberpaigutamine;
- c) ***viinamarjaistanduste taasistutamine, kui see on vajalik pärast tervisega seotud või fütosanitaarsetel põhjustel kohustuslikku väljajuurimist liikmesriigi pädeva asutuse korraldusel;***
- d) viinamarjaistanduste haldamise parandamine, ***eelkõige jätkusuutliku tootmise arenenud süsteemide kasutuselevõtmine.***

Ei toetata viinamarjaistanduste tavapärasest uuendamist, ***mis tähendab sama viinamarjasordi ümberistutamist sama tihedusega samale maatükile ja sama viinamarjakasvatusemeetodit kasutades, kui*** viinapuud on ealiselt vananenud.

Liikmesriigid võivad sätestada lisatingimusi, eelkõige seoses asendatavate viinapuude vanusega.

4. Viinamarjaistanduste ümberkorraldamiseks ja muutmiseks, *sealhulgas viinamarjaistanduste haldamise parandamiseks* antava toetuse vormid võivad olla üksnes järgmised:
- a) meetme rakendamisest tingitud sissetulekute kaotamise puhul tootjatele antav hüvitis;
 - b) panus viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise kulude katmiseks.
5. Lõike 4 punktis a osutatud sissetulekute kaotamise eest tootjatele antav hüvitis võib katta kuni 100 % vastavast kahjumist ning seda võib anda ühel järgmisel kujul:
- a) olenemata määruse (EÜ) nr 1234/2007 II osa I jaotise III peatüki *IVa* jao II alajaost, milles käsitletakse istutusõigust üleminekuajal, nii uute kui ka vanade viinapuude üheaegse olemasolu lubamine kuni üleminekuaja lõpuni, mis ei tohi olla pikem kui kolm aastat;
 - b) rahaline hüvitis.
6. Liidu osalus viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise tegelike kulude katmiseks ei või olla suurem kui 50 %. Vähem arenenud piirkondades viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise kulude katmiseks antav liidu osalus ei või olla suurem kui 75 %.

Artikkel 47

Toorelt koristamine

1. Käesolevas artiklis tähendab mõiste „toorelt koristamine” ebaküpsete viinamarjakobarate täielikku hävitamist või eemaldamist, mille tulemusel asjaomase ala saak langeb nullini.

Kaubanduslike viinamarjade viinapuude külge jätmist pärast tavapärase tootmistsükli lõppu (koristamata jätmine) ei käsitata toorelt koristamisena.

2. Toorelt koristamise toetuse eesmärk on aidata turukriiside vältimiseks taastada liidu veinituru pakkumise ja nõudluse tasakaalu.
3. Toorelt koristamise toetust võib anda asjaomase liikmesriigi poolt määratava hüvitisena kindlasummalise toetuse vormis hektari kohta. Toetus ei tohi olla suurem kui 50 % viinamarjakobarate hävitamise või eemaldamise otseste kulude summast ning sissetuleku kaotusest seoses sellise hävitamise või eemaldamisega.
4. Asjaomane liikmesriik kehtestab objektiivsetel kriteeriumidel põhineva süsteemi tagamaks, et toorelt koristamise meetme alusel üksikisikutest veinitootjatele antav hüvitis ei ületaks lõikes 3 ***kindlaksmääratud*** ülemmäära.

Artikkel 48

Ühisfondid

1. Ühisfondide loomiseks antava toetusega abistatakse tootjaid, kes soovivad end turukõikumiste vastu kindlustada.
2. Ühisfondide loomiseks antavat toetust võib anda ajutise ja väheneva toetuse vormis, et katta fondide halduskulusid.

Artikkel 49

Saagikindlustus

1. Saagikindlustuse toetuse eesmärk on kaitsta tootjate sissetulekut loodusõnnetustest, halbadest ilmastikutingimustest, haigustest või kahjurite levikust **tulenevate kahjude** vastu.

Kindlustuslepingutes nõutakse, et toetusesaajad võtaksid vajalikke riskiennetusmeetmeid.

2. Saagikindlustuse toetust võib anda liidu rahalise panuse vormis, mis ei ületa:
 - a) 80 % kindlustusmaksetest, mille tootjad on tasunud enda kindlustamiseks loodusõnnetustega võrreldavate halbade ilmastikutingimuste põhjustatud kahju vastu;

- b) 50 % kindlustusmaksetest, mille tootjad on tasunud enda kindlustamiseks:
 - i) punktis a osutatud kahjude ja halbadest ilmastikutingimustest tulenevate muude kahjude vastu;
 - ii) loomade tekitatud kahjude ning taimehaigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu.
- 3. Saagikindlustuse toetust võib anda juhul, kui asjaomased kindlustushüvitised ei hüvita tootjatele üle 100 % sissetuleku kaotusest, võttes arvesse kõiki tootjatele võimaldatavaid hüvitisi muudest kindlustusriskiga seotud toetuskavadest.
- 4. Saagikindlustuse toetus ei tohi moonutada kindlustusturu konkurentsi.

Artikkel 50
Investeeringud

1. Toetust võib anda nii materiaalseks kui ka mittemateriaalseks investeeringuteks töötlemisrajatistesse, veinimaja infrastruktuuri **ning** turustusstruktuuridesse ja -vahenditesse. **Need investeeringud tehakse selleks, et** parandada ettevõtte majanduse üldist tulemuslikkust **ja ettevõtte kohandamiseks turunõudlusega, samuti tema konkurentsivõime suurendamiseks** ning need on seotud **VII lisa II osas osutatud viinamarjasaaduste tootmise või turustamisega, sealhulgas eesmärgiga suurendada energiasäästu ja ülemaailmsed energiatõhusust ning parandada jätkusuutlikke protsesse.**

2. Lõike 1 kohast toetuse ülemmäära:

- a) kohaldatakse ainult mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete suhtes komisjoni soovitus 2003/361/EÜ ¹ tähenduses;
- b) võib **lisaks** kohaldada ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimate piirkondade ning **Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 229/2013²** artikli 1 lõikes 2 määratletud Egeuse mere väikesaarte kõigi ettevõtjate suhtes.

¹ **Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).**

² **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 229/2013, millega sätestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1405/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 41).**

Soovituse 2003/361/EÜ lisa I jaotise artikli 2 lõikega 1 hõlmamata ettevõtjate suhtes, kellel on **vähem** kui 750 töötajat või kelle käive on väiksem kui 200 miljonit eurot, vähendatakse toetuse ülemmäära poole võrra.

Toetust ei anta raskustes olevatele ettevõtjatele, nagu need on määratletud raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks ette nähtud riigiabi käsitlevates liidu suunistes¹.

3. Rahastamiskõlblikeks kuludeks ei peeta määruse (EL) nr .../2013^{*} artikli 69 lõikes 3 osutatud rahastamiskõlbmatuid kulusid.
4. Seoses rahastamiskõlblike investeerimiskuludega kehtivad liidu osalusele järgmised maksimummäärad:
 - a) 50 % vähem arenenud piirkondades;
 - b) 40 % muudes kui vähem arenenud piirkondades;
 - c) 75 % ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimates piirkondades;
 - d) 65 % määruse (**EL**) nr **229/2013** artikli 1 lõikes 2 määratletud Egeuse mere väikesaartel.

¹ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

^{*} Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 85/13 [fondid] esitatud määruse number.

5. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud toetuse suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* määruse (EL) nr .../2013* artiklit 71.

Artikkel 51

Innovatsioon veinisektoris

Toetust võib anda nii materiaalseks kui mittemateriaalseks investeeringuteks, mis on suunatud VII lisa II osas osutatud toodetega seotud uute toodete, protsesside ja tehnoloogia arendusele. Toetuse eesmärk on suurendada liidu viinamarjasaaduste turustamisvõimalusi ja konkurentsivõimet ning see võib hõlmata teadmussiirde elementi. Käesoleva artikli alusel makstavates toetustes on liidu osaluse maksimummäärad samad kui artikli 50 lõikes 4 sätestatud määrad.

Artikkel 52

Kõrvalsaaduste destilleerimine

1. Toetust võib anda veinivalmistamise kõrvalsaaduste vabatahtlikuks või kohustuslikuks destilleerimiseks, mis toimub kooskõlas VIII lisa II osa D jaos kehtestatud tingimustega.

Toetuse suurus määratakse kindlaks toodetud alkoholi mahuprotsendi ja alkoholikoguse (hektoliitrites) alusel. Toetust ei anta destilleeritavates kõrvalsaadustes sisalduva alkoholikoguse eest, mis on suurem kui 10 % toodetud veinis sisalduvast alkoholikogusest.
2. ***Toetust makstakse destilleerijatele, kes töötlevad destilleerimiseks tarnitud veinivalmistamise kõrvalsaadused vähemalt 92 %-se alkoholisisaldusega toorpiirituseks.***

Liikmesriigid võivad teha toetuse saamise sõltuvaks toetusesaaja poolsete tagatiste esitamisest.

* Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 85/13 [fondid] esitatud määruse number.

3. Toetuse maksimaalsed tasemed põhinevad kogumise ja töötlemise kuludel ning need määrab kindlaks komisjon rakendusaktidega vastavalt artiklile 54.
4. *Asjaomane toetus sisaldab ühekordset summat, mis on ette nähtud veinivalmistamise kõrvalsaaduste kogumise kulude hüvitamiseks. Selle summa kannab destilleerija tootjale, kui viimane kannab kõnealused kulud.*
5. Lõikes 1 osutatud destilleerimise, milleks on antud toetust, tulemusel saadud alkoholi kasutatakse konkurentsi moonutamise vältimiseks üksnes tööstuslikult või energia saamiseks.

I

3. ALAJAGU

MENETLUSSÄTTED

Artikkel 53

Delegeeritud volitused

Selleks et tagada liikmesriikide veinisektori toetusprogrammide eesmärkide saavutamine ja liidu vahendite tõhus ja tulemuslik kasutamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse eeskirjad:

- a) kulude eest vastutamise kohta alates kuupäevast, kui **komisjon** toetusprogrammid ja toetusprogrammide muudatused kätte saab, kuni nende kohaldamise alguskuupäevani;

- b) toetusprogrammide sisu ning nende kulude, *haldus- ja personalikulude* ja tegevuste kohta, mida võib liikmesriikide toetusprogrammidesse lisada, ning tingimuste ja võimaluse kohta teha artiklis 49 sätestatud saagikindlustuse toetuse korral makseid vahendajate kaudu;

I

- c) tagatise *esitamise* nõude kohta ette maksmise korral;
- d) *mõistete kasutamise* kohta käesoleva jao kohaldamiseks;
- e) *kulude ülemmäära kindlaksmääramise kohta seoses viinamarjaistanduste ümberistutamisega tervislikel või fütosanitaarsetel põhjustel kooskõlas artikli 46 lõike 3 esimese lõigu punktiga c*;
- f) *topeltrahastamise vältimise kohta*
- i) *liikmesriigi veinisektori toetusprogrammi erinevate tegevuste ja*
- ii) *liikmesriigi veinisektori toetusprogrammi ja selle maaelu arengu või edendamise programmide vahel*;

- g) veinivalmistamise kõrvalsaaduste kõrvaldamise kohta tootjate poolt, kõnealusest kohustustest erandite tegemise kohta täiendava halduskoormuse vältimiseks ning destilleerijate vabatahtliku sertifitseerimise kohta;
- h) ***millega võimaldatakse liikmesriikidel kehtestada tingimused toetusmeetmete nõuetekohaseks toimimiseks oma programmides.*** ■

■ Artikkel 54

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse meetmed seoses:

- a) toetusprogrammide esitamise ja vastava rahastamiskavaga ning toetusprogrammide läbivaatamisega;
- b) taotlemis-, valiku- ***ja maksemenetlustega;***
- c) ***liikmesriikide toetusprogrammide kohta aruannete ja hinnangute esitamise, nende vormi ja sisuga;***

- d) *liikmesriikide poolt toetusmäärade kindlaksmääramisega* toorelt koristamise ja kõrvalsaaduste destilleerimise puhul;
- e) **■** finantsjuhtimisega *ja sätetega* toetusmeetmete *kohaldamise kohta* liikmesriikide poolt;
- f) *tagatise esitamise menetlustega ja tagatise suurusega, kui toetus on makstud ette.*

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. JAGU

TOETUS MESINDUSSEKTORIS

Artikkel 55

Riiklikud programmid ja rahastamine

1. *Mesindustoodete tootmise ja turustamise üldtingimuste parandamiseks* võivad liikmesriigid koostada mesindussektori kolmeaastased riiklikud programmid („mesindusprogrammid”). *Kõnealused programmid koostatakse koostöös mesindussektori esindusorganisatsioonidega.*

2. Liidu osalus mesindusprogrammidele *on samaväärne* 50 %-ga liikmesriikide kantavatest kuludest *nende programmide jaoks, mis on heaks kiidetud kooskõlas artikli 57 esimese lõigu punktiga c.*
3. Selleks et vastata lõikes 2 sätestatud liidu osaluse saamise tingimustele, peavad liikmesriigid oma territooriumil korraldama mesindussektori tootmis- ja turustusstruktuuri uuringuid.
4. *Mesindusprogrammidesse võib lisada järgmiseid meetmeid:*
 - a) *tehniline abi mesinikele ja nende organisatsioonidele;*
 - b) *kahjurite, mesilaste haiguste, eriti varroatoosi tõrje;*

- c) mesilaste rändpidamise ratsionaliseerimine;*
- d) mesindustoodete analüüsimise laboratooriumide toetamine eesmärgiga aidata mesinikel oma tooteid turustada ja suurendada nende väärtust;*
- e) toetusmeetmed mesitarude hulga suurendamiseks liidus;*
- f) koostöö asutustega, kes on spetsialiseerunud mesindust ja mesindustooteid käsitlevate rakendusuringute programmide täitmisele;*
- g) turujärelevalve teostamine;*
- h) toodete kvaliteedi parandamine turutoodete tõhusamaks täiustamiseks.*

Artikkel 56
Delegeeritud volitused

1. *Selleks et tagada liidu vahendite **tõhus ja tegelik** kasutamine mesindussektori toetuseks, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte:*
 - a) ***liikmesriikide** mesindusprogrammide ja maaelu arengu programmide topeltrahastamise vältimise kohta;*

I
 - b) *igale osalevale liikmesriigile liidu rahalise panuse eraldamise **aluse** kohta, mis põhineb muu hulgas **mesitarude** koguarvul liidus.*
2. *Selleks et tagada, et liidu toetuskava on kohandatud viimaste arengutega ja hõlmatud meetmed on mesindustoodete tootmise ja turustamise üldtingimuste parandamiseks tõhusad, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 delegeeritud õigusakte, et ajakohastada artikli 55 lõikes 4 osutatud loetelu meetmetest, mis võidakse lisada liikmesriikide mesindusprogrammidesse, lisades loetellu muid meetmeid või kohandades neid meetmeid, ilma neist ühtegi välja jätmata. Nimetatud meetmete loetelu ajakohastamine ei mõjuta enne delegeeritud õigusakti jõustumist vastu võetud riiklike programme.*

Artikkel 57

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega *kehtestatakse käesoleva jao kohaldamiseks vajalikud meetmed, milles käsitletakse:*

- a) *rüiklike programmide ja liikmesriikide poolt nende mesindussektori tootmis- ja turustusstruktuuri kohta tehtud uuringute sisu;*
- b) kasutamata vahendite ümberjaotamise *menetlust*;
- c) ■ liikmesriikide esitatud mesindusprogrammide *heakskiitmist*, sealhulgas liidu rahalise panuse eraldamist *igale osalevale liikmesriigile ja liikmeriikide poolse rahastamise ülemmäära*.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. JAGU
TOETUS HUMALASEKTORIS

Artikkel 58

Tootjaorganisatsioonidele antav toetus

1. *Liit annab artikli 152 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidele humalasektoris toetust artikli 152 lõike 1 punkti c alapunktides i, ii või iii osutatud eesmärkide saavutamise finantseerimiseks.*
2. *Liit rahastab lõikega 1 ettenähtud Saksamaa tootjaorganisatsioonidele antavat toetust igal aastal 2 277 000 euroga.*

Artikkel 59

Delegeeritud volitused

Selleks et tagada, et artiklis 58 osutatud toetusega rahastataks artiklis 152 osutatud eesmärged, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte:

- a) *toetustaotluste, sealhulgas tähtaegade ja saatedokumentide kohta;*
- b) *rahastamiskõlblike humalakasvatusalade ja igale tootjaorganisatsioonile makstavate summade arvutamise kohta.*

Artikkel 60

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva jao kohaldamiseks vajalikud meetmed seoses teotuse maksimisega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

III PEATÜKK

Lubade andmise süsteem viinapuude istutuseks

Artikkel 61

Kestus

Käesolevas peatükis kehtestatud viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2016 kuni 31. detsembrini 2030 koos vahehindamisega, mille viib läbi komisjon eesmärgiga hinnata süsteemi toimimist ja esitada selle kohta vajaduse korral ettepanekuid.

1. JAGU

Viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi haldamine

Artikkel 62

Loa andmine

- 1. Artikli 81 lõike 2 kohaselt veiniviinamarjasortideks liigitatud viinapuid võib istutada või taasistutada üksnes siis, kui selleks on antud luba kooskõlas artiklitega 64, 66 ja 68 vastavalt käesolevas peatükis sätestatud tingimustele.***
- 2. Liikmesriigid annavad tootjate esitatud taotluse alusel konkreetsele hektarites väljendatud pindalale vastava loa, mis järgib objektiivseid ja mittediskrimineerivaid valikukriteeriume. Nimetatud luba on tootjatele riigilõivuvaba.***

3. *Lõikes 1 osutatud luba kehtib kolm aastat alates selle väljastamise päevast. Selle tootja suhtes, kes ei ole luba selle kehtivuse ajal kasutanud, rakendatakse määruse (EL) nr .../2013^{*} artikli 89 lõikes 4 ette nähtud halduskaristusi.*
4. *Käesolevat peatükki ei kohaldata katseteks mõeldud piirkondades istutuste või ümberistutuse suhtes või pooktaimede kasvatamise suhtes või selliste piirkondade suhtes, kust saadavad veinid või viinamarjasaadused on mõeldud ainult viinamarjakasvataja oma majapidamise tarbeks, või piirkondade suhtes, kus uus istandus rajatakse siseriikliku õiguse kohaselt avalikes huvides toimuva sundvõõrandamise raames.*

Artikkel 63

Uusistutuste kaitsemehhanism

1. *Liikmesriigid väljastavad igal aastal load uusistutustele, mis moodustavad 1% kogu nende territooriumi tegelikust viinapuude kasvualast, nagu see mõõdeti eelmise aasta 31. juulil.*

^{*} Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 94/13 esitatud määruse number.

2. *Liikmesriigid võivad:*
- a) *kohaldada riiklikul tasandil madalamat protsendimäära kui lõikes 1 sätestatu;*
 - b) *piirata lubade andmist piirkondlikul tasandil konkreetsete piirkondade puhul, mis vastavad kaitstud päritolunimetusega veinide tootmiseks esitatavatele nõuetele, piirkondade puhul, mis vastavad kaitstud geograafilise tähisega veinide tootmiseks esitatavatele nõuetele või piirkondade puhul, millel ei ole geograafilist tähist.*
3. *Lõikes 2 osutatud piirangud aitavad kaasa viinapuude istutamise korralisele kasvule, need tuleb seada üle 0% ning neil on üks või mitu alljärgnevatest konkreetsetest põhjendustest:*
- a) *vajadus vältida veinitoodete ülepakkumise tõendatud ohtu seoses nimetatud toodete turuväljavaadetega, ületamata seda, mis on vajalik kõnealuse vajaduse rahuldamiseks;*
 - b) *vajadus vältida konkreetse kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise väärtuse vähenemise tõendatud ohtu.*
4. *Liikmesriigid avaldavad kõik lõike 2 alusel tehtud otsused, mis peavad olema nõuetekohaselt põhjendatud. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamatult nendest otsustest ja põhjendustest.*

Artikkel 64

Lubade andmine viinapuude uusistutuseks

1. *Kui toetuskõlblike taotlustega kaetud üldpindala kõnealusel aastal ei ületa liikmesriigi poolt eraldatud pindala, kiidetakse kõik sellised taotlused heaks.*

Liikmesriigid võivad käesoleva artikli kohaldamiseks kohaldada ühte või mitut järgnevat objektiivset ja mittediskrimineerivat toetuskõlblikkuse kriteeriumit:

- a) taotlejal on põllumajandusmaa, mis ei ole väiksem kui pindala, mille jaoks ta luba taotleb;*
- b) taotlejal on piisavad ametioskused ja pädevus;*
- c) taotlus ei kujuta endast konkreetse kaitstud päritolunimetuse maine seadusvastase omastamise märkimisväärtset ohtu, mida eeldatakse, välja arvatud siis, kui sellise ohu olemasolu tõendavad riigiasutused;*
- d) nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel üks või mitu lõikes 2 osutatud kriteeriumi, tingimusel et neid kohaldatakse objektiivsel ja mittediskrimineerival viisil.*

2. *Kui lõikes 1 osutatud toetuskõlblike taotlustega kaetud üldpindala kõnealusel aastal ületab liikmesriigi poolt eraldatud pindala, antakse load vastavalt hektarite proportsionaalsele jaotamisele kõigile taotlejatele pindala alusel, mille kohta nad on luba taotlenud. Samuti võib selliseid lubasid osaliselt või täielikult anda vastavalt ühele või mitmele järgnevale objektiivsele ja mittediskrimineerivale prioriteetsuskriteeriumile:*
- a) tootjad, kes alustavad esimest korda viinapuude istutamisega ning kes on põllumajandusettevõtte juhid (uued turule sisenejad);*
 - b) piirkonnad, mille viinamarjaistandused aitavad kaasa keskkonna säilitamisele;*
 - c) piirkonnad, kus uusistutus hakkab toimuma maakorralduse raames;*
 - d) looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega alad;*
 - e) arendus- või taasistutusprojektide jätkusuutlikkus majandusliku hindamise alusel;*

- f) piirkonnad, kus hakkab toimuma uusistutus, mis suurendab konkurentsivõimet põllumajandusettevõtte ja piirkondlikul tasandil;*
 - g) geograafiliste tähistega toodete kvaliteedi parandamise võimalusega projektid;*
 - h) piirkonnad, kus uusistutus hakkab toimuma väikese ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtete suurendamise raames.*
- 3. Liikmesriigid avaldavad lõigetes 1 ja 2 osutatud kriteeriumid, mida nad kohaldavad, ning teavitavad komisjoni nendest viivitamatult.*

Artikkel 65

Kutseorganisatsioonide roll

Liikmesriik võib artikli 63 lõike 2 kohaldamisel võtta arvesse artiklites 152, 156 ja 157 osutatud veinisektoris tegutsevate tunnustatud kutseorganisatsioonide, artiklis 95 osutatud huvitatud tootjarühmade või kõnealuse liikmesriigi õigusaktide alusel tunnustatud muud laadi kutseorganisatsioonide soovitusi tingimusel, et nimetatud soovitustele eelneb vastava geograafilise piirkonna representatiivsete osalejate kokkulepe.

Soovitusi ei anta kauemaks kui kolm aastat.

Artikkel 66

Taasistutus

1. *Liikmesriigid annavad automaatselt loa tootjatele, kes on 1. jaanuari 2016 seisuga viinapuude kasvuala välja juuritud ning on esitanud avalduse. Luba antakse pindala kohta, mis vastab nimetatud alale puhassaagi seisukohalt. Sellise loaga hõlmatud alasid ei arvestata artikliga 63 kaetud alade hulka.*
2. *Liikmesriigid võivad anda lõikes 1 osutatud loa tootjatele, kes on kohustunud viinapuude kasvuala välja juurima, kui lubatud ala juuritakse välja kõige hiljemalt neljanda aasta lõpuks alates kuupäevast, mil istutati uued viinapuud.*
3. *Lõikes 1 osutatud luba kasutatakse sama põllumajandusettevõtte puhul, kus toimus väljajuurimine. Artikli 65 kohase kutseorganisatsiooni soovitusel alusel võivad liikmesriigid piirata taasistutust piirkondades, mis vastavad kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega veinide valmistamise nõuetele, lubades taasistutada üksnes viinapuid, mis vastavad samale kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise spetsifikaadile kui väljajuuritud alal kasvatatud viinapuud.*
4. *Käesolevat artiklit ei kohaldata loata istutatud viinapuude väljajuurimise puhul.*

Artikkel 67

Vähese tähtsuse reegel

1. *Käesolevas peatükis kehtestatud viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi ei kohaldata nendes liikmesriikides, kus 31. detsembri 2007. aasta seisuga ei kohaldatud määruse (EÜ) nr 1234/2007 II osa I jaotise III peatüki IVa jao II alajaos sätestatud istutusõiguste üleminekurežiimi.*
2. *Liikmesriigid, mille suhtes 31. detsembri 2007. aasta seisuga kohaldati lõikes 1 osutatud režiimi ja kus viinapuude praegune kasvuala oli alla 10 000 hektari, võivad otsustada, et nad ei rakenda käesolevas peatükis kehtestatud viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi.*

Artikkel 68
Üleminekusätted

1. *Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklitega 85h, 85i ja 85k võib tootjatele enne 31. detsembrit 2015 antud istutusõiguse, mida need tootjad ei ole kasutanud ning mis nimetatud kuupäeval kehtib, lugeda alates 1. jaanuarist 2016 käesoleva peatüki alusel antavaks loaks.*

Selline üleminek toimub taotluse alusel, mille need tootjad peavad esitama enne 31. detsembrit 2015. Liikmesriigid võivad otsustada lubada tootjatel esitada kuni 31. detsembrini 2020 taotlusi nende õiguste muutmiseks loaks.

2. *Lõike 1 alusel antavatel lubadel on sama pikk kehtivusaeg kui lõikes 1 osutatud istutusõiguseks antavatel lubadel. Kui nimetatud load jäetakse kasutamata, kaotavad nad kehtivuse hiljemalt 31. detsembril 2018, või kui liikmesriigid on teinud lõike 1 teises lõigus osutatud otsuse, hiljemalt 31. detsembril 2023.*
3. *Lõike 1 alusel antud loaga hõlmatud alasad ei arvestata artikliga 63 kaetud alade hulka.*

Artikkel 69

Delegeeritud volitused

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:

- a) tingimusi artikli 62 lõikes 4 osutatud vabastuse taotlemiseks;*
- b) artikli 64 lõigetes 1 ja 2 osutatud kriteeriume käsitlevaid eeskirju;*
- c) kriteeriumide lisamist artikli 64 lõigetes 1 ja 2 osutatud kriteeriumidele;*
- d) selliste viinapuude, mida tootja on kohustunud välja juurima, ning uute istutatud viinapuude üheaegset olemasolu vastavalt artikli 66 lõikele 2;*
- e) artikli 66 lõike 3 kohaste liikmesriikide otsuste põhjendusi.*

Artikkel 70

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse vajalikud meetmed seoses:

- a) loa andmise menetlustega;*
- b) liikmesriikide peetavate registrite ja komisjonile esitatavate teatistega.*

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU

Viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi kontrollimine

Artikkel 71

Loata istutamine

- 1. Tootjad juurivad loata rajatud viinapuude kasvualad välja omal kulul.*

2. *Kui tootjad ei juuri viinapuid välja nelja kuu jooksul alates päevast, mil neid rikkumisest teavitatakse, tagavad liikmesriigid loata istutuste väljajuurimise kahe aasta jooksul pärast neljakuulise perioodi lõppu. Sellega seotud kulud nõutakse sisse asjaomaselt tootjalt.*
3. *Liikmesriigid edastavad iga aasta 1. märtsiks komisjonile pärast 1. jaanuari 2016 kindlaks tehtud ilma loata istutatud viinapuude kasvuala üldpindala, samuti lõigete 1 ja 2 alusel välja juuritud alade üldpindala.*
4. *Sellise tootja suhtes, kes ei ole täitnud käesolevas artikli lõikes 1 sätestatud kohustust, kohaldatakse karistusi, mis sätestatakse kooskõlas määruse (EL) nr .../2013* artikliga 64.*
5. *Riiklike või liidu toetusmeetmete raames ei anta toetust aladele, millele on viinapuud istutatud loata.*

* Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 94/13 esitatud määruse number.

Artikkel 72

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse asjakohased meetmed, milles sätestatakse liikmesriikide järgitavate teavitamismõnede üksikasjad, sealhulgas VI lisas sätestatud eelarvepiiride võimaliku vähendamise kohta, kui liikmesriigid nõudeid ei järgi.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

II JAOTIS

■ TURUSTAMISE JA TOOTJAORGANISATSIOONIDE EESKIRJAD

I PEATÜKK

TURUSTAMISE EESKIRJAD

1. JAGU

TURUSTAMISSTANDARDID

1. ALAJAGU

SISSEJUHATAVAD SÄTTED

Artikkel 73

Reguleerimisala

Ilma et see piiraks põllumajandustoodete suhtes kohaldatavaid sätteid ning veterinaaria ja fütosanitaaria ning toiduainete sektoris vastuvõetud sätteid, millega tagatakse toodete vastavus hügieeni- ja tervishoiunormidele ning loomade ja inimeste tervise kaitse ning taimekaitse, sätestatakse käesolevas jaos eeskirjad, milles käsitletakse põllumajandustoodete ■ turustamisstandardeid ■ . Kõnealuste eeskirjade puhul eristatakse kohustuslikke eeskirju ja põllumajandustoodete vabatahtlikke märkeid.

2. ALAJAGU
SEKTORI- VÕI TOOTEPÕHISED TURUSTAMISSTANDARDID

Artikkel 74

Üldpõhimõte

Tooteid, mille suhtes kehtivad kooskõlas käesoleva jaoga sektori- või tootepõhised turustamisstandardid, võib liidus turustada üksnes juhul, kui need vastavad nimetatud standarditele.

Artikkel 75

Kehtestamine ja sisu

1. *Turustamisstandardeid võib kohaldada ühe või mitme allpool loetletud sektori ja toote suhtes:*

- a) oliiviõli ja lauaoliivid;*
- b) puu- ja köögivili;*
- c) töödeldud puu- ja köögivili;*
- d) banaanid;*
- e) elustaimed;*
- f) munad;*
- g) linnuliha;*
- h) inimtoiduks ettenähtud võiderasvad;*
- i) humal.*

2. ***Selleks et võtta*** arvesse tarbijate ootusi ja ■ parandada põllumajandustoodete tootmise ja turustamisega seotud majandustingimusi ning ***käesoleva artikli lõigetega 1 ja 4 hõlmatud põllumajandustoodete*** kvaliteeti, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse ***sektori- või tootepõhiseid*** turustamisstandardeid kõigil turustusetappidel, samuti selliste standardite kohaldamisel tehtavaid erandeid, ***et*** kohaneda pidevalt muutuvate turutingimuste ja tarbijate uute nõudmistega, võtta arvesse asjaomaste rahvusvaheliste standardite arengusuundi ***ja*** vältida takistuste tekitamist tootearendusel.
3. ***Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1169/2011¹ artikli 26 kohaldamist***, võivad lõikes 1 osutatud turustamisstandardid hõlmata ***ühte või mitut järgmistest nõuetest, mis määratakse kindlaks sektori- või tootepõhiselt ning põhinevad iga sektori eripäral, vajadusel reguleerida turuleviimist ning käesoleva artikli lõikes 5 määratletud tingimustel:***
- a) ***tehnilised mõisted***, nimetused ja müüginimetused muude kui ***artiklis 78*** sätestatud ***sektorite puhul***;

¹ ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18).***

- b) klassifitseerimiskriteeriumid, nagu klassidesse liigitamine, kaal, suurus, vanus, kategooria;
- c) *liigid*, taimesort või loomatõug või kaubanduslik tüüp;
- d) esitusviis, ■ kohustuslike turustamisstandarditega seotud märgistus, pakend, pakkimiskeskuste suhtes kohaldatavad eeskirjad, märgistamine, ■ saagikoristusaasta ja eritingimuste kasutamine, *ilma et see piiraks artiklite 92–123 kohaldamist*;
- e) kriteeriumid, nagu välimus, konsistents, vastavus, tooteomadused *ja veesisalduse protsent*;
- f) tootmises kasutatud teatavad ained, koostisosad või koostisained, sealhulgas nende kvantitatiivne sisaldus, puhtus ja identifitseerimine;
- g) tootmistüüp ja tootmismeetod, sealhulgas veinivalmistustavad, ■ ning *säästva tootmise arenenud süsteemid*;
- h) virrete ja veinide kupaaž ja segamine, sealhulgas nende mõisted ja nende suhtes kehtivad piirangud;

i) *kogumise sagedus, tarnimine, säilitamine ja käitlemine*, säilitamismeetod ja -temperatuur, *ladustamine ja transport*;

j) põllumajandustootmise asukoht ja/või päritolu, *välja arvatud linnuliha ja võiderasvad*;

■

k) piirangud seoses teatavate ainete kasutamisega ja tegevuste rakendamisega;

l) erikasutus;

■

m) tingimused, millega reguleeritakse selliste toodete müümist, valdamist, ringlust ja kasutamist, mis ei vasta lõike 1 kohaselt vastu võetud turustamisstandarditele või artiklis 78 osutatud mõistetele, nimetustele ja müüginimetustele, ning kõrvalsaaduste kõrvaldamist.

4. *Lisaks lõikele 1 võib turustamisstandardeid kohaldada veinisektori suhtes. Kõnealusele sektorile kohaldatakse lõike 3 punkte f, g, h, k ja m.*

5. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud sektori- või tootepõhised turustamisstandardid kehtestatakse ilma, et see piiraks *artiklite 84–88 ja IX lisa kohaldamist* ning võttes arvesse:
- a) asjaomase toote eripära;
 - b) vajadust tagada tingimused toodete turuleviimise *hõlbustamiseks*;
 - c) *tootjate huvi anda teavet toodete omaduste ja põllumajandustootmise eripära kohta ning* tarbijate *huvi* saada toote kohta piisavat ja läbipaistvat teavet, sealhulgas tootmiskoha kohta, mis määratakse kindlaks iga juhtumi puhul eraldi, lähtudes geograafilisest asukohast, *pärast seda, kui on eelkõige hinnatud ettevõtjate kulusid ja halduskoormust, ning tootjale ja lõpptarbijale pakutavaid soodustusi*;
 - d) meetodeid, mis on *kättesaadavad* toodete füüsikaliste, keemiliste ja organoleptiliste omaduste kindlaksmääramiseks;
 - e) rahvusvaheliste asutuste vastu võetud standardsoovitused;
 - f) *vajadust säilitada toodete looduslikud ja peamised omadused ning vältida asjaomase toote koostise märkimisväärset muutust.*

I

6. *Selleks et võtta arvesse tarbijate ootusi ja vajadust parandada põllumajandustoodete tootmise ja turustamise kvaliteeti ja sellega seotud majandustingimusi, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta lõikes 1 osutatud sektorite loetelu. Sellised delegeeritud õigusaktid piirduvad rangelt tarbijate muutuvast nõudlusest, tehnilisest arengust või tootearendusest tulenevate tõendatud vajadustega ning nende õigusaktide kohta koostatakse komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule, milles hinnatakse eelkõige tarbijate vajadusi, ettevõtjate kulusid ja halduskoormust, sealhulgas mõju siseturule ja rahvusvahelisele kaubandusele, ning tootjatele ja lõpptarbijatele pakutavaid soodustusi.*

Artikkel 76

Lisanõuded puu- ja köögiviljasektori toodete turustamiseks

1. *Peale selle, kui see on artiklis 75 osutatud kohaldatavate turustusstandardite seisukohast asjakohane, võib puu- ja köögiviljasektori tooteid, mis on mõeldud tarbijale värskelt müümiseks, turustada üksnes siis, kui need on veatud ja turustatava kvaliteediga ning kui on näidatud nende päritoluriik.*
2. *Lõikes 1 osutatud turustamisstandardeid ning muid käesoleva alajao kohaselt puu- ja köögiviljasektori suhtes kohaldatavaid turustamisstandardeid kohaldatakse kõikides turustusetappides, sealhulgas importimisel ja eksportimisel ning need võivad hõlmata kvaliteeti, klassifitseerimist, kaalu, suurust, pakkimist, pakendamist, hoidu, transporti, esitlemist ja turustamist.*
3. *Turustamisstandarditega hõlmatud puu- ja köögiviljasektori toodete valdaja ei tohi liidus neid tooteid esitleda, müügiks pakkuda või tarnida ega turustada muul viisil kui nendele standarditele vastavalt, vastutades ühtlasi nimetatud standarditele vastavuse tagamise eest.*
4. *Selleks et tagada käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud nõude nõuetekohane kohaldamine ja võtta arvesse teatud eriolukordi, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse teatavaid erandeid käesolevast artiklist, mis on vajalikud selle nõuetekohaseks kohaldamiseks.*

Artikkel 77

Humala sertifitseerimine

1. *Peale kohaldatavate turustusstandardite, kui see on asjakohane, kohaldatakse humalasektori toodete suhtes, mis on koristatud või valmistatud liidus, käesoleva artikli kohast sertifitseerimismenetlust.*
2. *Sertifikaadi võib välja anda üksnes toodete puhul, millel on konkreetsele turustusetapile vastavad minimaalsed kvaliteediomadused. Humalapulbri, suurema lupuliinisisaldusega humalapulbri, humalaekstrakti ja segatud humalatoodete puhul võib sertifikaadi välja anda üksnes juhul, kui nende toodete alfahappe sisaldus ei ole madalam kui nende valmistamiseks kasutatud humala alfahappe sisaldus.*
3. *Sertifikaatidel peab olema näidatud vähemalt:*
 - a) *humala tootmise koht või kohad;*
 - b) *saagikoristuse aasta või aastad ning*
 - c) *liik või liigid.*

4. *Humalasektori tooteid võib turustada või eksportida üksnes juhul, kui need on hõlmatud kooskõlas käesoleva artikliga välja antud sertifikaadiga.*

Humalasektori importtoodete puhul loetakse artikli 190 lõikes 2 ette nähtud tõendid sertifikaadiga samaväärseks.

5. *Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega sätestatakse meetmed käesoleva artikli lõikest 4 erandite tegemiseks:*

- a) teatavate kolmandate riikide kaubandusnõuete rahuldamiseks või*
- b) erikasutuseks ettenähtud toodete puhul.*

Esimeses lõigus osutatud meetmed:

- i) ei tohi takistada turustada tavapäraseid tooteid, millele on välja antud sertifikaat, ning*
- ii) nendega peavad kaasnema tagatised, et vältida segiminekuid nende toodetega.*

Artikkel 78

Teatavate sektorite ja toodete mõisted, nimetused ja müüginimetused

1. *Peale kohaldatavate turustusstandardite, kui see on asjakohane*, kohaldatakse VII lisas sätestatud mõisteid, nimetusi ja müüginimetusi järgmiste sektorite ja toodete suhtes:
 - a) veise- ja vasikaliha;
 - b) vein;
 - c) inimtoiduks ettenähtud piim ja piimatooted;
 - d) linnuliha;
 - e) *munad*;
 - f) inimtoiduks ettenähtud võiderasvad ja
 - g) oliiviõli ja lauaoliivid.
2. VII lisas sätestatud mõisteid, nimetusi või müüginimetusi võib liidus kasutada üksnes sellise toote turustamiseks, mis *vastab* kõnealuses lisas sätestatud vastavatele tingimustele.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte VII lisas sätestatud mõistete ja müüginimetuste muudatuste, nendest erandite tegemise või nendest vabastamise *kohta. Kõnealused delegeeritud õigusaktid piirduvad rangelt tarbijate muutuvast nõudlusest või tehnilisest arengust tulenevate tõendatud vajadustega või tootearenduse vajadustega*
4. *Selleks et tagada, et ettevõtjad ja liikmesriigid saavad ühemõtteliselt ja õigesti aru VII lisas sätestatud mõistetest ja müüginimetustest, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse nende täpsustamise ja kohaldamise eeskirju.*
5. *Tarbijate ootustega ja piimatoodete turu arenguga arvestamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte selliste piimatoodete kindlaksmääramiseks, mille puhul märgitakse juhul, kui tegemist ei ole lehmapiimaga, milliselt loomaliigilt see on saadud, ning vajalike eeskirjade kehtestamiseks.*

Artikkel 79

Lubatud hälve

1. *Selleks et võtta arvesse iga toote või sektori eripära, eri turustusetappe, tehnilisi tingimusi, mis tahes võimalikke praktilisi probleeme ning analüüsimeetodite täpsust ja korratavust*, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada *ühe või mitme konkreetse standardi* lubatud hälve, mille ületamisel käsitatakse kogu tootepartiid kõnealusele standardile *mittevastavana*.
2. *Lõikes 1 osutatud õigusaktide vastuvõtmisel võtab komisjon arvesse vajadust mitte muuta toodete iseloomulikke omadusi ning vältida nende kvaliteedi halvenemist.*

Artikkel 80

Veinivalmistustavad ja analüüsimeetodid

1. VII lisa II osas loetletud toodete valmistamiseks ja säilitamiseks liidus kasutatakse üksnes veinivalmistustavasid, mis on lubatud VIII lisa kohaselt ning sätestatud artikli 75 lõike 3 punktis g ning artikli 83 lõiges 2 ja 3.

Esimest lõiku ei kohaldata:

- a) viinamarjamahla ja kontsentreeritud viinamarjamahla suhtes *ning*
- b) viinamarjamahla valmistamiseks ettenähtud viinamarjavirde või kontsentreeritud viinamarjavirde suhtes.

Lubatud veinivalmistustavasid võib kasutada üksnes kõnealuste toodete asjakohase valmistamise, säilitamise või töötlemise tagamiseks.

VII lisa II osas loetletud tooteid valmistatakse liidus vastavalt VIII lisas sätestatud eeskirjadele.

2. Liidus ei tohi turustada VII lisa II osas loetletud tooteid, kui:

- a) nende puhul on kasutatud veinivalmistustavasid, mis ei ole liidus lubatud; ■
- b) nende puhul on kasutatud veinivalmistustavasid, mis ei ole riiklikul tasandil lubatud, **või**
- c) nende puhul ei ole järgitud VIII lisas sätestatud eeskirju.

Viinamarjasaadused, mis ei ole esimese lõigu kohaselt turustatavad, hävitatakse.
Erandina sellest nõudest võivad liikmesriigid lubada kasutada piiritusetehastes või äädikavabrikutes või tööstuses teatavaid selliseid saadusi, mille omadused liikmesriigid määravad kindlaks, tingimusel et see luba ei stimuleeri viinamarjasaaduste tootmist, kasutades veinivalmistustavu, mis ei ole lubatud.

3. Komisjon, lubades veinivalmistustavade kasutamist vastavalt artikli 75 lõike 3 punktis g osutatud menetlusele:
- a) **arvestab** Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavasid ning selliste veinivalmistustavade katselise kasutamise tulemusi, mille kasutamiseks ei ole veel luba antud;
 - b) arvestab inimeste tervise kaitsega;
 - c) võtab arvesse tarbijate eksitamise võimalikku ohtu **nende väljakujunenud ettekujutuste ja vastavate ootuste tõttu toote suhtes**, pidades silmas teabevahendite kättesaadavust ja võimalikkust selliste riskide vältimiseks;
 - d) lubab veini looduslike ja põhiomaduste säilitamist ega põhjusta asjaomase toote koostise märkimisväärset muutust;
 - e) tagab keskkonnakaitse vastuvõetava miinimumtaseme;
 - f) järgib üldeeskirju, milles käsitletakse VIII lisas sätestatud veinivalmistustavasid ja eeskirju.

4. *Selleks et tagada mitteturustatavate veinitoodete nõuetekohane kohtlemine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse eeskirjad käesoleva artikli lõike 2 teises lõigus osutatud siseriiklike menetluste kohta, mis puudutavad nõuetele mittevastavate veinitoodete kõrvaldamist ja hävitamist, ning erandid nendest eeskirjadest.*
5. Komisjon võtab vajaduse korral vastu rakendusaktid, millega sätestatakse artikli 75 lõike 5 punktis d osutatud meetodid VII lisa II osas loetletud toodete jaoks. Kõnealused meetodid põhinevad Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni soovitatud ja avaldatud mis tahes asjakohasel meetodil, välja arvatud juhul, kui need oleksid *liidu poolt* seatud **■** eesmärgi saavutamiseks ebatõhusad või ebasobivad. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kuni selliste *rakendusaktide* vastuvõtmiseni kasutatakse nende asemel asjaomase liikmesriigi lubatud meetodeid *ja eeskirju*.

Artikkel 81

Veiniviinamarjasordid

1. VII lisa II osas loetletud ja liidus valmistatud toodete jaoks kasutatakse käesoleva artikli lõike 2 **kohaselt** liigitatavaid veiniviinamarjasorte.
2. Kui lõikest 3 ei tulene teisiti, liigitavad liikmesriigid veiniviinamarjasordid, mida võib nende territooriumil veini valmistamiseks istutada, taasistutada või pookida.

Liikmesriigid võivad liigitada üksnes veiniviinamarjasorte, mis vastavad järgmistele tingimustele:

- a) asjaomane sort kuulub *Vitis vinifera* liiki või on *Vitis vinifera* liigi ja muude perekonna *Vitis* liikide ristik; b)
- b) sort ei ole üks järgmistest: „Noah”, „Othello”, „Isabelle”, „Jacquez”, „Clinton” ja „Herbement”.

Kui veiniviinamarjasort jäetakse esimeses lõigus osutatud liigitusest välja, tuleb see sort välja juurida 15 aasta jooksul alates selle väljajätmisest.

3. Lõike 2 esimeses lõigus sätestatud liigitamiskohustusest vabastatakse liikmesriigid, kelle viimase viie veiniaasta keskmise toodangu alusel arvutatud veinitoodang ei ole suurem kui 50 000 hektoliitrit aastas.

Siiski võib ka kõnealustes liikmesriikides veini valmistamiseks istutada, taasistutada või pookida üksnes lõike 2 teises lõigus esitatud tingimustele vastavaid veiniviinamarjasorte.

4. Erandina lõike 2 esimesest ja kolmandast lõigust ning lõike 3 teisest lõigust lubavad liikmesriigid teadusuuringuteks ja katseteks istutada, ümber istutada või pookida järgmisi veiniviinamarjasorte:

- a) muude kui lõikes 3 osutatud liikmesriikide puhul liigitamata veiniviinamarjasordid;
- b) lõikes 3 osutatud liikmesriikide puhul veiniviinamarjasordid, mis ei vasta lõike 2 teises lõigus esitatud tingimustele.

5. Aladelt, kuhu on veini valmistamiseks istutatud veiniviinamarjasordid vastuolus lõigetega 2, 3 ja 4, tuleb viinapuud välja juurida.

Sellistelt aladelt ei pea viinapuid välja juurima juhul, kui kõnealuste alade toodang on mõeldud eranditult veinitootja oma majapidamise tarbeks.

Artikkel 82

VII lisa II osas loetletud kategooriatele mittevastava veini erikasutus

Välja arvatud villitud vein, mille kohta on tõendeid, et villimine toimus enne 1. septembrit 1971, võivad üksikisikutest veinitootjad ainult oma majapidamise tarbeks, veiniäädika tootmiseks või destilleerimiseks kasutada veini, mis on toodetud artikli 81 lõike 2 esimesele lõigule vastavalt koostatud liigitustesse kantud veiniviinamarjasortidest, kuid mis ei vasta VII lisa II osas sätestatud kategooriatele.

Artikkel 83

Teatavate toodete ja sektorite siseriiklikud eeskirjad

1. Olenemata artikli 75 lõikest 2 võivad liikmesriigid vastu võtta või kehtima jätta oma siseriiklikud eeskirjad, millega nähakse ette erinevad kvaliteeditasemed võiderasvade jaoks. Sellised eeskirjad peavad võimaldama kvaliteeditaseme hindamist, lähtudes eeskätt kasutatud toorainega seotud kriteeriumitest, toote organoleptilistest omadustest ning selle füüsikalisest ja mikrobioloogilisest stabiilsusest.

Esimese lõiguga ettenähtud võimalust kasutavad liikmesriigid peavad tagama, et teiste liikmesriikide tooted, mis vastavad nende siseriiklikes eeskirjades sätestatud kriteeriumitele, võivad mittediskrimineerivatel tingimustel kasutada mõisteid, mis kinnitavad kõnealustele kriteeriumitele vastavust.

2. Liikmesriigid võivad piirata või keelata teatavate liidu õigusega lubatud veinivalmistustavade kasutamist ning näha ette rangemad eeskirjad oma territooriumil valmistatava veini suhtes, et kindlustada kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega veinide, vahuveinide ja liköörveinide põhiomaduste säilimine.
3. Liikmesriigid võivad lubada selliste veinivalmistustavade katselist kasutamist, mis muidu ei ole lubatud **■**.
4. **Selleks et** tagada **käesoleva artikli** nõuetekohane ja läbipaistev kohaldamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, **milles määratakse kindlaks** käesoleva artikli lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamise tingimused ning samuti käesoleva artikli lõikes 3 osutatud katselise tegevusega saadud toodete valdamise, ringluse ja kasutamise tingimused.
5. **Liikmesriigid võivad vastu võtta või jätta kehtima täiendavad riiklikud sätted toodete kohta, mille suhtes kehtib liidu turustamisstandard, kui kõnealused sätted on kooskõlas liidu õiguse ja eelkõige kaupade vaba liikumise põhimõttega ning kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 98/34/EÜ¹ ei tulene teisiti.**

¹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiv 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37).**

ALAJAGU 3
VABATAHTLIKUD MÄRKED

Artikkel 84

Üldsätted

Kehtestatakse sektori- või tootepõhiste vabatahtlike märgete kava, et aidata lisaväärtusega põllumajandustoodete tootjail siseturul paremini selgitada oma toodete selliseid omadusi ja tunnuseid, mis annavad neile lisaväärtust, ning eelkõige, et toetada ja täiendada konkreetseid turustamisstandardeid.

Käesolevat alajagu ei kohaldata artikli 92 lõikes 1 osutatud veinitoodete suhtes.

Artikkel 85

Olemaolevad vabatahtlikud märged

- 1. Käesoleva kava alla ...⁺ kuuluvad vabalt valitavad vabatahtlikud märged on loetletud käesoleva määruse IX lisas ning nende kasutamistingimused sätestatakse vastavalt artikli 86 punktile a.*
- 2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud vabatahtlikud märged kehtivad kuni nende muutmise või tühistamiseni vastavalt artiklile 86.*

⁺ Väljaannet talitus: palun lisada *käesoleva määruse jõustumise kuupäev alalütlevas käändes*.

Artikkel 86

Vabatahtlike märgete reserveerimine, muutmine ja tühistamine

Selleks et võtta arvesse tarbijate ootusi, teaduse ja tehnika arengut, turu olukorda ning turustamisstandardite ja rahvusvaheliste standardite arengut, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega:

- a) reserveeritakse uus vabatahtlik reserveeritud märged ja kehtestatakse selle kasutamistingimused;*
- b) muudetakse vabatahtliku märged kasutamistingimusi või*
- c) tühistatakse vabalt valitav vabatahtlik märged.*

Artikkel 87

Uued vabatahtlikud märged

- 1. Märked saab reserveerida uue vabatahtliku märgena üksnes siis, kui see vastab kõigile järgmistele nõuetele:*
 - a) märged on seotud toote omaduse või valmistamis- või töötlemisviisiga ning sektori või tootega;*

- b) märke kasutamine võimaldab paremini selgitada toote lisaväärtust, mis tuleneb toote eripärast või valmistamis- ja töötlemisviisist;*
- c) toote punktis a osutatud omadused või tunnused on toote turuleviimisel tarbijate jaoks äratuntavad mitmes liikmesriigis;*
- d) märke kasutamistingimused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/13/EÜ¹ või määrusega (EL) nr 1169/2011.*

Uue vabatahtliku märke reserveerimisel võtab komisjon arvesse kõiki asjaomaseid rahvusvahelisi standardeid ja asjaomastele toodetele või sektoritele kehtivaid vabatahtlikke märkeid.

- 2. Selleks et võtta arvesse teatavate sektorite omadusi ning tarbijate ootusi, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse täiendavad üksikasjad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud uute vabatahtlike märgete loomise nõuete kohta.*

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiiv 2000/13/EÜ toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29).*

Artikkel 88

Vabatahtlike märgete kasutuspiirangud

1. *Vabalt valitavat vabatahtlikku märget võib kasutada ainult kehtestatud kasutustingimustele vastavate toodete kirjeldamiseks.*
2. *Liikmesriigid võtavad vastu vajalikud meetmed, et tagada, et kasutatavat tootemärgistust ei oleks võimalik segi ajada vabalt valitavate vabatahtlike märgetega.*
3. *Selleks et tagada, et vabalt valitavate vabatahtlike märgete abil kirjeldatavad tooted vastaksid kehtivatele kasutamistingimustele, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse vabatahtlike märgete täiendavad kasutamiseeskirjad.*

4. ALAJAGU

IMPORDI JA EKSPORDIGA SEOTUD TURUSTAMISSTANDARDID

Artikkel 89

Üldsätted

Selleks et võtta arvesse liidu ja teatavate kolmandate riikide vahelise kauplemise eripära ja *teatavate* põllumajandustoodete eripära, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, *milles käsitletakse:*

- a) **■** tingimusi, mille alusel loetakse, et imporditud tooted *vastavad* piisaval määral liidu turustamisstandardite nõuetele, ja tingimusi, millega kehtestatakse erandid artiklist 74, ning **■**

- b) ■ tingimusi, mis on seotud liidust eksporditavate toodete suhtes turustamisstandardite kohaldamisega.

Artikkel 90

Veini impordi erisätted

1. Kui ELi toimimise lepingu **kohaselt** sõlmitud **rahvusvahelistes** lepingutes ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesoleva peatüki 2. jaos sätestatud veini päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid ja märgistust käsitlevaid sätteid ning käesoleva määruse ■ artiklis 78 osutatud mõisteid, nimetusi ja müüginimetusi CN-koodide 2009 61, 2009 69 ja 2204 alla kuuluvate liitu imporditavate toodete suhtes.
2. Kui ELi toimimise lepingu **kohaselt** sõlmitud **rahvusvahelistes** lepingutes ei ole sätestatud teisiti, **toodetakse** käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tooteid **kooskõlas käesoleva määruse kohaselt liidu lubatud veinivalmistustavadega või, enne artikli 80 lõike 3 kohase loa saamist**, kooskõlas Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavade ■ .

3. Lõikes 1 osutatud toodete importimisel tuleb esitada:
- a) lõigetes 1 ja 2 osutatud tingimuste täitmist tõendav sertifikaat, mille peab toote päritolumaal koostama pädev asutus ja mis on lisatud komisjoni avaldatavasse loetellu;
 - b) toote päritoluriigi määratud asutuse või osakonna koostatud analüüsiaruanne, kui toode on mõeldud otsetarbimiseks.

5. ALAJAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 91

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega **■** :

■

- a) **koostatakse** VII lisa III osa punkti 5 teises lõigus osutatud piima ja piimatoodete ning VII lisa VII osa I jao kuuenda lõigu punktis a osutatud võiderasvade loetelu, mis põhineb selliste toodete soovituslikel loeteludel, mida liikmesriigid peavad oma territooriumil vastavaks kõnealustele sätetele, ja mille liikmesriigid saadavad komisjonile;
- b) **kehtestatakse** sektori- või tootepõhiste turustamisstandardite rakendamise eeskirjad;

- c) ***kehtestatakse eeskirjad***, et kindlaks teha, kas tooteid on käideldud lubatud veinivalmistustavade erinevatel menetlustel;
- d) ***kehtestatakse eeskirjad toodete koostise määramiseks kasutatavate analüüsimeetodite jaoks***;
- e) ***kehtestatakse*** lubatud hälbe kindlaksmääramise ***eeskirjad***;
- f) ***kehtestatakse eeskirjad*** artiklis 89 osutatud meetmete rakendamiseks;
- g) ***kehtestatakse eeskirjad tootja ja/või tööstuskäitise, kus toode on valmistatud või töödeldud, identifitseerimiseks ja registreerimiseks, samuti sertifitseerimismenetluste ning äridokumentide, saatedokumentide ja registrite pidamise jaoks***.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU
PÄRITOLUNIMETUSED, GEOGRAAFILISED TÄHISED JA VEINISEKTORI
TRADITSIOONILISED NIMETUSED

1. ALAJAGU
SISSEJUHATAVAD SÄTTED

Artikkel 92
Reguleerimisala

1. Käesolevas jaos kehtestatud eeskirju päritolunimetuste, geograafiliste tähiste ja traditsiooniliste nimetuste kohta kohaldatakse VII lisa II osa punktides 1, 3–6, 8, 9, 11, 15 ja 16 osutatud toodete suhtes.
2. Lõikes 1 osutatud eeskirjade aluseks on:
 - a) tarbijate ja tootjate õiguspäraste huvide kaitsmine;
 - b) asjaomaste toodete siseturu tõrgeteta toimimise tagamine ning
 - c) kvaliteetsete toodete tootmise edendamine *käesoleva jaoga kooskõlas*, võimaldades seejuures kasutada riikliku kvaliteedipoliitika meetmeid.

2. ALAJAGU
PÄRITOLUNIMETUSED JA GEOGRAAFILISED TÄHISED

Artikkel 93

Mõisted

1. Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - a) „päritolunimetus” – piirkonna, konkreetse koha või nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel riigi nimi, mida kasutatakse, et kirjeldada artikli 92 lõikes 1 osutatud toodet, mis vastab järgmistele nõuetele:
 - i) toote kvaliteet ja omadused tulenevad valdavalt või eranditult teatavast geograafilisest piirkonnast koos sellele omaste looduslike tingimuste ja inimtegevusega;
 - ii) viinamarjad, millest toode on valmistatud, pärinevad eranditult kõnealusest geograafilisest piirkonnast;
 - iii) tootmine toimub kõnealuses geograafilises piirkonnas ning
 - iv) toode on saadud viinamarjasortidest, mis kuuluvad *Vitis vinifera* liiki;

- b) „geograafiline tähis” – piirkonnale, konkreetsele kohale või nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel riigile viitav tähis, mida kasutatakse, et kirjeldada artikli 92 lõikes 1 osutatud toodet, mis vastab järgmistele nõuetele:
- i) sellel on eriline kvaliteet, maine või muud omadused, mis tulenevad peamiselt sellest geograafilisest piirkonnast;
 - ii) vähemalt 85 % selle valmistamiseks kasutatavatest viinamarjadest pärinevad eranditult kõnealusest geograafilisest piirkonnast;
 - iii) tootmine toimub kõnealuses geograafilises piirkonnas ning
 - iv) see on saadud viinamarjasortidest, mis kuuluvad *Vitis vinifera* liiki või *Vitis vinifera* liikide ja muude perekonna *Vitis* liikide ristandite hulka.

2. Teatavad traditsiooniliselt kasutatavad nimetused on päritolunimetused, kui:
- a) need tähistavad veini;
 - b) need viitavad geograafilisele nimele;
 - c) täidavad lõike 1 punkti **a** alapunktides i–iv osutatud nõudeid **■** ning
 - d) need on läbinud käesolevas alajaos sätestatud päritolunimetuse ja geograafilise tähise kaitse alla võtmise menetluse.
3. Päritolunimetused ja geograafilised tähised, sealhulgas need, mis on seotud kolmandate riikide geograafiliste piirkondadega, võetakse liidu kaitse alla käesolevas alajaos sätestatud eeskirjade alusel.
4. *Lõike 1 punkti a alapunktis iii osutatud tootmine hõlmab igasuguseid toiminguid alates viinamarjade koristamisest kuni veinivalmistamise lõpuni, kuid mitte valmistusjärgset protsessi.*
5. *Lõike 1 punkti b alapunkti ii kohaldamisel peab viinamarjakogus, mis võib kuni 15 % määral pärineda väljastpoolt kindlaks määratud piirkonda, pärinema sellest liikmesriigist või kolmandast riigist, kus kindlaks määratud piirkond asub.*

Artikkel 94
Kaitsetaotlused

1. Päritolunimetuste või geograafiliste tähiste nimede kaitsetaotlused peavad hõlmama tehnilist toimikut, milles sisaldub:
 - a) kaitstav nimetus
 - b) taotleja nimi ja aadress;
 - c) lõikes 2 osutatud tootespetsifikaat ning
 - d) koonddokument, milles esitatakse kokkuvõte lõikes 2 osutatud tootespetsifikaadist.
2. Tootespetsifikaat võimaldab huvitatud isikutel kontrollida päritolunimetuse või geograafilise tähisega seonduvaid tootmistingimusi.

Tootespetsifikaat sisaldab vähemalt:

- a) ***kaitstavat nimetust;***
- b) ***veini või veinide kirjeldust:***
 - i) ***päritolunimetusega seonduvate põhiliste analüütiliste ja organoleptiliste omaduste kirjeldust;***
 - ii) ***geograafilise tähisega seonduvate põhiliste analüütiliste omaduste kirjeldust ning samuti organoleptiliste omaduste hinnangut või märget selliste omaduste kohta;***

- c) kui see on kohaldatav, veini või veinide valmistamiseks kasutatavaid eritavasid ning veini või veinide valmistamisel kehtivaid asjakohaseid piiranguid;*
- d) asjaomase geograafilise piirkonna piiritlust;*
- e) maksimaalset saagikust hektari kohta;*
- f) andmeid veiniviinamarjasordi või -sortide kohta, millest vein või veinid on saadud;*
- g) üksikasju, mis kinnitavad seost, millele on osutatud artikli 93 lõike 1 punkti a alapunktis i või olenevalt olukorrast punkti b alapunktis i;*
- h) liidu või siseriiklikes õigusaktides sätestatud või liikmesriikide poolt ette nähtud juhtudel kaitstud päritolunimetust või kaitstud geograafilist tähist haldava organisatsiooni kehtestatud kohaldatavaid nõudeid, võttes arvesse asjaolu, et sellised nõuded peavad olema objektiivsed, mittediskrimineerivad ja vastama liidu õigusele;*
- i) tootespetsifikaatide tingimuste täitmist kontrollivate asutuste või organite nimi ja aadress ning nende konkreetsed ülesanded.*

3. Kui kaitsetaotlus on seotud kolmanda riigi geograafilise piirkonnaga, **sisaldab see** lisaks lõigetes 1 ja 2 ■ sätestatud andmetele tõendit, et kõnealune nimetus on kaitstud selle päritolumaal.

Artikkel 95

Taotlejad

1. Iga huvitatud tootjarühm või nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel üksiktootja võib taotleda päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitset. Taotlemises võivad osaleda ka teised huvitatud isikud.
2. Tootjad võivad kaitset taotleda üksnes nende endi toodetavatele veinidele.
3. Ühise taotluse võib esitada piiriülest geograafilist piirkonda tähistava nime kohta või piiriülese geograafilise piirkonnaga seotud traditsioonilise nimetuse kohta.

Artikkel 96

Riiklik eelmenetlus

1. Liidust pärit veinide päritolunimetuse või geograafilise tähise ■ kaitsetaotluste suhtes kohaldatakse riiklikku eelmenetlust.

2. *Kaitsetaotlus esitatakse selles liikmesriigis, mille territooriumilt päritolunimetus või geograafiline tähis pärineb.*

3. *Liikmesriik, kus kaitsetaotlus esitati, vaatab selle läbi, et kontrollida selle vastavust käesolevas alajaos sätestatud tingimustele.*

Kõnealune liikmesriik korraldab riigisisese menetluse, millega tagatakse taotluse piisav avalikustamine ja nähakse ette vähemalt kahe kuu pikkune ajavahemik alates avalikustamisest, mille jooksul kõik tema territooriumil elavad või asuvad ning õiguspärast huvi omavad füüsilised või juriidilised isikud võivad esitada vastuväite kavandatavale kaitse alla võtmisele, esitades kõnealusele liikmesriigile nõuetekohaselt põhjendatud avalduse.

4. Kui taotlust hindav liikmesriik leiab, et päritolunimetus või geograafiline tähis ei **vasta käesolevas alajaos sätestatud tingimustele** või et see ei vasta liidu õigusele, lükkab ta taotluse tagasi.

5. Kui taotlust hindav liikmesriik leiab, et nõuded on täidetud, viib ta läbi siseriikliku menetluse, millega tagatakse tootespetsifikaadi piisav avalikustamine vähemalt internetis, ning edastab taotluse komisjonile.

Artikkel 97
Komisjoni järelevalve

1. Komisjon avalikustab päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitsetaotluse esitamise kuupäeva.
2. Komisjon kontrollib, kas artiklis 94 osutatud kaitsetaotlused vastavad käesolevas alajaos sätestatud tingimustele.
3. Kui komisjon leiab, et käesolevas alajaos sätestatud tingimused on täidetud, võtab ta vastu rakendusakti, mis käsitleb artikli 94 lõike 1 punktis d osutatud koonddokumendi ning riikliku eelmenetluse käigus tehtud tootespetsifikaadi avaldamise viite *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamist. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu ***ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata***.
4. Kui komisjon leiab, et käesolevas alajaos sätestatud tingimused ei ole täidetud, võtab ta **■** vastu ***rakendusakti*** taotluse tagasilükkamise kohta.

Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 98

Vastuväidete esitamise menetlus

Kahe kuu jooksul alates artikli 94 lõike 1 punktis d osutatud koonddokumendi avaldamisest võivad kõik õiguspärast huvi omavad liikmesriigid, kolmandad riigid, füüsilised või juriidilised isikud, kes asuvad või on asutatud muus liikmesriigis kui kaitset taotlev liikmesriik või kolmandas riigis, esitada vastuväite kavandatavale kaitse alla võtmisele, esitades komisjonile nõuetekohaselt põhjendatud avalduse seoses käesolevas alajaos sätestatud rahastamiskõlblikkuse tingimuste täitmisega.

Kolmandas riigis asuvate või asutatud füüsiliste või juriidiliste isikute puhul esitatakse kõnealune avaldus kas otse või asjaomase kolmanda riigi ametiasutuste kaudu esimeses lõigus osutatud kahekuulise tähtaja jooksul.

Artikkel 99

Kaitse alla võtmise otsus

Komisjonile kättesaadava teabe alusel ja artikli 98 kohase vastuväidete esitamise menetluse lõppemisel võtab komisjon vastu **rakendusakti, millega** võetakse käesolevas alajaos sätestatud tingimustele vastav ja liidu õigusega kooskõlas olev päritolunimetus või geograafiline tähis kaitse alla või lükatakse taotlus tagasi, kui kõnealuseid tingimusi ei täideta.

Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 100

Homonüümid

1. Kui taotlus on esitatud sellise nimetuse registreerimiseks, mis on täielikult või osaliselt homonüümne käesoleva määruse kohaselt juba registreeritud nimetusega, siis võetakse registreerimisel arvesse kohalikku ja tavapärast kasutust ning segiajamise ohtu.

Ei registreerita homonüümset nimetust, mis võib tekitada tarbijas eksliku arvamuse, et tooted on pärit muult territooriumilt, isegi kui nimetus on sõnasõnaliselt võetuna selliste toodete tegeliku päritoluterritooriumi, -piirkonna või -koha puhul täpne.

Registreeritud homonüümset nimetust **võib kasutada üksnes tingimusel, et** tegelikkuses suudetakse tagada hiljem registreeritud homonüümi ja registris juba esineva nimetuse piisav eristamine, võttes arvesse vajadust kohelda asjaomaseid tootjaid võrdselt ning mitte eksitada tarbijaid.

2. Lõiget 1 kohaldatakse *mutatis mutandis*, kui taotlus on esitatud sellise nimetuse registreerimiseks, mis on täielikult või osaliselt homonüümne geograafilise tähisega, mis on liikmesriikide õigusega kaitstud.

3. Kui viinamarjasordi nimi sisaldab kaitstud päritolunimetust või kaitstud geograafilist tähist või koosneb nendest, ei tohi kõnealust nime kasutada põllumajandustoodete märgistamiseks.

Selleks et võtta arvesse olemasolevaid märgistamistavasid, on komisjonil ***õigus võtta*** kooskõlas artikliga 227 ***vastu*** delegeeritud õigusakte ■ , ***milles sätestatakse erandid kõnealusest reeglist.***

4. Käesoleva määruse artikliga 93 hõlmatud toodete päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste kaitse ei mõjuta kaitstud geograafilisi tähiseid, mida kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 110/2008¹ artiklis 2 määratletud piiritusjookide suhtes.

Artikkel 101

Kaitse alla võtmisest keeldumise lisapõhjused

1. Üldnimetuseks muutunud nimetust ei kaitsta päritolunimetuse või geograafilise tähisena.

Käesolevas jaos ***tähendab*** „üldnimetuseks muutunud nimetus” veini nimetust, mis vaatamata oma seotusele koha või piirkonnaga, kus toodet algselt valmistati või turustati, on muutunud veini üldnimetuseks liidus.

¹ ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 110/2008 piiritusjookide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta*** (ELT L 39, 13.2.2008, lk 16).

Selleks et otsustada, kas nimetus on või ei ole muutunud üldnimetuseks, võetakse arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, eelkõige:

- a) hetkeolukorda liidus, eelkõige tarbimispiirkondades;
 - b) asjakohast liidu siseriiklikku õigust.
2. Nimetust ei kaitsta päritolunimetuse või geograafilise tähisena juhul, kui selle kaitsmine võiks kaubamärgi mainet ja tuntust arvesse võttes tarbijat veini tegeliku olemuse osas eksitada.

Artikkel 102

Seos kaubamärkidega

1. ***Kaubamärgi, mis sisaldab kaitstud*** päritolunimetust või geograafilist tähist ***või koosneb kaitstud*** päritolunimetusest või geograafilisest tähisest, ***mis ei vasta asjaomasele tootespetsifikaadile, või*** mille kasutamine on hõlmatud artikli 103 lõikega 2 ning mis seondub VII lisa II osas loetletud ühe kategooria alla kuuluva tootega,
- a) ***registreerimisest*** keeldutakse juhul, kui kaubamärgi registreerimistaotlus esitatakse komisjonile pärast päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitsetaotluse esitamise kuupäeva ning päritolunimetuse või geograafilise tähise võetakse seejärel kaitse alla, ***või***
 - b) ***registreerimine*** tühistatakse.

I

2. Ilma et see piiraks artikli 101 lõike 2 kohaldamist, võib olenemata päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitsest jätkuvalt kasutada või uuendada käesoleva artikli ***lõikes 1 osutatud*** kaubamärki, mis on taotletud, registreeritud või saadud liidu territooriumil ***heauskse*** kasutamise teel, kui selline võimalus on ette nähtud asjaomases õiguses, enne päritolunimetuse või geograafilise tähise ***päritoluriigis*** kaitse alla võtmise kuupäeva ***või enne 1. jaanuari 1996***, tingimusel et kaubamärgi tühistamiseks või kehtetuks tunnistamiseks ei ole ühtegi põhjust Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/95/EÜ¹ alusel või nõukogu määruse nr 207/2009² kohaselt.

Sellistel juhtudel lubatakse kasutada päritolunimetust või geograafilist tähist kõrvuti vastavate kaubamärkidega.

Artikkel 103

Kaitse

1. Kaitstud päritolunimetust ja kaitstud geograafilist tähist võivad kasutada kõik ettevõtjad, kes turustavad veini, mis on toodetud kooskõlas vastava tootespetsifikaadiga.

¹ ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiiv 2008/95/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta*** (ELT L 299, 8.11.2008, lk 25).

² ***Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta*** (ELT L 78, 24.3.2009, lk 1).

2. Kaitstud päritolunimetust ja kaitstud geograafilist tähist ning tootespetsifikaadiga kooskõlas kaitstud nimetust kasutavat veini kaitstakse:
- a) kõnealuse kaitstud nimetuse otsese või kaudse kaubanduslikul eesmärgil kasutamise eest:
 - i) sarnastel toodetel, mis ei vasta kaitstud nimetuse tootespetsifikaadile või
 - ii) kui sellise kasutusega kaasneb päritolunimetuse või geograafilise tähise maine ärakasutamine;
 - b) väärkasutuse, imiteerimise või seoste tekitamise eest ka siis, kui toote või teenuse tegelik päritolu on näidatud või kui kaitstud nimetus on tõlgitud, transkribeeritud või translitereeritud, või sellele on lisatud väljend „stiilis”, „tüüpi”, „meetodil”, „valmistatud nagu”, „imitatsioon”, „maitsega”, „nagu” või muu samalaadne väljend;

- c) muude toote lähtekohta, päritolu, laadi või olulisi omadusi käsitlevate valede või eksitavate märgete eest, mis esitatakse asjaomase veinitoote sise- või välispakendil, reklaammaterjalides või tootega seotud dokumentides, ning selliste pakendite kasutamise eest, mis võivad jätta toote päritolust vale mulje;
 - d) mis tahes muu tegevuse eest, mis võib tarbijale jätta vale mulje toote tegeliku päritolu kohta.
3. Kaitstud päritolunimetused ja kaitstud geograafilised tähised ei muutu liidus üldnimetusteks artikli 101 lõike 1 tähenduses.

Artikkel 104

Register

Komisjon loob veini kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste avalikkusele kättesaadava elektroonilise registri ja haldab seda. **Registrisse** võib kanda kolmandate riikide toodete päritolunimetused ja geograafilised tähised, mida liidus kaitstakse liidu osalusel sõlmitud rahvusvahelise lepingu kohaselt. Sellised nimetused kantakse registrisse kaitstud geograafilise tähisena, välja arvatud juhul, kui need on lepingutes määratletud kaitstud päritolunimetuseks kaesoleva määruse tähenduses.

Artikkel 105

Tootespetsifikaatide muutmine

Artiklis 95 sätestatud tingimustele vastav taotleja võib taotleda kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise tootespetsifikaadi muutmise heakskiitmist, eelkõige selleks, et võtta arvesse teaduse ja tehnika edusamme või *piiritleda uuesti artikli 94 lõike 2 teise lõigu punktis d osutatud* geograafiline piirkond. Taotlustes kirjeldatakse ja *põhjendatakse* taotletud muudatusi.

Artikkel 106

Tühistamine

Komisjon võib omal algatusel või õiguspärast huvi omava liikmesriigi, kolmanda riigi või füüsilise või juriidilise isiku asjakohaselt põhjendatud taotluse korral **■** võtta vastu rakendusakti, millega tühistatakse päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitse, kui vastava tootespetsifikaadi järgimine ei ole enam tagatud.

Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 107

Olemasolevad kaitstud veininimetused

1. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1493/1999¹ artiklites 51 ja 54 ning komisjoni määruse (EÜ) nr 753/2002² artiklis 28 **osutatud** veininimetused võetakse automaatselt **käesoleva** määruse kohase kaitse alla. Komisjon kannab need käesoleva määruse artiklis 104 sätestatud registrisse.
2. Komisjon võtab rakendusaktidega, mis on vastu võetud ilma **käesoleva määruse artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata**, vajalikud meetmed, et kõrvaldada **käesoleva määruse** artiklis 104 sätestatud registrist veininimetused, mille suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 118s lõiget 3.
3. Artiklit 106 ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud olemasolevate kaitstud veininimetuste suhtes.

Kuni 31. detsembrini 2014 võib komisjon omal algatusel võtta vastu rakendusaktid, millega tühistatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud olemasolevate kaitstud veininimetuste kaitse, kui kõnealused nimetused ei vasta artiklis 93 sätestatud tingimustele.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

¹ Nõukogu 17. mai 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1493/1999 veinituru ühise korralduse kohta (EÜT L 179, 14.7.1999, lk 1).

² Komisjoni 29. aprilli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 753/2002, milles sätestatakse teatavad nõukogu määruse (EÜ) nr 1493/1999 rakenduseeskirjad veinisektori toodete kirjeldamise, nimetamise, esitlemise ja kaitse osas (EÜT L 118, 4.5.2002, lk 1).

4. Horvaatia puhul kaitstakse käesoleva määruse alusel *Euroopa Liidu Teatajas*¹ avaldatud veininimetusi, sõltuvalt vastuväidete esitamise menetluse tulemusest. Komisjon kannab need artiklis 104 sätestatud registrisse.

Artikkel 108

Tasud

Liikmesriikidel on õigus nõuda oma kulude katteks tasu, sealhulgas nende kulude katteks, mis tekivad seoses käesoleva alajao kohaste kaitsetaotluste, vastuväidete, muutmis- ja tühistamistaotluste läbivaatamisega.

Artikkel 109

Delegeeritud volitused

■

1. ***Selleks et*** võtta arvesse tootmise eripära piiritletud geograafilises piirkonnas, on komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu*** delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse:
- a) asjaomase geograafilise piirkonna piiritletuse ***lisakriteeriumid*** ning
 - b) ■ piirangud ja erandid seoses tootmisega piiritletud geograafilises piirkonnas.

¹ ***ELT C 116, 14.4.2011, lk 12.***

2. *Selleks et* tagada toote kvaliteet ja läbipaistvus, on komisjonil *õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu* delegeeritud õigusakte, *milles sätestatakse* tingimused, mille kohaselt võivad tootespetsifikaadid sisaldada lisanõudeid.
3. *Selleks et* tagada tootjate ja ettevõtjate seaduslike õiguste ja õiguspäraste huvide kaitse, on komisjonil *õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu* delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse ■ :
-
- a) selliste taotlejate kategooriat, kes võivad taotleda päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitset;
 - b) tingimusi, mida peab järgima päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitse taotlemisel, ■ komisjoni kontrolli, vastuväidete esitamise menetlust ning kaitstud päritolunimetuse või geograafilise tähise muutmist, tühistamist või vahetamist käsitlevaid menetlusi;
 - c) piiruleste taotluste suhtes kohaldatavaid tingimusi;
 - d) kolmanda riigi geograafilise piirkonnaga seotud taotlustele esitatavaid tingimusi;

- e) kuupäeva, millest alates kohaldatakse kaitset või kaitse muudatust;
 - f) tootespetsifikaatide muutmisega seotud tingimusi.
4. ***Selleks et*** tagada piisav kaitstuse tase, on komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu*** delegeeritud õigusakte, ***milles käsitletakse*** piiranguid kaitstud nimetuse suhtes.
5. ***Selleks et*** tagada, et käesoleva alajao kohaldamine ei mõjuta põhjendamatult ettevõtjaid ega pädevaid asutusi seoses veininimetustega, millele on kaitse antud enne 1. augustit 2009 või mille kohta on kaitsetaotlus esitatud enne kõnealust kuupäeva, on komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu*** delegeeritud õigusakte, ***millega kehtestatakse*** üleminekueeskirjad seoses:
- a) veininimetustega, mida liikmesriigid on enne 1. augustit 2009 tunnustanud kui päritolunimetusi või geograafilisi tähiseid või veininimetustega, mille kohta on esitatud kaitsetaotlus enne kõnealust kuupäeva;
- I**
- b) veinidega, mis on enne teatavat kuupäeva turule lastud või märgistatud, ning
 - c) tootespetsifikaatide muutmisega.

Artikkel 110

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendamisvolitused

1. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse vajalikud meetmed seoses:
 - a) tootespetsifikaadil esitatava teabega geograafilise piirkonna ja lõpptoota vahelise seose kohta;
 - b) kaitse andmise või tagasilükkamise otsuste avalikkusele kättesaadavaks tegemisega;
 - c) artiklis 81 osutatud registri loomise ja pidamisega;
 - d) termini „kaitstud päritolunimetus” muutmisega terminiks „kaitstud geograafiline tähis”;
 - e) piirülestest taotlustest esitamisega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse vajalikud meetmed seoses päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitsetaotluse või muutmise heakskiitmise kontrollimenetlusega, samuti seoses vastuväidete, tühistamis- ja muutmistaotluste menetlusega, ning seoses olemasolevate kaitstud veininimetuste puhul esitatava teabega, eelkõige seoses:

- a) näidisdokumentide ja edastamisvormidega;
- b) tähtaegadega;
- c) faktide, tõendite ja tõendavate dokumentide üksikasjadega, mis tuleb esitada koos taotluse või nõudega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 111

Muud rakendamisvolitused

Kui vastuväidet käsitatakse vastuvõetamatuna, võtab komisjon vastu rakendusakti, millega lükatakse vastuvõetamatu vastuväide tagasi. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu ***ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata***.

3. ALAJAGU

TRADITSIOONILISED NIMETUSED

Artikkel 112

Mõiste

„Traditsiooniline nimetus” – liikmesriikides tavapäraselt artikli 92 lõikes 1 osutatud toodete kohta kasutatav nimetus, millega osutatakse:

- a) et toote päritolunimetus või geograafiline tähis on kaitstud liidu või riigisisese õiguse alusel või
- b) kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega toodete valmistamis- või laagerdamismeetodile, kvaliteedile, värvusele, kohatüübile või mingile konkreetsele ajaloosündmusele.

Artikkel 113

Kaitse

1. Kaitstud traditsioonilist nimetust võib kasutada üksnes sellise toote puhul, mis on valmistatud kooskõlas artiklis 112 **sätestatud** määratlusega.

Traditsioonilisi nimetusi kaitstakse ebaseadusliku kasutamise eest.

2. *Traditsioonilisi nimetusi kaitstakse üksnes taotluses märgitud keeles ja viinamarjasaaduste kategooriate puhul ning eelkõige järgmise eest:*
- a) *igasugune väärkasutus, isegi kui kaitstud nimetusele on lisatud väljend „stiilis”, „tüüpi”, „meetodil”, „valmistatud nagu ...”, „imitatsioon”, „maitsega”, „nagu” või muu samalaadne väljend;*
 - b) *muu vale või eksitav märgistus toote laadi, tunnuste või oluliste omaduste kohta sise- või välispakendil, reklaammaterjalides või asjaomase tootega seotud mis tahes dokumentides;*
 - c) *mis tahes muu tarbijat eksitada võiv tegevus, eelkõige juhul, kui võib tekkida arusaam, et vein vastab kaitstud traditsioonilise nimetuse kasutamise tingimustele.*

I

3. Traditsioonilised nimetused ei muutu liidu üldnimetusteks.

Artikkel 114
Delegeeritud volitused

■

1. *Selleks et* tagada piisav kaitstuse tase, on komisjonil **õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu** delegeeritud õigusakte ■ kaitstava traditsioonilise nimetuse keeleversiooni ja kirjaviisi kohta.
2. *Selleks et* tagada tootjate ja ettevõtjate seaduslike õiguste ja õiguspäraste huvide kaitse, on komisjonil **õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu** delegeeritud õigusakte, **millega kehtestatakse**:
 - a) selliste taotlejate **kategooria**, kes võivad esitada traditsioonilise nimetuse kaitsetaotluse;
 - b) traditsioonilise nimetuse kaitse taotluse kehtivustingimused;
 - c) traditsioonilise nimetuse kavandatud tunnustamise vastuväidete põhjused;
 - d) kaitse ulatus, seos kaubamärkide, kaitstud traditsiooniliste nimetuste, kaitstud päritolunimetuste või kaitstud geograafiliste tähistega, homonüümide või teatavate viinamarjaveinide nimetustega;

- e) traditsioonilise nimetuse tühistamise põhjused;
 - f) taotluse või vastuväite esitamise või tühistamise nõude esitamise kuupäev;
 - g) traditsioonilise nimetuse kaitse taotlemisel järgitav kord, sealhulgas komisjoni tehtav kontroll, vastuväite esitamise menetlus ning tühistamise või muutmise menetlused.
3. ***Selleks et*** võtta arvesse liidu ja teatavate kolmandate riikide vahelise kaubanduse eripära, on komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu*** delegeeritud õigusakte, ***milles sätestatakse*** tingimused, mille alusel võib traditsioonilist nimetust kasutada kolmandatest riikidest pärit toodetel, ja ***näha*** ***ette*** erandid artiklist 112 ja artikli 113 lõikest 2.

Artikkel 115

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendamisvolitused

1. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse vajalikud meetmed seoses traditsioonilise nimetuse kaitse- või muutmise heakskiitmist käsitleva kontrollimenetlusega, samuti seoses vastuväidete või tühistamistaotluste menetlusega, eelkõige seoses:
- a) näidisdokumentide ja edastamisvormidega;
 - b) tähtaegadega;

- c) faktide, tõendite ja tõendavate dokumentide üksikasjadega, mis tuleb esitada koos taotluse või nõudega;
 - d) üldsusele traditsioonilise nimetuse kättesaadavaks tegemist käsitlevate üksikasjalike eeskirjadega.
2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega, kas kiidetakse heaks või lükatakse tagasi traditsioonilise nimetuse kaitse- või muutmistaotlus või kaitse tühistamine.
 3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega nähakse ette selliste traditsiooniliste nimetuste kaitse, mille kaitsetaotlus on heaks kiidetud, eelkõige liigitades need vastavalt artiklile 112 ning avaldades mõiste ja/või kasutustingimused.
 4. Käesoleva artikli lõigetes **1, 2 ja 3** osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 116

Muud rakendamisvolitused

Kui vastuväidet käsitatakse vastuvõetamatuna, võtab komisjon vastu rakendusakti, millega lükatakse vastuvõetamatu vastuväide tagasi. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu ***ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.***

3. JAGU
MÄRGISTAMINE JA ESITUSVIIS VEINISEKTORIS

Artikkel 117 ■

Mõiste

Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „märgistamine” – kõik tootega seotud või sellele viitavad sõnad, andmed, kaubamärgid, margitoodete nimed, kujunduselemendid või sümbolid mis tahes pakenditel, dokumentidel, sedelitel, etikettidel või kaelaetikettidel;
- b) „esitusviis” – teave, mis edastatakse tarbijatele asjaomase toote pakendi abil, sealhulgas pudelite kuju ja tüübi abil.

Artikkel 118

Horisontaaleeskirjade kohaldatavus

Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse märgistamise ja esitusviisi suhtes nõukogu direktiivi 89/396/EMÜ¹, direktiivi 2000/13/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/45/EÜ², direktiivi 2008/95/EÜ ja määrust (EL) nr 1169/2011.

VII lisa II osa punktides 1–11, 13, 15 ja 16 osutatud toodete märgistamisel võib kasutada täiendavalt muid üksikasju kui need, mis on sätestatud käesolevas määruses, vaid juhul, kui need vastavad direktiivi 2000/13/EÜ või määruse (EL) nr 1169/2011 nõuetele.

Artikkel 119

Kohustuslikud elemendid

1. Nende VII lisa II osa punktides 1–11, 13, 15 ja 16 osutatud toodete märgistamisel ja esitusviisil, mida turustatakse liidus või mis on ette nähtud eksportimiseks, kasutatakse järgmisi kohustuslikke elemente:
 - a) viinamarjasaaduste kategooria nimetus kooskõlas VII lisa II osaga;

¹ Nõukogu 14. juuni 1989. aasta direktiiv 89/396/EMÜ toidupartiide tähistamise ja märgistamise kohta (EÜT L 186, 30.6.1989, lk 21).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiv 2007/45/EÜ, millega kehtestatakse eeskirjad kinnispakkides olevate toodete nimikoguste kohta, tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 75/106/EMÜ ja 80/232/EMÜ ning muudetakse nõukogu direktiivi 76/211/EMÜ (ELT L 247, 21.9.2007, lk 17).

- b) kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega veinide puhul:
 - i) termin „kaitstud päritolunimetus” või „kaitstud geograafiline tähis” ning
 - ii) kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise nimetus;
- c) tegelik alkoholisisaldus mahuprotsentides;
- d) märges lähtekoha kohta;
- e) märges villija kohta ning vahuveini, gaseeritud vahuveini, kvaliteetvahuveini või aromaatses kvaliteetvahuveini puhul tootja või müüja nimi;

- f) imporditud veinide puhul märke importija kohta ning
 - g) vahuveini, gaseeritud vahuveini, kvaliteetvahuveini või aromaatselt kvaliteetvahuveini puhul märke suhkrusisalduse kohta.
2. Erandina lõike 1 punktist a võib viite viinamarjasaaduste kategooriale välja jätta selliste veinide puhul, mille etikett sisaldab kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise nimetust.
3. Erandina lõike 1 punktist b võib viite terminitele „kaitstud päritolunimetus” või „kaitstud geograafiline tähis” jätta välja järgmistel juhtudel:
- a) kui etiketil on artikli 112 **punktis a osutatud** traditsiooniline nimetus ■ vastavalt **artikli 94 lõikes 2 osutatud tootespetsifikatsioonile**;
 - b) komisjoni poolt artikli 227 kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktidega määratletavatel erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, **selleks et** tagada vastavus olemasoleva märgistamisavaga.

Artikkel 120

Vabatahtlikud elemendid

1. VII lisa II osa punktides 1–11, 13, 15 ja 16 osutatud toodete märgistamisel ja esitusviisil võidakse kasutada eelkõige järgmisi vabatahtlikke elemente:
 - a) aastakäik;
 - b) ühe või mitme viinamarjasordi nimi;
 - c) suhkrusisaldusele osutavad terminid muude kui artikli 119 lõike 1 punktis g osutatud veinide puhul;
 - d) kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega veinide puhul traditsioonilised nimetused *kooskõlas* artikli 112 punktiga b;
 - e) kaitstud päritolunimetusele või kaitstud geograafilisele tähisele osutav liidu sümbol;
 - f) teatavatele tootmismeetoditele viitavad terminid;
 - g) kaitstud päritolunimetust või kaitstud geograafilist tähist kandvate veinide puhul muu sellise geograafilise koha nimi, mis on väiksem või suurem kui päritolunimetuse või geograafilise tähise aluseks olev piirkond.

2. Seoses käesoleva artikli lõike 1 punktides a ja b osutatud elementide kasutamisega veinide puhul, millel puudub kaitstud päritolunimetus või kaitstud geograafiline tähis, ning piiramata artikli 100 lõike 3 kohaldamist:
- a) kehtestavad liikmesriigid õigus- ja haldusnormid, et tagada sertifitseerimise, heakskiitmise ja kontrolli menetlused, millega tagatakse asjaomase teabe õigsus;
 - b) võivad liikmesriigid mittediskrimineerivate ja objektiivsete kriteeriumide alusel ning ausat konkurentsi arvesse võttes koostada kõrvale jäetavate veiniviinamarjasortide loetelud nende territooriumil veiniviinamarjasortidest toodetava veini suhtes, eelkõige kui:
 - i) esineb oht, et tarbija võib segi ajada veini tegeliku päritolu, sest vastav veiniviinamarjasort on lahutamatu seotud olemasoleva kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega;
 - ii) kontrollimine ei oleks kulutõhus, kuna vastav veiniviinamarjasort moodustab väga väikese osa liikmesriigi viinamarjaistandustest;

- c) ei anna eri liikmesriikidest pärit veinide segamine õigust veiniviinamarjasordi märgistamiseks, välja arvatud juhul, kui asjaomased liikmesriigid lepivad kokku teisiti ja tagavad vastavate sertifitseerimis-, heakskiitmis- ja kontrollimenetluste teostatavuse.

Artikkel 121

Keeled

1. Artiklites 119 ja 120 osutatud sõnadega väljendatud kohustuslikud ja vabatahtlikud elemendid esitatakse ühes või enamas liidu ametlikus keeles.
2. Olenemata lõikest 1 esitatakse kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise nimetus või artikli 112 *punktis b* osutatud traditsiooniline nimetus etiketil selle riigi keeles või keeltes, kus kaitse kehtib. Kui kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise või riikliku erinimetuse puhul kasutatakse ladina tähestikust erinevat tähestikku, võib asjaomane nimetus olla esitatud ühes või enamas liidu ametlikus keeles.

Artikkel 122
Delegeeritud volitused

■

1. *Selleks et* võtta arvesse ■ veinisektori eripära, on komisjonil *õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu* delegeeritud õigusakte eeskirjade ja piirangute kohta *seoses*:
 - a) esitusviisiga ja muude kui käesoleva jaoga ettenähtud märgistuse andmete kasutamisega;
 - b) kohustuslike elementidega, millega on hõlmatud:
 - i) kohustuslike elementide esitamiseks kasutatavad mõisted ja nende kasutustingimused;
 - ii) ettevõtete nimetused ja nende kasutustingimused;
 - iii) sätted, millega lubatakse tootjaliikmesriikidel kehtestada täiendavad eeskirjad seoses kohustuslike elementidega;

- iv) sätted, millega lubatakse kehtestada täiendavad erandid lisaks artikli 119 lõikes 2 osutatutele seoses viinamarjasaaduste kategooriale viitamise väljajätmisega, ning
 - v) keelte kasutamise sätted;
- c) vabatahtlike elementidega, millega on hõlmatud:
- i) vabatahtlike elementide esitamiseks kasutatavad mõisted ja nende kasutustingimused;
 - ii) sätted, millega lubatakse tootjaliikmesriikidel kehtestada täiendavad eeskirjad seoses vabatahtlike elementidega;
- d) esitusviisiga, millega on hõlmatud:
- i) teatavate pudelikujude kasutustingimused ning teatavate konkreetsete pudelikujude loetelu;
 - ii) vahuveinipudeli-tüüpi pudelite ja -korkide kasutustingimused;
 - iii) sätted, millega lubatakse tootjaliikmesriikidel kehtestada täiendavad eeskirjad seoses esitusviisiga;
 - iv) keelte kasutamise sätted.

I

2. ***Selleks et*** tagada ettevõtjate õiguspäraste huvide kaitse, on komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse*** eeskirju seoses päritolunimetust või geograafilist tähist kandvate veinide ajutise märgistamise ja esitusviisiga ning seoses veinidega, mille asjaomane päritolunimetust või geograafiline tähtis vastab vajalikele nõuetele.
3. ***Selleks et*** vältida ettevõtjate kahjustamist, on komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu*** delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse üleminekusätteid veinide kohta, mis on viidud turule ja märgistatud ***kooskõlas*** enne 1. augustit 2009 ***kehtinud asjakohaste eeskirjadega***.
4. ***Selleks et*** võtta arvesse liidu ja teatavate kolmandate riikide vahelise kaubanduse eripära, on komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu*** delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse erandeid käesolevast jaost seoses ***eksportitavate toodetega, kui asjaomase kolmanda riigi õigus seda nõuab***.

Artikkel 123

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendamisvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse vajalikud meetmed seoses ***käesoleva jao suhtes kohaldatavate*** menetluste ja tehniliste kriteeriumidega, ***sealhulgas meetmed, mis on vajalikud kaitstud päritolunimetusega või kaitstud geograafilise tähisega veinide suhtes kohaldatavate sertifitseerimis-, heakskiitmis- ja kontrollimenetluste jaoks***. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

II PEATÜKK

ÜKSIKUTE SEKTORITE SUHTES KEHTIVAD ERISÄTTED

I

1. JAGU

SUHKUR

Artikkel 124

Kestus

Käesolevat jagu kohaldatakse kuni turustusaasta 2016/2017 lõpuni, välja arvatud artikleid 125 ja 126.

1. ALAJAGU
ERIMEETMED

Artikkel 125

Suhkrusektori kokkulepped

1. Suhkrupeedi ja suhkruroo ostutingimusi, sealhulgas külvielseid *tarnelepinguid*, reguleerivad majandusharusisesed kirjalikud kokkulepped, mis on sõlmitud *ühelt poolt* liidu suhkrupedi ja suhkruroo kasvatajate *või nende nimel nende organisatsioonide, millesse nad kuuluvad*, ning *teiselt poolt* liidu suhkruettevõtjate *või nende nimel nende organisatsioonide, millesse nad kuuluvad*, vahel.
2. *Suhkruettevõtjad teavitavad II lisa II osa A jao punktis 6 kirjeldatud majandusharusisestest kokkulepetest selle liikmesriigi pädevaid asutusi, kus nad suhkrut toodavad.*

3. *Alates 1. oktoobrist 2017 peavad majandusharusisesed kokkulepped vastama X lisas sätestatud ostutingimustele.*
4. *Selleks et võtta arvesse suhkrusektori eripära ja sektori arengut tootmiskvootide lõppemisele järgneval ajavahemikul, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, et:*
 - a) *ajakohastada II lisa II osa A jaos osutatud tingimusi;*
 - b) *ajakohastada X lisas osutatud peedi ostutingimusi;*
 - c) *kehtestada täiendavad eeskirjad, milles käsitletakse ettevõtjale esitatava brutomassi, pakendikaalu ja suhkrupeedi suhkrusisalduse kindlaksmääramist ning pressimisjääke.*

5. *Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud meetmed, sealhulgas seoses menetluste, teatiste ja haldusabiga majandusharusiseste kokkulepete puhul, mis hõlmavad rohkem kui ühte liikmesriiki. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*

Artikkel 126

Hinnaaruandlus suhkruturul

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse suhkruturu hindade aruandlussüsteem, mis hõlmab turu hinnatasemete avaldamiskorda. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Esimeses lõigus osutatud süsteem põhineb valget suhkrut tootvate ettevõtjate või teiste suhkrukaubandusega seotud käitlejate esitatud teabel. Kõnealust teavet käsitletakse konfidentsiaalsena.

Komisjon tagab, et üksikute ettevõtjate konkreetseid hindasid ja nimesid ei avaldata.

2. ALAJAGU

NÕUDED, MIDA KOHALDATAKSE SUHKRUSEKTORI SUHTES ARTIKLIS 124 OSUTATUD AJAVAHEMIKUL

Artikkel 127

Tarnelepingud

1. *Lisaks artikli 125 lõikes 1 sätestatud nõuetele peavad majandusharusisesed kokkulepped vastama XI lisas sätestatud ostutingimustele.*
2. *Tarnelepingutes eristatakse suhkrupeedi selle alusel, kas sellest suhkrupeedist valmistatavad suhkrukogused on:*
 - a) *kvoodisuhkur või*
 - b) *kvoodiväline suhkur.*
3. *Kõik suhkruettevõtjad edastavad liikmesriigile, kus suhkur toodetakse, järgmise teabe:*
 - a) *lõike 2 punktis a osutatud suhkrupeedikogused, mille kohta on sõlmitud külvieelsed tarnelepingud, ja suhkrusisaldus, millel lepingud põhinevad;*

b) vastav hinnanguline kasum.

Liikmesriigid võivad nõuda lisateavet.

- 4. Suhkruettevõtjad, kes ei ole sõlminud külvielseid tarnelepinguid, millega määratakse kindlaks kvoodikohase suhkrupeedi miinimumhind nende kvoodikohasele suhkrule vastava suhkrupeedikoguse kohta, nagu on osutatud artiklis 135, mida on vajaduse korral kohandatud artikli 130 lõike 2 esimese lõigu kohaselt kehtestatud kõrvaldamise protsendimäära võrra, peavad maksma vähemalt kvoodikohase suhkrupeedi miinimumhinna kogu suhkru tootmiseks ette nähtud suhkrupeedi eest.*
- 5. Sõltuvalt asjaomase liikmesriigi heakskiidust võivad majandusharusisesed kokkulepped kalduda kõrvale lõigetest 2, 3 ja 4.*
- 6. Kui majandusharusisest kokkulepet ei ole, võtab asjaomane liikmesriik käesoleva määrusega kooskõlas olevad vajalikud meetmed, et kaitsta asjaomaste poolte huve.*

Artikkel 128

Tootmismaks

1. Artikli 136 lõikes 2 osutatud suhkrut, isoglükoosi ja inuliinisiirupit tootvate ettevõtete valduses olevad suhkru-, isoglükoosi- ja inuliinisiirupikvoodid maksustatakse tootmismaksuga.
2. Nõukogu võtab kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 43 lõikega 3 vastu meetmed lõikes 1 osutatud kvoodisuhkru, ja kvoodikohase isoglükoosi ja kvoodikohase inuliinisiirupi tootmistoetuse kindlaksmääramiseks.

Artikkel 129

Tootmistoetus

1. I lisa III osa punktides b–e loetletud suhkrusektori toodetele võib anda tootmistoetust juhul, kui suhkru ülejääk või imporditud suhkur, isoglükoosi ülejääk või inuliinisiirupi ülejääk ei ole kättesaadav hinnaga, mis vastab artikli 140 lõike 2 teise lõigu punktides b ja c osutatud toodete tootmise maailmahinnale.
2. Nõukogu võtab kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 43 lõikega 3 vastu meetmed lõikes 1 osutatud tootmistoetuse kindlaksmääramiseks.

Artikkel 130

Suhkru turult kõrvaldamine

- 1. Selleks et vältida hinnalanguse olukordi siseturul ja leevendada tarnebilansi põhjal prognoositavaid ületootmise olukordi, ning arvestades liidu kohustusi, mis tulenevad ELi toimimise lepingu alusel sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest, võib komisjon võtta vastu rakendusakte, millega antud turustusaastaks kõrvaldatakse turult suhkru, isoglükoosi või inuliinisiirupi kvoodi alusel toodetud kogused, mis ületavad arvestatud künnise vastavalt lõikele 2.*
- 2. Lõikes 1 osutatud turult kõrvaldamise piirväärtus leitakse igale kehtiva kvoodiga ettevõtjale, korrutades tema kvooti koefitsiendiga. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kõnealune koefitsient määratakse turustusaasta kohta kindlaks hiljemalt 28. veebruariks eelmise turustusaasta põhjal, tuginedes oodatavatele turusuundumustele.*

Ajakohastatud turusuundumuste alusel võib komisjon asjaomase turustusaasta

31. oktoobriks võtta vastu rakendusaktid, millega kohandatakse koefitsienti, või juhul, kui esimese lõigu kohaselt sellist koefitsienti ei ole kindlaks määratud, määratakse see kindlaks.

3. *Iga ettevõtja, kelle käsutuses on kvoot, ladustab kuni järgmise turustusaasta alguseni omaenda kulul kvoodi alusel toodetud suhkru kogused, mis ületavad lõike 2 kohaselt arvutatud künnise. Turustusaasta jooksul turult kõrvaldatud suhkrut, isoglükoosi ja inuliinisiirupit peetakse järgmise turustusaasta esimesteks kvoodikohasteks kogusteks.*

Erandina esimesest lõigust võib komisjon eeldatavaid suhkruturu suundumusi arvesse võttes võtta vastu rakendusaktid, millega nähakse ette, et kogu turult kõrvaldatud suhkrut, isoglükoosi, inuliinisiirupit või osa sellest käsitatakse jooksva, järgneva või mõlemal turustusaastal:

- a) suhkru, isoglükoosi või inuliinisiirupi ülejäägina, mida võib kasutada tööstusliku suhkru, isoglükoosi ja inuliinisiirupina, või*
 - b) täiendava kvoodikohase toodanguna, millest ühe osa võib reserveerida ekspordiks vastavalt ELi toimimise lepingu alusel sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest tulenevatele liidu kohustustele.*
- 4. Juhul kui liidu suhkruvarud on ebapiisavad, võib komisjon võtta vastu rakendusaktid, millega lubatakse teatavat kogust turult kõrvaldatud suhkrut, isoglükoosi või inuliinisiirupit liidu turul müüa enne kõrvaldamisperioodi lõppu.*
- 5. Kui turult kõrvaldatud suhkrut käsitatakse esimese järgmisel turustusaastal toodetud suhkrukogusena, makstakse suhkruproduktide kasvatajatele artiklis 135 osutatud järgmise turustusaasta miinimumhinda.*

Kui turult kõrvaldatud suhkrut kasutatakse tööstusliku suhkruna või kui see eksporditakse vastavalt käesoleva artikli lõike 3 teise lõigu punktidele a või b, artiklis 135 sätestatud miinimumhinna nõudeid ei kohaldata.

Kui turult kõrvaldatud suhkur müüakse liidu turul enne kõrvaldamisperioodi lõppu vastavalt käesoleva artikli lõikele 4, makstakse suhkrupeedikasvatajatele jooksva turustusaasta miinimumhinda.

6. *Käesoleva artikli alusel esitatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*

Artikkel 131

Ajutine turu juhtimise mehhanism

1. *Komisjon võib artiklis 124 osutatud ajavahemikuks võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse meetmed, mis on vajalikud liidu turul piisava suhkruvaru tagamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*

Selliseid meetmeid võib kohandada vajalikus koguses ja ajaks vastavalt imporditavalt toorsuhkrult makstavale maksumäärale.

Ajutise turukorralduse mehhanismi raames kvoodiületamise tasu määramiseks võetavad meetmed võtab vastu nõukogu kooskõlas ELi lepingu artikli 43 lõikega 3.

2. *Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks kvoodivälise suhkru ja imporditud toorsuhkru piisav kogus, mille võib liidu turul vabasse ringlusse lubada. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*

Artikkel 132

Delegeeritud volitused

Selleks et võtta arvesse suhkrusektori eripära, tagada kõigi poolte huvide nõuetekohane arvesse võtmine ning pidades silmas mis tahes turuhäirete ennetamise vajadust, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse:

- a) artiklis 127 osutatud ostutingimusi ja tarnelepinguid;*
- b) XI lisas osutatud peedi ostutingimuste ajakohastamist;*
- c) kriteeriume, mida kohaldavad suhkruettevõtjad, kui nad jaotavad suhkrupeedimüüjate vahel suhkrupeedi koguseid, mille kohta sõlmitakse artikli 127 lõikes 3 osutatud külvielsed tarnelepingud.*

Artikkel 133

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendamisvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva alajao kohaldamiseks vajalikud meetmed seoses menetluste, sisu ja tehniliste kriteeriumidega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. ALAJAGU
TOOTMISE REGULEERIMISE SÜSTEEM

Artikkel 134

Suhkrusektori kvoodid

1. *Kvoodisüsteem on rakendatav suhkrul, isoglükosi ja inuliinisiirupi suhtes.*
2. *Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kvoodisüsteemi puhul, kui tootja ületab asjaomast kvooti ega kasuta artiklis 139 sätestatud ülemääraseid koguseid, peab ta sellistelt kogustelt maksma kvoodiületamise tasu vastavalt artiklites 139–142 sätestatud tingimustele.*

Artikkel 135

Suhkrupedi miinimumhind

Nõukogu määrab kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 43 lõikega 3 kindlaks kvoodikohase suhkrupedi miinimumhinna.

Artikkel 136

Kvootide jagamine

1. *Suhkrul, isoglükosi ja inuliinisiirupi tootmise kohta kehtivad kvoodid riiklikul või piirkondlikul tasandil on määratud kindlaks XII lisas.*

2. *Liikmesriigid määravad kvoodi igale suhkru, isoglükoosi või inuliinisiirupi tootmisega tegelevale ettevõtjale, kes on asutatud nende territooriumil ning on heakskiidetud artikli 137 kohaselt.*

Kõikide ettevõtjate puhul on neile määratud kvoot võrdne ettevõtjale turustusaastaks 2010/2011 määruse (EÜ) nr 1234/2007 alusel määratud kvoodiga.

3. *Juhul kui kvoot määratakse suhkruettevõtjale, kellel on rohkem kui üks tootmisüksus, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et piisavalt arvestada suhkrupeedi- ja suhkrurookasvatajate huvidega.*

Artikkel 137

Heakskiidetud ettevõtjad

1. *Taotluse korral annavad liikmesriigid heakskiidu suhkrut, isoglükoosi või inuliinisiirupit tootvale ettevõtjale või ettevõtjale, kes neid tooteid töötleb artikli 140 lõikes 2 osutatud nimekirjas sisalduvateks toodeteks, tingimusel et ettevõtja:*

- a) *tõendab oma professionaalset tootmisvõimsust;*

- b) nõustub esitama mis tahes teavet ning lubama käesoleva määrusega seotud kontrollimist;*
 - c) ei ole andnud põhjust heakskiidu peatamiseks või kehtetuks tunnistamiseks.*
- 2. Heakskiidetud ettevõtjad esitavad liikmesriigile, mille territooriumil suhkrupeedi ja suhkruroo koristamine või rafineerimine aset leiab, järgmise teabe:*
 - a) suhkrupeedi või suhkruroo kogused, mille kohta on sõlmitud tarneleping, ning vastavad hinnangulised suhkrupeedi või suhkruroo ja suhkru saagised hektari kohta;*
 - b) andmed suhkrupeedi, suhkruroo ja toorsuhkru esialgsete ja tegelike tarnete kohta ning suhkrutootmise ja suhkruvarude olukorra kohta;*
 - c) müüdud valge suhkru kogused ning vastavad hinnad ja tingimused.*

Artikkel 138

Riikide kvootide määramine ja kvootide vähendamine

- 1. Liikmesriigid võivad vähendada oma territooriumil asutatud ettevõtjale määratud suhkru- või isoglükoosikvooti kuni 10 %. Seejuures kohaldavad liikmesriigid objektiivseid ja mittediskrimineerivaid kriteeriume.**
- 2. Liikmesriigid võivad kvote ettevõtjate vahel üle kanda kooskõlas XIII lisas kehtestatud eeskirjadega ning võttes arvesse kõigi asjaomaste osapoolte, eriti suhkrupeedi- ja suhkrurookasvatajate huve.**
- 3. Vastavalt lõigetele 1 ja 2 vähendatud kogused määrab asjaomane liikmesriik ühele või mitmele ettevõtjale oma territooriumil, hoolimata sellest, kas neil on kehtivaid kvote.**

Artikkel 139

Kvoodiväline toodang

- 1. Turustusaasta jooksul toodetud suhkrut, isoglükoosi või inuliinisiirupit, mis ületab artiklis 136 osutatud kvooti, võib:**

- a) kasutada artiklis 140 osutatud teatavate toodete töötlemiseks;
- b) kanda üle järgmise turustusaasta kvoodikohasesse tootmisesse kooskõlas artikliga 141;
- c) kasutada tarnete erikorra raames äärepoolseimates piirkondades vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 228/2013¹ III peatükile;
- d) eksportida komisjoni poolt rakendusaktidega kindlaksmääratava koguselise piirangu raames, järgides ELi toimimise lepingu alusel sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest tulenevaid kohustusi, või
- e) lubada siseturul vabasse ringlusse kooskõlas artikli 131 kirjeldatud mehhanismiga, eesmärgiga viia pakkumine kooskõlla nõudlusega prognoositava tarnebilansi alusel.

Käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktis e osutatud meetmeid tuleb rakendada enne ennetusmeetmete rakendamist, et vältida artikli 219 lõikes 1 osutatud turuhäireid.

Muude koguste suhtes kohaldatakse artiklis 142 osutatud ülejäägimaksu.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 228/2013, millega sätestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 247/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 23).

2. *Käesoleva artikli kohased rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*

Artikkel 140

Tööstuslik suhkur

1. *Tööstuslik suhkur, tööstuslik isoglükoos ja tööstuslik inuliinisiirup säilitatakse ühe lõikes 2 osutatud toote tootmiseks, kui:*
- a) *artikli 137 kohaselt heakskiidetud tootja ja heakskiidetud kasutaja on kauba kohta sõlminud tarnelepingu enne turustusaasta lõppu ning*
 - b) *kaup on tarnitud kasutajale hiljemalt järgmise turustusaasta 30. novembriks.*
2. *Selleks et võtta arvesse tehnika arengut, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega sätestatakse nimekiri toodetest, mille tootmiseks kasutatakse tööstuslikku suhkrut, tööstuslikku isoglükoosi ja tööstuslikku inuliinisiirupit.*
- Nimekiri hõlmab eelkõige järgmist:*
- a) *bioetanool, alkohol, rumm, eluspärm ning võieteks kasutatavad ja Rinse Appelstroopiks töödeldavad siirupite kogused;*

- b) teatavad suhkrut mittesisaldavad tööstustooted, mille töötlemisel kasutatakse suhkrut, isoglükoosi või inuliinisiirupit;*
- c) teatavad keemia- või farmaatsiatööstuse tooted, mis sisaldavad suhkrut, isoglükoosi või inuliinisiirupit.*

Artikkel 141

Suhkru ülejäägi ülekandmine

- 1. Iga ettevõtja võib otsustada kanda kogu oma toodang või osa toodangust, mis ületab ettevõtjale määratud suhkru-, isoglükoosi- või inuliinisiirupikvooti, üle järgmisesse turustusaastasse. Kõnealune otsus on lõplik, ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist.*
- 2. Ettevõtjad, kes võtavad vastu lõikes 1 osutatud otsuse:*
 - a) teavitavad asjaomast liikmesriiki enne selle liikmesriigi poolt määratavat kuupäeva:*
 - i) ülekantavatest roosuhkru kogustest ajavahemikul jooksva turustusaasta 1. veebruarist kuni 31. augustini;*
 - ii) ülekantavatest peedisuhkru, isoglükoosi või inuliinisiirupi muudest kogustest jooksva turustusaasta 1. veebruarist kuni 31. augustini;*
 - b) korraldavad asjaomaste koguste ladustamise omal kulul kuni jooksva turustusaasta lõpuni.*

3. *Kui ettevõtja lõplik toodang asjaomasel turustusaastal oli väiksem kui lõike 1 kohase otsuse tegemise hetkel tehtud hinnang, võib ülekantavat kogust hiljemalt enne järgmise turustusaasta 31. oktoobrit tagasiulatuvalt muuta.*
4. *Ülekantud kogused loetakse esimesteks järgmisel turustusaastal toodetud kvoodikohasteks kogusteks.*
5. *Käesoleva artikli kohaselt ladustatud suhkru suhtes ei tohi turustusaastal kasutada muid artiklis 16 või 130 sätestatud ladustamismeetmeid.*

Artikkel 142

Kvoodiületamise tasu

1. *Kvoodiületamise tasu võetakse järgmistelt kogustelt:*
 - a) *mis tahes turustusaasta vältel toodetud suhkru, isoglükoosi ja inuliinisiirupi ülejääk, välja arvatud kogused, mis on kantud üle järgmise turustusaasta kvoodikohasesse tootmisesse ning mis on ladustatud kooskõlas artikliga 141, või artikli 139 lõike 1 esimese lõigu punktides c, d ja e osutatud kogused;*

- b) tööstuslik suhkur, tööstuslik isoglükoos ja tööstuslik inuliinisiirup, mille kasutamise kohta artikli 140 lõikes 2 osutatud toodetes ei ole esitatud tõendeid ajavahemiku jooksul, mille määrab kindlaks komisjon rakendusaktidega;*
- c) suhkur, isoglükoos ja inuliinisiirup, mis on kõrvaldatud turult kooskõlas artikliga 130 ning mille puhul ei ole täidetud artikli 130 lõikes 3 ette nähtud kohustusi.*

Esimese lõigu punktis b kohased rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusga.

- 2. Nõukogu võtab kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 43 lõikega 3 vastu meetmed lõikes 1 osutatud kvoodiületamise tasu kindlaksmääramise kohta.*

Artikkel 143

Delegeeritud volitused

- 1. Selleks et tagada, et artiklis 137 osutatud ettevõtjad täidavad oma kohustusi, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse eeskirjad selliste ettevõtjate heakskiitmise ja heakskiidu kehtetuks tunnistamise kohta, samuti halduskaristuste kriteeriumid.*

2. *Selleks et võtta arvesse suhkrusektori eripära ja tagada, et kõigi poolte huve võetaks nõuetekohaselt arvesse, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte kvoodisüsteemi toimimisega seotud mõistete tähenduse kohta ning äärepoolseimates piirkondades kehtivate müügitingimuste sätestamise kohta.*
3. *Selleks et tagada, et kasvatajad oleksid tihedalt seotud otsusega kanda teatavad tootmise kogused üle, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse eeskirjad seoses suhkru ülekandmisega.*

Artikkel 144

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendamisevolitused

Seoses artiklis 137 osutatud ettevõtjatega võib komisjon võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad, mis käsitlevad:

- a) *ettevõtjate esitatud taotlusi heakskiidu saamiseks, heakskiidetud ettevõtjate peetavaid registreid, heakskiidetud ettevõtjate esitatavat teavet;*
- b) *liikmesriikide tehtavaid kontrolle heakskiidetud ettevõtjate üle;*
- c) *liikmesriikide teatise komisjonile ja heakskiidetud ettevõtjatele;*
- d) *toormaterjali tarneid ettevõtjatele, sealhulgas tarnelepingud ja saatelehed;*
- e) *artikli 139 lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud suhkruekvivalenti;*
- f) *tarnete erikorda äärepoolseimatele piirkondadele;*
- g) *artikli 139 lõike 1 esimese lõigu punktis d osutatud eksporti;*
- h) *liikmesriikide koostööd tõhusa kontrolli tagamiseks;*
- i) *konkreetses turustusaasta tarvis artiklis 141 sätestatud kuupäevade muutmist;*

- j) *ülemääraste koguste kehtestamist, teatamist ning artiklis 142 osutatud kvoodiületamise tasu maksmist;*
- k) *II lisa II osa B jao punkti 6 tähenduses täiskoormusega rafineerimistehaste nimekirja vastuvõtmine.*

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU

VEIN

Artikkel 145

Istandusregister ja tootmisvõimsuse ülevaade

1. Liikmesriigid peavad istandusregistrit, mis sisaldab ajakohast teavet tootmisvõimsuse kohta. *Alates 1. jaanuarist 2016 kohaldatakse kõnealust kohustust ainult siis, kui liikmesriigid rakendavad viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi, millele on osutatud I jaotise III peatükis, või riiklikku toetusprogrammi.*
2. *Kuni 31. detsembrini 2015* ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustust liikmesriikide suhtes, kus kogu viinapuude kasvuala, kuhu on istutatud artikli 81 lõike 2 kohaselt liigitatavad veiniviinamarjasordid, ei ole suurem kui 500 hektarit.

3. Liikmesriigid, kes vastavalt artiklile **46** näevad oma toetusprogrammides ette viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise, esitavad komisjonile iga aasta 1. märtsiks istandusregistril põhineva tootmisvõimsuse ajakohastatud ülevaate. ***Alates 1. jaanuarist 2016 sätestab komisjon rakendusaktiga viinamarjakasvatustpiirkondadega seoses komisjonile esitatavate teatiste üksikasjad. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.***
4. ***Selleks*** et liikmesriikidel oleks lihtsam jälgida ja kontrollida tootmisvõimsust, on komisjonil kooskõlas artikliga 227 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte seoses eeskirjadega istandusregistri ulatuse ja sisu ning vastavate erandite kohta.

■

Artikkel 146

Veinisektori eest vastutavad pädevad riiklikud asutused

- 1. Ilma et see piiraks käesoleva määruse muude selliste sätete kohaldamist, mis käsitlevad pädevate riiklike ametiasutuste kindlaksmääramist, nimetavad liikmesriigid ühe või mitu asutust, kes vastutavad selle eest, et oleks tagatud liidu veinisektori eeskirjade täitmine. Eelkõige nimetavad liikmesriigid laborid, mis on volitatud tegema ametlikke analüüse veinisektoris. Määratud laborid peavad vastama standardis ISO/IEC 17025 sätestatud katselaboritele esitatavatele üldnõudmistele.***
- 2. Liikmesriigid teatavad komisjonile lõikes 1 osutatud asutuste ja laborite nimed ja aadressid. Komisjon avalikustab selle teabe ning ajakohastab seda korrapäraselt.***

Artikkel 147

Saatedokumendid ja register

- 1. Veinisektori tooteid võib liidus ringlusse lubada koos ametlikult kinnitatud saatedokumendiga.**

2. Füüsilised või juriidilised isikud või isikute rühmad, kes valdavad seoses oma ettevõtlustegevusega veinisektori tooteid, eriti tootjad, villijad, töötlejad **ja** hulgikauplejad, peavad kõnealuste toodete kohta kauba sissetulemise ja väljamineamise registreid.
3. **Selleks** et lihtsustada veinitoodete transporti ja et liikmesriikidel oleks seda lihtsam kontrollida, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse:
 - a) saatedokumenti ja selle kasutamist käsitlevaid eeskirju;
 - b) tingimusi, mille kohaselt kehtib saatedokument kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise tõendina;
 - c) registri pidamise ja kasutamise kohustust;
 - d) kes on kohustatud pidama registrit ning registri pidamise kohustusest vabastamist;
 - e) registrisse tehtavaid kandeid.

4. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse:
- a) registrite koostamist, nendesse kantud tooteid, registrisse kannete tegemise tähtaegu ja registrite lõpetamist käsitlevad eeskirjad;
 - b) meetmed, mille kohaselt peavad liikmesriigid kindlaks määrama kadude suurimad lubatud protsendimäärad;
 - c) registrite pidamise üld- ja üleminekusätted;
 - d) eeskirjad, millega määratakse kindlaks saatedokumentide säilitamise ja registrite pidamise aeg.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. JAGU

PIIM JA PIIMATOOTED

Artikkel 148

Lepingulised suhted piima- ja piimatootesektoris

1. Kui liikmesriik otsustab, et iga ***oma territooriumil*** toimuva toorpiima tarne kohta põllumajandustootjalt toorpiima töötlejale tuleb sõlmida poolte vahel kirjalik leping ja/***või et esmaostjad peavad tegema kirjaliku pakkumise lepingu sõlmimiseks toorpiima tarnimiseks põllumajandustootjalt, peab selline leping ja/või lepingu pakkumine*** vastama lõikes 2 sätestatud tingimustele.

Kui liikmesriik otsustab, et toorpiima tarne kohta põllumajandustootjalt toorpiima töötlejale tuleb poolte vahel sõlmida kirjalik leping, määrab ta kindlaks ka selle, millise tarne etapi või etappide kohta tuleb kirjalik leping sõlmida, kui piima tarnitakse ühe või mitme koguja kaudu.

Käesoleva **artikli kohaldamisel tähendab mõiste** „koguja” ettevõtjat, kes transpordib toorpiima põllumajandustootjalt või teiselt kogujalt toorpiima töötlejale või teisele kogujale, kusjuures toorpiima omandiõigus antakse iga kord üle.

2. Lõikes 1 osutatud leping ja/**või lepingu pakkumine:**

- a) **sõlmitakse** või tehakse enne tarnimist;
- b) on kirjalik ning
- c) hõlmab eelkõige järgmist:
 - i) tarne eest makstav hind:
 - mis ei muutu ja mis sätestatakse lepingus ja/või
 - **mida arvutatakse, ühendades** lepingus sätestatud **erinevad** tegurid **■** , **mis võivad hõlmata turutingimuste muutumist kajastavaid** turunäitajaid, tarnitavaid koguseid ning tarnitava toorpiima kvaliteedi või koostise muutumist;

- ii) *toorpiima* kogus, mida võidakse tarnida ja/või *tarnitakse* ja *selliste* tarnete ajakava ■ ;
- iii) lepingu kestus, mis võib olla määratletud *kas kindla tähtajaga või* olla tähtajatu koos lepingu lõpetamist käsitlevate sätetega;
- iv) *üksikasjad maksetähtaegade ja maksekorra kohta;*
- v) *toorpiima kogumise või kohaletoimetamise kord ning*
- vi) *vääramatu jõu puhul kohaldatavad eeskirjad.*

3. Erandina lõikest 1 ei ole leping *ja/või lepingu pakkumine* nõutav, kui põllumajandustootja tarnib toorpiima ■ ühistule, mille liige põllumajandustootja on ja *mille põhikirjas või põhikirja alusel ette nähtud või sellest tulenevates eeskirjades ja otsustes* sisalduvad sätted, millel on lõike 2 punktide a, b ja c *sätetega* sarnane mõju.

4. Põllumajandustootjate, kogujate või toorpiima töötlejate sõlmitud toorpiima tarnimist käsitlevate lepingute kõik punktid, sealhulgas lõike 2 *punktis c* sätestatu, on poolte vahel vabalt kokkulepitavad.

Olenemata esimesest lõigust kohaldatakse ühte või mõlemat järgmist võimalust:

- a) *kui liikmesriik otsustab teha kirjaliku lepingu toorpiima tarnimiseks lõike 1 kohaselt kohustuslikuks, võib ta kehtestada lepingu miinimumkestuse, mida kohaldatakse ainult põllumajandustootja ja toorpiima esmaostja vahel sõlmitava kirjaliku lepingu suhtes; selline miinimumkestus on vähemalt kuus kuud ja see ei tohi takistada siseturu nõuetekohast toimimist;*
- b) *kui liikmesriik otsustab, et toorpiima esmaostja peab tegema lõike 1 kohaselt põllumajandustootjale kirjaliku lepingu pakkumise, võib ta sätestada, et pakkumine peab sisaldama lepingu miinimumkestust, mis on sätestatud sel eesmärgil siseriiklikus õiguses; selline miinimumkestus on vähemalt kuus kuud ja see ei tohi takistada siseturu nõuetekohast toimimist.*

Teise lõigu kohaldamine ei piira põllumajandustootja õigust keelduda sellisest miinimumkestusest, juhul kui ta teeb seda kirjalikult. Sel puhul on pooltel õigus pidada läbirääkimisi kõigi lepingu aspektide üle, mis hõlmavad ka lõike 2 punktis c osutatut.

5. *Käesoleva artikliga ette nähtud võimalusi kasutavad liikmesriigid teavitavad komisjoni nende kohaldamisest.*
6. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega kehtestatakse meetmed, mis on vajalikud käesoleva artikli lõike 2 punktide a ja b ning lõike 3 ühtseks kohaldamiseks, ning meetmed, mis on seotud käesolevas artiklis sätestatud liikmesriikide teavitamiskohustusega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 149

Läbirääkimised lepingute sõlmimiseks piima- ja piimatootesektoris

1. **Artikli 152 lõike 3** kohaselt tunnustatud piima ja piimatoodete sektori tootjaorganisatsioon **võib pidada läbirääkimisi** tema liikmeks olevate põllumajandustootjate nimel kogu või osa nende ühistoodangu suhtes, **põllumajandustootjalt toorpiima töötlejale või artikli 148 lõike 1 kolmanda lõigu tähenduses kogujale toorpiima tarnimise lepingute üle.**
2. Tootjaorganisatsioon võib pidada **läbirääkimisi**:
 - a) olenemata sellest, kas toorpiima omandiõigus antakse põllumajandustootjalt tootjaorganisatsioonile või mitte;
 - b) olenemata sellest, kas kokkulepitud hind on mõnede või kõikide põllumajandustootjatest liikmete ühistoodangu jaoks sama või mitte;
 - c) tingimusel, et konkreetse tootjaorganisatsiooni puhul on täidetud kõik järgmised tingimused **■** :
 - i) **selliste läbirääkimistega hõlmatud toorpiima kogus ei ületa 3,5 % liidu kogutoodangust;**

- ii) *selliste läbirääkimistega hõlmatud toorpiima kogus, mida toodetakse konkreetses liikmesriigis, ei ületa 33% selle liikmesriigi kogutoodangust ning*
- iii) *selliste läbirääkimistega hõlmatud toorpiima kogus, mida tarnitakse konkreetses liikmesriigis, ei ületa 33% selle liikmesriigi kogutoodangust* ■ ;
- d) tingimusel, *et* asjaomased põllumajandustootjad ei ole ühegi teise tootjaorganisatsiooni liikmed, mis peab samuti nende nimel läbirääkimisi sarnaste lepingute üle; *sellegipoolest võivad liikmesriigid nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel sellest tingimusest kõrvale kalduda, kui põllumajandustootjatel on kaks eraldi tootmisüksust, mis asuvad erinevates geograafilistes piirkondades;*
- e) *tingimusel, et toorpiima suhtes ei ole põllumajandustootja liikmesuse tõttu ühistus kehtestatud tarnekohustust vastavalt ühistu põhikirjas sätestatud tingimustele või nimetatud põhikirjas sätestatud või sellest tulenevatele eeskirjadele ja otsustele,*
ning

- f) tingimusel, et tootjaorganisatsioon teavitab pädevaid asutusi liikmesriigis või liikmesriikides, kus ta tegutseb, selliste läbirääkimistega hõlmatud toorpiima kogusest.*
3. *Olenemata lõike 2 punkti c alapunktides ii ja iii sätestatud tingimustest võib tootjaorganisatsioon pidada lõike 1 kohaselt läbirääkimisi, kui selle tootjaorganisatsiooni läbiräägitav toorpiima kogus, mida toodetakse või tarnitakse liikmesriigis, mille toorpiima aastane kogutoodang on alla 500 000 tonni, ei ületa 45 % kõnealuse liikmesriigi kogutoodangust.*
4. Käesoleva artikli viited tootjaorganisatsioonidele ■ hõlmavad tootjaorganisatsioonide liite.
5. *Lõike 2 punkti c ja lõike 3 kohaldamisel avaldab komisjon talle sobival viisil liidus ja liikmesriikides toodetud toorpiima kogused, kasutades kõige ajakohasemat olemasolevat teavet.*

6. Erandina lõike 2 *punktist c* ja *lõikest 3*, isegi kui *selles sätestatud künniseid* ei ületata, võib *käesoleva lõike* teises lõigus osutatud pädev asutus üksikjuhtumil otsustada, et tootjaorganisatsiooni peetavaid *konkreetseid* läbirääkimisi tuleks *uuesti alustada või neid üldse mitte pidada*, kui asjaomane asutus leiab, et see on vajalik konkurentsi säilitamiseks või selleks, et ära hoida VKEdest toorpiima töötlejate *tõsist kahjustamist* liikmesriigis.

Rohkem kui ühte liikmesriiki hõlmavate läbirääkimiste korral teeb komisjon esimeses lõigus osutatud otsuse *ilma* artikli 229 *lõikes 2 või 3* osutatud menetlust *kohaldamata*.

Muudel juhtudel teeb vastava otsuse läbirääkimistega *seotud* liikmesriigi konkurentsiasutus.

Käesolevas lõikes osutatud otsuseid ei kohaldata varem kui asjaomastele ettevõtjatele teatamise kuupäeval.

7. ■ Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „riiklik konkurentsiasutus” – *nõukogu* määruse (EÜ) nr 1/2003¹ artiklis 5 osutatud asutus;
- b) „VKE” – mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtte soovitus 2003/361/EÜ tähenduses.

8. *Liikmesriik, kus peetakse käesoleva artikli kohaseid läbirääkimisi, teatab komisjonile lõike 2 punkti f ja lõike 6 kohaldamisest.*

Artikkel 150

Kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega juustu pakkumise reguleerimine

- 1. *Artikli 152 lõike 3 alusel tunnustatud tootjaorganisatsiooni, artikli 157 lõike 3 alusel tunnustatud tootmisharudevahelise organisatsiooni või määruse (EL) 1151/2012 artikli 3 lõikes 2 osutatud ettevõtjate rühma taotlusel võivad liikmesriigid kehtestada piiratud ajavahemikuks siduvad eeskirjad määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 5 lõigete 1 ja 2 kohase kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega juustu pakkumise reguleerimise kohta.*

¹ *Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 101 ja 102 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1).*

2. *Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud eeskirju kohaldatakse tingimusel, et määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 7 lõike 1 punktis c osutatud geograafilisest piirkonnast pärinevad osalised on eelnevalt sõlminud lepingu. Selline leping sõlmitakse vähemalt kahe kolmandiku piimatootjate või nende esindajate vahel, kes kasutavad vähemalt kahte kolmandikku toorpiimast, millest toodetakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud juustu, ja kui see on asjakohane, vähemalt kahe kolmandiku selle juustu tootjate vahel, kes toodavad vähemalt kaks kolmandikku juustust määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 7 lõike 1 punktis c osutatud geograafilises piirkonnas.*
3. *Lõike 1 kohaldamisel seoses kaitstud geograafilise tähisega juustuga on juustu tootespetsifikaadis märgitud toorpiima geograafiline päritolupiirkond sama kui selle juustu geograafiline piirkond, millele on osutatud määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 7 lõike 1 punktis c.*

4. *Lõikes 1 osutatud eeskirjad:*

- a) *hõlmavad üksnes asjaomase toote pakkumise reguleerimist ja nende eesmärk on viia juustu pakkumine nõudlusega kooskõlla;*
- b) *on kohaldatavad ainult asjaomase toote suhtes;*
- c) *võidakse teha siduvaks kõige rohkem kolmeks aastaks ja neid võidakse selle ajavahemiku järel taotluse alusel uuendada, nagu on osutatud lõikes 1;*
- d) *ei kahjusta toodetega kauplemist, välja arvatud tooted, mille suhtes kõnealsueid eeskirju kohaldatakse;*
- e) *ei puuduta asjaomase juustu esmaturustamisele järgnevaid tehinguid;*
- f) *ei luba hindade kindlaksmääramist, sealhulgas juhul, kui hinnad määratakse juhindumiseks või soovitusena;*
- g) *ei või muuta ülemäära suures ulatuses kättesaamatuks asjaomast toodet, mis muidu oleks kättesaadav;*

- h) ei põhjusta diskrimineerimist, ei takista uute ettevõtete tulekut turule ega mõjuta negatiivselt väiketootjaid;*
 - i) aitavad kaasa asjaomase toote kvaliteedi säilitamisele ja/või arendamisele;*
 - j) ei piira artikli 149 kohaldamist.*
5. *Lõikes 1 osutatud eeskirjad avaldatakse asjaomase liikmesriigi ametlikus väljaandes.*
6. *Liikmesriigid viivad läbi kontrollid, et tagada lõikes 4 sätestatud tingimuste järgimine, ja juhul kui pädevad riiklikud asutused avastavad, et neid tingimusi ei ole järgitud, tühistavad lõikes 1 osutatud eeskirjad.*
7. *Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata lõikes 1 osutatud eeskirjade vastuvõtmisest. Komisjon teavitab teisi liikmesriike eelnimetatud eeskirjadest teatamistest.*

8. *Komisjon võib igal ajal võtta vastu rakendusaktid, millega nõutakse, et liikmesriik tunnistaks kehtetuks lõike 1 kohaselt vastu võetud eeskirjad, kui komisjon jõuab järeldusele, et need eeskirjad ei vasta lõikes 4 sätestatud tingimustele, takistavad või moonutavad konkurentsi olulisel osal siseturust või takistavad vaba kaubandust või seavad ohtu ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide saavutamise. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu ilma käesoleva määruse artikli 229 lõikes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.*

Artikkel 151

Piima- ja piimatootesektori kohustuslikud deklaratsioonid

Alates 1. aprillist 2015 deklareerivad toorpiima esmaostjad pädevatele riiklikele ametiasutustele igal kuul neile tarnitud toorpiima kogused.

Käesoleva artikli ja artikli 148 kohaldamisel tähendab mõiste „esmaostja” ettevõtjat või ettevõtjate rühma, kes ostavad piimatootjatelt piima, et:

- a) *seda koguda, pakendada, ladustada, jahutada või töödelda, sealhulgas lepingu alusel;*

- b) müüa seda ühele või mitmele piima või muid piimatooteid ümbertöötavale või töötlevale ettevõtjale.

Liikmesriigid teatavad komisjonile esimeses lõigus osutatud toorpiima koguse.

Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse eeskirjad selliste deklaratsioonide sisu, vormi ja esitamise aja ning meetmete kohta, mis on seotud liikmesriikidepoolse teavitamisega vastavalt käesolevale artiklile. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

III PEATÜKK

TOOTJAORGANISATSIOONID JA NENDE LIIDUD NING TOOTMISHARUDEVAHELISED ORGANISATSIOONID

1. JAGU

MÕISTE JA TUNNUSTAMINE

Artikkel 152

Tootjaorganisatsioonid

1. Liikmesriigid **võivad** taotluse korral tunnustada tootjaorganisatsioone, mis:
- a) koosnevad ühe artikli 1 lõikes 2 loetletud **teatava sektori** tootjatest ning mida kõnealused tootjad **kontrollivad kooskõlas artikli 153 lõike 2 punktiga c**;

- b) on asutatud tootjate algatusel;
- c) järgivad konkreetset eesmärki, mis võib hõlmata vähemalt ühte järgmistest eesmärkidest:
 - i) selle tagamine, et tootmine kavandatakse ja kohandatakse vastavalt nõudmisele, eriti kvaliteedi ja kvantiteedi osas;
 - ii) *pakkumise koondamine ja liikmete toodete turuleviimine, sealhulgas otseturunduse kaudu;*
 - iii) *tootmiskulude ja investeeringutasuvuse optimeerimine reageerimaks keskkonnaalastele ja loomade heaolu standarditele, ning omahindade tasakaalustamine;*
 - iv) *säästvate tootmismeetodite, uuenduslike tavade, majanduskonkurentsi ja turu arengu uuringute tegemine ja vastavate algatuste väljatöötamine;*
 - v) *keskkonnasäästlike viljelustavade ja tootmistehnoloogia ning usaldusväärsete loomade heaolu tagamise tavade ja tehnika kasutamise edendamine ja selleks tehnilise abi osutamine;*

- vi) *tootmisstandardite kasutamise edendamine ja selleks tehnilise abi osutamine, tootekvaliteedi parandamine ja kaitstud päritolunimetuse, geograafilise tähise või riikliku kvaliteedimärgisega toodete arendamine;*
- vii) *kõrvalsaaduste ja jäätmete käitlemine, eelkõige vee, mulla ja maastiku kaitseks ning elurikkuse säilitamiseks või arendamiseks;*
- viii) *loodusvarade säästvasse kasutamisse ja kliimamuutuste leevendamisse panustamine;*
- ix) *reklaami ja turustamise algatuste ettevalmistamine;*
- x) *käesoleva määruse artikli 31 lõikes 2 osutatud ja määruse (EL) nr .../2013^{*} artikli 36 kohaste puu- ja köögiviljasektori rakenduskavade kohaselt moodustatud ühisfondide juhtimine;*
- xi) *futuuriturgude ja kindlustussüsteemide kasutamiseks vajaliku tehnilise abi andmine.*

*

Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 93/13 esitatud määruse number.

- 2.** *Lõike 1 alusel tunnustatud tootjaorganisatsiooni tunnustus võib jõusse jääda, kui tootjaorganisatsioon tegeleb CN-koodi ex 2208 alla kuuluvate toodete, millele ei ole osutatud aluslepingute I lisas, turustamisega, tingimusel et selliste toodete kogus ei ületa 49 % tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu koguväärtusest ja et selliste toodete puhul ei saada liidu toetust. Nimetatud tooteid ei võeta arvesse puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide puhul turustatud toodangu väärtuse arvutamisel artikli 34 lõike 2 tähenduses.*
- 3.** *Erandina lõikest 1 tunnustavad liikmesriigid tootjaorganisatsioone, mis koosnevad piima- ja piimatootesektori tootjatest ning mis:*
- a) on asutatud tootjate algatusel;*
 - b) järgivad konkreetset eesmärki, mis võib hõlmata ühte või mitut järgmistest eesmärkidest:*
 - i) selle tagamine, et tootmine kavandatakse ja kohandatakse vastavalt nõudmisele, eriti kvaliteedi ja kvantiteedi osas;*
 - ii) tarnete koondamine ja liikmete toodete turuleviimine;*
 - iii) tootmiskulude optimeerimine ja omahindade tasakaalustamine .*

Artikkel 153

Tootjaorganisatsioonide põhikiri

1. *Tootjaorganisatsiooni põhikiri nõuab selle tootjatest liikmetelt eelkõige:*
 - a) *tootjaorganisatsioonis vastu võetud eeskirjade kohaldamist, mis käsitlevad aruandlust toodangu kohta, toodangut, turustamist ja keskkonnakaitset;*
 - b) *kuulumist toote puhul ainult ühte tootjaorganisatsiooni; sellegipoolest võib liikmesriik nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel sellest tingimusest kõrvale kalduda, kui tootjatest liikmetel on kaks eraldi tootmisüksust, mis asuvad erinevates geograafilistes piirkondades;*
 - c) *tootjaorganisatsiooni poolt statistilistel eesmärkidel nõutava teabe esitamist.*
2. *Tootjaorganisatsiooni põhikirjas sätestatakse samuti:*
 - a) *lõike 1 punktis a osutatud eeskirjade määratlemise, vastuvõtmise ja muutmise kord;*
 - b) *liikmete kohustus maksta tootjaorganisatsiooni rahastamiseks vajalikku rahalist panust;*

- c) eeskirjad, mis võimaldavad tootjaliikmetel demokraatlikult kontrollida oma organisatsiooni ja tema otsuseid;*
 - d) karistused põhikirjajärgsete kohustuste täitmata jätmise, eelkõige rahalise panuse maksmata jätmise ja tootjaorganisatsiooni eeskirjade rikkumise eest;*
 - e) uute liikmete vastuvõtmise eeskirjad, ja eelkõige minimaalne liikmeksoleku aeg, mis ei või olla lühem kui üks aasta;*
 - f) organisatsiooni toimimiseks vajalikud raamatupidamis- ja eelarve-eeskirjad.*
- 3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonide suhtes.*

Artikkel 154

Tootjaorganisatsioonide tunnustamine

1. *Selleks et liikmesriik saaks teda tunnustada, peab tunnustust taotlev tootjaorganisatsioon olema juriidiline isik või juriidilise isiku selgelt määratletud osa:*
 - a) *mis vastab artikli 152 lõike 1 punktides a, b ja c sätestatud nõuetele;*
 - b) *millel on miinimumarv liikmeid ja/või mis tagab oma tegutsemispiirkonnas turustatava toodangu miinimumkoguse või -väärtuse, mille kehtestab asjaomane liikmesriik;*
 - c) *mis esitab tegevuste nõuetekohase elluviimise kohta piisavaid tagatise nii kestuse kui ka tõhususe, inimressursi, seadmete ja tehnika liikmete kasutusse andmise ja asjakohasel juhul pakkumise koondamise seisukohast lähtudes;*
 - d) *millel on põhikiri, mis vastab käesoleva lõike punktidele a, b ja c.*

2. *Liikmesriigid võivad otsustada, et enne 1. jaanuari 2014 siseriikliku õiguse alusel tunnustatud tootjaorganisatsioone, mis vastavad käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimustele, käsitatakse artikli 152 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidena.*
3. *Enne 1. jaanuari 2014 siseriikliku õiguse alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonid, mis ei vasta lõikes 1 sätestatud tingimustele, võivad jätkata oma tegevust siseriikliku õiguse kohaselt kuni 1. jaanuarini 2015.*
4. *Liikmesriigid:*
 - a) *teevad otsuse tootjaorganisatsioonile tunnustuse andmise kohta nelja kuu jooksul alates taotluse ja kõigi asjakohaste lisadokumentide esitamisest; kõnealune taotlus esitatakse liikmesriigis, kus asub organisatsiooni peakorter;*
 - b) *kontrollivad enda määratud ajavahemiku järel, kas tunnustatud tootjaorganisatsioonid vastavad käesolevale peatükile;*

- c) nõuetele mittevastavuse või eeskirjade eiramise korral käesolevas peatükis ette nähtud meetmete kohaldamisel, määravad neile organisatsioonidele ja liitudele kohaldatava, liikmesriikide poolt kehtestatud karistuse ning vajadusel otsustavad, kas tunnustamine tuleks lõpetada;
- d) teavitavad komisjoni igal aastal hiljemalt 31. märtsiks igast eelmisel kalendriaastal tehtud tunnustuse andmise, andmata jätmise või lõpetamise otsusest.

Artikkel 155

Allhanked

Liikmesriigid võivad lubada tunnustatud tootjaorganisatsioonil või tunnustatud tootjaorganisatsioonide liidul anda komisjoni poolt kooskõlas artikli 173 lõike 1 punktiga f kindlaksmääratud sektorites oma mis tahes ülesandeid (v.a tootmine) allhankijatele, sealhulgas tütarettevõtjatele, tingimusel et tootjaorganisatsioon või tootjaorganisatsioonide liit vastutab endiselt allhankijale usaldatud tegevuse teostamise ning tegevuse ärilise korralduse üldise kontrolli ja järelevalve eest.

Artikkel 156

Tootjaorganisatsioonide liidud

1. Liikmesriigid **võivad** taotluse korral tunnustada artikli 1 lõikes 2 loetletud **teatavasse sektoris**se kuuluvaid tootjaorganisatsioonide liite, mis on asutatud tootjaorganisatsioonide algatusel.

Vastavalt artikli 173 kohaselt vastuvõetud eeskirjadele võivad tootjaorganisatsioonide liidud teostada tootjaorganisatsioonide kõiki tegevusi ja funktsioone.

2. ***Erandina lõikest 1 võib liikmesriik taotluse korral tunnustada piima- ja piimatootesektori tunnustatud tootjaorganisatsioonide liitu, kui asjaomane liikmesriik on seisukohal, et liit suudab tunnustatud tootjaorganisatsiooni tegevusi tõhusalt ellu viia ning et ta vastab artikli 161 lõikes 1 sätestatud tingimustele.***

Artikkel 157

Tootmisharudevahelised organisatsioonid

1. Liikmesriigid **võivad** taotluse korral tunnustada artikli 1 lõikes 2 **loetletud teatavasse sektorisse** kuuluvaid tootmisharudevahelisi organisatsioone, mis:
- a) koosnevad sellise majandustegevuse esindajatest, mis on seotud tootmisega ja **vähemalt ühega järgmistest tarneahela etappidest**: ühes või mitmes sektoris toodete töötlemine **või nendega kauplemine, sealhulgas nende turustamine**;
 - b) on moodustatud kõigi või osa liikmesorganisatsioonide või -liitude algatusel;
 - c) järgivad konkreetset eesmärki, **võttes arvesse oma liikmete ja tarbijate huve**, millega võib olla hõlmatud **eeskätt** üks järgmistest eesmärkidest:
 - i) tootmise ja turuga seotud teadlikkuse ja läbipaistvuse suurendamine, sealhulgas avaldades statistika **koondandmeid tootmiskulude**, hindade, **sealhulgas vajaduse korral hinnaindeksite**, mahtude ja eelnevalt sõlmitud lepingute kestuse kohta, ning analüüsides võimalikke edasisi turusuundumusi piirkondlikul, riiklikul **või rahvusvahelisel** tasandil;

- ii) *tootmispotentsiaali prognoosimine ja avalike turuhindade registreerimine;*
- iii) toodete turuleviimise *parema* koordineerimise toetamine, eelkõige teadus- ja turu-uuringute kaudu;
- iv) *potentsiaalsete eksporditurgude uurimine;*
- v) *ilma et see piiraks artiklite 148 ja 168 kohaldamist, liidu eeskirjadele vastavate tüüplepingute koostamine, et müüa põllumajandustooteid kokkuostjatele ja/või tarnida töödeldud tooteid turustajatele ja jaemüüjatele, võttes arvesse vajadust saavutada õiglased konkurentsitingimused ja vältida turumoonutusi;*
- vi) toodete potentsiaali täielikum ärakasutamine, *sealhulgas turustusvõimaluste tasemel, ja algatuste arendamine, et tugevdada majanduse konkurentsivõimet ja innovatsiooni;*

- vii) teabe jagamine ja uuringute teostamine, et **uuendada**, ratsionaliseerida, parandada ja kohendada tootmist **ning vajaduse korral töötlemist ja turustamist**, et viia tooted rohkem vastavusse turunõuetega ning tarbijate eelistuste ja ootustega, eriti seoses tootekvaliteedi, sealhulgas eelkõige kaitstud päritolunimetusega või kaitstud geograafilise tähisega toodete eripäraga, ning keskkonnakaitsega;
- viii) võimaluste otsimine loomatervishoiutoodete või taimekaitsevahendite kasutamise piiramiseks, muude lisandite **paremaks haldamiseks**, tootekvaliteedi säilitamise ning mulla ja vee kaitse tagamiseks, **toiduohutuse edendamiseks, eelkõige toodete jälgitavuse kaudu, ning loomade tervishoiu ja heaolu parandamiseks**;
- ix) kõigil tootmisetappidel ja **vajaduse korral töötlemis- ja** turustamisetappidel kasutatavate tootekvaliteedi parandamise meetodite ja vahendite arendamine;
- x) **kõikide meetmete kasutusele võtmine** mahepõllumajanduse ning **■** päritolunimetuste, kvaliteedimärkide ja geograafiliste tähiste **kaitsmiseks, hoidmiseks ja edendamiseks**;

- xi) integreeritud ja jätkusuutlikku tootmist või muid keskkonnasäästlikke tootmismeetodeid käsitlevate teadusuuringute edendamine ja teostamine;
- xii) toodete tervisliku *ja vastutustundliku* tarbimise soodustamine *siseturul ja/või* toodete kuritarvitamisega seotud ohtudest teavitamine;
- xiii) *siseturu ja välisturgude toodete tarbimise edendamine ja/või neid puudutava teabe jagamine;*
- xiv) *kõrvalsaaduste käitlemisele ning jäätmete vähendamisele ja käitlemisele kaasa aitamine.*

2. *Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võivad liikmesriigid objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide põhjal otsustada, et artikli 158 lõike 1 punkti c tingimus on täidetud tootmisharudevaheliste organisatsioonide arvu piiramisega piirkondlikul või riiklikul tasandil, kui nii on sätestatud enne 1. jaanuari 2014 kehtinud siseriiklikes eeskirjades ja kui see ei takista siseturu toimimist.*

3. *Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid piima- ja piimatootesektoris tunnustada tootmisharudevahelisi organisatsioone, mis:*
- a) *on tunnustamist ametlikult taotlenud ja koosnevad sellise majandustegevuse esindajatest, mis on seotud toorpiima tootmisega ja vähemalt ühega järgmistest tarneahela etappidest: piima- ja piimatootesektori toodete töötlemine või nendega kauplemine, kaasa arvatud turustamine;*
 - b) *on moodustatud kõigi või osa punktis a osutatud esindajate algatusel;*

- c) *võttes arvesse nende tootmisharudevaheliste organisatsioonide ja tarbijate huve, teostavad liidu ühes või mitmes piirkonnas ühte või enamat järgmistest tegevustest:*
- i) *tootmise ja turuga seotud teadlikkuse ja läbipaistvuse suurendamine, sealhulgas avaldades statistilisi andmeid hindade, koguste ja eelnevalt sõlmitud toorpiima tarneid käsitlevate lepingute kestuse kohta, ning analüüsides võimalikke edasisi turusuundumusi piirkondlikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil;*
 - ii) *piima- ja piimatootesektori toodete turuleviimise paremale koordineerimisele kaasaaitamine, eelkõige teadus- ja turu-uuringute kaudu;*
 - iii) *piima- ja piimatoodete tarbimise edendamine ja nende kohta teabe jagamine nii sise- kui välisturgudel;*
 - iv) *potentsiaalsete eksporditurgude uurimine;*

- v) *liidu eeskirjadele vastavate tüüplepingute koostamine, et müüa toorpiima kokkuostjatele või tarnida töödeldud tooteid turustajatele ja jaemüüjatele, võttes arvesse vajadust saavutada õiglased konkurentsitingimused ja vältida turumoonutusi;*
- vi) *teabe kogumine ja uuringute teostamine, et kohandada tootmist rohkem vastavaks turunõuetele ning tarbijate eelistustele ja ootustele, eelkõige seoses tootekvaliteedi ja keskkonnakaitsega;*
- vii) *piimasektori tootmispotentsiaali säilitamine ja arendamine, muu hulgas innovatsiooni edendamise ning rakendusuuringute ja arendustegevuse programmide toetamise kaudu, et täielikult ära kasutada piima ja piimatoodete potentsiaali eelkõige selleks, et luua lisandväärtusega tooteid, mis on tarbijale huvipakkuvad;*
- viii) *võimaluste otsimine loomatervise toodete kasutamise piiramiseks, muude sisendite haldamise parandamiseks ning toiduohutuse ja loomatervise parandamiseks;*

- ix) kõigil tootmis- ja turustamisetappidel kasutatavate tootekvaliteedi parandamise meetodite ja vahendite arendamine;*
- x) mahepõllumajanduse potentsiaali kasutamine ning selle kaitsmine ja edendamine, samuti päritolunimetuste, kvaliteedimärkide ja geograafiliste tähistega kaupade tootmise kaitsmine ja edendamine, ning*
- xi) integreeritud tootmise või muude keskkonnasäästlike tootmismeetodite edendamine.*

Artikkel 158

Tootmisharudevaheliste organisatsioonide tunnustamine

1. Liikmesriigid võivad tootmisharudevaheliste organisatsioonidena tunnustada kõiki sellist tunnustamist taotlevaid organisatsioone, tingimusel et need:

- a) vastavad artiklis 157 sätestatud nõuetele;*
- b) tegutsevad asjaomasel territooriumil ühes või mitmes piirkonnas;*
- c) esindavad märkimisväärset osa artikli 157 lõike 1 punktis a osutatud majandustegevusest;*
- d) ei tegele ise tootmise, töötlemise või kauplemisega, välja arvatud artiklis 162 sätestatud juhtumitel.*

2. *Liikmesriigid võivad otsustada, et enne 1. jaanuari 2014 siseriikliku õiguse alusel tunnustatud tootmisharudevahelisi organisatsioone, mis vastavad käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimustele, käsitatakse artikli 157 kohaselt tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonidena.*
3. *Enne 1. jaanuari 2014 siseriikliku õiguse alusel tunnustatud tootmisharudevahelised organisatsioonid, mis ei vasta käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimustele, võivad jätkata oma tegevust siseriikliku õiguse kohaselt kuni 1. jaanuarini 2015.*
4. *Liikmesriigid võivad tunnustada kõikide sektorite tootmisharudevahelisi organisatsioone, mis olid olemas enne 1. jaanuari 2014, kui neid tunnustati taotluse korral või need loodi õigusaktiga, isegi kui need ei vasta artikli 157 lõike 1 punktis b või artikli 157 lõike 3 punktis b sätestatud tingimustele.*
5. *Kui liikmesriigid tunnustavad tootmisharudevahelist organisatsiooni vastavalt lõikele 1 või 2, siis nad:*
 - a) *teevad otsuse tunnustuse andmise kohta nelja kuu jooksul alates taotluse ja kõigi asjakohaste lisadokumentide esitamisest; kõnealune taotlus esitatakse liikmesriigis, kus asub organisatsiooni peakorter;*

- b) kontrollivad enda määratud ajavahemiku järel, kas tunnustatud tootmisharudevahelised organisatsioonid vastavad nende tunnustamise tingimustele;*
- c) nõuetele mittevastavuse või eeskirjade eiramise korral käesolevas määruses ette nähtud meetmete rakendamisel, määravad neile organisatsioonidele ja liitudele kohaldatava, liikmesriikide poolt kehtestatud karistuse ning vajaduse korral otsustavad, kas tunnustamine tuleks lõpetada;*
- d) lõpetavad tunnustamise, kui organisatsioon ei vasta enam käesolevas artiklis sätestatud tunnustamise nõuetele ja tingimustele;*
- e) teavitavad komisjoni igal aastal hiljemalt 31. märtsiks igast eelmisel kalendriaastal tehtud tunnustuse andmise, andmata jätmise või lõpetamise otsusest.*

2. JAGU

TÄIENDAVAD EESKIRJAD ERI SEKTORITE JAOKS

Artikkel 159

Kohustuslik tunnustamine

Erandina artiklitest 152–158 tunnustavad liikmesriigid taotluse korral:

- a) tootjaorganisatsioon:*

- i) puu- ja köögiviljasektoris ühe või mitme nimetatud sektori toote osas ja/või selliste toodete osas, mis on mõeldud üksnes töötlemiseks,*
 - ii) oliiviõli ja lauaoliivide sektoris,*
 - iii) siidiussisektoris,*
 - iv) humalasektoris;*
- b) tootmisharudevahelisi organisatsioone oliiviõli ja lauaoliivide sektoris ning tubakasektoris.*

Artikkel 160

Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonid

Puu- ja köögiviljasektoris järgivad tootjaorganisatsioonid vähemalt ühte artikli 152 lõike 1 punkti c alapunktides i–iii sätestatud eesmärki.

Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni põhikirjas nõutakse, et selle tootjaliikmed turustaksid kogu oma vastava toodangu tootjaorganisatsiooni kaudu.

Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonid ja nende liite käsitatakse organisatsioonidena, mis tegutsevad majandusküsimustes oma pädevuse piirides oma liikmete nimel ja huvides.

Artikkel 161

Piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonide tunnustamine

1. *Liikmesriigid tunnustavad piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonidena kõiki sellist tunnustamist taotlevaid juriidilisi isikuid või juriidiliste isikute selgelt määratletud osi, tingimusel et:*
 - a) *nad vastavad artikli 152 lõikes 3 sätestatud nõuetele;*
 - b) *neil on miinimumarv liikmeid ja/või nad tagavad oma tegutsemispiirkonnas turustatava toodangu miinimumkoguse, mille kehtestab asjaomane liikmesriik;*
 - c) *on piisavad tõendid selle kohta, et nad suudavad pikema aja jooksul nõuetekohaselt ja tõhusalt ning tarneid koondades tegutseda;*
 - d) *neil on põhikiri, mis vastab käesoleva lõike punktidele a, b ja c.*
2. *Liikmesriigid võivad otsustada, et enne 2. aprilli 2012 siseriikliku õiguse alusel tunnustatud tootjaorganisatsioone, mis vastavad käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimustele, käsitatakse artikli 152 lõike 3 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidena.*

3. *Liikmesriigid:*

- a) *teevad otsuse tootjaorganisatsioonile tunnustuse andmise kohta nelja kuu jooksul alates taotluse ja kõigi asjakohaste lisadokumentide esitamisest; kõnealune taotlus esitatakse liikmesriigis, kus asub organisatsiooni peakorter;*
- b) *kontrollivad enda määratud ajavahemiku järel, kas tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja tootjaorganisatsioonide liidud vastavad käesoleva peatüki sätetele;*
- c) *nõuetele mittevastavuse või eeskirjade eiramise korral käesolevas peatükis ette nähtud meetmete rakendamisel, määravad neile organisatsioonidele ja liitudele kohaldatava, liikmesriikide poolt kehtestatud karistuse ning vajadusel otsustavad, kas tunnustamine tuleks lõpetada;*
- d) *teavitavad komisjoni igal aastal hiljemalt 31. märtsiks igast eelmisel kalendriaastal nende poolt tehtud tunnustuse andmise, andmata jätmise või lõpetamise otsusest.*

Artikkel 162

Oliiviõli ja lauaoliivide ning tubakasektori tootmisharudevaheliste organisatsioonid

Oliiviõli ja lauaoliivide ning tubakasektori tootmisharudevaheliste organisatsioonide puhul võib **artikli 157** lõike 1 punktis c osutatud konkreetse eesmärgiga olla hõlmatud ka vähemalt üks järgmistest eesmärkidest:

- a) liikmete toodangu tarnimise ja turustamise koondamine ja koordineerimine;
- b) ühine tootmise ja töötlemise kohandamine turu nõudmisele ja toote täiustamine;
- c) tootmise ja töötlemise tõhustamise ja täiustamise edendamine. ■

Artikkel 163

Piima- ja piimatootesektori tootmisharudevaheliste organisatsioonide tunnustamine

1. ***Liikmesriigid võivad tunnustada piima- ja piimatootesektori tootmisharudevahelisi organisatsioone, tingimusel et nimetatud organisatsioonid:***

- a) ***täidavad artikli 157 lõikes 3 osutatud nõudeid;***
- b) ***tegutsevad asjaomasel territooriumil ühes või mitmes piirkonnas;***
- c) ***esindavad märkimisväärset osa artikli 157 lõike 3 punktis a osutatud majandustegevusest;***
- d) ***ei tegele ise piima- ja piimatootesektori toodete tootmise, töötlemise ega turustamisega.***

2. *Liikmesriigid võivad otsustada, et enne 2. aprilli 2012 siseriikliku õiguse alusel tunnustatud tootmisharudevahelisi organisatsioone, mis vastavad lõikes 1 sätestatud tingimustele, käsitatakse artikli 157 lõike 3 kohaselt tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonidena.*
3. *Kui liikmesriigid kasutavad võimalust tunnustada tootmisharudevahelist organisatsiooni vastavalt lõikele 1 või 2, siis nad:*
 - a) *teevad otsuse tootmisharudevahelisele organisatsioonile tunnustuse andmise kohta nelja kuu jooksul alates taotluse ja kõigi asjakohaste lisadokumentide esitamisest; kõnealune taotlus esitatakse liikmesriigis, kus asub organisatsiooni peakorter;*
 - b) *kontrollivad enda määratud ajavahemiku järel, kas tunnustatud tootmisharudevahelised organisatsioonid vastavad nende tunnustamise tingimustele;*

- c) *nõuetele mittevastavuse või eeskirjade eiramise korral käesolevas määruuses ette nähtud meetmete rakendamisel, määravad neile organisatsioonidele ja liitudele kohaldatava, liikmesriikide poolt kehtestatud karistuse ning vajaduse korral otsustavad, kas tunnustamine tuleks lõpetada;*
- d) *lõpetavad tunnustamise, kui:*
 - i) *organisatsioon ei vasta enam käesolevas artiklis sätestatud tunnustamise nõuetele ja tingimustele;*
 - ii) *tootmisharudevaheline organisatsioon osaleb mõnes artikli 210 lõikes 4 osutatud kokkuleppes, otsuses või kooskõlastatud tegevuses; selline tunnustamise lõpetamine ei piira mis tahes muude liikmesriigi õiguse kohaste karistuste kohaldamist;*
 - iii) *tootmisharudevaheline organisatsioon ei täida artikli 210 lõike 2 esimese lõigu punktis a osutatud teavitamiskohustust;*
- e) *teavitavad komisjoni igal aastal hiljemalt 31. märtsiks igast eelmisel kalendriaastal tehtud tunnustuse andmise, andmata jätmise või lõpetamise otsusest.*

3. JAGU

EESKIRJADE LAIENDAMINE JA KOHUSTUSLIKUD OSALUSTASUD

Artikkel 164

Eeskirjade laiendamine

1. Kui liikmesriigi teatavas majanduspiirkonnas või teatavates majanduspiirkondades tegutsevat tunnustatud tootjaorganisatsiooni, tunnustatud tootjaorganisatsioonide liitu või tunnustatud tootmisharudevahelist organisatsiooni käsitatakse teatava toote tootmise, müügi või töötlemise osas representatiivsena, võib asjaomane liikmesriik kõnealuse organisatsiooni taotluse põhjal muuta mõned selle organisatsiooni kokkulepped, otsused või kooskõlastatud tegevused piiratud ajaks siduvaks teistele asjaomases piirkonnas või asjaomastes piirkondades üksi või rühmadena tegutsevatele ettevõtjatele, kes sellesse organisatsiooni või liitu ei kuulu.
2. Käesoleva jao kohaldamisel tähendab mõiste „majanduspiirkond” kõrvuti või naabruses asetsevatest tootmispiirkondadest koosnevat geograafilist ala, kus on ühesugused tootmis- ja turustustingimused.

3. Liikmesriigi asjaomases majanduspiirkonnas või asjaomastes majanduspiirkondades tegutsevat organisatsiooni või liitu käsitatakse representatiivsena, kui:
- a) see moodustab asjaomase toote või asjaomaste toodete tootmis-, müügi- või töötlemismahust:
 - i) puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide puhul vähemalt 60 % või
 - ii) muudel juhtudel vähemalt kaks kolmandikku, ning
 - b) kui tootjaorganisatsioonide puhul kuulub sellesse rohkem kui 50 % asjaomastest tootjatest.

Kui tootmisharudevaheliste organisatsioonide puhul tekib asjaomase toote või asjaomaste toodete tootmis-, müügi- või töötlemismahu kindlaksmääramisel siiski praktilisi raskusi, võib liikmesriik sätestada siseriiklikud eeskirjad esimese lõigu punkti a alapunktis ii osutatud representatiivsuse konkreetse taseme kindlaksmääramiseks.

Kui organisatsiooni või organisatsioonide liidu eeskirjade teistele ettevõtjatele laiendamise taotlus hõlmab rohkem kui ühte majanduspiirkonda, peab organisatsioon või organisatsioonide liit tõendama esimeses lõigus osutatud representatiivsuse miinimumtasest iga tootmisharu puhul, mida ta igas asjaomases majanduspiirkonnas ühendab.

4. Eeskirjadega, mille laiendamist teistele ettevõtjatele võib lõike 1 kohaselt taotleda, täidetakse ühte järgmistest eesmärkidest:
- a) aruandlus toodangu ja turu kohta;
 - b) liidu või siseriiklikest eeskirjadest karmimad tootmiseeskirjad;
 - c) liidu eeskirjadega vastavuses olevate standardlepingute koostamine;
 - d) turustamine;
 - e) keskkonnakaitse;
 - f) meetmed toodete müügi edendamiseks ja nende potentsiaali kasutamiseks;
 - g) meetmed mahepõllumajanduse, samuti päritolunimetuste, kvaliteedimärkide ja geograafiliste tähistega kaitseks;

- h) toodete lisandväärtuse, eelkõige uute, rahvatervisele ohutute kasutusalade uuringud;
- i) uuringud toodete kvaliteedi parandamiseks;
- j) teadusuuringud, eelkõige seoses viljelusmeetoditega, mis võimaldavad vähendada taimekaitsevahendite või loomatervishoiutoodete kasutamist ning tagavad mulla kaitse ja keskkonna **kaitse või parandamise**;
- k) pakendamise ja esitusviisi minimaalsete kvaliteediomaduste ja miinimumnormide määratlemine;
- l) sertifitseeritud seemne kasutamine ja toote kvaliteedi järelevalve;
- m) loomatervis, taimetervis või toiduohutus;**
- n) kõrvalsaaduste majandamine.**

Kõnealuste eeskirjadega ei tekitata mingit kahju asjaomase liikmesriigi või liidu teistele ettevõtjatele, neil ei ole ühtegi artikli 210 lõikes 4 loetletud mõju ning need ei ole muul moel vastuolus kehtiva liidu **õigusega** või kehtivate siseriiklike eeskirjadega.

5. *Lõikes 1 osutatud eeskirjade laiendamine tehakse ettevõtjatele teatavaks, avaldades need täies ulatuses asjaomase liikmesriigi ametlikus väljaandes.*
6. *Liikmesriigid teavitavad komisjoni igast käesoleva artikli alusel tehtud otsusest.*

Artikkel 165

Mitteliikmete rahalised osalustasud

Kui tunnustatud tootjaorganisatsiooni, tunnustatud tootjaorganisatsioonide liidu või tunnustatud tootmisharudevahelise organisatsiooni eeskirju laiendatakse artikli 164 kohaselt ning kõnealuste eeskirjadega hõlmatud meetmed toovad üldist majanduslikku kasu *ettevõtjatele*, kelle tegevus on seotud asjaomaste toodetega, võib tunnustuse andnud liikmesriik *pärast asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist* otsustada, *et üksikud ettevõtjad* või rühmad, kes ei ole selle organisatsiooni liikmed, aga saavad nendest meetmetest kasu, maksavad organisatsioonile täielikult või osaliselt rahalise osalustasuna summa, mida maksavad selle liikmed, ulatuses, milles selline osalustasu on ette nähtud kõnealuste meetmete kohaldamisest otseselt tekkivate kulude katmiseks.

4. JAGU

PAKKUMISE KOHANDAMINE

Artikkel 166

Pakkumise turunõuetega kohandamist hõlbustavad meetmed

Selleks et soodustada artiklites 152–163 osutatud organisatsioonide tegevust, mis hõlbustaks pakkumise kohandamist turunõuetega, välja arvatud turult kõrvaldamisega seotud tegevust, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse **artikli 1 lõikes 2 loetletud** sektorites **meetmeid**:

- a) kvaliteedi **parandamiseks**;
- b) parema tootmis-, töötlemis- ja turustuskorralduse **edendamiseks**;
- c) turuhinnadünaamika registreerimise **hõlbustamiseks**;
- d) kasutatud tootmisvahenditel põhinevate lühi- ja pikaajaliste prognooside tegemise **võimaldamiseks**.

Artikkel 167

Turustamiseeskirjad veinide ühisturu toimimise parandamiseks ja stabiliseerimiseks

1. Veinide (sealhulgas viinamarjade, viinamarjavirrete ja veinide, millest need on saadud) ühisturu toimimise parandamiseks ja stabiliseerimiseks võivad tootjaliikmesriigid, eelkõige **artikli 157 ja 158** kohaselt tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide otsustega, kehtestada tarne reguleerimiseks turustamiseeskirju.

Kõnealused eeskirjad on proportsionaalsed seatud eesmärgiga ja need ei tohi:

- a) olla seotud asjaomase toote esmaturustuse järgsete tehingutega;
- b) lubada hindade kindlaksmääramist, sealhulgas juhul, kui hinnad määratakse juhindumiseks või soovitusena;

- c) teha kättesaamatuks üldiselt saadaoleva aastakäigu ülemäärast osa;
 - d) luua võimalusi selleks, et keelduda riiklike ja liidu sertifikaatide väljaandmisest, mida on vaja veini ringlusse laskmiseks ja turustamiseks, kui turustamine on kooskõlas kõnealuste eeskirjadega.
- 2. *Lõikes 1 osutatud eeskirjad tehakse ettevõtjatele teatavaks, avaldades need täies ulatuses asjaomase liikmesriigi ametlikus väljaandes.*
 - 3. *Liikmesriigid teavitavad komisjoni igast käesoleva artikli alusel tehtud otsusest.*

5. JAGU

LEPINGUTE SÕLMIMISE SÜSTEEMID

Artikkel 168

Lepingulised suhted

- 1. *Ilma et see piiraks piima- ja piimatootesektorit käsitleva artikli 148 ja suhkrusektorit käsitleva artikli 125 kohaldamist, kui liikmesriik otsustab seoses artikli 1 lõikes 2 nimetatud sektorite põllumajandustoodetega, välja arvatud piim ja piimatooted ning suhkur, et:*
 - a) *iga kõnealuste toodete tarne tema territooriumil tootjalt töötlejale või turustajale peab toimuma osapoolte vahelise kirjaliku lepingu alusel ja/või*
 - b) *esmaostjad peavad tegema kirjaliku lepingu pakkumise kõnealuste põllumajandustoodete tootjapoolse tarne kohta tema territooriumil,**peavad sellised lepingud või lepingu pakkumised vastama käesoleva artikli lõigetes 4 ja 6 sätestatud tingimustele.*

2. *Kui liikmesriik otsustab, et käesoleva artikliga hõlmatud toodete tarne kohta tootjalt töötlejale tuleb sõlmida poolte vahel kirjalik leping, määrab ta kindlaks ka selle, millise tarne etapi või etappide kohta tuleb sõlmida kirjalik leping, kui asjaomaseid tooteid tarnitakse ühe või mitme vahendaja kaudu.*

Liikmesriigid tagavad, et nende poolt käesoleva artikli kohaselt vastuvõetavad sätted ei takista siseturu nõuetekohast toimimist.

3. *Lõikes 2 kirjeldatud juhul võivad liikmesriigid luua vahendusmehhanismi selliste juhtude lahendamiseks, kus ei jõuta kokkuleppele lepingu sõlmimises, tagades seeläbi võrdsuse lepingulistest suhetes.*

4. *Lõikes 1 osutatud leping või lepingu pakkumine:*

- a) sõlmitakse või tehakse enne tarnimist,*
- b) sõlmitakse kirjalikult ning*

c) *hõlmab eelkõige järgmist:*

i) *tarne eest makstav hind:*

- *mis ei muutu ja mis sätestatakse lepingus ja/või*
- *mida arvutatakse, ühendades lepingus sätestatud erinevad tegurid, mis võivad hõlmata turutingimuste muutumist kajastavaid turunäitajaid, tarnitavaid koguseid ning tarnitavate põllumajandustoodete kvaliteedi või koostise muutumist,*

ii) *toodete, mida võib või tuleb tarnida, kogus ja kvaliteet, ning selliste tarnete ajakava,*

iii) *lepingu kestus, mis võib hõlmata kas kindlat või määramatut tähtaega koos lepingu lõpetamise sätetega,*

iv) *üksikasjad maksetähtaegade ja maksekorra kohta;*

v) *põllumajandustoodete kogumise või kohaletoimetamise kord ning*

vi) *vääramatu jõu juhtudel kohaldatavad eeskirjad.*

5. *Erandina lõikest 1 ei ole leping või lepingu pakkumine nõutav, kui tootja tarnib asjaomaseid tooteid ühistust ostjale, mille liige tootja on ja mille põhikirjas või põhikirja alusel kehtestatud või sellest tulenevates eeskirjades ja otsustes sisalduvad sätted, millel on lõike 4 punktide a, b ja c sätetega sarnane mõju.*
6. *Tootjate, kogujate, töötlejate või turustajate sõlmitud põllumajandustootete tarnimist käsitlevate lepingute kõik punktid, sealhulgas lõike 4 punktis c sätestatu, on poolte vahel vabalt kokkulepitavad.*

Olenemata esimesest lõigust kohaldatakse ühte või mõlemat järgmist võimalust:

- a) *kui liikmesriik otsustab teha kirjaliku lepingu põllumajandustoodete tarnimiseks lõike 1 kohaselt kohustuslikuks, võib ta kehtestada lepingu miinimumkestuse, mida kohaldatakse ainult tootja ja põllumajandustoodete esmaostja vahel sõlmitava kirjaliku lepingu suhtes. Selline miinimumkestus on vähemalt kuus kuud ja see ei tohi takistada siseturu nõuetekohast toimimist;*

b) kui liikmesriik otsustab, et põllumajandustoodete esmaostja peab tegema lõike 1 kohaselt tootjale kirjaliku lepingu pakkumise, võib ta sätestada, et pakkumine peab sisaldama lepingu miinimumkestust, mis on sätestatud sel eesmärgil siseriiklikus õiguses. Selline miinimumkestus on vähemalt kuus kuud ja see ei tohi takistada siseturu nõuetekohast toimimist.

Teise lõigu kohaldamine ei piira tootja õigust keelduda sellisest miinimumkestusest, tingimusel et ta teeb seda kirjalikult. Sel juhul on pooltel õigus pidada läbirääkimisi kõigi lepingu aspektide üle, mis hõlmavad ka lõike 4 punktis c osutatut.

7. Käesoleva artikliga ette nähtud võimalusi kasutavad liikmesriigid tagavad, et kehtestatud sätted ei takista siseturu nõuetekohast toimimist.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni sellest, kuidas nad kohaldavad käesoleva artikli kohaselt võetud meetmeid.

8. *Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega kehtestatakse meetmed, mis on vajalikud käesoleva artikli lõike 4 punktide a ja b ning lõike 5 ühetaoliseks kohaldamiseks, ning meetmed, mis on seotud käesolevas artiklis sätestatud liikmesriikide teavitamiskohustusega.*

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 169

Läbirääkimised lepingute sõlmimiseks oliiviõli sektoris

1. *Artikli 152 lõike 1 kohaselt tunnustatud oliiviõli sektori tootjaorganisatsioon, mis järgib ühte või mitut tarnete koondamise, liikmete toodete turuleviimise ja tootmiskulude optimeerimise eesmärki, võib pidada läbirääkimisi oma liikmete nimel oma liikmete kogu või osa kogutoodangu ja oliiviõli tarne lepingute üle.*

Tootjaorganisatsioon täidab käesolevas lõikes nimetatud eesmärgi, kui nende eesmärkide järgimine toob kaasa tegevuse integreerimise ja kui on tõenäoline, et selline integreerimine parandab märkimisväärselt tõhusust, nii et tootjaorganisatsiooni tegevus aitab üldiselt kaasa ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide täitmisele.

Seda saaks saavutada eeldusel, et:

- a) tootjaorganisatsioon viljeleb vähemalt ühte järgmistest tegevustest:*
 - i) ühine levitamine, sealhulgas ühine müügiplatvorm või ühine transport;*
 - ii) ühine pakendamine, märgistamine või reklaam;*
 - iii) kvaliteedikontrolli ühine korraldamine;*
 - iv) varustuse või hoidlate ühine kasutamine;*
 - v) ühine töötlemine;*
 - vi) oliiviõli tootmisega otseselt seotud jäätmete ühine käitlemine;*
 - vii) sisendite ühishanked;*
- b) niisugune tegevus on oluline asjaomase oliiviõli koguse ning selle tootmise ja turuleviimise kulude seisukohalt.*

2. Tunnustatud tootjaorganisatsioon võib pidada läbirääkimisi:

- a) olenemata sellest, kas kõnealuse oliiviõli omandiõigus antakse tootjalt tootjaorganisatsioonile üle või mitte;*

- b) olenemata sellest, kas kokkulepitud hind on mõnede või kõikide liikmete kogutoodangu jaoks sama või mitte;*
- c) tingimusel, et konkreetse tootjaorganisatsiooni puhul selliste läbirääkimistega hõlmatud oliiviõli tootmise kogus, mida toodetakse konkreetses liikmesriigis, ei ületa 20 % asjaomasest turust; selle koguse arvutamisel eristatakse inimitoiduks ettenähtud oliiviõli ja muuks otstarbeks ettenähtud oliiviõli;*
- d) tingimusel, et selliste läbirääkimistega hõlmatud oliiviõli koguse puhul koondab tootjaorganisatsioon tarned ja laseb oma liikmete tooted turule;*
- e) tingimusel, et asjaomased tootjad ei ole ühegi teise tootjaorganisatsiooni liikmed, mis peab samuti nende nimel läbirääkimisi sarnaste lepingute üle;*
- f) tingimusel, et kõnealuse oliiviõli suhtes ei ole tootja liikmesuse tõttu ühistus, mis ei ole ise asjaomase tootjaorganisatsiooni liige, kehtestatud tarnekohustust vastavalt ühistu põhikirjas sätestatud tingimustele või nimetatud põhikirjas sätestatud või sellest tulenevatele eeskirjadele ja otsustele, ning*

- g) *tingimusel, et tootjaorganisatsioon teavitab selle liikmesriigi pädevaid asutusi, kus ta tegutseb, selliste läbirääkimistega hõlmatud oliiviõli tootmise kogusest.*
3. *Käesoleva artikli kohaldamisel tõlgendatakse viidet artikli 156 lõike 1 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidele ka viitena tootjaorganisatsioonide liitudele.*
4. *Lõike 2 punkti c kohaldamisel avaldab komisjon talle sobival viisil liikmesriikides toodetud oliiviõli koguse.*
5. *Erandina lõike 2 punktist c, isegi kui selles sätestatud künnist ei ületata, võib käesoleva lõike teises lõigus osutatud konkurentsiasutus üksikjuhumil otsustada, et tootjaorganisatsiooni peetavaid konkreetseid läbirääkimisi tuleks uuesti alustada või neid üldse mitte pidada, kui asjaomane asutus peab seda vajalikuks konkurentsi säilitamiseks või leiab, et ohustatakse ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide saavutamist.*

Rohkem kui ühte liikmesriiki hõlmavate läbirääkimiste korral teeb komisjon esimeses lõigus osutatud otsuse ilma artikli 229 lõikes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata. Muudel juhtudel teeb vastava otsuse läbirääkimistega seotud liikmesriigi riiklik konkurentsiasutus.

Käesolevas lõikes osutatud otsuseid ei kohaldata varem kui asjaomastele ettevõtjatele teatamise kuupäeval.

Käesoleva artikli kohaldamisel kasutatakse artikli 149 lõike 7 punktis a sätestatud mõistet „riiklik konkurentsiasutus”.

6. *Liikmesriik, kus peetakse käesoleva artikli kohaseid läbirääkimisi, teatab komisjonile lõike 2 punkti g ja lõike 5 kohaldamisest.*

Artikkel 170

Läbirääkimised lepingute sõlmimiseks veise- ja vasikalihasektoris

1. Artikli 152 lõike 1 kohaselt tunnustatud veise- ja vasikalihasektori tootjaorganisatsioon, mis järgib ühte või mitut tarnete koondamise, liikmete toodete turuleviimise ja tootmiskulude optimeerimise eesmärki, võib pidada läbirääkimisi oma liikmete nimel oma liikmete kogu või osa kogutoodangu ja selliste perekonda *Bos taurus* kuuluvate tapaloomadeks mõeldud elusveiste (mis kuuluvad CN-koodide ex 0102 29 21, ex 0102 29 41, ex 0102 29 51, ex 0102 29 61 või ex 0102 29 91 alla) tarne lepingute üle, kelle:

- a) vanus on alla 12 kuu ja
- b) kes on 12 kuu vanused ja vanemad.

Tootjaorganisatsioon saavutab käesolevas lõikes nimetatud eesmärgid, kui nende eesmärkide järgimine toob kaasa tegevuse integreerimise ja kui on tõenäoline, et selline integreerimine parandab märkimisväärselt tõhusust, nii et tootjaorganisatsiooni tegevus aitab üldiselt kaasa ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide saavutamisele.

Selleni saab jõuda eeldusel, et:

- a) tootjaorganisatsioon viljeleb vähemalt ühte järgmistest tegevustest:*
- i) ühine turustamine, sealhulgas ühine müügiplatvorm või ühine transport;*
 - ii) ühine reklaam;*
 - iii) kvaliteedikontrolli ühine korraldamine;*
 - iv) seadmete või hoidlate ühine kasutamine;*
 - v) elusveiste tootmisega otseselt seotud jäätmete ühine käitlemine;*
 - vi) sisendite ühishanked;*
- b) niisugune tegevus on oluline asjaomase veise- ja vasikaliha koguse ning selle tootmise ja turuleviimise kulude seisukohalt.*

2. *Tunnustatud tootjaorganisatsioon võib pidada läbirääkimisi:*

- a) *olenemata sellest, kas omandiõigus antakse põllumajandustootjalt tootjaorganisatsioonile või mitte;*
- b) *olenemata sellest, kas kokkulepitud hind on mõnede või kõikide liikmete kogutoodangu jaoks sama või mitte;*
- c) *tingimusel, et konkreetse tootjaorganisatsiooni puhul selliste läbirääkimistega hõlmatud veise- ja vasikaliha kogus, mida toodetakse konkreetsetes liikmesriigis, ei ületa iga lõike 1 esimese lõigu punktides a ja b osutatud toote puhul 15 % selle liikmesriigi kogutoodangust väljendatuna rümba massi ekvivalendina;*
- d) *tingimusel, et selliste läbirääkimistega hõlmatud veise- ja vasikaliha koguse puhul koondab tootjaorganisatsioon tarned ja viib oma liikmete tooted turule;*

- e) *tingimusel, et asjaomased tootjad ei ole ühegi teise tootjaorganisatsiooni liikmed, mis peab samuti nende nimel läbirääkimisi sarnaste lepingute üle;*
 - f) *tingimusel, et kõnealuse toote suhtes ei ole tootja liikmesuse tõttu ühistus, mis ei ole ise asjaomase tootjaorganisatsiooni liige, kehtestatud tarnekohustust vastavalt ühistu põhikirjas sätestatud tingimustele või nimetatud põhikirjas sätestatud või sellest tulenevatele eeskirjadele ja otsustele, ning*
 - g) *tingimusel, et tootjaorganisatsioon teavitab pädevaid asutusi liikmesriigis, kus ta tegutseb, selliste läbirääkimistega hõlmatud veise- ja vasikaliha tootmise kogusest.*
3. *Käesoleva artikli viited artikli 156 lõike 1 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidele hõlmavad tootjaorganisatsioonide liite.*
4. *Lõike 2 punkti c kohaldamisel avaldab komisjon talle sobival viisil liikmesriikides toodetud veise- ja vasikaliha koguse väljendatuna rümba massi ekvivalendina.*

5. *Erandina lõike 2 punktist c, isegi kui selles sätestatud künniseid ei ületata, võib käesoleva lõike teises lõigus osutatud konkurentsiasutus üksikjuhtumil otsustada, et tootjaorganisatsiooni peetavaid konkreetseid läbirääkimisi tuleks uuesti alustada või üldse mitte pidada, kui asjaomane asutus leiab, et see on vajalik konkurentsi säilitamiseks või kui ta leiab, et läbirääkimistega hõlmatud toode on eraldi turu osa toote eriliste omaduste või selle kavandatud kasutuse tõttu ja et sellised kollektiivsed läbirääkimised hõlmaksid rohkem kui 15 % sellise turu siseriiklikust toodangust, või kui ta leiab, et ohustatakse ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide saavutamist.*

Rohkem kui ühte liikmesriiki hõlmavate läbirääkimiste korral teeb komisjon esimeses lõigus nimetatud otsuse ilma artikli 229 lõikes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata. Muudel juhtudel teeb vastava otsuse läbirääkimistega seotud liikmesriigi riiklik konkurentsiasutus.

Käesolevas lõikes osutatud otsuseid ei kohaldata varem kui asjaomastele ettevõtjatele teatamise tähtpäeval.

Käesoleva artikli kohaldamisel kasutatakse artikli 149 lõike 7 punktis a sätestatud mõistet „riiklik konkurentsiasutus”.

6. *Liikmesriik, kus peetakse käesoleva artikli kohaseid läbirääkimisi, teatab komisjonile lõike 2 punkti g ja lõike 5 kohaldamisest.*

Artikkel 171

Läbirääkimised lepingute sõlmimiseks teatavate põllukultuuride puhul

1. Artikli 152 lõike 1 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioon, mis järgib ühte või mitut tarnete koondamise, liikmete toodete turuleviimise ja tootmiskulude optimeerimise eesmärki, võib pidada läbirääkimisi oma liikmete nimel oma liikmete kogu või osa kogutoodangu ja selliste tarnelepingute üle, mis hõlmavad ühte või mitut järgmist toodet, mida ei kasutata külvamiseks, ja odra puhul, mida ei kasutata linnase tootmiseks:

- a) pehme nisu (CN kood ex1001 99 00);*
- b) oder (CN kood ex 1003 90 00);*
- c) mais (CN kood 1005 90 00);*
- d) rukis (CN kood 1002 90 00);*
- e) kõva nisu (CN kood 1001 19 00);*
- f) kaer (CN kood 1004 90 00);*

- g) tritikale (CN kood ex 1008 60 00);*
- h) rapsiseeme (CN kood ex 1205);*
- i) päevalilleseeme (CN kood ex 1206 00);*
- j) sojauba (CN kood 1201 90 00);*
- k) põlduba (CN koodid ex 0708 ja ex 0713);*
- l) põldhernes(CN koodid ex 0708 ja ex 0713).*

Tootjaorganisatsioon saavutab käesolevas lõikes nimetatud eesmärgid, kui nende eesmärkide järgimine toob kaasa tegevuse integreerimise ja kui on tõenäoline, et selline integreerimine suurendab märkimisväärselt tõhusust, nii et tootjaorganisatsiooni tegevus aitab üldiselt kaasa ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide saavutamisele.

Selleni saab jõuda eeldusel, et:

- a) tootjaorganisatsioon viljeleb vähemalt ühte järgmistest tegevustest:*
 - i) ühine turustamine, sealhulgas ühine müügiplatvorm või ühine transport;*
 - ii) ühine edendamine;*
 - iii) kvaliteedikontrolli ühine korraldamine;*
 - iv) seadmete või hoidlate ühine kasutamine;*
 - v) sisendite ühishanked;*
- b) niisugune tegevus on oluline asjaomase toote koguse ning selle tootmise ja turuleviimise kulude seisukohalt.*

2. Tunnustatud tootjaorganisatsioon võib pidada läbirääkimisi:

- a) olenemata sellest, kas omandiõigus antakse tootjalt tootjaorganisatsioonile või mitte;*
- b) olenemata sellest, kas kokkulepitud hind on mõnede või kõikide liikmete kogutoodangu jaoks sama või mitte;*

- c) *tingimusel, et iga lõikes 1 osutatud toote ja konkreetse tootjaorganisatsiooni puhul selliste läbirääkimistega hõlmatud toodangu kogus, mida toodetakse konkreetses liikmesriigis, ei ületa 15 % asjaomase liikmesriigi kogutoodangust selle toote puhul;*
- d) *tingimusel, et selliste läbirääkimistega hõlmatud toodangu koguse puhul koondab tootjaorganisatsioon tarned ja viib oma liikmete tooted turule;*
- e) *tingimusel, et asjaomased tootjad ei ole ühegi teise tootjaorganisatsiooni liikmed, mis peab samuti nende nimel läbirääkimisi sarnaste lepingute üle;*
- f) *tingimusel, et kõnealuse toote suhtes ei ole tootja liikmesuse tõttu ühistus, mis ei ole ise asjaomase tootjaorganisatsiooni liige, kehtestatud tarnekohustust vastavalt ühistu põhikirjas sätestatud tingimustele või nimetatud põhikirjas sätestatud või sellest tulenevatele eeskirjadele ja otsustele, ning*
- g) *tingimusel, et tootjaorganisatsioon teavitab pädevaid asutusi liikmesriigis, kus ta tegutseb, selliste läbirääkimistega hõlmatud iga toote tootmise kogusest.*

3. *Käesoleva artikli kohaldamisel tõlgendatakse viidet artikli 156 lõike 1 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidele ka viitena tootjaorganisatsioonide liitudele.*
4. *Lõike 2 punkti c kohaldamisel avaldab komisjon talle sobival viisil lõikes 1 osutatud toodete puhul liikmesriikides toodetud koguse.*
5. *Erandina lõike 2 punktist c, isegi kui selles sätestatud künniseid ei ületata, võib käesoleva lõike teises lõigus osutatud konkurentsiasutus üksikjuhtumil otsustada, et tootjaorganisatsiooni peetavaid konkreetseid läbirääkimisi tuleks uuesti alustada või üldse mitte pidada, kui asjaomane asutus leiab, et see on vajalik konkurentsi säilitamiseks või kui ta leiab, et läbirääkimistega hõlmatud toode on eraldi turu osa toote eriliste omaduste või selle kavandatud kasutuse tõttu ja et sellised kollektiivsed läbirääkimised hõlmaksid rohkem kui 15 % sellise turu siseriiklikust toodangust, või kui ta leiab, et ohustatakse ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide saavutamist.*

Rohkem kui ühte liikmesriiki hõlmavate läbirääkimiste korral teeb komisjon esimeses lõigus nimetatud otsuse ilma artikli 229 lõikes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata. Muudel juhtudel teeb vastava otsuse läbirääkimistega seotud liikmesriigi riiklik konkurentsiasutus.

Käesolevas lõikes osutatud otsuseid ei kohaldata varem kui asjaomastele ettevõtjatele teatamise tähtpäeval.

Käesoleva artikli kohaldamisel kasutatakse artikli 149 lõike 7 punktis a sätestatud mõistet „riiklik konkurentsiasutus”.

6. *Liikmesriik, kus peetakse käesoleva artikli kohaseid läbirääkimisi, teatab komisjonile lõike 2 punkti g ja lõike 5 kohaldamisest.*

Artikkel 172

Kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega singi pakkumise reguleerimine

1. *Käesoleva määruse artikli 152 lõike 1 alusel tunnustatud tootjaorganisatsiooni, käesoleva määruse artikli 157 lõike 1 alusel tunnustatud tootmisharudevahelise organisatsiooni või määruse (EL) 1151/2012 artikli 3 lõikes 2 osutatud ettevõtjate rühma taotlusel võivad liikmesriigid kehtestada piiratud ajavahemikuks siduvad eeskirjad määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 5 lõigete 1 ja 2 kohase kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega singi pakkumise reguleerimise kohta.*

2. *Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud eeskirjade suhtes peavadmääruse (EL) nr 1151/2012 artikli 7 lõike 1 punktis c osutatud geograafilisest piirkonnast pärinevad osalised eelnevalt kokku leppima. Nimetatud kokkulepe sõlmitakse, pärast konsulteerimist geograafilise piirkonna seakasvatajatega, vähemalt kahe kolmandiku selliste singi töötlejatega, kes esindavad vähemalt kahte kolmandikku sellise singi tootmisest määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 7 lõike 1 punktis c osutatud geograafilises piirkonnas, ning kui liikmesriik peab seda asjakohaseks, vähemalt kahe kolmandiku seakasvatajatega määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 7 lõike 1 punktis c osutatud geograafilises piirkonnas.*
3. *Lõikes 1 osutatud eeskirjad:*
- a) *hõlmavad üksnes asjaomase toote ja/või selle tooraine pakkumise reguleerimist ja nende eesmärk on viia singi pakkumine kooskõlla nõudlusega;*
 - b) *on kohaldatavad ainult asjaomase toote suhtes;*
 - c) *võidakse teha siduvaks maksimaalselt kolmeks aastaks ja neid võidakse selle ajavahemiku järel taotluse alusel uuendada, nagu on osutatud lõikes 1;*
 - d) *ei kahjusta toodetega kauplemist, välja arvatud tooted, mille suhtes neid eeskirju kohaldatakse;*

- e) ei puuduta asjaomase singi esmaturustamisele järgnevaid tehinguid;*
 - f) ei luba hindade kindlaksmääramist, sealhulgas juhul, kui hinnad määratakse juhindumiseks või soovitusena;*
 - g) ei muuda ülemäära suures ulatuses kättesaamatuks asjaomast toodet, mis muidu oleks kättesaadav;*
 - h) ei põhjusta diskrimineerimist, ei takista uute ettevõtete tulekut turule ega mõjuta negatiivselt väiketootjaid;*
 - i) aitavad kaasa asjaomase toote kvaliteedi säilitamisele ja/või arendamisele.*
- 4. Lõikes 1 osutatud eeskirjad avaldatakse asjaomase liikmesriigi ametlikus väljaandes.*
- 5. Liikmesriigid viivad läbi kontrollid, et tagada lõikes 3 sätestatud tingimuste järgimine, ja juhul kui pädevad riiklikud asutused avastavad, et neid tingimusi ei ole järgitud, tühistavad lõikes 1 osutatud eeskirjad.*

6. *Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata lõikes 1 osutatud eeskirjade vastuvõtmisest. Komisjon teavitab teisi liikmesriike eelnimetatud eeskirjadest teatamistest.*
7. *Komisjon võib igal ajal võtta vastu rakendusaktid, millega nõutakse, et liikmesriik tunnistaks kehtetuks lõike 1 kohaselt vastu võetud eeskirjad, kui komisjon jõuab järeldusele, et kõnealused eeskirjad ei vasta lõikes 4 sätestatud tingimustele, takistavad või moonutavad konkurentsi olulisel osal siseturust või takistavad vaba kaubandust või seavad ohtu ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide saavutamise. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu ilma käesoleva määruse artikli 229 lõikes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.*

6. JAGU

MENETLUSEESKIRJAD

Artikkel 173

Delegeeritud volitused

1. **Tagamaks**, et tootjaorganisatsioonide, **tootjaorganisatsioonide liitude** ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide eesmärgid ja ülesanded oleksid selgelt määratletud, nii et see aitaks tõhustada selliste organisatsioonide **ja liitude** meetmeid, **ilma et see tooks kaasa põhjendamatu halduskoormuse ja ilma et see kahjustaks ühinemisvabaduse põhimõtet eelkõige selliste organisatsioonide mitteliikmete suhtes**, on komisjonil **järgmistes küsimustes**, mis on seotud tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude **ja** tootmisharudevaheliste organisatsioonidega, õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte **artikli 1 lõikes 2 osutatud ühe või mitme sektori puhul või kõnealuste sektorite konkreetsete toodete puhul**:

- a) konkreetse eesmärgi kohta, mida kõnealused organisatsioonid ja liidud võivad või ei tohi täita või peavad täitma, **ja mis lisatakse, kui see on asjakohane**, artiklites 152–163 sätestatud eesmärkidele;
- b) **selliste organisatsioonide ja liitude** eeskirjade kohta, **muude kui tootjaorganisatsioonide põhikirjade kohta, teatavate sektorite tootjaorganisatsioonide põhikirjade erinõuete kohta, sealhulgas erandite kohta kohustusest turustada kogu toodang tootjaorganisatsiooni kaudu, millele on osutatud artikli 160 teises lõigus, selliste organisatsioonide ja liitude struktuuri, liikmelisuse aja, suuruse, aruandluse ja tegevuse, tunnustamise mõju, tunnustuse lõpetamise ning ühinemiste kohta**;

- c) *tunnustamise, tunnustuse lõpetamise ja peatamise tingimuste kohta, tunnustamise lõpetamise ja peatamise mõju kohta ning samuti sellistele organisatsioonidele ja liitudele kehtestatud nõude kohta võtta tunnustamise kriteeriumide täitmata jätmise korral parandusmeetmeid;*
- d) riikidevaheliste organisatsioonide ja liitude kohta, sealhulgas käesoleva lõike punktides a, b **ja** c osutatud eeskirjad;
- e) *riikidevahelise koostöö korral asjaomaste konkurentsiasutuste poolt haldusabi andmist ja selle tingimusi käsitlevate eeskirjade kohta;*
- f) *sektorite kohta, mille suhtes kohaldatakse artiklit 161, allhangete tingimuste kohta, tegevuste kohta, mille puhul võib kasutada allhanget, ning tehniliste vahendite hankimise kohta organisatsioonide või liitude poolt;*
- g) organisatsioonide ja liitude poolt turustatava toodangu miinimummahu või -väärtuse arvutamise aluse kohta;

- h) selliste liikmete vastuvõtmise kohta, kes ei ole tootjad (tootjaorganisatsioonide puhul) ja kes ei ole tootjaorganisatsioonid (tootjaorganisatsioonide liitude puhul);***
- i) artikli 164 kohaselt mitteliikmetele organisatsioonide teatavate eeskirjade laiendamise ja mitteliikmete poolt artiklis 165 osutatud kohustusliku osalustasu maksmise kohta, sealhulgas selle tasu kasutamine ja eraldamine nende organisatsioonide poolt ja* rangemate tootmiseeskirjade nimekiri, mida tohib artikli 164 lõike 4 esimese lõigu punkti b kohaselt laiendada, ***tagades samal ajal, et sellised organisatsioonid on läbipaistvad ja annavad aru mitteliikmetele ning et selliste organisatsioonide liikmete suhtes ei kohaldata soodsamat kohtlemist kui mitteliikmete suhtes, eelkõige seoses kohustusliku osalustasu kasutamisega;*****
- j) artiklis 164 osutatud organisatsioonide* esindatavusega seotud täiendavate nõuete kohta; asjaomaste majanduspiirkondade kohta, sealhulgas kõnealuste piirkondade määratluse kontroll komisjoni poolt; minimaalse ajavahemiku kohta, mille jooksul peaksid eeskirjad enne nende laiendamist kehtima; selliste isikute või organisatsioonide kohta, kelle suhtes võib eeskirju või osalustasusid kohaldada; ning olukorra kohta, mille puhul komisjon võib nõuda eeskirjade laiendamise või kohustuslike osalustasude tagasilükkamist või lõpetamist.**

2. *Erandina lõikest 1, selleks et tagada, et piima ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude eesmärgid ja ülesanded oleksid selgelt kindlaks määratud, et aidata kaasa selliste organisatsioonide tegevuse tõhususele ilma neid liigselt koormamata, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse:*
- a) *tingimused riikidevaheliste tootjaorganisatsioonide ja riikidevaheliste tootjaorganisatsioonide liitude tunnustamiseks;*
 - b) *riikidevahelise koostöö korral asjaomaste konkurentsiasutuste poolt tootjaorganisatsioonidele, sealhulgas tootjaorganisatsioonide liitudele haldusabi andmist ja selle tingimusi käsitlevad eeskirjad;*
 - c) *artikli 149 lõike 2 punktis c ja artikli 149 lõikes 3 osutatud läbirääkimistega hõlmatud toorpiima koguste arvutamise täiendavad eeskirjad;*
 - d) *artikli 164 kohaselt mitteliikmetele organisatsioonide teatavate eeskirjade laiendamine ja mitteliikmete poolt artiklis 165 osutatud kohustusliku osalustasu maksmine.*

Artikkel 174

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

1. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva peatüki *kohaldamiseks* vajalikud *meetmed*, eelkõige:
 - a) *meetmed artiklites 154 ja 158 ette nähtud tootjaorganisatsioonide ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide tunnustamise tingimuste rakendamiseks;*
 - b) *menetlused tootjaorganisatsioonide ühinemise korral;*
 - c) *miinimumsuuruse ja minimaalse liikmelisuse ajaga seotud menetlused, mille määravad kindlaks liikmesriigid;*
 - d) *artiklites 164 ja 165 osutatud eeskirjade laiendamise ja rahalise panustamisega seotud menetlused, eelkõige artikli 164 lõikes 2 osutatud mõiste „majanduspiirkond” rakendamine;*
 - e) *haldusabiga seotud menetlused;*
 - f) *allhangetega seotud menetlused;*

- g) menetlused ja tehnilised tingimused seoses **artiklis** 166 osutatud meetmete rakendamisega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. ***Komisjon võib erandina lõikest 1 võtta piima- ja piimatootesektori osas vastu rakendusakte, millega kehtestatakse vajalikud üksikasjalikud eeskirjad:***

- a) ***artiklites 161 ja 163 sätestatud tootjaorganisatsioonide, nende liitude ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide tunnustamise tingimuste rakendamise kohta;***
- b) ***artikli 149 lõike 2 punktis f osutatud teavitamise kohta;***
- c) ***komisjoni teavitamise kohta liikmesriikide poolt vastavalt artikli 161 lõike 3 punktile d, artikli 163 lõike 3 punktile e, artikli 149 lõikele 8 ja artikli 150 lõikele 7;***
- d) ***riikidevahelise koostöö korral antava haldusabiga seotud menetluste kohta.***

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 175
Muud rakendusvolitused

Komisjon võib võtta rakendusaktidega vastu eraldi otsused, milles käsitletakse:

- a) rohkem kui ühes liikmesriigis tegutsevate organisatsioonide tunnustamist artikli 174 ***lõike 1 punkti d*** kohaselt vastuvõetud eeskirjade alusel;
- b) ***vastuväite esitamist tootmisharudevahelise organisatsiooni tunnustamise kohta või selle tunnustamise lõpetamist liikmesriigi poolt;***
- c) artikli 174 ***lõike 1 punkti h ja artikli 174 lõike 2 punkti d*** kohaselt vastu võetud eeskirjade alusel liikmesriikide teatatud majanduspiirkondade ***loetelu***;
- d) ***nõuet, et liikmesriik lükkaks tagasi või lõpetaks eeskirjade laiendamise või mitteliikmete rahalise panustamise.***

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.

III OSA
KAUBANDUS KOLMANDATE RIIKIDEGA

I PEATÜKK
IMPORDI- JA EKSPORDILITSENTSID

Artikkel 176
Üldeeskirjad

1. Ilma et see piiraks impordi- või ekspordilitsentsi nõudmist käesoleva määruse kohaselt, võidakse vabasse ringlusse lubamiseks importimisel või ühe või mitme ***alljärgneva sektori*** toote liitu või liidust eksportimisel nõuda litsentsi esitamist:
 - a) ***teraviljad;***
 - b) ***riis;***
 - c) ***suhkur;***
 - d) ***seemned;***
 - e) ***oliiviõli ja lauaoliivid: tooted, mille CN-kood on 1509, 1510 00, 0709 92 90, 0711 20 90, 2306 90 19, 1522 00 31 ja 1522 00 39;***
 - f) ***lina ja kanep: kanepi puhul;***
 - g) ***puu- ja köögivili;***

- h) töödeldud puu- ja köögivili;*
- i) banaanid;*
- j) vein;*
- k) elustaimed;*
- l) veise- ja vasikaliha;*
- m) piim ja piimatooted;*
- n) sealihad;*
- o) lamba- ja kitseliha;*
- p) munad;*
- q) linnuliha;*
- r) põllumajandusliku päritoluga etüülalkohol.*

- 2. Liikmesriigid annavad litsentsi igale taotlejale, sõltumata tema asukohast liidus, kui ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 2 kohaselt vastuvõetud õigusaktides ei ole ette nähtud teisiti ning ilma et see piiraks käesoleva määruse *artiklite 177, 178 ja 179* kohaldamist.

3. Litsentsid kehtivad kogu liidus.

Artikkel 177

Delegeeritud volitused

1. ***Selleks et võtta arvesse liidu rahvusvahelisi kohustusi ja kohaldatavaid liidu sotsiaalseid, keskkonnalaseid ja loomade heaolu standardeid, vajadust jälgida*** kaubanduse ja turu ning toodete impordi ja ekspordi arengut, ***vajadust nõuetekohase turukorralduse järele ja vajadust vähendada halduskoormust***, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu ***delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks:***
- a) loetelu ***artikli 176 lõikes 1 osutatud sektorite*** toodetest, mille puhul nõutakse impordi- või ekspordilitsentsi esitamist;
 - b) juhtumid ja olukorrad, mil impordi- või ekspordilitsentsi ei pea esitama, ***võttes arvesse*** asjaomaste toodete tollistaatust, järgitavat kauplemiskorda, tegevuse eesmäärke, taotleja õiguslikku seisundit ja asjakohaseid koguseid.

2. ***Selleks et näha ette*** litsentside süsteemi ***täiendavad*** elemendid, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, ***milles sätestatakse eeskirjad seoses järgnevaga:***
- a) litsentsiga kaasnevad õigused ja kohustused ning selle õiguslikud tagajärjed, ***ja juhtumid, mille puhul kohaldatakse*** hälvet ***litsentsil märgitud koguse*** impordi- või ekspordikohustuse täitmise jaoks ***või juhtumid, mille puhul tuleb litsentsil ära näidata päritolu;***
 - b) impordilitsentsi väljaandmine või vabasse ringlusse lubamine, ***mille*** puhul tuleb esitada kolmanda riigi või asutuse väljaantud dokument, millega tõendatakse muu hulgas toodete päritolu, ehtsust ja kvaliteediomadusi;
 - c) litsentsi üleandmine või piirangud selle üleandmise suhtes;
 - d) ***kanepi impordilitsentside lisatingimused vastavalt artiklile 189 ning*** pettuste ja eeskirjade eiramise ärahoidmisele või selliste juhtumitega tegelemisele suunatud liikmesriikidevahelise haldusabi ***põhimõte;***
 - e) sellised juhtumid ja olukorrad, mille puhul nõutakse või ei nõuta tagatise esitamist, et tagada toodete import või eksport litsentsi kehtivusaja jooksul.

Artikkel 178

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva *peatüki kohaldamiseks vajalikud* meetmed, sealhulgas eeskirjad:

- a) *litsentsi vormi ja sisu kohta;*
- b) taotluste esitamise ning litsentside väljaandmise ja nende kasutamise kohta;
- c) litsentsi kehtivusaja kohta;
- d) tagatise esitamise *menetluste* ja *esitatava* tagatise suuruse kohta;
- e) mis käsitlevad tõendeid selle kohta, et litsentside kasutamise suhtes esitatud nõuded on täidetud;
- f) *lubatud hälbe kohta litsentsil märgitud koguse impordi- või ekspordikohustuse täitmise jaoks;*
- g) asendus- ja duplikaatlitsentside väljaandmise kohta;
- h) litsentside menetlemise kohta liikmesriikide poolt ja süsteemi haldamiseks vajaliku teabevahetuse kohta, *sealhulgas liikmesriikidevahelise konkreetse haldusabiga seotud menetlused.*

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 179
Muud rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega:

- a) piiratakse koguseid, mille kohta litsentse võib välja anda;
- b) lükatakse taotletud kogused tagasi ning
- c) peatatakse suurte koguste taotlemise korral turu haldamise eesmärgil taotluste esitamine.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.

II PEATÜKK
IMPORDITOLLIMAKS

Artikkel 180
Rahvusvaheliste kokkulepete *ja teatavate muude õigusaktide* rakendamine

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse meetmed, *et järgida sellistes rahvusvahelistes kokkulepetes sätestatud nõudeid, mis on ELi toimimise lepingu kohaselt sõlmitud või* ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 2 *või artikli 207* kohaselt vastuvõetud mis tahes muu *asjakohase* õigusakti või ühise tollitariifistiku kohaselt seoses põllumajandustoodete imporditollimaksude arvutamisega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 181

Piiril kehtiva hinna süsteem puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja ning veinisektori teatavate toodete puhul

1. Puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögiviljasektori toodete ning viinamarjamahla ja virrete suhtes ühise tollitariifistiku tollimaksumäära kohaldamisel on kaubasaadetise hind piiril võrdne selle saadetise tolliväärtusega, mis on arvutatud vastavalt *nõukogu* määrusele (EÜ) nr 2913/92¹ (tolliseadustik) ja *komisjoni* määrusele (EÜ) nr 2454/93².

¹ *Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrus (EÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik* (EÜT L 302, 19.10.1992, lk 1).

² *Nõukogu 2. juuli 1993. aasta määrus (EÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik* (EÜT L 253, 11.10.1993, lk 1).

2. Selleks et tagada süsteemi tõhusus, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, et näha ette ***kaubasaadetise piiril deklareeritud hinna õigsuse kontrollimine kindla impordiväärtuse alusel ja et näha ette tingimused, mille puhul nõutakse tagatise esitamist.***
3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad lõikes 2 osutatud ***kindla impordiväärtuse*** arvutamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 182

Täiendavad imporditollimaksud

1. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks teravilja-, riisi-, suhkru-, puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja, veise- ja vasikaliha-, piima- ja piimatoote-, sealiha-, lamba- ja kitseliha-, muna-, linnuliha- ning banaanisektori tooted, samuti viinamarjamahlast ja viinamarjavirdest tooted, mille suhtes kohaldatakse täiendavat imporditollimaksu, kui neid tooteid imporditakse ühises tollitariifistikus sätestatud tollimaksumääraga, et vältida või kõrvaldada nende toodete impordist liidu turule avalduvat ebasoodsat mõju, kui:

- a) imporditakse hinnaga, mis on liidu poolt WTOle teatatud hinnast („käivitushinnast”) madalam või
- b) impordi maht ületab mis tahes aastal teatava taseme („käivituskoguse”).

Käivituskogus kinnitatakse turulepääsu võimaluste alusel, mis määratakse kindlaks impordina väljendatuna protsendimäärana vastavast siseriiklikust tarbimisest kolme eelneva aasta vältel.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

- 2. Täiendavaid imporditollimakse ei kehtestata, kui import tõenäoliselt liidu turgu ei häiri või kui nende mõju oleks kavandatava eesmärgiga võrreldes ebaproportsionaalne.

3. Lõike 1 esimese lõigu punkti a kohaldamisel määratakse impordihinnad kindlaks kõnealuse kaubasaadetise CIF-impordihinna alusel. CIF-impordihindu kontrollitakse kõnealuse toote tüüpiliste maailmaturu- või liidu impordituru hindade suhtes.
4. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud *meetmed*. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 183

Muud rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega:

- a) määratakse kindlaks kohaldatava imporditollimaksu määra kooskõlas eeskirjadega, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu ja ühise tollitariifistiku *kohaselt* sõlmitud rahvusvahelistes kokkulepetes ning artiklis 180 *osutatud rakendusaktides*;
- b) määratakse kindlaks tüüpilised hinnad ja käivituskogused täiendavate imporditollimaksude kohaldamiseks artikli 182 lõike 1 kohaselt vastu võetud eeskirjade raames.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.

III PEATÜKK
TARIIFIKVOOTIDE HALDAMINE JA IMPORDI ERIREŽIIMI KOHALDAMINE
KOLMANDATE RIIKIDE POOLT

Artikkel 184

Tariifikvoodid

1. Põllumajandustoodete impordi tariifikvoodid liidus või selle osas vabasse ringlusse lubamiseks või liidu põllumajandustoodete kolmandatesse riikidesse impordi tariifikvoodid, mida liit peab ELi toimimise lepingu kohaselt või vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 43 lõikele 2 **või artiklile 207** vastuvõetud muu õigusakti kohaselt sõlmitud **rahvusvahelisest** kokkuleppest tulenevalt osaliselt või täielikult haldama, avatakse ja/või hallatakse komisjoni poolt **käesoleva määruse artikli 186 kohaselt** delegeeritud **õigusaktidega** ja rakendusaktidega vastavalt **käesoleva määruse** artiklitele **187 ja 188**.
2. Tariifikvoote hallatakse viisil, millega välditakse asjaomaste ettevõtjate igasugune diskrimineerimine, kasutades ühte järgmistest meetoditest või nende kombinatsiooni või mõnda muud asjakohast meetodit:
 - a) meetod, mis põhineb taotluste esitamise kronoloogilisel järjekorral (põhimõttel „kes ees, see mees”);

- b) meetod, millega jaotatakse kvoodid taotluste esitamisel taotletud koguste alusel („ühheaegse läbivaatamise meetod”);
 - c) meetod, mis põhineb tavapärase kaubanduse struktuuri arvessevõtmisel („vanade olijate / uute taotlejate meetod”).
3. Vastuvõetud haldamismeetod:
- a) arvestab impordi tariifikvootide puhul nõuetekohaselt liidu **tootmis-, töötlemis- ja tarbimisturu olemasolevate ja tekkivate** tarnevajadustega **tarnete konkurentsivõime, kindluse ja pidevuse seisukohast** ja selle turu tasakaalu kaitsmise vajadusega **ning**
 - b) võimaldab ekspordi tariifikvootide puhul asjaomase kvoodi kohaste võimaluste täielikku kasutamist.

Artikkel 185

Eritariifikvoodid

Selleks, et jõustada tariifikvoodid Hispaaniasse 2 000 000 tonni maisi ja 300 000 tonni sorgo importimiseks ning tariifikvoodid Portugali 500 000 tonni maisi importimiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse sätted, mida on vaja tariifikvoodiimpordiks, ning vajaduse korral asjaomaste liikmesriikide makseasutuste imporditud koguste riiklikuks ladustamiseks ja realiseerimiseks kõnealuste liikmesriikide turul.

Artikkel 186
Delegeeritud volitused

1. **Selleks et** tagada võrdne ligipääs saadaolevatele kogustele ning ettevõtjate võrdne kohtlemine tariifikvoodi raames, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega:
 - a) **määratakse kindlaks** tingimused ja nõuded, mida ettevõtja peab täitma tariifikvoodi raames taotluse esitamisel; asjaomaste sätetega võib nõuda minimaalset kogemust kauplemisel kolmandate riikide ja samaväärsete territooriumidega või töötlemistoimingu puhul minimaalset kogemust, mis on väljendatud miinimumkoguse ja minimaalse ajavahemikuga vastavas turusektoris; kõnealused sätted võivad hõlmata erieeskirju, et võtta arvesse teatava sektori vajadusi ja kehtivat tava ning töötleva tööstuse kasutusi ja vajadusi;
 - b) **kehtestatakse eeskirjad** ettevõtjatevahelise õiguste üleandmise kohta ja vajaduse korral sellise üleandmise piirangute kohta tariifikvootide haldamisel;
 - c) **nõutakse** tariifikvootide süsteemis osalemise korral tagatise esitamist;
 - d) **nähaakse** vajaduse **korral ette** mis tahes konkreetne eripära, nõuded või piirangud, mida kohaldatakse rahvusvahelistes kokkulepetes või artikli 184 lõikes 1 osutatud muus õigusaktis sätestatud tariifikvootide suhtes.

2. **Tagamaks**, et eksporditavad tooted võivad liidu poolt vastavalt ELi toimimise lepingule sõlmitud *rahvusvaheliste* lepingute *kohaselt* kuuluda kolmandasse riiki impordil erirežiimi alla, kui teatavad tingimused on täidetud, on komisjonil õigus võtta kooskõlas käesoleva määruse artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte *eeskirjade kohta*, millega nõutakse, et liikmesriikide pädevad asutused annavad taotluse korral ja asjakohase kontrolli järel välja dokumendi, mis tõendab, et toodete puhul on täidetud tingimused, et juhul kui neid tooteid eksporditakse, võivad need kolmandasse riiki impordil kuuluda erirežiimi alla, kui teatavad tingimused on täidetud.

Artikkel 187

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega sätestatakse:

- a) aasta tariifikvoodid, mis on vajaduse korral aasta lõikes sobivalt jaotatud, ning kasutatava haldusmeetodi;
- b) menetlused selliste erisätete kohaldamiseks, mis on impordi- või ekspordikorra vastuvõtmist käsitleva lepingu või õigusaktiga ette nähtud, eelkõige seoses:
 - i) tagatistega, mis kinnitavad toote iseloomu, lähtekohta ja päritolu;

- ii) punktis i osutatud tagatiste tõendamiseks kasutatava dokumendi tunnustamisega;
- iii) ekspordiriigi väljaantud dokumendi esitamisega;
- iv) toodete sihtkoha ja kasutamisega;
- c) litsentside või lubade kehtivusaja;
- d) **menetlused, mida kohaldatakse esitatava tagatise ja selle suuruse suhtes**;
- e) litsentside kasutamise ning vajaduse **korral erimeetmed** eelkõige seoses impordilitsentside taotluste esitamise ja tariifikvootide raames antava loa tingimustega;
- f) artikli **185** kohaldamiseks vajalikud menetluseeskirjad ja tehnilised kriteeriumid;
- g) artikli 186 lõikes 2 osutatud dokumendi **sisu, vormi, välja andmist ja kasutamist käsitlevad** vajalikud meetmed.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 188

Muud rakendusvolitused

1. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid sellise menetluse juhtimise kohta, millega tagatakse, et tariifikvootide raames saadaolevaid koguseid ei ületata, määrates eelkõige iga taotluse puhul kindlaks jaotuskoefitsiendi, kui saadaolevad kogused on ammendatud, ning lükates tagasi menetluses olevad taotlused ja *peatades* vajaduse *korral* taotluste esitamise.
2. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid kasutamata koguste ümberjaotamise kohta.
3. *Käesolevas artiklis osutatud rakendusaktid võetakse vastu ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.*

IV PEATÜKK
TEATAVATE TOODETE IMPORTI KÄSITLEVAD ERISÄTTED

Artikkel 189

Kanepi import

1. Järgmisi tooteid võib liitu importida ***ainult*** juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) CN-koodi 5302 10 00 alla kuuluv harilik kanep vastab määruse (EL) nr .../2013* artikli 32 lõikes 6 ja artikli 35 ***lõikes 3*** sätestatud tingimustele;
 - b) CN-koodi 1207 99 **20** alla kuuluvate külvamiseks ette nähtud kanepisortide seemnega on kaasas tõend selle kohta, et tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa määruse (EL) nr .../2013* ***artikli 32*** lõike 6 ja ***artikli 35 lõike 3*** kohaselt kindlaksmääratud piirnormi;
 - c) CN-koodi 1207 99 91 alla kuuluvaid muuks otstarbeks kui külvamiseks ettenähtud kanepiseemneid impordivad üksnes liikmesriigi heakskiidu saanud importijad, tagamaks et neid seemneid ei kasutata külvamiseks.
2. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira nende rangemate eeskirjade kohaldamist, mille liikmesriigid on vastu võtnud kooskõlas ELi toimimise lepinguga ning WTO põllumajanduslepingust tulenevate kohustustega.

* Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 95/13 esitatud määruse number.

Artikkel 190

Humalaimport

1. *Humalasektori tooteid võib kolmandatest riikidest importida üksnes juhul, kui nende kvaliteedistandardid on vähemalt samaväärsed liidus koristatud sarnaste saaduste või nendest saadustest valmistatud toodete kvaliteedistandarditega.*
2. *Tooteid käsitletakse lõikes 1 osutatud standardile vastavana, kui nendega on kaasas päritoluriigi ametiasutuse väljastatud tõend, mis on tunnistatud samaväärseks artiklis 77 osutatud sertifikaadiga.*

Humalapulbri, suurema lupuliinisisaldusega humalapulbri, humalaekstrakti ja segatud humalatoodete puhul võib tõendi samaväärseks tunnistada üksnes juhul, kui kõnealuste toodete alfahappesisaldus ei ole madalam kui nende valmistamiseks kasutatud humala alfahappesisaldus.

3. *Halduskoormuse vähendamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse tingimused, mille kohaselt vastavustunnistuse ja pakendite märgistamisega seotud kohustusi ei kohaldata.*

4. ***Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud meetmed, sealhulgas eeskirjad vastavustunnistuse tunnustamise ja humala impordi kontrollimise kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.***

Artikkel 191

Importtoodete suhtes kohaldatavad erandid ning eritagatis veinisektoris

Seoses liidu rahvusvaheliste kohustustega võib importtoodete suhtes VIII lisa II osa B jao punktist 5 või C jaost kohaldatavaid erandeid võtta vastu ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 2 kohaselt.

VIII lisa II osa B jao punkti 5 suhtes kohaldatava erandi puhul annavad importijad määratud tolliasutusele nende toodete kohta tagatise vabasse ringlusse lubamise ajal. Tagatis vabastatakse, kui importija tõendab selle liikmesriigi tollile, kus tooted vabasse ringlusse lubati, et:

- a) toodete suhtes ei ole erandeid kohaldatud või

- b) kui toodete suhtes on erandeid kohaldatud, siis ei ole neist veini valmistatud, või kui toodetest on veini valmistatud, siis lõpptooted on nõuetekohaselt märgistatud.

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega sätestada eeskirjad, et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, sealhulgas tagatise summad ning nõuetekohane märgistus. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 192

Rafineerimiseks ette nähtud toorsuhkru import

- 1. Kuni turustusaasta 2016/2017 lõpuni antakse täiskoormusega rafineerimistehastele erandlik 2 500 000 tonni suurune impordimaht turustusaasta kohta, väljendatuna valges suhkrus.***
- 2. Portugalis ainsat 2005. aastal tegutsevat suhkrupeeti töötlevat tehast loetakse täiskoormusega rafineerimistehaseks.***

3. *Rafineeritava suhkru impordilitsentse väljastatakse ainult täiskoormusega rafineerimistehastele, tingimusel et asjaomased kogused ei ületa lõikes 1 osutatud koguseid. Litsentse võib vahetada ainult täiskoormusega rafineerimistehaste vahel ja nende kehtivus lõpeb selle turustusaasta lõpus, mille kohta need välja anti.*
- Käesolevat lõiget kohaldatakse iga turustusaasta esimese kolme kuu suhtes.*
4. *Võttes arvesse vajadust tagada, et rafineerimiseks mõeldud ja kooskõlas käesoleva artikliga imporditud suhkrut rafineeritakse, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse:*
- a) lõikes 1 osutatud impordikorra toimimiseks vajalike mõistete kasutamine;*
 - b) tingimused ja nõuded, mida ettevõtja peab järgima impordilitsentsi taotluse esitamisel, sealhulgas tagatise esitamine;*
 - c) eeskirjad määratavate halduskaristuste kohta.*
5. *Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, kus nähakse ette vajalikud eeskirjad esitatavate täiendavate dokumentide kohta seoses importijate, eelkõige täiskoormusega rafineerimistehaste suhtes kehtestatud impordinõuete ja kohustustega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*

Artikkel 193

Imporditollimaksude peatamine suhkrusektoris

Selleks et tagada artiklis 140 lõikes 2 osutatud toodete tootmiseks vajalik pakkumine, võib komisjon kuni turustusaasta 2016/2017 lõpuni võtta vastu rakendusaktid, millega peatatakse täielikult või osaliselt imporditollimaksud järgmiste toodete teatavate koguste suhtes:

- a) CN-koodi 1701 alla kuuluv suhkur;***
- b) CN-koodide 1702 30 10, 1702 40 10, 1702 60 10 ja 1702 90 30 alla kuuluv isoglükoos.***

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

V PEATÜKK
KAITSEMEETMED JA SEESTÖÖTLEMINE

Artikkel 194

Kaitsemeetmed

1. Komisjon rakendab kaitsemeetmeid liitu importimise suhtes vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 ning kooskõlas nõukogu määrustega (EÜ) nr 260/2009¹ ja (EÜ) nr 625/2009².
2. Kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu muudes õigusaktides ning nõukogu muudes õigusaktides ei ole ette nähtud teisiti, võtab komisjon ELi toimimise lepingu kohaselt sõlmitud rahvusvaheliste lepingutega ettenähtud kaitsemeetmed liitu impordi suhtes vastavalt käesoleva artikli lõikele 3.
3. Komisjon võib liikmesriigi taotluse korral või omal algatusel võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmed. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kui komisjon saab liikmesriigilt taotluse, võtab ta sellekohase otsuse rakendusaktidega vastu viie tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

¹ *Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 260/2009 impordi ühiste eeskirjade kohta* (ELT L 84, 31.3.2009, lk 1).

² *Nõukogu 7. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 625/2009 teatavatest kolmandatest riikidest pärit impordi ühiste eeskirjade kohta* (ELT L 185, 17.7.2009, lk 1).

Nõuetekohaselt põhjendatud *tungiva kiireloomulisuse tõttu* võtab komisjon kooskõlas artikli 229 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Liikmesriikidele teatatakse vastuvõetud meetmetest ja neid kohaldatakse viivitamata.

4. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega tunnistatakse käesoleva artikli lõike 3 kohaselt vastu võetud liidu kaitsemeetmed kehtetuks või neid muudetakse. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Nõuetekohaselt põhjendatud *tungiva kiireloomulisuse tõttu* võtab komisjon kooskõlas artikli 229 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Artikkel 195

Töötlemise ja seestöötlemise tolliprotseduuri peatamine

Kui töötlemise või seestöötlemise tolliprotseduur häirib või võib häirida liidu turgu, võib komisjon võtta liikmesriigi taotluse põhjal või omal algatusel vastu rakendusaktid, millega täielikult või osaliselt peatatakse töötlemise või seestöötlemise tolliprotseduur teravilja-, riisi-, suhkru-, oliiviõli ja lauaoliivide, puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja, veini-, veise- ja vasikaliha-, piima- ja piimatoodete-, sealiha-, lamba- ja kitseliha-, muna-, linnuliha- ja põllumajandusliku päritolu etüülalkoholi sektori toodete suhtes. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kui komisjon saab liikmesriigilt taotluse, võtab ta sellekohase otsuse rakendusaktiga vastu viie tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Nõuetekohaselt põhjendatud **tungiva kiireloomulisuse tõttu** võtab komisjon kooskõlas artikli 229 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Liikmesriikidele teatatakse vastuvõetud meetmetest ja neid kohaldatakse viivitamata.

■

VI PEATÜKK

EKSPORDITOETUSED

Artikkel 196

Reguleerimisala

1. *Kui siseturu tingimused on sellised, nagu on kirjeldatud artikli 219 lõikes 1 või artiklis 221, võib maailmaturu noteeringutel või hindadel põhineva ekspordi vajalikul määral võimaldamiseks ja ELi toimimise lepingu kohaselt sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest tulenevates piirides maailmaturu noteeringute või hindade ja liidu hindade vahe katta eksporditoetusega järgmiste toodete puhul:*
 - a) järgmiste sektorite tooted, mida eksporditakse töötlemata kujul:
 - i) teraviljad;
 - ii) riis;
 - iii) suhkur: seoses I lisa III osa punktides b–d ja g loetletud toodetega;
 - iv) veise- ja vasikaliha;
 - v) piim ja piimatooted;

- vi) sealiha;
 - vii) munad;
 - viii) linnuliha;
- b) käesoleva lõike punkti a alapunktides i–iii, v ja vii loetletud tooted, mida eksporditakse töödeldud kaupade kujul vastavalt nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrusele (EÜ) nr 1216/2009¹, ning käesoleva määruse I lisa X osa punktis b loetletud suhkrut sisaldavate toodete kujul.
2. Töödeldud kaupade kujul eksporditavate toodete eksporditoetused ei või olla suuremad kui eksporditoetused samade toodete puhul, mida eksporditakse töötlemata kujul.
- I**
3. *Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud toodete jaoks kättesaadavad toetused on 0 eurot, ilma et see piiraks artikli 219 lõike 1 ja artikli 221 kohaldamist.*

¹ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1216/2009, millega nähakse ette põllumajandussaaduste töötlemisel saadud teatavate kaupadega kauplemise kord (ELT L 328, 15.12.2009, lk 10).

Artikkel 197

Eksporditoetuse jaotamine

Koguste, mida võib eksporditoetusega eksportida, *jaotamise meetod* on *selline, mis*:

- a) on kõige asjakohasem toote iseloomu ja vastava turusituatsiooni seisukohalt ning mis võimaldab olemasolevate vahendite kõige tulemuslikumat kasutamist, võttes arvesse liidu ekspordi tõhusust ja korraldust ning selle mõju turu tasakaalule, põhjustamata sealjuures asjaomaste ettevõtjate diskrimineerimist, eelkõige suurte ja väikeste ettevõtjate vahel;
- b) on ettevõtjate jaoks halduslikult kõige vähem koormav, võttes arvesse haldusnõudeid.

Artikkel 198

Eksporditoetuse kindlaksmääramine

1. Samu eksporditoetusi kohaldatakse samade toodete suhtes kogu liidus. Need võivad erineda vastavalt sihtkohale, eriti kui olukord maailmaturul, erinõuded teatavatel turgudel või ELi toimimise lepingu kohaselt sõlmitud *rahvusvahelistest* lepingutest tulenevad kohustused seda tingivad.
2. Nõukogu võtab aluslepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt toetuse kindlaksmääramise meetmed.

Artikkel 199

Eksporditoetuse andmine

1. Artikli 196 lõike 1 punktis a loetletud ja edasise töötlemiseta eksporditavate toodete puhul antakse toetust üksnes taotluse ja ekspordilitsentsi esitamisel.
2. Artikli 196 lõike 1 punktis a loetletud toodete suhtes kohaldatakse seda toetusmäära, mis kehtis litsentsi taotlemise päeval, või toetust, mis tulenes asjaomasest pakkumismenetlusest, ning diferentseeritud toetuse korral seda, mis kehtis nimetatud päeval:
 - a) litsentsil näidatud sihtkoha puhul või

- b) tegeliku sihtkoha puhul, kui see erineb litsentsil näidatud sihtkohast; sel juhul ei tohi kohaldatav summa ületada litsentsil näidatud sihtkoha suhtes kehtivat summat.

■

■

3. Toetust makstakse järgmiste asjaolude tõendamisel:

- a) tooted on liidu tolliterritooriumilt **välja viidud** vastavalt tolliseadustiku artiklis 161 osutatud ekspordiprotseduurile;
- b) diferentseeritud toetuse korral on tooted imporditud litsentsil osutatud sihtkohta või muusse sihtkohta, mille puhul oli määratud toetus, ilma et see piiraks lõike 2 punkti b kohaldamist.

Artikkel 200

Elusloomade eksporditoetused veise- ja vasikalihasektoris

Veise- ja vasikalihasectori toodete osas peavad elusloomade eksporditoetuse andmisel ja maksmisel olema täidetud nõuded, mis on kehtestatud liidu õigusega, eelkõige need, milles käsitletakse loomade heaolu ja eelkõige loomade kaitset vedamise ajal.

■

■

Artikkel 201
Ekspordipiirangud

ELi toimimise lepingu kohaselt sõlmitud **rahvusvahelistest** lepingutest tulenevaid koguselisi kohustusi täidetakse selliste ekspordilitsentside alusel, mis antakse välja lepingutes sätestatud võrdlusperioodideks, mida kohaldatakse asjaomaste toodete suhtes.

WTO põllumajanduslepingust tulenevate kohustuste täitmisega seoses ei mõjuta võrdlusperioodi lõpp ekspordilitsentside kehtivust.

Artikkel 202
Delegeeritud volitused

I

1. ***Selleks et tagada eksporditoetuste süsteemi nõuetekohane toimimine***, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, ***millega sätestatakse nõue esitada tagatis kohustuste täitmise kohta ettevõtjate poolt.***

2. ***Selleks et*** vähendada ettevõtjate ja ametiasutuste halduskoormust, on komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu*** delegeeritud õigusakte, milles ***kehtestatakse*** sellised künnised, millest allpool ei nõuta ekspordilitsentsi väljaandmist või esitamist, määratakse sihtkohad või tegevused, mille puhul ekspordilitsentsi esitamise kohustusest erandi tegemine võib olla õigustatud, ning lubatakse õigustatud oludes ekspordilitsentsi andmist tagantjärele.
3. ***Selleks et võtta arvesse*** praktilisi olukordi, mille puhul võib eksporditoetusi maksta täiel või osalisel määral, ning selleks et aidata ettevõtjatel ületada periood taotlemise ja eksporditoetuse lõppmakse vahel, ***on*** komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu*** delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse ***eeskirju seoses:***
- a) mõne muu kuupäevaga eksporditoetuse maksmiseks;
 - I**
 - b) eksporditoetuse ettemaksega, sealhulgas tagatise esitamise ja vabastamise tingimused;
 - c) ***lisatõenditega***, kui toodete tegeliku sihtkoha suhtes on kahtlusi, ning liidu tolliterritooriumile reimpordi võimalusega;

- d) sihtkohtadega, mida käsitatakse ekspordina liidust, ning seoses eksporditoetuseks kõlblike sihtkohtade lisamisega liidu tolliterritooriumi hulka.
4. *Selleks et tagada aluslepingute I lisas loetletud toodete ja sellistest toodetest töödeldud toodete eksportijatele võrdne juurdepääs eksporditoetusele, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse artikli 199 lõigete 1 ja 2 kohaldamist artikli 196 lõike 1 punktis b osutatud toodete suhtes.*
5. *Selleks et tagada, et eksporditoetust saavad tooted eksporditakse liidu tolliterritooriumilt, selleks et vältida nende võimalikku tagasisaatmist kõnealusele territooriumile ning vähendada ettevõtjate halduskoormust selle tõendamisel, et toetust saavad tooted jõuavad diferentseeritud toetuste puhul sihtriiki, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse eeskirju seoses järgmisega:*
- a) tähtaeg, mil liidu tolliterritooriumilt väljaviimine peab olema lõpetatud, sealhulgas ajutiseks taassisseveoks ettenähtud aeg;
- b) töötlemine, mida eksporditoetust saavad tooted võivad kõnealusel perioodil läbida;

- c) sihtkohta saabumise tõend, et vastata diferentseeritud toetuste saamise tingimustele;
 - d) toetuse künnised ja tingimused, mille alusel võib eksportijad sellise tõendi esitamisest vabastada;
 - e) tingimused, mille alusel kiidetakse heaks sõltumatute kolmandate isikute esitatud tõendid sellisesse sihtkohta saabumise kohta, mille puhul kohaldatakse diferentseeritud toetusi.
6. ***Selleks et innustada eksportijaid järgima loomade heaolu nõudeid ja selleks et pädevad asutused saaksid kontrollida eksporditoetuste kasutamise õigsust, kui eksporditoetuste saamine eeldab loomade heaolu nõuete järgimist, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse loomade heaolu nõuete järgimist väljaspool liidu tolliterritooriumi, sealhulgas sõltumatute kolmandate isikute kaasamist.***
7. ***Selleks et võtta arvesse eri sektorite eripära, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse ettevõtjate ja eksporditoetuseks kõlblike toodete suhtes esitatavad erinõuded ja tingimused, ning koefitsiendid eksporditoetuste arvutamiseks, võttes arvesse teatavate teraviljast saadud piiritusjookide laagerdumisprotsessi.***

Artikkel 203

Kontrollimenetlusega teostatavad rakendusvolitused

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva **peatüki** kohaldamiseks vajalikud **meetmed**, eelkõige seoses:

- a) selliste eksporditavate koguste ümberjaotamisega, mida ei ole eraldatud või kasutatud;
- b) **eksporditoetuse maksmise ümberarvutamise meetodiga, kui tootekood või litsentsil esitatud sihtkoht ei vasta tegelikule tootele või sihtkohale;**
- c) artikli 196 lõike 1 punktis b osutatud toodetega;
- d) **menetlustega, mida kohaldatakse esitatava tagatise ja selle suuruse suhtes;**
- e) **artikli 202 lõike 4 kohaselt vastu võetud meetmete kohaldamisega.**

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 204

Muud rakendusvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse:

- a) asjakohased meetmed artikli 199 lõikes 2 sätestatud paindlikkuse kuritarvitamise vältimiseks, eelkõige seoses avalduste esitamise menetlusega;*
- b) meetmed, mis on vajalikud artiklis 201 osutatud koguseliste kohustuste täitmise tagamiseks, sealhulgas ekspordilitsentside väljaandmise lõpetamine või piiramine juhul, kui kõnealuseid koguselisi kohustusi on ületatud või võidakse ületada;*
- c) koefitsiendid, mida kohaldatakse eksporditoetuste suhtes vastavalt artikli 202 lõikele 7 vastuvõetud eeskirjadele.*

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.

VII PEATÜKK VÄLISTÖÖTLEMINE

Artikkel 205

Välistöötlemise korra peatamine

Kui välistöötlemise tolliprotseduur häirib või võiks häirida liidu turgu, võib komisjon võtta liikmesriigi taotluse korral või omal algatusel vastu rakendusaktid, millega peatatakse täielikult või osaliselt välistöötlemise tolliprotseduur teravilja-, riisi-, puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja, veini-, veise- ja vasikaliha-, sealihaga, lamba- ja kitseliha- ning linnulihasektori toodete suhtes. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kui komisjon saab liikmesriigilt taotluse, võtab ta sellekohase otsuse rakendusaktiga vastu viie tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Nõuetekohaselt põhjendatud *tungiva kiireloomulisuse tõttu* võtab komisjon kooskõlas artikli 229 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Liikmesriikidele teatatakse vastuvõetud meetmetest ja neid kohaldatakse viivitamata.

I

IV OSA
KONKURENTSIEESKIRJAD

I PEATÜKK
ETTEVÕTJATE SUHTES KOHALDATAVAD EESKIRJAD

Artikkel 206

Komisjoni suunised, milles käsitletakse konkurentsieeskirjade kohaldamist põllumajanduses

Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti *ning kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 42*, kohaldatakse ELi toimimise lepingu artikleid 101–106 ja *nende rakendussätteid* vastavalt käesoleva määruse artiklitele *207–210* kõikide ELi toimimise lepingu artikli 101 lõikes 1 ja artiklis 102 osutatud kokkulepete, otsuste ja tegevuste suhtes, mis on seotud põllumajandustoodete tootmise või nendega kauplemisega.

Selleks et tagada siseturu toimimine ja liidu konkurentsieeskirjade ühetaoline kohaldamine, teevad komisjon ja liikmesriikide konkurentsiasutused liidu konkurentsieeskirjade kohaldamisel tihedat koostööd.

Lisaks avaldab komisjon vajaduse korral suunised, et abistada riiklikke konkurentsiasutusi ja ettevõtjaid.

Artikkel 207

Asjaomane turg

Asjaomase turu mõiste võimaldab kindlaks määrata ja määratleda ettevõtjate omavahelise konkurentsi ulatuse, ja selle määravad kaks kumulatiivset mõõdet:

- a) asjaomane tooteturg: käesoleva peatüki tähenduses hõlmab mõiste „tooteturg” kõiki tooteid, mis on tarbijate seisukohast toote tunnuste, hindade ja otstarbekohase kasutuse põhjal omavahel vahetatavad ja asendatavad;*
- b) asjaomane geograafiline turg: käesoleva peatüki tähenduses hõlmab mõiste „asjaomane geograafiline turg” konkurentsitingimustelt üsna sarnast ja naaberaladest eelkõige märgatavalt erinevate konkurentsitingimuste tõttu eristatavat ala, kus kõnealused ettevõtjad tegelevad kõnealuste toodete pakkumisega.*

Artikkel 208

Turgu valitsev seisund

Käesoleva peatüki mõistes tähendab mõiste „turgu valitsev seisund” asjaolu, et ettevõtjal on majanduslik võimsus, mis võimaldab tal takistada toimiva konkurentsi säilimist asjaomasel turul, võimaldades tal tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, klientidest ja lõpuks tarbijatest.

Artikkel 209

ÜPP eesmärkide, põllumajandustootjate ja nende liitude suhtes kohaldatavad erandid

1. ELi toimimise lepingu artikli 101 lõiget 1 ei kohaldata käesoleva määruse artiklis 206 osutatud kokkulepete, otsuste ja tegevuse suhtes, mis on vajalikud ELi toimimise lepingu artiklis 39 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

ELi toimimise lepingu artikli 101 lõiget 1 ei kohaldata käesoleva määruse artikli 152 kohaselt tunnustatud põllumajandustootjate, põllumajandustootjate liitude või sellistest liitudest moodustatud ühenduste, või käesoleva määruse artikli 156 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonide kokkulepete, otsuste ja ***kooskõlastatud*** tegevuse suhtes, mis on seotud põllumajandustoodete tootmise või müügiga või ühiste seadmete kasutamisega põllumajandustoodete ladustamiseks, käitlemiseks või töötlemiseks, ***välja arvatud siis***, kui ohustatakse ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide saavutamist.

Käesolevat lõiget ei kohaldata kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, mis hõlmavad kohustust kehtestada ühesuguseid hindu või mis välistavad konkurentsi.

I

I

2. *Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tingimustele vastavad kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus ei ole keelatud ja nende kohta pole vaja eelnevat otsust.*

Kõigi ELi toimimise lepingu artikli 101 kohaldamisega seotud siseriiklike või liidu menetluste puhul lasub ELi toimimise lepingu artikli 101 lõike 1 rikkumisega seotud tõendamiskohustus isikul või asutusel, kes teeb avalduse väidetava rikkumise kohta. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud erandi kohaldamist taotleval isikul lasub kohustus tõendada, et kõnealuse lõike tingimused on täidetud.

Artikkel 210

Tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide kokkulepped ja kooskõlastatud tegevus

1. ***ELi toimimise lepingu*** artikli 101 lõiget 1 ei kohaldata käesoleva määruse artikli 157 kohaselt tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuste suhtes, mille eesmärk on viljeleda tegevusi, mis on loetletud käesoleva määruse artikli 157 lõike 1 punktis c, ***piima ning piimatoodete sektori puhul artikli 157 lõike 3 punktis c*** ning oliiviõli ja lauaoliivide ning tubakasektori puhul artiklis ***162***.
2. Lõiget 1 kohaldatakse juhul, kui:
 - a) selles osutatud kokkulepetest, otsustest ja kooskõlastatud tegevusest on komisjonile teatatud ja
 - b) komisjon ei ole leidnud kahe kuu jooksul pärast vajalike andmete saamist, et ***kõnealused*** kokkulepped, otsused või kooskõlastatud tegevus on liidu eeskirjadega vastuolus.

Kui komisjon leiab, et lõikes 1 osutatud kokkulepped, otsused või kooskõlastatud tegevus on vastuolus liidu eeskirjadega, esitab ta oma järelduse ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.

3. **Lõikes 1 osutatud** kokkuleppeid, otsuseid ja kooskõlastatud tegevust ei või rakendada enne lõike 2 esimese lõigu punktis b osutatud **kahekuulise** ajavahemiku lõppu.
4. Igal juhul tunnistatakse liidu eeskirjadega vastuolus olevaks kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus, kui need:
- a) võivad kaasa tuua liidu turgude mis tahes kujul jaotamise;
 - b) võivad mõjutada turukorralduse ladusat toimimist;
 - c) võivad tekitada konkurentsimoonutusi, mis ei ole tootmisharudevahelise organisatsiooni tegevusega soovitud ühise põllumajanduspoliitika eesmärkide saavutamiseks vältimatud;
 - d) sisaldavad hindade või kvootide kindlaksmääramist;
 - e) võivad tekitada diskrimineerimist või kõrvaldada konkurentsist märkimisväärse osa asjaomaseid tooteid.

5. Kui komisjon leiab pärast lõike 2 esimese lõigu punktis b osutatud kahekuulise ajavahemiku lõppu, et lõike 1 kohaldamise tingimused ei ole täidetud, teeb ta ***ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata otsuse*** ELi toimimise lepingu artikli 101 lõike 1 kohaldamise kohta kõnealuse kokkuleppe, otsuse või kooskõlastatud tegevuse suhtes.

Kõnealust komisjoni ***otsust*** ei kohaldata enne sellest asjaomasele tootmisharudevahelisele organisatsioonile teatamise kuupäeva, välja arvatud juhul, kui tootmisharudevaheline organisatsioon on esitanud ebaõigeid andmeid või kuritarvitanud lõikes 1 sätestatud erandit.

6. Mitmeaastaste lepingute puhul kehtib esimese aasta kohta teatamine ka järgmistel lepingu kehtivuse aastatel. Sel juhul võib komisjon siiski igal ajal omal algatusel või mõne teise liikmesriigi taotlusel teha avalduse mittevastavuse tuvastamise kohta.
7. ***Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli ühtseks kohaldamiseks vajalikud meetmed. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.***

II PEATÜKK

RIIGIABI EESKIRJAD

Artikkel 211

ELi toimimise lepingu artiklite 107–109 kohaldamine

1. Põllumajandustoodete valmistamise ja nendega kauplemise suhtes kohaldatakse ELi toimimise lepingu artikleid 107–109.
2. *Erandina lõikest 1* ei kohaldata ELi toimimise lepingu artikleid 107–109 maksete suhtes, mida liikmesriigid teevad kooskõlas *mis tahes järgnevaga*:
 - a) käesoleva määrusega ettenähtud meetmetega, mida liit on täielikult või osaliselt rahastanud;
 - b) käesoleva määruse artiklitega **213**–218.

Artikkel 212

Veinisektori toetusprogrammidega seotud riiklik abi

Erandina artikli 44 lõikest 3 võivad liikmesriigid kooskõlas riigiabi käsitlevate liidu eeskirjadega anda riiklikku abi artiklites 45, 49 ja 50 osutatud meetmetele.

Asjaomastes riigiabi käsitlevates liidu eeskirjades sätestatud abi piirmäär kehtib kogu riiklikule rahastamisele, mis hõlmab nii liidu kui ka riiklikke vahendeid.

Artikkel 213

Põhjapõdrakasvatusele antav riiklik abi Soomes ja Rootsis

Rootsi ja Soome võivad komisjoni poolt ***ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata*** antud loa saamisel anda riiklikku abi põhjapõtrade ja põhjapõdratoodete (CN-koodid ex 0208 ja ex 0210) tootmiseks ja turustamiseks, kui sellega ei kaasne tavapärase tootmismahu suurenemist.

Artikkel 214

Riiklik abi suhkrusektorile Soomes

Soome võib anda suhkrupeedikasvatajatele riiklikku abi kuni 350 eurot hektari kohta turustusaastal.

Artikkel 215

Riiklik abi mesindusele

Liikmesriigid võivad maksta riiklikku abi, mida antakse struktuuri- või loodustingimuste poolest ebasoodsas olukorras olevate mesilate kaitsmiseks või majandusarengu programmide raames, välja arvatud tootmiseks või turustamiseks mõeldud abi.

Artikkel 216

Riiklik abi veini destilleerimiseks erakorraliste olukordade puhul

1. Liikmesriigid võivad maksta põhjendatud erakorralises olukorras veiniproduktidele riiklikku abi vabatahtlikuks või kohustuslikuks veini destilleerimiseks.

Sellised maksed on proportsionaalsed ja võimaldavad lahendada kriisiolukorra.

Liikmesriigil aasta jooksul kasutada olev abi summa sellise abi andmiseks ei ületa 15 % kõnealusel aastal liikmesriigil kasutada olevast üldsummast, mis on sätestatud VI lisas.

I

2. Liikmesriigid, kes soovivad kasutada lõikes 1 osutatud riiklikku abi, esitavad komisjonile selle kohta teatise koos nõuetekohase põhjendusega. Komisjon otsustab **ilma artikli 229 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata** meetme heakskiitmise üle ja selle üle, kas makseid võib teha.
3. Lõikes 1 osutatud destilleerimise käigus saadud alkoholi kasutatakse üksnes tööstuslikult või energia saamiseks, et vältida konkurentsi moonutamist.
4. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli kohaldamiseks **vajalikud** meetmed. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 217

Riiklik abi lastele toodete jaotamise puhul

Lisaks artiklites 23 ja 26 sätestatud liidu abile võivad liikmesriigid maksta riiklikku abi, et varustada toodetega lapsi haridusasutustes või et katta artikli 23 lõikes 1 osutatud seotud kulusid.

Liikmesriigid võivad riiklikku abi rahastada asjaomases sektoris kehtestatava maksu abil või erasektori mis tahes muu panuse abil.

Lisaks artiklis 23 sätestatud liidu abile võivad liikmesriigid maksta riiklikku abi, et rahastada kaasnevaid meetmeid, mis on vajalikud, et tõhustada liidu abikava tarnida puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja- ning banaanisektori tooteid, nagu on **osutatud** artikli 23 lõikes 2.

Artikkel 218

Riiklik abi pähklikasvatusele

1. Liikmesriigid võivad maksta riiklikku abi kuni 120,75 eurot hektari kohta aastas põllumajandustootjatele, kes toodavad järgmisi tooteid:
 - a) CN-koodide 0802 11 ja 0802 12 alla kuuluvad mandlid;
 - b) CN-koodide 0802 21 ja 0802 22 alla kuuluvad sarapuupähklid;
 - c) CN-koodide 0802 31 00 ja 0802 32 00 alla kuuluvad kreeka pähklid;
 - d) CN-koodide 0802 **51 00 ja 0802 52 00** alla kuuluvad pistaatsiapähklid;
 - e) CN-koodi 1212 **92 00** alla kuuluvad jaanikaunad.

2. **Lõikes 1 osutatud** riiklikku abi võib maksta üksnes järgmiste maksimumpindalade puhul.

Liikmesriik	Maksimumpindala (ha)
Belgia	100
Bulgaaria	11 984
Saksamaa	1 500
Kreeka	41 100
Hispaania	568 200
Prantsusmaa	17 300
Itaalia	130 100
Küpros	5 100
Luksemburg	100
Ungari	2 900
Madalmaad	100
Poola	4 200
Portugal	41 300
Rumeenia	1 645
Sloveenia	300
Slovakkia	3 100
Ühendkuningriik	100

3. Liikmesriigid võivad sätestada **lõikes 1 osutatud** riikliku abi maksmise tingimuseks, et

põllumajandustootjad oleksid artikli 152 alusel tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed.

V OSA
ÜLDSÄTTED

I PEATÜKK
ERAKORRALISED MEETMED

1. JAGU
TURUHÄIRED

Artikkel 219

Turuhäirete vastu võetavad meetmed

1. Selleks et tõhusalt ja tulemuslikult reageerida turuhäirete ohule, mis on tingitud märkimisväärselt hinnatõusust või -langusest sise- või välisturul ***või muudest sündmustest või tingimustest, mis põhjustavad turuhäireid või turuhäirete ohtu, ja kui kõnealune olukord või selle mõju turule tõenäoliselt jätkub või halveneb***, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, et võtta vajalikke ***meetmeid turuolukorrale reageerimiseks***, täites ***samal ajal*** kõiki kohustusi, mis tulenevad ELi toimimise lepingu kohaselt sõlmitud rahvusvahelistest kokkulepetest ***ja tingimusel, et muud käesolevas määruses ette nähtud meetmed osutuvad ebapiisavaks***.

Kui käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud turuhäirete puhul on see nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulisuse tõttu vajalik, kohaldatakse artiklis 228 sätestatud menetlust delegeeritud õigusaktide suhtes, mis on võetud vastu käesoleva lõike esimese lõigu alusel.

Nimetatud tungiv kiireloomulisus võib hõlmata vajadust võtta viivitamatult meetmeid turuhäirele reageerimiseks või ärahoidmiseks, kui turuhäirete oht tekib nii kiiresti või ootamatult, et viivitamatud meetmed on vajalikud tõhusaks ja tegelikuks olukorrale reageerimiseks või kui need meetmed hoiaksid ära selliste turuhäire ohtude realiseerumise, jätkumise või nende muutumise raskemaks või pikaajalisemaks häireks või kui viivitamatute meetmete edasilükkamine põhjustaks turuhäire ohu või suurendaks turuhäiret, laiendaks hiljem turuhäirele või selle ohule reageerimiseks vajalike meetmete ulatust või halvendaks tootmise või turu tingimusi.

Selliste meetmetega võib ***turuhäiretele või nende ohule reageerimiseks*** vajalikus ulatuses ja vajalikuks ajavahemikuks pikendada või muuta käesoleva määrusega ettenähtud muude meetmete kestust ning laiendada ja muuta selliste meetmete reguleerimisala ja muid aspekte ***või näha ette eksporditoetused*** või peatada täielikult või osaliselt imporditollimaksude kohaldamine, sealhulgas teatavate koguste või ajavahemike osas, kui see on vajalik.

2. Lõikes 1 osutatud meetmeid ei kohaldata I lisa XXIV osa 2. jaos loetletud toodete suhtes.

Komisjon võib siiski delegeeritud õigusaktidega, mis on vastu võetud kooskõlas artiklis 228 osutatud kiirmenetlusega, otsustada, et lõikes 1 osutatud meetmeid kohaldatakse I lisa XXIV osa 2. jaos loetletud ühe või mitme toote suhtes.

3. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud meetmete kohaldamiseks vajalikud ***menetluseeskirjad ja tehnilised kriteeriumid***. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU

LOOMAHAIGUSTE NING INIMESTE, LOOMADE VÕI TAIMEDE TERVISELE AVALDUVAST OHUST TINGITUD TARBIJATE USALDUSE KAOTUSEGA SEOTUD TURUTOETUSMEETMED

Artikkel 220

Loomahaiguste ning inimeste, loomade või taimede tervisele avalduvast ohust tingitud tarbijate usalduse kaotusega seotud meetmed

1. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega võetakse erakorralised toetusmeetmed *mõjutatud turu toetamiseks, et võtta arvesse:*
 - a) liidusisese kaubanduse või kolmandate riikidega toimuva kaubanduse piiranguid, mis võivad tuleneda loomahaiguste leviku tõkestamise meetmete kohaldamisest, ning
 - b) tõsiseid turuhäireid, mis on otseselt tingitud tarbija usalduse kaotusest seoses riskidega inimeste, loomade või taimede tervisele *ja seoses haiguse riskiga*.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Lõikes 1 sätestatud meetmeid kohaldatakse ***mis tahes*** järgmiste sektorite suhtes:

- a) veise- ja vasikaliha;
- b) piim ja piimatooted;
- c) sealih;
- d) lamba- ja kitseliha;
- e) munad;
- f) linnuliha.

Lõike 1 esimese lõigu punktis b sätestatud meetmeid, mis on seotud inimeste või taimede terviseriskidest tingitud tarbijate usalduse kaotusega, kohaldatakse ka kõikide muude põllumajandustoodete suhtes, välja arvatud I lisa XXIV osa 2. jaos loetletud tooted.

Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artiklis 228 osutatud kiirmenetlusega, et laiendada käesoleva lõike kahes esimeses lõigus osutatud toodete loetelu.

3. Lõikes 1 sätestatud meetmed võetakse asjaomase liikmesriigi taotluse korral.
4. Lõike 1 *esimese lõigu* punktis a sätestatud meetmeid võib võtta üksnes juhul, kui asjaomane liikmesriik on võtnud loomahaiguste puhangute kiireks tõkestamiseks vajalikud tervishoiu- ja veterinaarmedid, ning nii suures ulatuses ja nii pikaks ajaks, kui on asjaomase turu toetamiseks tingimata vajalik.
5. Liit rahastab lõikes 1 sätestatud meetmeid osaliselt, hüvitades kuni 50 % liikmesriigi kantud kuludest.

Suu- ja sõrataudi tõrje puhul on liidu osaline rahastamine veise- ja vasikaliha-, piima- ja piimatoote-, sealiha- ning lamba- ja kitselihasektorites 60 % sellistest kuludest.

6. Liikmesriigid tagavad, et kui tootjad kannavad osa liikmesriikide kantud kuludest, ei põhjusta see konkurentsimoonutusi eri liikmesriikide tootjate vahel.

3. JAGU

KONKREETSED PROBLEEMID

Artikkel 221

Konkreetsete probleemide lahendamise meetmed

1. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega võetakse konkreetsete probleemide lahendamiseks vajalikud ja õigustatud erakorralised meetmed. Kõnealused meetmed võivad käesolevast määrusest kõrvale kalduda üksnes sellises ulatuses, mis on tingimata vajalik, ja selliseks ajavahemikuks, mis on hädavajalik. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Konkreetsete probleemide lahendamiseks võtab komisjon nõuetekohaselt põhjendatud ***tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud olukordadega, mis võivad tõenäoliselt põhjustada tootmise ja turutingimuste kiire halvenemise, mida oleks raske käsitleda, kui meetmete vastuvõtmine edasi lükata,*** kooskõlas artikli 229 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

3. *Komisjon võtab lõigete 1 ja 2 kohaseid meetmeid ainult siis, kui ei ole võimalik võtta nõutud erakorralisi meetmeid kooskõlas artiklitega 219 või 220.*
4. *Lõigete 1 või 2 kohaselt võetud meetmed kehtivad kuni kaksteist kuud. Kui kõnealuste meetmete vastuvõtmist tinginud konkreetsed probleemid jätkuvad pärast nimetatud ajavahemikku, võib komisjon võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, et lahendada probleem alaliselt, või esitada asjakohaseid seadusandlikke ettepanekuid.*
5. *Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu lõigete 1 või 2 kohaselt vastu võetud meetmest kahe tööpäeva jooksul alates selle vastuvõtmisest.*

4. JAGU

KOKKULEPPED JA OTSUSED TURGUDEL VALITSEVATE TÕSISTE TASAKAALUHÄIRETE AJAL

Artikkel 222

ELi toimimise lepingu artikli 101 lõike 1 kohaldamine

1. ***Turgudel valitsevate tõsiste tasakaaluhäirete ajal võib komisjon vastu võtta rakendusakte, mille kohaselt ei kohaldata ELi toimimise lepingu artikli 101 lõiget 1 tunnustatud tootjaorganisatsioonide, nende liitude ja tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide kokkulepete ja otsuste suhtes ükskõik millises käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud sektoris, tingimusel et kõnealused kokkulepped ja otsused ei kahjusta siseturu nõuetekohast toimimist, kõnealuste kokkulepete ja otsuste range eesmärk on kahjustatud sektorit stabiliseerida ja need kuuluvad ühte või mitmesse järgmisesse kategooriasse:***
 - a) ***nende toodete turult kõrvaldamine või tasuta jagamine;***
 - b) ***transformatsioon ja töötlemine;***
 - c) ***eraettevõtjate poolne ladustamine;***
 - d) ***ühised edendamisega seotud meetmed;***
 - e) ***kokkulepped kvaliteedinõuete kohta;***

f) selliste sisendite ühine ostmine, mis on vajalikud kahjurite ning looma- ja taimehaiguste leviku tõkestamiseks liidus, või mis on vajalikud loodusõnnetuste tagajärgedega toime tulemiseks liidus;

g) tootmise ajutine kavandamine, võttes arvesse tootmistsükli eripära.

Komisjon täpsustab rakendusaktides kõnealuse erandi sisulist ja geograafilist reguleerimisala ning, vastavalt lõikele 3, ajavahemikku, millal erandit kohaldatakse.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

- 2. Lõiget 1 kohaldatakse ainult siis, kui komisjon on juba vastu võtnud ühe käesolevas peatükis osutatud meetmetest, kui tooteid on riikliku sekkumise raames kokku ostetud või kui on antud II osa I jaotise I peatükis osutatud eraladustamistoetust.*
- 3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped ja otsused kehtivad ainult kuni kuus kuud.*

Komisjon võib siiski vastu võtta rakendusakte, millega lubatakse sellistel kokkulepetel ja otsustel edasi kehtida kuni kuus kuud. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

II PEATÜKK

TEATISED JA ARUANDLUS

Artikkel 223

Teabele esitatavad nõuded

1. Komisjon võib lõikes 2 osutatud menetluse kohaselt võtta vastu vajalikud meetmed, et nõuda ettevõtjatelt, liikmesriikidelt ja kolmandatelt riikidelt teabe esitamist, mis on seotud käesoleva määruse kohaldamise, põllumajandustoodete turu järelevalve, analüüsi ja haldamisega, turu läbipaistvuse tagamisega, ÜPP meetmete nõuetekohase toimimisega, kõnealuste meetmete kontrollimise, järelevalve, hindamise ja auditeerimisega ning ***ELi toimimise lepingu alusel sõlmitud*** rahvusvahelistes lepingutes ***sätestatud nõuete järgimisega***, sh kõnealuste kokkulepete kohaste teavitamise nõuetega. Sel juhul võetakse arvesse andmevajadust ja sünergiaid võimalike andmeallikate vahel.

Saadud teavet võib edastada või teha kättesaadavaks rahvusvahelistele organisatsioonidele ja kolmandate riikide pädevatele asutustele ning seda võib avaldada, pidades silmas isikuandmete kaitset ja ettevõtjate õiguspärasest huvi kaitsta oma ärisaladusi, sealhulgas hindu.

2. ***Selleks et tagada teabesüsteemide terviklikkus ning edastatud dokumentide ja seonduvate andmete õigus ja loetavus***, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, et sätestada:

a) esitatava teabe laad ja liik;

I

b) ***töödeldatavate andmete kategooriad, maksimaalne säilitamise aeg ning andmetöötluse eesmärk, eelkõige andmete avaldamise ja kolmandatele riikidele edastamise korral;***

c) juurdepääsuõigused kättesaadavaks tehtud teabele või teabesüsteemidele;

d) teabe avaldamise tingimused.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse *käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud meetmed, sealhulgas:*

I

- a) *teavitamise meetodid;*
- b) *eeskirjad esitatava teabe kohta;*
- c) esitatava teabe haldamise korra, samuti korra teatiste sisu, vormi, ajastuse, sageduse ja tähtaegade kohta;
- d) edastamise korra või korra, mille kohaselt tehakse teave kättesaadavaks liikmesriikidele, rahvusvahelistele organisatsioonidele ja kolmandate riikide pädevatele asutustele, või avaldamise korra, pidades silmas isikuandmete kaitset ja ettevõtjate õiguspärast huvi kaitsta oma ärisaladusi.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 224

Isikuandmete töötlemine ja kaitse

1. *Liikmesriigid ja komisjon koguvad isikuandmeid vastavalt artikli 223 lõikes 1 sätestatud eesmärkidele ega töötle kõnealuseid andmeid viisil, mis on kõnealuste eesmärkidega vastuolus.*
2. *Isikuandmete töötlemisel artikli 223 lõikes 1 osutatud järelevalve ja hindamise eesmärgil andmed muudetakse anonüümseks ja neid töödeldakse üksnes koondatud kujul.*
3. *Isikuandmeid töödeldakse kooskõlas direktiiviga 95/46/EÜ ja määrusega (EÜ) nr 45/2001. Eelkõige ei säilitata selliseid andmeid andmesubjektide identifitseerimist võimaldaval kujul kauem, kui on vajalik andmete kogumise või hilisema töötlemise eesmärgi täitmiseks, võttes arvesse kohaldatavas liikmesriigi ja liidu õiguses sätestatud minimaalseid andmete säilitamise tähtaegu.*
4. *Liikmesriigid teavitavad andmesubjekte, et nende isikuandmeid võidakse töödelda liikmesriikide ja liidu asutustes vastavalt lõikele 1 ning et neil on sellega seoses vastavalt direktiivis 95/46/EÜ ja määruses (EÜ) nr 45/2001 sätestatud õigused.*

Artikkel 225

Komisjoni aruandekohustus

Komisjon esitab aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule:

- a) iga kolme aasta järel **ja esimest korda ...⁺** artiklites 55, 56 ja 57 sätestatud mesindussektori meetmete rakendamise kohta, **sealhulgas viimaste arengute kohta seoses mesilastarude registreerimise süsteemiga;**
- b) hiljemalt 30. juuniks 2014 ja 31. detsembriks 2018 turuolukorra muutumise **kohta** piima- ja piimatootesektoris ning eelkõige **artiklite 148–151, artikli 152 lõike 3 ja artikli 157 lõike 3** toimimise kohta kõnealuses sektoris, **hinnates eelkõige mõju piimatootjatele ja piimatootmisele ebasoodsates piirkondades seoses üldise eesmärgiga säilitada tootmist sellistes piirkondades** ning hõlmates võimalikke algatusi, mis julgustavad põllumajandustootjaid sõlmima ühistootmislepinguid ja millele on lisatud asjakohased ettepanekud;
- c) hiljemalt **31. detsembriks 2014 võimaluse kohta laiendada koolide kavade reguleerimisala, et lisada oliiviõli ja lauaoliivid;**
- d) hiljemalt **31. detsembriks 2017 konkurentsieeskirjade kohaldamise kohta põllumajandussektori suhtes kõigis liikmesriikides, eelkõige artiklite 209 ja 210 ning artiklite 169, 170 ja 171 toimimise kohta asjaomastes sektorites.**

⁺ Väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub **kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.**

III PEATÜKK

PÕLLUMAJANDUSSEKTORI KRIISIABIRESERV

Artikkel 226

Kriisiabireservi kasutamine

Määruse (EL) nr .../2013^{*} artiklis 25 ning eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe lõikes **22** osutatud tingimuste ja menetluse kohaselt põllumajandussektori kriiside puhul ettenähtud reservist ülekantud vahendid tehakse kättesaadavaks meetmete jaoks, mille suhtes kohaldatakse käesolevat määrust aastaks või aastateks, mille jaoks lisatoetust taotletakse, ning mida kohaldatakse olukordades, mis ulatuvad tavapärasest turuarengust väljapoole.

Eelkõige kantakse vahendid üle selliste kulude jaoks, mille aluseks on **käesoleva määruse**:

I

- a) **artiklid 8 kuni 21;**
- b) **artiklid 196 kuni 204 ja**
- c) **artiklid 219, 220 ja 221.**

I

^{*} Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 94/13 esitatud määruse number.

VI OSA
VOLITUSTE DELEGEERIMINE, RAKENDUS-, ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

I PEATÜKK
VOLITUSTE DELEGEERIMINE JA RAKENDUSSÄTTED

Artikkel 227

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse **õigus** võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Käesolevas määruses osutatud õigus **võtta vastu delegeeritud õigusakte** antakse komisjonile *seitsmeks aastaks* alates ...⁺. *Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne seitsmeaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.*

⁺ Väljaannete talitus: palun lisada käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad käesolevas määruses osutatud **volituste** delegeerimise igal ajal tagasi võtta. **Tagasivõtmise** otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole **kahe** kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle kohta vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega **kahe** kuu võrra.

Artikkel 228

Kiirmenetlus

1. Käesoleva artikli kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusakt jõustub viivitamata ja seda kohaldatakse seni, kuni selle suhtes ei esitata lõike 2 kohaselt vastuväidet. Käesoleva artikli alusel vastu võetud delegeeritud õigusakti teatavakstegemisel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.
2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad käesoleva artikli alusel vastu võetud delegeeritud õigusakti suhtes vastuväite esitada kooskõlas artikli 227 lõikes 5 osutatud menetlusega. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti viivitamata kehtetuks pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväide.

Artikkel 229

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab põllumajandusturgude ühise korralduse **komitee**. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee ei esita artikli 80 lõikes 5, artikli 91 punktides c ja d, artikli 97 lõikes 4, artiklites 99 ja 106 ning artikli 107 lõikes 3 osutatud õigusaktide puhul oma arvamust, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ning kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes kõnealuse määruse artikliga 5.

II PEATÜKK
ÜLEMINER- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 230

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EÜ) nr 1234/2007 tunnistatakse kehtetuks.

Määruse (EÜ) nr 1234/2007 järgmiste sätete kohaldamist jätkatakse siiski:

I

- a) piima tootmise piiramise süsteemi *osas*: II osa I jaotise III peatüki III jagu, artiklid 55 ja 85 ning IX ja X lisa kuni 31. märtsini 2015;
- b) veinisektori osas:
 - i) artiklid 85a–85e seoses artikli 85a lõikes 2 osutatud seni veel väljajuurimata aladega ja artikli 85b lõikes 1 osutatud aladega, mis on seadustamata, seni kuni sellised alad on väljajuuritud või seadustatud, ning artikli 188a lõiked 1 ja 2;

- ii) istutusõiguste üleminekurežiim, mis on sätestatud II osa I jaotise III peatüki IVa jao II alajaos *kuni 31. detsembrini 2015*;
- iii) artikli 118m lõige 5 *kuni „Mlado vino portugizac” müüginimetusega veini 1. juulil 2013 olemasolevate varude ammendamiseni*;
- iv) *artikli 118s lõige 5 kuni 30. juunini 2017*;
- c) *artikli 113a lõige 4, artiklid 114, 115 ja 116, artikli 117 lõiked 1–4 ja artikli 121 lõike e punkt iv, samuti XIV lisa B osa I punkti lõiked 2 ja 3 ja III punkti lõige 1 ning C osa, ja XV lisa II osa punktid 1, 3, 5 ja 6, ning IV osa punkt 2 – nimetatud artiklite kohaldamise eesmärgil kuni vastavate turustamiseskirjade kohaldamise kuupäevani, mis kehtestatakse käesoleva määruse artikli 75 lõikes 2, artikli 76 lõikes 4, artikli 78 lõigetes 3 ja 4, artikli 79 lõikes 1, artikli 80 lõikes 4, artikli 83 lõikes 4, artiklis 86, artikli 87 lõikes 2, artikli 88 lõikes 3 ja artiklis 89 sätestatud delegeeritud õigusaktide kohaselt*;
- d) *artikli 133a lõige 1 ja artikkel 140a kuni 30. septembrini 2014*;

I

- e) artikli 182 lõike 3 esimene ja teine lõik kuni suhkru turustusaasta 2013/2014 lõpuni **30. septembril 2014;**
- f) artikli 182 lõige 4 kuni 31. detsembrini **2017;**

I

- g) **artikli 182 lõige 7 kuni 31. märtsini 2014;**
 - h) **XV lisa III osa punkti 3 alapunkt b kuni 31. detsembrini 2015;**
 - i) **XX lisa kuni seadusandliku akti, millega asendatakse määrus (EÜ) nr 1216/2009 ja nõukogu määrus (EÜ) nr 614/2009¹, jõustumise kuupäevani.**
- 2. Viiteid määrusele (EÜ) nr 1234/2007 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja määrusele (EL) nr .../2013* ning neid loetakse vastavalt käesoleva määruse XIV lisas sätestatud vastavustabelile.
 - 3. Nõukogu määrused (EMÜ) nr **992/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1601/96** ja (EÜ) nr 1037/2001 tunnistatakse kehtetuks.

¹ **Nõukogu 7. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 614/2009 ovoalbumiini ja laktalbumiini ühise kaubandussüsteemi kohta (ELT L 181, 14.7.2009, lk 8).**

* Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 94/13 esitatud määruse number.

Artikkel 231

Üleminekueeskirjad

1. ***Selleks et*** tagada sujuv üleminek määrusega (EÜ) nr 1234/2007 kehtestatud korrald kätsoleva määrusega kehtestatavale korrale, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse meetmeid, mis on vajalikud ettevõtjate omandatud õiguste ja õiguspäraste ootuste kaitsmiseks.
2. ***Pärast käesoleva määruse jõustumist reguleerivad kõiki enne 1. jaanuari 2014 vastu võetud mitmeaastaseid programme jätkuvalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 asjakohased sätted, kuni kõnealused programmid lõppevad.***

Artikkel 232

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014.

Siiski kohaldatakse:

- a) artiklit 181 alates 1. oktoobrist 2014;
- b) VII lisa VII osa II punkti alapunkti 3 alates 1. jaanuarist 2016.

2. *Artikleid 148–151, artikli 152 lõiget 3, artikli 156 lõiget 2, artikli 157 lõiget 3, artikleid 161 ja 163, artikli 173 lõiget 2 ja artikli 174 lõiget 2 kohaldatakse kuni 30. juunini 2020.*
3. *Artikleid 127–144 ning artikleid 192 ja 193 kohaldatakse kuni suhkru turustusaasta 2016/2017 lõpuni 30. septembril 2017.*

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

....,

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja

I LISA
ARTIKLI 1 LÕIKES 2 OSUTATUD TOODETE LOETELU

I osa
Teravili

Teraviljasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood		Kirjeldus
a)	0709 99 60	Suhkrumais, värske või jahutatud
	0712 90 19	Kuivatatud suhkrumais (tervelt, tükeldatult, viilutatult, purustatult või pulbrina), muul viisil töötlemata (v.a hübriidid seemneks)
	1001 91 20	Pehme nisu ja meslin seemneks
	ex 1001 99 00	Speltanisu, pehme nisu ja meslin (v.a seemneks)
	1002 ■	Rukis
	1003 ■	Oder
	1004 ■	Kaer
	1005 10 90	Maisiterad, seemneks (v.a hübriidid seemneks)
	1005 90 00	Mais (v.a seemneks)
	1007 10 90 , 1007 90 00	Terasorgo, v.a hübriidid seemneks
	1008	Tatar, hirss ja kanaari paelrohi; muu teravili
b)	1001 11 00 , 1001 19 00	Kõva nisu
c)	1101 00	Püülijahu nisust või meslinist
	1102 90 70	Rukkijahu

CN-kood	Kirjeldus
1103 11	Nisutangud ja -lihtjahu
1107	Linnased, röstitud või röstimata
d) 0714	Maniokk, maranta, saalep, maapirn, bataat jms kõrge tärklise- või inuliinisisaldusega juured ja mugulad (värsked, jahutatud, külmutatud või kuivatatud, tükeldamata või tükeldatud või graanulitena); saagopalmi säsi
ex 1102	Püülijahu muust teraviljast, v.a nisust ja meslinist:
1102 20	– maisijahu
1102 90	– muud:
1102 90 10	— odrajahu
1102 90 30	— kaerajahu
1102 90 90	— muud
ex 1103	Teraviljatangud, -lihtjahu ja -graanulid, v.a nisutangud ja -lihtjahu (alamrubriik 1103 11), riisitangud ja -lihtjahu (alamrubriik 1103 19 50) ja riisigraanulid (alamrubriik 1103 20 50)
ex 1104	Muul viisil töödeldud teravili (näiteks kroovitud, valtsitud, helvestatud, kruupideks jahvatatud, lõigatud või jämejahvatusega), v.a rubriigi 1006 riis ja alamrubriiki 1104 19 91 kuuluv helvestatud riis; terved, valtsitud, helvestatud või jahvatatud teraviljaidud
1106 20	Peen- ja jämejahu ning pulber rubriigi 0714 saagost, juurtest või mugulatest
ex 1108	Tärklis; inuliin:
	– tärklis:
1108 11 00	— nisutärklis
1108 12 00	— maisitärklis

CN-kood	Kirjeldus
1108 13 00	--kartulitärklis

CN-kood	Kirjeldus
1108 14 00	-- maniokitärklis
ex 1108 19	-- muu tärklis:
1108 19 90	--- muud
1109 00 00	Nisugluteen, kuivatatud või kuivatamata
1702	Muud suhkrud, sh keemiliselt puhas laktoos, maltoos, glükoos ja fruktoos, tahkel kujul; maitse- ja värvainelisanditeta suhkrusiirupid; tehismesi, naturaalse meega segatud või segamata; karamell:
ex 1702 30	– glükoos ja glükoosisiirup, mis ei sisalda fruktoosi või mille kuivaine fruktoosisisaldus on alla 20 % massist:
	– – muud:
ex 1702 30 50	– – – valge kristalliline aglomeeritud või aglomeerimata pulber, mille kuivaine glükoosisisaldus on alla 99 % massist
ex 1702 30 90	– – – muud, mille kuivaine glükoosisisaldus on alla 99 % massist
ex 1702 40	– glükoos ja glükoosisiirup kuivaine fruktoosisisaldusega vähemalt 20 % massist, kuid alla 50 % massist, v.a invertsuhkur:
1702 40 90	-- muud
ex 1702 90	– muud, sealhulgas invertsuhkur ja muu suhkru ning suhkrusiirupi segud kuivaine fruktoosisisaldusega 50 % massist:
1702 90 50	-- maltodekstriin ja maltodekstriinisiirup
	-- karamell:
	--- muud:

CN-kood	Kirjeldus
1702 90 75	----pulbrina, aglomeeritud või aglomeerimata
1702 90 79	----muud
2106	Mujal nimetamata toiduvalmistised:
ex 2106 90	–muud
	-- lõhna- ja maitseainetega või värvilisandiga suhkrusiirupid:
	----muud
2106 90 55	----glükoosisiirupid ja siirupid maltodekstriinist
ex 2302	Kliid, pebred jm teraviljade tuulamis-, jahvatus- vm töötlusjääd, granuleerimata või granuleeritud
ex 2303	Tärglise tootmisjääd jms jäätmed, suhkrupeedist, suhkruroost või muust toorainest suhkru tootmise, õllepruulimise ja kääritamise ning destilleerimise jäätmed, granuleeritud või granuleerimata:
2303 10	–tärglise tootmisjääd jms jäätmed
2303 30 00	–õllepruulimise või piirituse destilleerimise jäätmed
ex 2306	Õlikoogid jm taimsete rasvade või õlide (v.a rubriikides 2304 ja 2305 esitatute) ekstraheerimise tahked jäätmed, peenestatud või peenestamata, granuleeritud või granuleerimata:
	–muud
2306 90 05	--maisi-idudest
ex 2308 00	Mujal nimetamata taimse päritoluga loomasöödaks kasutatavad tooted, jäätmed ja kõrvalproduktid, granuleeritud või granuleerimata:
2308 00 40	–tammetõrud ja hobukastanid; puuviljade ja marjade, v.a viinamarjade

CN-kood	Kirjeldus
	pressimisjääd
2309	Loomasöödana kasutatavad tooted:
ex 2309 10	– kassi- ja koeratoit, jaemüügiks pakendatud:
2309 10 11	– – mis sisaldavad tärklist või alamrubriikidesse 1702 30 50, 1702 30 90,
2309 10 13	1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 kuuluvat glükoosi,
230910 31	glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit või
	piimatooteid
2309 10 33	
2309 10 51	
2309 10 53	

CN-kood	Kirjeldus
ex 2309 90	– muud:
2309 90 20	– – kombineeritud nomenklatuuri grupi 23 lisamärkuses 5 kirjeldatud tooted
	– – muud, sh eelsegud:
2309 90 31	– – mis sisaldavad tärklisi või alamrubriikidesse 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 kuuluvat glükoosi,
2309 90 33	glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit või
2309 90 41	piimatooteid
2309 90 43	
2309 90 51	
2309 90 53	

(¹) Käesolevas alamrubriigis tähendab mõiste „piimatooted” tooteid, mis kuuluvad rubriikidesse 0401–0406, samuti alamrubriikidesse 1702 11 00, 1702 19 00 ja 2106 90 51 kuuluvaid tooteid.

II osa

Riis

Riisisektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 1006 10 21	Koorimata riis, v.a seemneks
kuni 1006 10 98	
1006 20	Kooritud (pruun) riis
1006 30	Poolkroovitud või kroovitud riis, poleeritud või poleerimata, glaseeritud või glaseerimata

b)	1006 40 00	Purustatud riis
c)	1102 90 50	Riisijahu
	1103 19 50	Riisitangud ja -lihtjahu
	1103 20 50	Riisigraanulid
	1104 19 91	Helvestatud riis
ex	1104 19 99	Valtsitud riisiterad
	1108 19 10	Riisitärklis

III osa

Suhkur

Suhkrusektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood		Kirjeldus
a)	1212 91	Suhkrupeet
	1212 93 00	Suhkruroog
b)	1701	Roosuhkur ja peedisuhkur ning keemiliselt puhas sahharoos tahkel kujul
c)	1702 20	Vahtrasuhkur ja vahtrasiirup
	1702 60 95 ja 1702 90 95	Muud suhkrud kui laktoos, glükoos, maltodekstriin ja isoglükoos, tahkel kujul ja suhkrusiirupid, maitse- ja värvainelisanditeta
	1702 90 71	Karamell kuivaine sahharoosisisaldusega vähemalt 50 % massist
	2106 90 59	Lõhna- ja maitseainetega või värvilisandiga suhkrusiirupid, v.a isoglükoosi-, laktoosi- ja glükoosisiirupid ning siirupid maltodekstriinist
d)	1702 30 10	Isoglükoos
	1702 40 10	
	1702 60 10	
	1702 90 30	
e)	1702 60 80	Inuliinisiirup
	1702 90 80	
f)	1703	Melass, mis on saadud suhkru ekstraheerimisel või rafineerimisel

g)	2106 90 30	Lõhna- ja maitseainetega või värvilisandiga isoglükosiisirup
h)	2303 20	Suhkrupedi või suhkruroo pressimisjäägid jm suhkrutootmisjäätmed

IV osa
Kuivsööt

Kuivsöödashaldus hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood		Kirjeldus
a)	ex 1214 10 00	–Lutsernijahu ja -graanulid, kunstlikult kuuma õhu käes kuivatatud
		–Muul viisil kuivatatud ja jahvatatud lutsernijahu ja -graanulid
	ex 1214 90 90	–Lutsern, esparsett, ristik, lupiin, vikk jm kunstlikult kuuma õhu käes kuivatatud söödad, v.a hein, söödakapsas ja heina sisaldavad tooted
		–Muul viisil kuivatatud ja jahvatatud lutsern, esparsett, ristik, lupiin, vikk, mesikas, põld-seahernes ja harilik nõiahammas
b)	ex 2309 90 96	–Lutsernimahlast ja rohumahlast saadud valgukontsentraadid
		–Veetustatud tooted, mis on eranditult saadud eespool nimetatud kontsentraatide valmistamisel tekkinud tahketest jääkidest ja mahlast

V osa
Seemned

Seemnesektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
0712 90 11	Suhkrumaisi hübriidid: –külviks
0713 10 10	Herned (<i>Pisum sativum</i>): –külviks
ex 0713 20 00	Kikerherned (nuudid): –külviks
ex 0713 31 00	Aedoad sordist <i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper või <i>Vigna radiata</i> (L.) Wilczek: –külviks
ex 0713 32 00	Kandilised aedoad e asukioad (<i>Phaseolus</i> või <i>Vigna angularis</i>): –külviks
0713 33 10	Harilikud aedoad (<i>Phaseolus vulgaris</i>): –külviks
ex 0713 34 00	<i>Maaoad (Vigna subterranea või Voandzeia subterranea):</i>
ex 0713 35 00	–külviks
ex 0713 39 00	<i>Silmoad (Vigna unguicula):</i> –külviks <i>Muud:</i> –külviks

ex 0713 40 00	Läätsed: –külviks
ex 0713 50 00	Põldoad (<i>Vicia faba</i> var. <i>major</i>) ja söödaoad (<i>Vicia faba</i> var. <i>equina</i> , <i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i>):
ex 0713 60 00	–külviks <i>Harilikud tuviherned (Cajanus cajan):</i> –külviks
ex 0713 90 00	Muud kuivatatud kaunviljad: –külviks
1001 91 10	Speltanisu: – <i>seemned</i>
1001 91 90	Muud – seemned
ex 1005 10	Maisi hübriidsordid seemneks
1006 10 10	Koorimata riis: –külviks
1007 10 10	Terasorgo hübriidid: – <i>seemned</i>
1201 10 00 ■	Sojauba, purustatud või purustamata: – <i>seemned</i>
1202 30 00	Maapähkel, röstimata või muul viisil kuumtöötlemata, <i>lüditud või lüdimata, purustatud või purustamata:</i>

1204 00 10

–*seemned*

Linaseemned, purustatud või purustamata:

–külviks

1205 10 10 ja ex 1205 90 00	Rapsi- või rüpsiseemned, purustatud või purustamata: –külviks
1206 00 10	Päevalilleseemned, purustatud või purustamata: –külviks
ex 1207	Muud õliseemned ja õliviljad, purustatud või purustamata: –külviks
1209	Seemned, viljad ja eosed, külviks

VI osa

Humal

Humalasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
1210	Humalakäbid, värsked või kuivatatud, ka jahvatatud, pulbristatud või graanulitena; lupuliin
1302 13 00	Taimemahlad ja -ekstraktid humalast

VII osa

Oliiviõli ja lauaoliivid

Oliivõli ja lauaoliivide sektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 1509	Oliiviõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata
1510 00	Muud oliividest saadud õlid ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata, k.a nende õlide või fraktsioonide segud rubriigi 1509 õlide või nende fraktsioonidega
b) 0709 92 10	Oliivid, värsked või jahutatud, muuks kasutuseks peale õli tootmise
0709 92 90	Muud oliivid, värsked või jahutatud
0710 80 10	Oliivid (toored või eelnevalt aurutatud või keedetud), külmutatud
0711 20	Ajutiseks säilitamiseks konserveeritud oliivid (näiteks gaasilise vääveldioksiidiga, soolvees, väävlis hapus vees või muus konserveerivas lahuses), kuid kohe tarbimiseks kõlbmatud

ex 0712 90 90	Kuivatatud oliivid (tervelt, tükeldatult, viilutatult, purustatult või pulbrina), muul viisil töötlemata
2001 90 65	Oliivid, äädika või äädikhappega toiduks valmistatud või konserveeritud
ex 2004 90 30	Oliivid, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta, külmutatud
2005 70 00	Oliivid, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta, külmutamata
c)	
1522 00 31	Loomsete või taimsete rasvainete või vahade töötlemise jäägid, mis sisaldavad oliiviõli omadustega õlised
1522 00 39	
2306 90 11	Õlikoogid jm oliiviõli ekstraheerimise <i>tahked</i> jäätmed
2306 90 19	

VIII osa

Lina ja kanep

Lina- ja kanepisektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
5301	Lina, toores või töödeldud (kuid ketramata); linatakud ja -jäätmel (sh lõngajäätmel ja kohestatud jäätmel)
5302	Harilik kanep (<i>Cannabis sativa L.</i>) toores või töödeldud (kuid ketramata); kanepitakud ja -jäätmel (sh lõngajäätmel ja kohestatud jäätmel)

IX osa
Puu- ja köögivili

Puu- ja köögiviljasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
0702 00 00	Tomatid, värsked või jahutatud
0703	Sibul, šalott, küüslauk, porrulauk jm sibulköögiviljad, värsked või jahutatud
0704	Kapsas, lillkapsas, nuikapsas, lehtkapsas ja muu söödav kapsas perekonnast Brassica, värske või jahutatud
0705	Aedsalat (<i>Lactuca sativa</i>) ja sigur (<i>Cichorium</i> spp.), värske või jahutatud
0706	Porgand, naeris, söögipeet, aed-piimjuur, juurseller, redis jms söödav juurvili, värske või jahutatud
0707 00	Kurgid ja kornišonid, värsked või jahutatud
0708	Kaunviljad, poetatud või poetamata, värsked või jahutatud
ex 0709	Muu köögivili, värske või jahutatud, v.a alamrubriikidesse 0709 60 91, 0709 60 95, 0709 60 99, 0709 92 10 , 0709 92 90 ja 0709 99 60 kuuluv köögivili
ex 0802	Muud pähklid, värsked või kuivatatud, lüditud või lüdimata, kooritud või koorimata, v.a alamrubriiki 0802 70 00 , 0802 80 00 kuuluvad beetli- ja koolapähklid
0803 10 10	Värsked jahubanaanid
1 0803 10 90	Kuivatatud jahubanaanid
0804 20 10	Värsked viigimarjad
0804 30 00	Ananassid
0804 40 00	Avokaadod
0804 50 00	Guajaavid, mangod ja mangostanid

0805	Värsked või kuivatatud tsitrusviljad
0806 10 10	Värsked lauaviinamarjad
0807	Värsked melonid (k.a arbuusid) ja papaiad
0808	Värsked õunad, pirnid ja küdooniad
0809	Värsked aprikoosid, kirsid, virsikud (k.a nektariinid), ploomid ja laukaploomid
0810	Muud värsked marjad ja puuviljad
0813 50 31	Segud, mis koosnevad eranditult rubriikidesse 0801 ja 0802 kuuluvatest pähklitest
0813 50 39	
0910 20	Safran
ex 0910 99	Aed-liivatee, värske või jahutatud
ex 1211 90 86	Värske või jahutatud basiilik, meliss, münt, harilik pune (oregano), rosmariin, salvei
1212 92 00	Jaanileivapuu kaunad

X osa

Töödeldud puu- ja köögiviljasaadused

Töödeldud puu- ja köögiviljasaaduste sektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
---------	-----------

CN-kood	Kirjeldus
a) ex 0710	Külmutatud köögivili, toores või eelnevalt aurutatud või keedetud, v.a alamrubriigi 0710 40 00 suhkrumais, alamrubriigi 0710 80 10 oliivid ja alamrubriigi 0710 80 59 perekonda <i>Capsicum</i> või <i>Pimenta</i> kuuluvad viljad
ex 0711	Ajutiseks säilitamiseks konserveeritud köögivili (näiteks gaasilise vääveldioksiidiga, soolvees, väävlis hapus vees või muus konserveerivas lahuses), kuid kohe tarbimiseks kõlbmatud, v.a alamrubriigi 0711 20 oliivid, alamrubriigi 0711 90 10 perekonda <i>Capsicum</i> või <i>Pimenta</i> kuuluvad viljad ning alamrubriigi 0711 90 30 suhkrumais
ex 0712	Kuivatatud köögivili (tervelt, tükeldatult, viilutatult, purustatult või pulbrina), muul viisil töötlemata, v.a alamrubriiki ex 0712 90 05 kuuluvad inimtoiduks kõlbmatud kunstlikult kuuma õhu käes kuivatatud kartulid, alamrubriikidesse 0712 90 11 ja 0712 90 19 kuuluv suhkrumais ning alamrubriiki ex 0712 90 90 kuuluvad oliivid
0804 20 90	Kuivatatud viigimarjad

CN-kood	Kirjeldus
0806 20	Kuivatatud viinamarjad
ex 0811	Külmutatud puuviljad, marjad ja pähklid, kuumtöötlemata, aurutatud või vees keedetud, ilma suhkru- või muu magusainelisandita, v.a alamrubriiki ex 0811 90 95 kuuluvad külmutatud banaanid
ex 0812	Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud puuviljad, marjad ja pähklid (näiteks gaasilise vääveldioksiidiga, soolvees, väävlishapus vees või muus konserveerivas lahuses), kuid kohe tarbimiseks kõlbmatud, v.a lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud banaanid, mis kuuluvad alamrubriiki ex 0812 90 98
ex 0813	Kuivatatud puuviljad ja marjad, v.a rubriikide 0801–0806 puuviljad; selle grupi pähklite või kuivatatud puuviljade ja marjade segud, v.a üksnes rubriikidesse 0801 ja 0802 kuuluvatest pähklitest koosnevad pähkli- ja kuivatatud pähklite segud, mis kuuluvad alamrubriikidesse 0813 50 31 ja 0813 50 39
0814 00 00	Tsitrusviljade või meloni (k.a arbuusi) koor, värske, külmutatud, kuivatatud või lühiajaliselt säilitatud soolvees, väävlishapus vees või muus konserveerivas lahuses
0904 21 10	Kuivatatud paprika (<i>Capsicum annuum</i>), purustamata ja jahvatamata
b) ex 0811	Külmutatud puuviljad, marjad ja pähklid, kuumtöötlemata, aurutatud või vees keedetud, suhkru- või muu magusainelisandiga
ex 1302 20	Pektiinid, pektinaadid ja peктаadid
ex 2001	Köögilviljad, puuviljad, marjad, pähklid jm taimede söödavad osad, äädika või äädikhappega toiduks valmistatud või konserveeritud, v.a: <ul style="list-style-type: none"> - perekonda <i>Capsicum</i> kuuluvate taimede viljad, v.a alamrubriiki 2001 90 20 kuuluvad magus ja mahe paprika ning piment - alamrubriiki 2001 90 30 kuuluv suhkrumais (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)

CN-kood	Kirjeldus
	<ul style="list-style-type: none"> - alamrubriiki 2001 90 40 kuuluvad jamss, bataat jms toiduks kasutatavad taimeosad, mis sisaldavad vähemalt 5 % massist tärklist - alamrubriiki <i>ex</i> 2001 90 92 kuuluvad palmipungad - alamrubriiki 2001 90 65 kuuluvad oliivid - viinamarjalehed, humalavõrsed jm söödavad taimeosad, mis kuuluvad alamrubriiki <i>ex</i> 2001 90 97
2002	Tomatid, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta
2003	Seened ja trühvlid, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta
<i>ex</i> 2004	Muud köögiviljad, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta, külmutatud, v.a rubriigis 2006 nimetatud tooted, v.a alamrubriiki 2004 90 10 kuuluv suhkrumais (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>), alamrubriiki <i>ex</i> 2004 90 30 kuuluvad oliivid ja alamrubriiki 2004 10 91 kuuluvad kartulid, mis on valmistatud või konserveeritud jahu või helvestena
<i>ex</i> 2005	Muud köögiviljad, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädikata või äädikhappeta, külmutamata, v.a rubriigis 2006 nimetatud tooted, v.a alamrubriiki 2005 70 00 kuuluvad oliivid, alamrubriiki <i>ex</i> 2005 80 00 kuuluv suhkrumais (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>), ja perekonda <i>Capsicum</i> kuuluvate taimede viljad, v.a alamrubriiki 2005 99 10 kuuluvad magus ja mahe paprika ning piment ja alamrubriiki 2005 20 10 kuuluvad kartulid, mis on valmistatud või konserveeritud jahu või helvestena
<i>ex</i> 2006 00	Köögiviljad, puuviljad , pähklid, puuviljakoores jm taimeosad, suhkrus säilitatud (nõrutatud ja kuivanud, glasuuritud või suhkrustatud), v.a rubriiki <i>ex</i> 2006 00 38 ja <i>ex</i> 2006 00 99 kuuluvad suhkrus säilitatud banaanid

CN-kood	Kirjeldus
ex 2007	<p>Džemmid, keedised, puuvilja- või marjaželeed, marmelaadid, puuvilja-, marja- või pähklipüreed ja pastad, saadud kuumtöötlemisel, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma, v.a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alamrubriiki ex 2007 10 kuuluvad homogeenitud tooted banaanidest - alamrubriikidesse ex 2007 99 39, ex 2007 99 50 ja ex 2007 99 97 kuuluvad banaanikeedised, -želeed, -marmelaadid, -püreed või -pastad
ex 2008	<p>Puuviljad ja marjad, pähklid jm söödavad taimeosad, muul viisil toiduks valmistatud või konserveeritud, mujal nimetamata, suhkru-, muu magusaine- või alkoholilisandiga või ilma, v.a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alamrubriiki 2008 11 10 kuuluv maapähklivõi - alamrubriiki 2008 91 00 kuuluvad palmipungad - alamrubriiki 2008 99 85 kuuluv mais - alamrubriiki 2001 90 40 kuuluvad jamss, bataat jms toiduks kasutatavad taimeosad, mis sisaldavad vähemalt 5 % massist tärklist - viinamarjalehed, humalavõrsed jm söödavad taimeosad, mis kuuluvad alamrubriiki ex 2008 99 99 - alamrubriikidesse ex 2008 97 59, ex 2008 97 78, ex 2008 97 93 ja ex 2008 97 98 kuuluvad segud banaanidest, muul moel valmistatud või konserveeritud - alamrubriikidesse ex 2008 99 49, ex 2008 99 67 ja ex 2008 99 99 kuuluvad muul viisil valmistatud ja konserveeritud banaanid
ex 2009	<p>Kääritamata, alkoholilisandita marjamahlad, puu- ja köögiviljamahlad (v.a alamrubriikidesse alamrubriikidesse 2009 61 ja 2009 69 kuuluvad viinamarjamahl ja viinamarjavirre ning alamrubriikidesse ex 2009 89 35, 2009 89 38, 2009 89 79, 2009 89 86, 2009 89 89 ja 2009 89 99 kuuluv banaanimahla), suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma</p>

XI osa
Banaanid

Banaanisektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
0803 90 10	Värsked banaanid, v.a jahubanaanid
I 0803 90 90	Kuivatatud banaanid, v.a jahubanaanid
ex 0812 90 98	Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud banaanid
ex 0813 50 99	Kuivatatud banaane sisaldavad segud
1106 30 10	Banaanidest valmistatud peen- ja jämejahu ning pulber
ex 2006 00 99	Suhkrus säilitatud banaanid
ex 2007 10 99	Homogeenitud tooted banaanidest
ex 2007 99 39	Džemmide, keedised, želeed, marmelaadid, püreed ja pastad banaanidest
ex 2007 99 50	
ex 2007 99 97	
ex 2008 97 59	Muul viisil toiduks valmistatud või konserveeritud banaane sisaldavad segud, piirituselisandita
ex 2008 97 78	
ex 2008 97 93	
ex 2008 97 96	
ex 2008 97 98	
ex 2008 99 49	Muul viisil toiduks valmistatud või konserveeritud banaanid
ex 2008 99 67	

ex 2008 99 99	
ex 2009 89 35	Banaanimahl
ex 2009 89 38	
ex 2009 89 79	
ex 2009 89 86	
ex 2009 89 89	
ex 2009 89 99	

XII osa

Vein

Veinisektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood		Kirjeldus
a)	2009 61	Viinamarjamahl (k.a viinamarjavirre)
	2009 69	
	2204 30 92	Muu viinamarjavirre, v.a osaliselt käärinud või kus käärimine on peatatud alkoholi lisamata
	2204 30 94	
	2204 30 96	
	2204 30 98	
b)	ex 2204	Viinamarjaveinid värsketest viinamarjadest, k.a kangendatud veinid; viinamarjavirre, v.a rubriiki 2009 kuuluv, välja arvatud alamrubriikidesse 2204 30 92, 2204 30 94, 2204 30 96 ja 2204 30 98 kuuluv muu viinamarjavirre
c)	0806 10 90	Värsked viinamarjad, v.a lauaviinamarjad

	2209 00 11	Veiniäädikas
	2209 00 19	
d)	2206 00 10	Piquette
	2307 00 11	Veinise
	2307 00 19	
	2308 00 11	Viinamarjade pressimisjääd
	2308 00 19	

XIII osa

Eluspuud ja muud taimed, taimesibulad, -juured jms,
lõikelilled ja dekoratiivne taimmaterjal

Elustaimesektor hõlmab kombineeritud nomenklatuuri gruppi 6 kuuluvaid tooteid.

XIV osa

Tubakatooted

Tubakasektor hõlmab CN-koodi 2401 alla kuuluvat toor- või töötlemata tubakat ja tubakajäätmeid.

XV osa

Veise- ja vasikaliha

Veise- ja vasikalihasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 0102 29 05 kuni 0102 29 99, 0102 39 10 ja 0102 90 91	Elusad koduveised, v.a tõupuhtad aretusloomad
0201	Värske või jahutatud veiseliha
0202	Külmutatud veiseliha
0206 10 95	Paks vaheliha ja õhuke vaheliha, värske või jahutatud
0206 29 91	Paks vaheliha ja õhuke vaheliha, külmutatud
0210 20	Veiseliha, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
0210 99 51	Paks vaheliha ja õhuke vaheliha, soolatud, soolvees, kuivatatud või

		suitsutatud
	0210 99 90	Toiduks kasutatav jahu ja pulber lihast või rupsist
	1602 50 10	Muud veiseliha või -rupsist valmistatud tooted või konservid, kuumtöötlemata; segud kuumtöödeldud ja kuumtöötlemata lihast või rupsist
	1602 90 61	Muud lihast või rupsist valmistatud tooted või konservid, mis sisaldavad veiseliha või rupsi, kuumtöötlemata; segud kuumtöödeldud ja kuumtöötlemata lihast või rupsist
b)	0102 21, 0102 31 00 ja 0102 90 20	Elusveised, tõupuhtad aretusloomad
	0206 10 98	Söödav veise rups, v.a paks vaheliha ja õhuke vaheliha, värske või jahutatud, välja arvatud ravimite tooraineks
	0206 21 00	Söödav veise rups, v.a paks vaheliha ja õhuke vaheliha, külmutatud, välja arvatud ravimite tooraineks
	0206 22 00	
	0206 29 99	
	0210 99 59	Söödav veise rups, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud, v.a paks vaheliha ja õhuke vaheliha
	ex 1502 10 90	Veiserasv ja -rasvkude, v.a rubriiki 1503 kuuluv
	1602 50 31 ja 1602 50 95	Muud veiseliha või rupsist valmistatud tooted või konservid, v.a kuumtöötlemata liha või rups ning segud kuumtöödeldud ja kuumtöötlemata lihast või rupsist
	1602 90 69	Muud lihast või rupsist valmistatud tooted ja konservid, mis sisaldavad veiseliha või rupsi, v.a kuumtöötlemata; segud kuumtöödeldud ja kuumtöötlemata lihast või rupsist

XVI osa
Piim ja piimatooted

Piima- ja piimatootesektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

	CN-kood	Kirjeldus
a)	0401	Piim ja rõõsk koor, kontsentreerimata, suhkru- või muu magusainelisandita
b)	0402	Piim ja rõõsk koor, kontsentreeritud või suhkru- või muu magusainelisandiga
c)	0403 10 11 kuni 0403 10 39 0403 9011 kuni 0403 90 69	Petipiim, kalgendatud piim ja koor, jogurt, keefir ja muu fermenteeritud või hapendatud piim ja koor, (kontsentreeritud või kontsentreerimata, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma, lõhna- ja maitseaineteta, puuvilja-, pähkli- või kakaolisandita)
d)	0404	Vadak, kontsentreeritud või kontsentreerimata, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma; mujal nimetamata tooted naturaalsest piimakomponentidest, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma
e)	ex 0405	Või ja muud piimarasvad; piimarasvavõided rasvasisaldusega üle 75 %, kuid alla 80 % massist
f)	0406	Juust ja kohupiim
g)	1702 19 00	Lõhna- ja maitseaine või värvainelisanditeta laktoos ja laktoosisiirup, kuivaine laktoosisisaldusega vähem kui 99 % massist, väljendatud veevaba laktoosina kuivaines
h)	2106 90 51	Lõhna- ja maitseainetega või värvilisandiga laktoosisiirupid
i)	ex 2309	Loomasöödana kasutatavad tooted:
	ex 2309 10	– kassi- ja koeratoit, jaemüügiks pakendatud:

2309 10 15	– – mis sisaldavad tärklist või alamrubriikidesse 1702 30 50, 1702 30
2309 10 19	90, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 kuuluvat glükoosi,
2309 10 39	glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit või
2309 10 59	püματοoteid
2309 10 70	– muud:
ex 2309 90	– – muud, sh eelsegud:
2309 90 35	– – mis sisaldavad tärklist või alamrubriikidesse 1702 30 50, 1702 30
2309 90 39	90, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 kuuluvat glükoosi,
2309 90 49	glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit või
2309 90 59	püματοoteid
2309 90 70	

XVII osa

Sealiha

Sealihasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) ex 0103	Elusad kodusead, v.a tõupuhtad aretusloomad
b) ex 0203	Värske, jahutatud või külmutatud kodusealiha
ex 0206	Kodusea söödav rups, värske, jahutatud või külmutatud, v.a ravimite tooraineks
0209 10	Seapekk ilma tailihata või muu searasv, sulatamata või muul viisil ekstraheerimata, värske, jahutatud, külmutatud, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
ex 0210	Kodusea liha ja söödav rups, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
1501 10	Searasv ja -rasvkude (k.a seapekk)
1501 20	
c) 2271 00	Vorstid jms tooted lihast, rupsist või verest; nende baasil valmistatud toiduained
2272 10 00	Homogeenitud tooted lihast, rupsist või verest
2272 20 90	Mis tahes looma maksast, v.a hane- või pardimaksast, tooted või konservid
2272 41 10	Muud kodusealiha või -rupsi sisaldavad tooted või konservid
2272 42 10	
2272 49 11	
kuni 2272 49	
50	

2272 90 10	Tooted mis tahes loomade verest
2272 90 51	Muud kodusea liha või rupsi sisaldavad tooted või konservid
1902 20 30	Täidisega pastatooted, kuumtöödeldud või muul viisil toiduks valmistatud või mitte, mis sisaldavad üle 20 % massist vorsti või vorsttooteid, mis tahes liha või rupsi, k.a mis tahes liiki või päritoluga rasvu

XVIII osa
Lamba- ja kitseliha

Lamba- ja kitselihasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

	CN-kood	Kirjeldus
a)	0104 10 30	Lambatalled (kuni aasta vanused)
	0104 10 80	Eluslambad, v.a. tõupuhtad aretusloomad ja lambatalled
	0104 20 90	Eluskitsed, v.a. tõupuhtad aretusloomad
	0204	Värske, jahutatud või külmutatud lamba- või kitseliha
	0210 99 21	Lamba- ja kitseliha, kondiga, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
	0210 99 29	Lamba- ja kitseliha, kondita, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
b)	0104 10 10	Eluslambad – tõupuhtad aretusloomad
	0104 20 10	Eluskitsed – tõupuhtad aretusloomad
	0206 80 99	Lamba ja kitse söödav rups, värske või jahutatud, v.a. ravimite tooraineks
	0206 90 99	Lamba ja kitse söödav rups, külmutatud, v.a. ravimite tooraineks
	0210 99 85	Lamba ja kitse söödav rups, soolatud, soolvees, kuivatatud või

			suitsutatud
	ex 1502	90 90	Lamba- või kitserasv ja -rasvkude, v.a rubriiki 1503 kuuluv
c)		1602 90 91	Muud lamba- ja kitselihast või lamba ja kitse rupsist valmistatud tooted või konservid ■ ;
		1602 90 95	■
■	■		■

XIX osa

Munad

Munasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 0407 11 00	Kodulinnumunad (koorega), värsked, konserveeritud või kuumtöödeldud
0407 19 11	
0407 19 19	
0407 21 00	
0407 29 10	
0407 90 10	
b) 0408 11 80	Kooreta linnumunad ja munakollased, värsked, kuivatatud, vees või aurus keedetud, vormitud, külmutatud või muul viisil töödeldud (suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma), v.a inimtoiduks kõlbmatud
0408 19 81	
0408 19 89	
0408 91 80	
0408 99 80	

XX osa

Kodulinnuliha

Kodulinnulihasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 0105	Eluskodulinnud, s.o kanad liigist <i>Gallus domesticus</i> , pardid, haned, kalkunid ja pärlikanad

b)	ex 0207	Rubriigi 0105 kodulindude värske, jahutatud või külmutatud liha ja söödav rups, v.a punkti c alla kuuluv maks
c)	0207 13 91	Kodulinnumaks, värske, jahutatud või külmutatud
	0207 14 91	
	0207 26 91	
	0207 27 91	
	0207 43 00	
	0207 44 91	
	0207 45 93	
	I	
	0207 45 95	
	0210 99 71	Kodulinnumaks, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
	0210 99 79	
d)	0209 90 00 ■	Kodulindude rasv, sulatamata või muul viisil ekstraheerimata, värske, jahutatud, külmutatud, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
e)	1501 90 00 ■	Kodulindude rasv ja -rasvkude
f)	1602 20 10	Muul viisil valmistatud või konserveeritud hane- või pardimaks
	1602 31	Rubriigi 0105 kodulindude liha või söödav rups, muul viisil valmistatud või konserveeritud
	1602 32	
	1602 39	

XXI osa
Põllumajanduslikku päritolu etüülalkohol

1. Etüülalkoholisektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
ex 2207 10 00	Aluslepingute I lisas loetletud põllumajandustoodetest saadud denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega vähemalt 80 % mahust
ex 2207 20 00	Aluslepingute I lisas loetletud põllumajandustoodetest saadud denatureeritud etüül- jm alkohol, mis tahes alkoholisisaldusega
ex 2208 90 91	Aluslepingute I lisas loetletud põllumajandustoodetest saadud denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega alla 80 % mahust
ja ex 2208 90 99	

2. Etüülalkoholisektor hõlmab ka põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholist valmistatud tooteid, millel on kõik punktis 1 kirjeldatud etüülalkoholi omadused ning mis kuuluvad CN-koodi 2208 alla ja on pakendatud nõudesse mahuga üle kahe liitri.

XXII osa
Mesindustooted

Mesindussektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
0409 00 00	Naturaalne mesi
ex 0410 00 00	Mesilaspiim ja söödav taruvaik
ex 0511 99 85	Mesilaspiim ja inimtoiduks kõlbmatu taruvaik
ex 1212 99 95	Õietolm
ex 1521 90	Mesilasvaha

XXIII osa

Siidiussid

Siidiussisektor hõlmab CN-koodi ex 0106 90 00 alla kuuluvaid siidiusse ja CN-koodi ex 0511 99 85 alla kuuluvaid siidiussimune.

XXIV osa
Muud tooted

„Muud tooted” on kõik *põllumajandustooted*, mis ei ole loetletud osades I–XXIII, sealhulgas need, mis on loetletud käesoleva osa 1. ja 2. jaos.

1. jagu

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 0101</i>	<i>Elushobused, -eeslid, -muulad ja -hobueeslid:</i>
	<i>– Hobused</i>
<i>0101 21 00</i>	<i>— tõupuhtad aretusloomad ^(a):</i>
<i>0101 29</i>	<i>— muud:</i>
<i>0101 29 90</i>	<i>— muud kui tapaloomad</i>
<i>0101 30 00</i>	<i>— eeslid</i>
<i>0101 90 00</i>	<i>muud</i>
<i>ex 0102</i>	<i>Elusveised:</i>
	<i>— muud kui tõupuhtad aretusloomad:</i>
	<i>— muud kui koduveised</i>
<i>0102 39 90,</i>	<i>Elussead:</i>
<i>0102 90 99 ja</i>	
<i>ex 0103</i>	
<i>0103 10 00</i>	<i>— tõupuhtad aretusloomad ^(b)</i>
	<i>— muud:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 0103 91</i>	<i>--massiga alla 50 kg:</i>
<i>0103 91 90</i>	<i>---muud kui koduveised</i>
<i>ex 0103 92</i>	<i>--massiga 50 kg ja rohkem</i>
<i>0103 92 90</i>	<i>--muud kui koduveised</i>
<i>0106</i>	<i>Muud elusloomad</i>
<i>ex 0203</i>	<i>Värske, jahutatud või külmutatud sealiha:</i>
	<i>–värske või jahutatud:</i>
<i>ex 0203 11</i>	<i>--rümbad ja poolrümbad:</i>
<i>0203 11 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
<i>ex 0203 12</i>	<i>--tagaosad, abatükid ja nende jaotustükid, kondiga:</i>
<i>0203 12 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
<i>ex 0203 19</i>	<i>--muud:</i>
<i>0203 19 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
	<i>–külmutatud:</i>
<i>ex 0203 21</i>	<i>--rümbad ja poolrümbad:</i>
<i>0203 21 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
<i>ex 0203 22</i>	<i>--tagaosad, abatükid ja nende jaotustükid, kondiga:</i>
<i>0203 22 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
<i>ex 0203 29</i>	<i>--muud:</i>
<i>0203 29 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 0205 00</i>	<i>Eesli-, muula- või hobueesliha, värske, jahutatud või külmutatud</i>
<i>ex 0206</i>	<i>Veise, sea, lamba, kitse, hobuse, eesli, muula või hobueesli söödav rups, värske, jahutatud või külmutatud:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 0206 10</i>	<i>– veise rups, värske või jahutatud:</i>
<i>0206 10 10</i>	<i>– – Ravimite tootmiseks (°)</i>
	<i>– veise rups, külmutatud:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 0206 22 00</i>	<p>-- maks:</p> <p>--- ravimite tootmiseks (°)</p>
<i>ex 0206 29</i>	-- muud:
<i>0206 29 10</i>	--- ravimite tootmiseks (°)
<i>ex 0206 30 00</i>	<p>-- searups, värske või jahutatud:</p> <p>-- ravimite tootmiseks (°)</p> <p>-- muud:</p> <p>--- muud kui kodusead</p> <p>-- sea rups, külmutatud:</p>
<i>ex 0206 41 00</i>	<p>-- maks:</p> <p>--- ravimite tootmiseks (°)</p> <p>--- muud:</p> <p>---- muud kui kodusead</p>
<i>ex 0206 49 00</i>	<p>-- muud:</p> <p>--- kodusea rups:</p> <p>---- ravimite tootmiseks (°)</p> <p>--- muud</p>
<i>ex 0206 80</i>	-- muu rups, värske või jahutatud:
<i>0206 80 10</i>	<p>-- ravimite tootmiseks (°)</p> <p>-- muud:</p>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>0206 80 91</i>	<i>---hobuse, eesli, muula või hobueesli rups</i>
<i>ex 0206 90</i>	<i>–muu rups, külmutatud:</i>
<i>0206 90 10</i>	<i>--ravimite tootmiseks (°)</i>
	<i>--muud:</i>
<i>0206 90 91</i>	<i>---hobuse, eesli, muula või hobueesli rups</i>
<i>0208</i>	<i>Muu liha ja söödav rups, värske, jahutatud või külmutatud</i>
<i>ex 0210</i>	<i>Liha ja söödav rups, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud; toiduks kasutatav lihast või rupsist valmistatud jahu või pulber:</i>
	<i>–sealiha:</i>
<i>ex 0210 11</i>	<i>--tagaosad, abatükid ja nende jaotustükid, kondiga:</i>
<i>0210 11 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
<i>ex 0210 12</i>	<i>--kõhutükid (läbikasvanud) ja nende jaotustükid:</i>
<i>0210 12 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
<i>ex 0210 19</i>	<i>--muud:</i>
<i>0210 19 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
	<i>–muu, k.a toidukõlblik peen- ja jämejahu lihast või rupsist:</i>
<i>0210 91 00</i>	<i>--esikloomaliste</i>
<i>0210 92</i>	<i>--vaala, delfiini ja pringli (imetajad seltsist Cetacea); lamantiini ja dugongi (imetajad seltsist Sirenia); hüljeste, merilõvide ja morskade (imetajad alamseltsist Pinnipedia)</i>
<i>0210 93 00</i>	<i>--roomajate (k.a mao ja kilpkonna)</i>
<i>ex 0210 99</i>	<i>--muud:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
	--- <i>liha:</i>
<i>0210 99 31</i>	---- <i>põhjapõdra</i>
<i>0210 99 39</i>	---- <i>muud</i>
	--- <i>rups:</i>
	---- <i>muu kui kodusea, veise, lamba ja kitse rups</i>
<i>0210 99 85</i>	----- <i>muu kui kodulinnumaks</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 0407</i>	<i>Linnumunad (koorega), värsked, konserveeritud või kuumtöödeldud:</i>
<i>0407 19 90,</i>	<i>– muud kui kodulindude munad</i>
<i>0407 29 90 ja</i>	
<i>0407 90 90</i>	<i>Kooreta linnumunad ja munakollased, värsked, kuivatatud, vees või aurus</i>
<i>ex 0408</i>	<i>keedetud, külmutatud või muul viisil töödeldud (suhkru- või muu</i> <i>magusainelisandiga või ilma):</i>
	<i>– munakollane:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 0408 11</i>	<i>--kuivatatud:</i>
<i>0408 11 20</i>	<i>---inimtoiduks kõlbmatu (^d)</i>
<i>ex 0408 19</i>	<i>--muud:</i>
<i>0408 19 20</i>	<i>---inimtoiduks kõlbmatu (^d)</i>
	<i>--muud:</i>
<i>ex 0408 91</i>	<i>--kuivatatud:</i>
<i>0408 91 20</i>	<i>---inimtoiduks kõlbmatu (^d)</i>
<i>ex 0408 99</i>	<i>--muud:</i>
<i>0408 99 20</i>	<i>---inimtoiduks kõlbmatu (^d)</i>
<i>0410 00 00</i>	<i>Mujal nimetamata loomse päritoluga toiduained</i>
<i>0504 00 00</i>	<i>Loomasooled, -põied ja -maod (v.a kalade omad), terved või tükeldatud, värsked, jahutatud, külmutatud, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud</i>
<i>ex 0511</i>	<i>Mujal nimetamata loomsed tooted; inimtoiduks kõlbmatud surnud loomad grupist 1 või 3:</i>
<i>0511 10 00</i>	<i>--veisesperma</i>
	<i>--muud:</i>
<i>ex 0511 99</i>	<i>--muud:</i>
<i>0511 99 85</i>	<i>---muud</i>
<i>ex 0709</i>	<i>Muu köögivili, värske või jahutatud:</i>
<i>ex 0709 60</i>	<i>--perekonda Capsicum või Pimenta kuuluvad viljad:</i>
	<i>--muud:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
0709 60 91	----perekonna <i>Capsicum</i> viljad kapsaitsiini või õlivaikvärvide tootmiseks (°)
0709 60 95	---eeterlike õlide ja resinoidide tööstuslikuks tootmiseks (°)
0709 60 99	---muud
ex 0710	Külmutatud köögivili, toores või eelnevalt aurutatud või keedetud:
ex 0710 80	–muu köögivili:
	--perekonda <i>Capsicum</i> või <i>Pimenta</i> kuuluvad viljad:
0710 80 59	---muud kui paprika
ex 0711	Ajutiseks säilitamiseks konserveeritud köögivili (näiteks gaasilise vääveldioksiidiga, soolvees, väävlishapus vees või muus konserveerivas lahuses), kuid kohe tarbimiseks kõlbmatud:
ex 0711 90	–muud köögiviljad; köögiviljasegud:
	--köögiviljad:
0711 90 10	----perekonda <i>Capsicum</i> või <i>Pimenta</i> kuuluvad viljad, v.a paprika
ex 0713	Kuivatatud kaunviljad (poetatud, kooritud või koorimata, tükeldatud või tükeldamata):
ex 0713 10	–herned (<i>Pisum sativum</i>):
0713 10 90	--muud kui seemneks
ex 0713 20 00	–kikerherned (nuudid):
	--muud kui seemneks
	–aedoad (<i>Vigna</i> spp., <i>Phaseolus</i> spp.):
ex 0713 31 00	--aedoad sordist <i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper või <i>Vigna radiata</i> (L.)

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
	<i>Wilczek:</i>
	---muud kui seemneks
<i>ex 0713 32 00</i>	--kandilised aedoad e asukioad (<i>Phaseolus</i> või <i>Vigna angularis</i>):
	---muud kui seemneks
<i>ex 0713 33</i>	--harilikud aedoad (<i>Phaseolus vulgaris</i>):
<i>0713 33 90</i>	---muud kui seemneks
<i>ex 0713 34 00</i>	--Maaoad (<i>Vigna subterranea</i> või <i>Voandzeia subterranea</i>):
<i>ex 0713 35 00</i>	---muud kui seemneks
<i>ex 0713 39 00</i>	--Silmoad (<i>Vigna unguiculata</i>):
	---muud kui seemneks
	--muud:
	---muud kui seemneks
<i>ex 0713 40 00</i>	--läätsed:
	--muud kui seemneks

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 0713 50 00</i>	–põldoad (<i>Vicia faba</i> var. <i>major</i>) ja söödaoad (<i>Vicia faba</i> <u>var.</u> <i>equina</i> ja <i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i>): --muud kui seemneks
<i>ex 0713 60 00</i>	–Harilikud tuviherned (<i>Cajanus cajan</i>):
<i>ex 0713 90 00</i>	--muud kui seemneks –muud: --muud kui seemneks
<i>0801</i>	<i>Kookospähklid, brasiilia pähklid ja kašupähklid, värsked või kuivatatud, lüditud või lüdimata, kooritud või koorimata:</i>
<i>ex 0802</i>	<i>Muud pähklid, värsked või kuivatatud, lüditud või lüdimata, kooritud või koorimata:</i>
<i>0802 70 00</i>	–koolapähklid (<i>Cola</i> spp.)
<i>0802 80 00</i>	–areekapähklid
<i>ex 0804</i>	<i>Värsked või kuivatatud datlid, viigimarjad, ananassid, avokaadod, guajaavid, mangod ja mangostanid:</i>
<i>0804 10 00</i>	–datlid
<i>0902</i>	<i>Tee, lõhna- või maitseainetega või ilma</i>
<i>ex 0904</i>	<i>Piprad perekonnast Piper; perekonda Capsicum või Pimenta kuuluvad kuivatatud, purustatud või jahvatatud viljad, v.a alamrubriiki 0904 21 10 kuuluv paprika</i>
<i>0905</i>	<i>Vanill</i>
<i>0906</i>	<i>Kaneel ja kaneelipuu õied</i>
<i>0907</i>	<i>Nelk (kogu vili, pungad ja varred)</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>0908</i>	<i>Muskaatpähkel, muskaatõis ja kardemon</i>
<i>0909</i>	<i>Aniisi, tähtaniisi, apteegitilli, koriandri, ristiköömne või köömne seemned; kadakamarjad</i>
<i>ex 0910</i>	<i>Ingver, kollajuur e kurkum, loorberilehed, karri ja muud vürtsid, v.a aedliivatee ja safran</i>
<i>ex 1106</i>	<i>Rubriigi 0713 kuivatatud kaunviljadest, rubriigi 0714 saagost, juurtest või mugulatest valmistatud peen- ja jämejahu ning pulber; grupi 8 toodetest valmistatud peen- ja jämejahu ning pulber:</i>
<i>1106 10 00</i>	<i>–rubriigi 0713 kuivatatud kaunviljadest</i>
<i>ex 1106 30</i>	<i>–grupi 8 toodetest:</i>
<i>1106 30 90</i>	<i>—muu kui banaanidest</i>
<i>ex 1108</i>	<i>Tärklis; inuliin:</i>
<i>1108 20 00</i>	<i>–inuliin</i>
<i>1201 90 00</i>	<i>Sojauba, purustatud või purustamata, v.a seemned</i>
<i>1202 41 00</i>	<i>Maapähkel, röstimata või muul viisil kuumtöötlemata, lüdimata, v.a seemned</i>
<i>1202 42 00</i>	<i>Maapähkel, röstimata või muul viisil kuumtöötlemata, lüditud, purustatud või purustamata, v.a seemned</i>
<i>1203 00 00</i>	<i>Kopra</i>
<i>1204 00 90</i>	<i>Linaseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
<i>1205 10 90 ja ex 1205 90 00</i>	<i>Rapsi- või rüpsiseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
<i>1206 00 91</i>	<i>Päevalilleseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>1206 00 99</i>	
<i>1207 29 00</i>	<i>Puuvillaseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
<i>1207 40 90</i>	<i>Seesamiseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
<i>1207 50 90</i>	<i>Sinepiseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
<i>1207 91 90</i>	<i>Unimagunaseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
<i>1207 99 91</i>	<i>Kanepiseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
<i>ex 1207 99 96</i>	<i>Muud õliseemned ja õliviljad, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
<i>1208</i>	<i>Peen- ja jämejahu õliseemnetest või õliviljadest (v.a sinep)</i>
<i>ex 1211</i>	<i>Taimed ja taimeosad (sh seemned ja viljad), mida kasutatakse peamiselt parfümeerias ja farmaatsias, insektitsiididena, fungitsiididena vms otstarbel, värsked või kuivatatud, ka tükeldatud, purustatud, pulbristatud (välja arvatud IX osas CN-koodi ex 1211 90 86 all loetletud tooted)</i>
<i>ex 1212</i>	<i>Jaanileivapuukaunad, mere- ja muud vetikad, suhkrupeet ja suhkruroog, värsked, jahutatud, külmutatud või kuivatatud, jahvatatud või jahvatamata; puuviljade kivid ja tuumad ning mujal nimetamata, inimtoiduks kasutatavad taimsed tooted (k.a sigurisordi Cichorium intybus var. sativum röstimata juured):</i>
<i>ex 1212 99</i>	<i>— muu kui suhkruroog:</i>
<i>1212 99 41 ja</i>	<i>— — — jaanileivapuu seemned</i>
<i>1212 99 49</i>	
<i>ex 1212 99 95</i>	<i>— — — muud, v.a sigurijuur</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>1213 00 00</i>	<i>Teraviljaõled ja aganad, töötlemata, ka hekseldatud, jahvatatud, pressitud või granuleeritud</i>
<i>ex 1214</i>	<i>Kaalikas, söödapeet ja muud söödajuurviljad, hein, lutsern, ristik, esparsett, söödakapsas, lupiin, vikk jms söödad, ka graanulitena:</i>
<i>ex 1214 10 00</i>	<i>–lutsernijahu ja -graanulid, v.a kunstlikult kuuma õhu käes kuivatatud või muul viisil kuivatatud ja jahvatatud lutsern</i>
<i>ex 1214 90</i>	<i>–muud:</i>
<i>1214 90 10</i>	<i>—söödapeet, kaalikas ja muud söödajuurviljad</i>
<i>ex 1214 90 90</i>	<i>—muud, v.a:</i>
	<i>–lutsern, esparsett, ristik, lupiin, vikk jm kunstlikult kuuma õhu käes kuivatatud söödad, v.a hein, söödakapsas ja heina sisaldavad tooted</i>
	<i>–lutsern, esparsett, ristik, lupiin, vikk, mesikas, kikerhernes ja harilik nõiahammas, muul viisil kuivatatud ja jahvatatud</i>
<i>ex 1502</i>	<i>Veise-, lamba- või kitserasv ja -rasvkude, v.a rubriiki 1503 kuuluv:</i>
<i>ex 1502 10 10</i>	<i>–kasutamiseks tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks, v.a luudest ja jäätmetest saadud rasv (°)</i>
<i>ex 1502 90 10</i>	
<i>1503 00</i>	<i>Rasvasteariin, sulatatud searasva õli, oleosteariin, oleoõli ja rasvõli (emulgeerimata, segamata või muul viisil töötlemata)</i>
<i>ex 1504</i>	<i>Kalade või mereimetajate rasvad, õlid ja nende fraktsioonid (rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata), v.a rubriigi 1504 10 kalamaksaõli ja selle fraktsioonid ning rubriigi 1504 20 kalade rasvad, õlid ja nende fraktsioonid, v.a kalamaksaõli</i>
<i>1507</i>	<i>Sojaõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>1508</i>	<i>Maapähkliõli (arakhiseõli) ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>
<i>1511</i>	<i>Palmiõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>
<i>1512</i>	<i>Päevalille-, saflori- või puuvillaõli ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>
<i>1513</i>	<i>Kookospähkli- (kopra-), palmituuma- või babassupalmiõli ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>
<i>1514</i>	<i>Rapsi-, rüpsi- või sinepiõli ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>
<i>ex 1515</i>	<i>Muud mittelenduvad taimeraskvad ja -õlid (v.a alamrubriiki ex 1515 90 11 kuuluv jojobiõli) ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>
<i>ex 1516</i>	<i>Loomsed või taimsed rasvad või õlid ja nende fraktsioonid, osaliselt või täielikult hüdrogeenitud, esterdatud, ümberesterdatud või elaidiseeritud, rafineeritud või rafineerimata, kuid edasi töötlemata (v.a alamrubriiki 1516 20 10 kuuluv hüdrogeenitud kastoorõli ehk nn opaalvaha)</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 1517</i>	<i>Margariin; söödavad segud või valmistised loomsetest või taimsetest rasvadest või õlidest või selle grupi erinevate rasvade või õlide fraktsioonidest, v.a rubriigi 1516 toidurasvadest või -õlidest ning nende fraktsioonidest, v.a alamrubriigid 1517 10 10, 1517 90 10 ja 1517 90 93</i>
<i>1518 00 31 ja</i>	<i>Mittelenduvate taimeõlide vedelad segud, kasutamiseks tehnilisel otstarbel</i>
<i>1518 00 39</i>	<i>või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks (°)</i>
<i>1522 00 91</i>	<i>Õlijätted ja -setted; loomsete või taimsete rasvainete või vahade töötlemisel tekkinud seebirasv, v.a need, mis sisaldavad oliiviõli omadustega õlisisid</i>
<i>1522 00 99</i>	<i>Muud loomsete või taimsete rasvainete või vahade töötlemise jäägid, v.a need, mis sisaldavad oliiviõli omadustega õlisisid</i>
<i>ex 1602</i>	<i>Muud lihast, rupsist või verest valmistatud tooted või konservid:</i>
	<i>—sea:</i>
<i>ex 1602 41</i>	<i>—tagaosad ja nende jaotustükid:</i>
<i>1602 41 90</i>	<i>—muud kui kodusead</i>
<i>ex 1602 42</i>	<i>—abatükid ja nende jaotustükid:</i>
<i>1602 42 90</i>	<i>—muud kui kodusead</i>
<i>ex 1602 49</i>	<i>—muud, sh segud:</i>
<i>1602 49 90</i>	<i>—muud kui kodusead</i>
<i>ex 1602 90</i>	<i>—muud, sh tooted mis tahes loomade verest:</i>
	<i>—muud kui tooted mis tahes loomade verest:</i>
<i>1602 90 31</i>	<i>—uluki või küüliku</i>
	<i>—Muud:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
	----- <i>muud kui kodusea liha või rupsi sisaldavad:</i>
	----- <i>muud kui veiseliha või rupsi sisaldavad:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>1602 90 99</i>	<i>-----muud kui lamba või kitse</i>
<i>ex 1603 00</i>	<i>Ekstraktid ja mahlad lihast</i>
<i>1801 00 00</i>	<i>Kakaooad (terved või purustatud, toored või röstitud)</i>
<i>1802 00 00</i>	<i>Kakaoubade kestad, kelmed jms kakaojäägid</i>
<i>ex 2001</i>	<i>Köögiviljad, puuviljad, marjad, pähklid jm taimede söödavad osad, äädika või äädikhappega toiduks valmistatud või konserveeritud:</i>
<i>ex 2001 90</i>	<i>–muud:</i>
<i>2001 90 20</i>	<i>—perekonda Capsicum kuuluvate taimede viljad, v.a magus ja mahe paprika ning piment</i>
<i>ex 2005</i>	<i>Muud köögiviljad, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädikata või äädikhappega, külmutamata, v.a rubriigis 2006 nimetatud tooted:</i>
<i>ex 2005 99</i>	<i>–muud köögiviljad, ja köögiviljasegud:</i>
<i>2005 99 10</i>	<i>—perekonda Capsicum kuuluvate taimede viljad, v.a magus ja mahe paprika ning piment</i>
<i>ex 2206</i>	<i>Muud kääritatud joogid (näiteks õuna- ja pirnisiider, mõdu); kääritatud jookide segud omavahel või mittealkohoolsete jookidega, mujal nimetamata:</i>
<i>2206 00 31 kuni</i> <i>2206 00 89</i>	<i>–muu kui piquette</i>
<i>ex 2301</i>	<i>Inimtoiduks kõlbmatu jahu ja graanulid lihast või rupsist, kalast, vähkidest, molluskitest või muudest veeseligrootutest; rasvakõrned:</i>
<i>2301 10 00</i>	<i>–inimtoiduks kõlbmatu jahu ja graanulid lihast või rupsist; rasvakõrned</i>
<i>ex 2302</i>	<i>Kliid, pebred jm tera- või kaunviljade tuulamis-, jahvatus- vm töötlusjääd, granuleerimata või granuleeritud:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
2302 50 00	– kaunviljadest
2304 00 00	Õlikoogid jm sojaõli ekstraheerimisel saadud tahked jäätmed, peenestatud või peenestamata, granuleeritud või granuleerimata
2305 00 00	Õlikoogid jm maapähkliõli ekstraheerimisel saadud tahked jäätmed, peenestatud või peenestamata, granuleeritud või granuleerimata
ex 2306	Õlikoogid jm taimsete rasvade või õlide (v.a rubriikides 2304 ja 2305 esitatute) ekstraheerimise tahked jäätmed, peenestatud või peenestamata, granuleeritud või granuleerimata, v.a alamrubriigid 2306 90 05 (õlikoogid jm maisi-idude ekstraheerimise tahked jäätmed) ja 2306 90 11 ning 2306 90 19 (õlikoogid jm oliiviõli ekstraheerimise tahked jäätmed)
ex 2307 00	Veinisete; viinakivi:
2307 00 90	– viinakivi
ex 2308 00	Mujal nimetamata taimse päritoluga loomasöödaks kasutatavad tooted, jäätmed ja kõrvalproduktid, granuleeritud või granuleerimata:
2308 00 90	– muud kui viinamarjade pressimisjääd, tammetõrud ja hobukastanid, puuviljade ja marjade, v.a viinamarjade pressimisjääd
ex 2309	Loomasöödana kasutatavad tooted:
ex 2309 10	– kassi- ja koeratoit, jaemüügiks pakendatud:

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
2309 10 90	— mis ei sisalda tärklisi või alamrubriikidesse 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 kuuluvat glükoosi, glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit või piimatooteid
ex 2309 90	— muud:
ex 2309 90 10	— muud, sh eelsegud:
	— lahustatud tooted mereimetajatest
ex 2309 90 91 kuni 2309 90 96	— mis ei sisalda tärklisi või alamrubriikidesse 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 kuuluvat glükoosi, glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit või piimatooteid, v.a:
	— lutsernimahlast ja rohumahlast saadud valgukontsentratsioonid
	— veetustatud tooted, mis on eranditult saadud eelmises taandes osutatud kontsentratsioonide valmistamisel tekkinud tahketest jääkidest ja mahlast
<p>^{a)} Nimetatud alamrubriigi kirjete suhtes kohaldatakse asjakohastes liidu õigusaktides sätestatud tingimusi (vt nõukogu direktiivi 94/28/EÜ¹ ja komisjoni määrust (EÜ) nr 504/2008²).</p> <p>^{b)} Nimetatud alamrubriigi kirjete suhtes kohaldatakse asjakohastes liidu õigusaktides sätestatud tingimusi (vt nõukogu direktiivi 88/661/EMÜ³, direktiivi 94/28/EÜ ja komisjoni otsust 96/510/EÜ⁴).</p>	

- ¹ Nõukogu 23. juuni 1994. aasta direktiiv 94/28/EÜ, millega nähakse ette põhimõtted seoses zootehniliste ja genealoogiliste nõuetega, mida kohaldatakse loomade, nende sperma, munarakkude ja embrüote impordi suhtes kolmandatest riikidest, ning muudetakse direktiivi 77/504/EMÜ tõupuhaste aretusveiste kohta (EÜT L 178, 12.7.1994, lk 66).
- ² Komisjoni 6. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 504/2008, millega rakendatakse nõukogu direktiivid 90/426/EMÜ ja 90/427/EMÜ hobuslaste identifitseerimise meetoditega seoses (ELT L 149, 7.6.2008, lk 3).
- ³ Nõukogu 19. detsembri 1988. aasta direktiiv 88/661/EMÜ aretussigade suhtes kohaldatavate zootehniliste standardite kohta (EÜT L 382, 31.12.1988, lk 36).
- ⁴ Komisjoni 18. juuli 1996. aasta otsus 96/510/EÜ, milles sätestatakse põlvnemistunnistused tõuloomade, nende sperma, munarakkude ja embrüote importimiseks (EÜT L 210, 20.8.1996, lk 53).

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>c) Nimetatud alamrubriigi kirjete suhtes kohaldatakse asjakohastes liidu õigusaktides sätestatud tingimusi (vt määruse (EMÜ) nr 2454/93 artikleid 291–300).</i>	
<i>d) Nimetatud alamrubriigi kirjete suhtes kohaldatakse kaupade kombineeritud nomenklatuuri eelsätete punktis IIF sätestatud tingimusi.</i>	

2. jagu

CN-kood	Kirjeldus
0101 29 10	Elushobused, tapaloomad ^{a)}
ex 0205 00	Värske, jahutatud või külmutatud hobuseliha
0210 99 10	Hobuseliha, soolatud, soolvees või kuivatatud
0511 99 10	Sooned ja kõõlused; toornahkade lõikmed ja muud samalaadsed jäätmed
0701	Kartulid, värsked või jahutatud
0901	Kohv (röstitud või röstimata, kofeiiniga või ilma); ükskõik mis vahekorras kohvi sisaldavad kohviasendajad
1105	Kuivatatud kartulist valmistatud peen- ja jämejahu, pulber, helbed ja graanulid
ex 1212 99 95	Sigurijuured
2209 00 91 ja 2209 00 99	Äädikas ja äädikhapest valmistatud äädika asendajad, v.a veiniädikas
4501	Looduslik kork, töötlemata või esmatöödeldud; purustatud, granuleeritud või jahvatatud kork

^{a)}Nimetatud alamrubriigi kirjete suhtes kohaldatakse asjakohastes liidu õigusaktides sätestatud tingimusi (vt määruse (EMÜ) nr 2454/93 artikleid 291–300).

II LISA
ARTIKLI 3 LÕIKES 1 OSUTATUD MÕISTED ■

I osa

Riisisektorit käsitlevad mõisted

- I. Mõisted „koorimata riis”, „kooritud riis”, „poolkroovitud riis”, „kroovitud riis”, „ümarateraline riis”, „keskmiseteraline riis”, „pikateraline riis A või B” ja „purustatud riis” on määratletud järgmiselt:
1. a) „koorimata riis” – riis, mille teradel on pärast vilja peksmist säilinud tera väliskest;
 - b) „kooritud riis” on riis, mille teradelt on eemaldatud ainult tera väliskest. Selle määratluse alla kuuluvad näiteks niisugustele kaubanduslikele kirjeldustele vastavad tooted nagu “pruun riis”, “cargo riis”, “loonzain” ja “riso sbramato”;
 - c) „poolkroovitud riis” on riis, mille teradelt on eemaldatud tera väliskest, osa idust ja kogu viljakesta välimine kiht või osa sellest, kuid mitte sisemised kihid;

- d) „kroovitud riis” – riis, mille teradelt on eemaldatud tera väliskest, viljakesta nii välimine kui sisemine kiht ja kogu idu pika- või keskmiseteralise riisi puhul ja vähemalt osa sellest ümarateralise riisi puhul, ja kus pikisuunalised valged triibud võivad olla säilinud vaid kuni 10 % teradel;
2. a) „ümarateraline riis” – riis, mille terade pikkus ei ületa 5,2 mm ning tera pikkuse ning laiuse suhe on väiksem kui 2;
- b) „keskmiseteraline riis” – riis, mille terade pikkus on üle 5,2 mm, kuid mitte üle 6,0 mm ning tera pikkuse ning laiuse suhe on väiksem kui 3;
- c) „pikateraline riis”:
- i) pikateraline riis A, nimelt riis, mille terade pikkus on üle 6,0 mm ning mille tera pikkuse ja laiuse suhe on suurem kui 2, kuid väiksem kui 3;
 - ii) pikateraline riis B, nimelt riis, mille terade pikkus on üle 6,0 mm ning mille tera pikkuse ja laiuse suhe on vähemalt 3;

- d) „terade mõõtmine” – kroovitud riisi puhul mõõdetakse terasid järgmisel viisil:
- i) võetakse partiist tüüpiline proov;
 - ii) proovi sõelutakse nii, et sõelale jäävad ainult terved terad, sealhulgas valmimata terad;
 - iii) keskmise leidmiseks tehakse kaks mõõtmist, mõlemas 100 tera;
 - iv) tulemused esitatakse millimeetrites, ümardatuna kümnendkohani.
3. „Purustatud riis” – riis, mille kildude pikkus ei ületa $\frac{3}{4}$ terve tera keskmisest pikkusest.

II. Ebakvaliteetsete ja katkiste terade puhul kohaldatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „terved terad” – terad, mille tipust on eemaldatud ainult osa, sõltumata eri jahvatusetappide omadustest;
- 2) „kärbitud terad” – terad, mille kogu tipp on eemaldatud;
- 3) „katkised terad või terade killud” – terad, millel on eemaldatud suurem osa kui tipp; katkiste terade hulka kuuluvad:
 - i) suured katkised terad (teratükid, mis on pikemad kui pool tera, kuid ei moodusta tervet tera);

- ii) keskmised katkised terad (teratükid, mis on vähemalt veerandi tera pikkused, kuid väiksemad suurte katkiste terade miinimumsuurusest);
 - iii) peened purustatud terad (teratükid, mis on väiksemad kui veerand tera, kuid liiga suured, et läbida 1,4 mm avadega sõela);
 - iv) killud (väikesed teratükid või -osakesed, mis läbivad 1,4 mm avadega sõela); lõhestunud terad (tükid, mis on tekkinud tera lõhenemisel pikisuunas);
- 4) „rohelised terad” – terad, mis ei ole täiesti küpsed;
- 5) „terad, millel on loomulikke väärarenguid” – terad, millele on pärilik või mittepärilik väärareng võrreldes sordi tüüpiliste morfoloogiliste tunnustega;

- 6) „kriitjad terad” – terad, mille pinnast on vähemalt kolm neljandikku tuhm ja kriitjas;
- 7) „punasetriibulised terad” – terad, millel on pikisuunas terakestast jäänud erineva intensiivsuse ja varjundiga punaseid triipe;
- 8) „täpilised terad” – terad, millel on väike selgelt piiritletud ja enam-vähem korrapärase kujuga tume sõõr; täpiliste terade hulka kuuluvad ka sellised, millel on ainult pinnal õrnad mustad triibud; triipudel ja täppidel ei tohi olla kollast või tumedat ranti;
- 9) „värvunud terad” – terad, mille väikesel pinnaosal on loomulik värv selgelt muutunud; laigud võivad olla eri värvi (mustjad, punakad, pruunid); sügavaid musti triipe käsitatakse samuti laikudena. Kui laikude värv (must, roosa, punakaspruun) on kohe silmahakkava tugevusega ja kui laigud katavad vähemalt poole tera pinnast, tuleb teri käsitada kollaste teradena;

- 10) „kollased terad” – terad, mille loomulik värv on täielikult või osaliselt muutunud ja mis on saanud sidruni- või ruske tooni muul viisil kui kuivamise tõttu;
- 11) „klaasjad terad” – terad, mille värv on kogu pinnal ühtlaselt veidi muutunud muul viisil kui kuivamise tõttu; selle muutuse tõttu on terad värvunud helekollakaspruuniks.

II osa

Suhkrusektorit käsitlevad tehnilised mõisted

A jagu

Üldmõisted

- 1. „Valge suhkur” – suhkur, mis ei sisalda maitse-, lõhna-, värvaine- ega muid lisandeid ja mille kuivaine sahharoosisisaldus polarimeetri näidu järgi on vähemalt 99,5 %.***
- 2. „Toorsuhkur” – suhkur, mis ei sisalda maitse-, lõhna-, värvaine- ega muid lisandeid ja mille kuivaine sahharoosisisaldus polarimeetri näidu järgi on alla 99,5 %.***

3. *„Isoglükoos” – toode, mis on saadud glükoosist või selle polümeeridest ja mille kuivaine fruktoosisisaldus on vähemalt 10 %.*
4. *„Inuliinisiirup” – esmatoode, mis on saadud inuliini või oligofruktooside hüdrolüüsi teel ja mille kuivaine fruktoosisisaldus vabal kujul või sahharoosina on vähemalt 10 % ning mida väljendatakse suhkru/isoglükoosi ekvivalendina. Selleks et vältida turustamiskiiranguid nendele toodetele, millel on kiudainest inuliinist tulenev madal magustamisvõime ja millele ei ole määratud inuliinisiirupi kvooti, võib komisjon seda määratlust artikli 125 lõike 4 punkti a kohaselt delegeeritud õigusaktiga muuta.*
5. *„Tarneleping” – müüja ja ettevõtja vahel sõlmitud leping suhkrupeedi tarnimise kohta suhkru tootmiseks.*
6. *„Majandusharusisene kokkulepe” – üks järgmistest kokkulepetest:*
 - a) *enne mis tahes tarnelepingu sõlmimist sõlmitud kokkulepe ühelt poolt asjaomase liikmesriigi tunnustatud ettevõtjate või ettevõtjate organisatsiooni või selliste ettevõtjate organisatsioonide rühma ja teiselt poolt asjaomase liikmesriigi tunnustatud müüjaorganisatsiooni või selliste müüjaorganisatsioonide rühma vahel;*

- b) punktis a osutatud kokkuleppe puudumisel äriühinguid ja ühistuid käsitlevad õigusaktid, kui need reguleerivad suhkrut tootva äriühingu osanike või liikmete või ühistu liikmete suhkrupeeditarnet.

B jagu

Mõisted, mida kohaldatakse artiklis 124 osutatud ajavahemikul

1. „Kvoodikohane suhkur”, „kvoodikohane isoglükoos” ja „kvoodikohane inuliinisiirup” – suhkru-, isoglükoosi- või inuliinisiirupikogus, mis on toodetud kindlal turustusaastal asjaomase ettevõtja kvoodi piires.
2. „Tööstuslik suhkur” – suhkrukogus, mis on toodetud kindlal turustusaastal punktis 5 osutatud koguse ulatuses või sellest rohkem ning mis on ette nähtud artikli 140 lõikes 2 osutatud mis tahes toote tööstuslikuks tootmiseks.
3. „Tööstuslik isoglükoos” ja „tööstuslik inuliinisiirup” – isoglükoosi- või inuliinisiirupikogus, mis on toodetud kindlal turustusaastal ning mis on ette nähtud artikli 140 lõikes 2 osutatud mis tahes toote tööstuslikuks tootmiseks.

4. *„Suhkru ülejääk”, „isoglükoosi ülejääk” ja „inuliinisiirupi ülejääk” – suhkru, isoglükoosi või inuliinisiirupi kogus, mida kindlal turustusaastal on toodetud punktides 1 ja 2 ja 3 osutatud vastavatest kogustest rohkem.*
5. *„Kvoodikohane suhkrupeet” – kvoodikohaseks suhkruks töödeldud suhkrupeet.*
6. *„Täiskoormusega rafineerimistehas” – tootmisüksus:*
 - *mille ainsaks tegevuseks on imporditud toor-roosuhkru rafineerimine või*
 - *mis rafineeris turustusaastal 2004/2005, või Horvaatia puhul turustusaastal 2007/2008, vähemalt 15 000 tonni imporditud toor-roosuhkrut.*

III osa

Humalasektorit käsitlevad mõisted

1. „**Humal**” – hariliku humala (*humulus lupulus*) (emas)taimede kuivatatud õisikud, nimetatakse ka humalakäbideks; õisikud on rohekaskollased ning munaja kujuga, neil on õieraag ja nende mõõtmed on tavaliselt 2–5 cm.
2. „**Humalapulber**” – toode, mis on saadud humala jahvatamisel ning sisaldab kõiki humala looduslikke osi.
3. „**Suurema** lupuliinisisaldusega humalapulber” – toode, mis on saadud humala jahvatamisel pärast osa lehtede, varte, kandlehtede ja õisikutelgede mehaanilist eemaldamist.
4. „**Humalaekstrakt**” – kontsentreeritud tooted, mis on saadud humala või humalapulbri töötlemisel lahustiga.
5. „**Segatud** humalatooted” – kahe või enama punktides 1–4 nimetatud toote segu.

IV osa

Veinisektorit käsitlevad mõisted

Viinapuid käsitlevad mõisted

1. „Väljajuurimine” – viinapuujuurte täielik kõrvaldamine viinapuid täis istutatud alalt.
2. „Istutamine” – poogitud või pookimata viinapuude või viinapuude osade lõplik istutamine viinamarjade tootmiseks või pooktaimede istanduse rajamiseks.
3. „Ümberpookimine” – juba varem poogitud viinapuu pookimine.

Saadusega seonduvad mõisted

4. „Värsked viinamarjad” – viinapuu viljad, mida kasutatakse veini valmistamiseks, küpsed või isegi veidi kuivatatud, mida saab tavalistel veinikeldri meetoditel purustada või pressida ja mis võivad iseeneslikult tekitada alkoholkäärimise.

5. „Värske viinamarjavirre, mille käärimine on peatatud alkoholi lisamise teel” – saadus:
- a) mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 12 mahuprotsenti, aga mitte üle 15 mahuprotsendi;
 - b) mis on saadud, lisades eranditult artikli 81 lõike 2 kohaselt liigitatavatest veiniviinamarjasortidest saadud käärimata viinamarjavirdele, mille naturaalne alkoholisisaldus on vähemalt 8,5 mahuprotsenti:
 - i) kas veinist saadud neutraalset alkoholi, sealhulgas kuivatatud viinamarjade destilleerimisel saadud alkohol, mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 96 mahuprotsenti;
 - ii) või veini puhastamata destilleerimissaadust, mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 52 mahuprotsenti, aga mitte üle 80 mahuprotsendi.

6. „Viinamarjamahl” – kääritamata, kuid käärimiskõlblik vedel saadus, mis on:
- a) kohase töötlemisega muudetud tarbimiskõlblikuks sellisena, nagu see on;
 - b) saadud värsketest viinamarjadest või viinamarjavirdest või lahjendamise teel. Kui mahl on saadud lahjendamise teel, peab see olema saadud kontsentreeritud viinamarjavirde või kontsentreeritud viinamarjamahla lahjendamise teel.

Viinamarjamahla lubatud tegelik alkoholisisaldus ei tohi ületada 1 mahuprotsenti.

7. „Kontsentreeritud viinamarjamahl” – karamellimata viinamarjamahl, mis on saadud viinamarjamahla osalise veetustamise teel, mis toimub mis tahes lubatud meetodil, välja arvatud otsese kuumuse abil, ja nii, et edaspidi kirjeldataval meetodil kasutatava refraktomeetri näit temperatuuril 20 °C ei ole alla 50,9 %.

Kontsentreeritud viinamarjamahla lubatud tegelik alkoholisisaldus ei tohi ületada 1 mahuprotsenti.

8. „Veinise” –
- a) ladustamise ajal või pärast lubatud töötlemist veini sisaldavatesse anumatesse kogunev jääk;
 - b) punktis a osutatud saaduse filtreerimisel või tsentrifuugimisel saadud jääk;
 - c) ladustamise ajal või pärast lubatud töötlemist viinamarjavirret sisaldavatesse anumatesse kogunev jääk või
 - d) punktis c osutatud saaduse filtreerimisel või tsentrifuugimisel saadud jääk.
9. „Viinamarjade pressimisjääd” – värskete viinamarjade kääritatud või kääritamata pressimisjääd.
10. „Piquette” – toode, mis on saadud:
- a) vees leotatud töötlemata viinamarjade pressimisjäädide kääritamisel või
 - b) viinamarjade kääritatud pressimisjäädide leotamisel vees.

11. „Destilleerimiseks kangendatud vein” – saadus:

- a) mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 18 mahuprotsenti, aga mitte üle 24 mahuprotsendi;
- b) mis on saadud üksnes sel viisil, et jääsuhkrusisalduseta veinile on lisatud veini puhastamata destilleerimissaadust, mille suurim tegelik alkoholisisaldus on 86 mahuprotsenti, või
- c) mille suurim lenduvate hapete sisaldus äädikhappes väljendatuna on 1,5 grammi liitri kohta.

12. „Kuvee” –

- a) viinamarjavirre;
- b) vein või
- c) viinamarjavirrete ja/või erinevate omadustega veinide segu,

mis on mõeldud teatud liiki vahuveinide valmistamiseks.

Alkoholisisaldus

13. „Tegelik alkoholisisaldus mahuprotsentides” – 100 mahuühikus saaduses sisalduv puhta alkoholi mahuühikute hulk temperatuuril 20 °C.
14. „Potentsiaalne alkoholisisaldus mahuprotsentides” – puhta alkoholi mahuühikute hulk, mille võib tekitada 100 ühikus saaduses sisalduvate suhkrute täielik käärimine temperatuuril 20 °C.
15. „Üldalkoholisisaldus mahuprotsentides” – tegeliku ja potentsiaalse alkoholisisalduse summa.
16. „Naturaalne alkoholisisaldus mahuprotsentides” – saaduse üldalkoholisisaldus mahuprotsentides enne võimalikku rikastamist.
17. „Tegelik alkoholisisaldus massiprotsentides” – 100 kilogrammis tootes sisalduva puhta alkoholi kilogrammide arv.
18. „Potentsiaalne alkoholisisaldus massiprotsentides” – puhta alkoholi kogus kilogrammides, mida on võimalik saada 100 kilogrammis saaduses leiduvate suhkrute täielikul käärimisel.
19. „Üldalkoholisisaldus massiprotsentides” – tegeliku ja potentsiaalse alkoholisisalduse summa.

V osa

Veise- ja vasikalihasektorit käsitlevad mõisted

■ „Veised” – CN-koodide **0102 21, 0102 31 00, 0102 90 20, ex 0102 29 10 kuni ex 0102 29 99, 0102 39 10, 0102 90 91** alla kuuluvad elus koduveised.

■ VI osa

Piima- ja piimatootesektorit käsitlevad mõisted

Seoses tariifikvootide rakendamisega Uus-Meremaalt pärit või suhtes kuulub määratluse „toodetud vahetult piimast või koorest” alla või, mis on valmistatud vahetult piimast või koorest ilma säilitusaineid kasutamata ühtsel, iseseisval ja katkematul menetlusel, mille puhul koor võib läbida piimarasva kontsentreerimise ja/või fraktsioneerimise etapi.

VII osa

Munasektorit käsitlevad mõisted

1. „**Koorega** munad” – koorega kodulinnunad, värsked, konserveeritud või keedetud, välja arvatud **punktis 2** nimetatud haudemunad.
2. „**Haudemunad**” – inkubeerimisel kasutatavad kodulinnunad.

3. „**Terviktooted**” – kooreta kodulinnunad, suhkr- või muu magusaineliseandiga või ilma, inimtoiduks kõlblikud.
4. „**Eraldatud** tooted” – kodulinnunade rebu, suhkr- või muu magusaineliseandiga või ilma, inimtoiduks kõlblikud.

VIII osa

Kodulinnulihasektorit käsitlevad mõisted

1. „**Eluskodulinnud**” – eluskanad, -pardid, -haned, -kalkunid ja -pärlkanad kaaluga üle 185 grammi.
2. „**Tibud**” – eluskanad, -pardid, -haned, -kalkunid ja -pärlkanad kaaluga alla 185 grammi.
3. „**Tapetud** kodulinnud” – kanad liigist *Gallus domesticus*, pardid, haned, kalkunid ja pärlkanad, tervelt, rupsiga või ilma.

4. „**Muude** toodete põhjal valmistatud tooted”:

- a) I lisa XX osa punktis a loetletud tooted;
- b) I lisa XX osa punktis b loetletud tooted, v.a tapetud kodulinnud ja söödav rups, mida tuntakse nime all „kodulinnulõiked”;
- c) I lisa XX osa punktis b osutatud söödav rups;
- d) I lisa XX osa punktis c loetletud tooted;
- e) I lisa XX osa punktides d ja e loetletud tooted;
- f) I lisa XX osa punktis f nimetatud tooted, v.a CN-koodi **1602 20 10** alla kuuluvad tooted.

IX osa
Mesindussektorit käsitlevad mõisted

I

1. *Mõistet „mesi”, sealhulgas mee peamiste liikidega seotud mõisteid, kasutatakse nõukogu direktiivis 2001/110/EÜ¹ määratletud tähenduses.*
2. „Mesindustooted” — mesi, mesilasvaha, mesilaspäim, taruvaik või õietolm.

¹ *Nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/110/EÜ mee kohta (EÜT L 10, 12.1.2002, lk 47).*

III LISA

ARTIKLITES 7 JA 135 OSUTATUD RIISI JA SUHKRU STANDARDKVALITEET

A. Koorimata riisi standardkvaliteet

Standardkvaliteediga koorimata riis on:

- a) veatu ja turustatava kvaliteediga, lõhnatu;
- b) maksimaalse niiskusesisaldusega 13 %;
- c) kroovitud riisi toodang on 63 % tervete terade kaalust (lubatud kuni 3 % lõigatud teri), kroovitud riisi rikutud terade massiprotsent on:

CN-koodide 1006 10 27 ja 1006 10 98 alla kuuluv kriitjate teradega kroovitud riis	1,5 %
muu kui CN-koodide 1006 10 27 ja 1006 10 98 alla kuuluv kriitjate teradega kroovitud riis:	2,0 %
punasetriibulised terad	1,0 %
tähnilised terad	0,50 %
värvunud terad	0,25 %
kollased terad	0,02 %
klaasjad terad	0,05 %

B. Suhkru standardkvaliteet

I. Suhkrupeedi standardkvaliteet

Standardkvaliteediga suhkrupeed on:

- a) veatu ja turustatava kvaliteediga;
- b) vastuvõtupunktis suhkrusisaldusega 16 %.

II. Valge suhkru standardkvaliteet

1. Standardkvaliteediga valgel suhkrul on järgmised omadused:

- a) veatu ja turustatava kvaliteediga; kuiv, ühtlastes kristallides, vabalt voolav;
- b) minimaalne polarisatsioon: 99,7;
- c) suurim niiskusesisaldus: 0,06 %;
- d) maksimaalne invertsuhkru sisaldus: 0,04 %;

- e) punkti 2 kohaselt määratud punktide üldarv ei ole suurem kui 22 ega ületa:
- 15 punkti tuhasuse puhul;
 - 9 punkti värvitüübi puhul, mis on määratud Brunswicki Põllumajandustehnoloogia Instituudi meetodil („Brunswicki meetod”);
 - 6 punkti lahuse värvitooni ühiku puhul, mis on määratud *International Commission for Uniform Methods of Sugar Analysis*’e meetodil („ICUMSA meetod”).

2. Ühele punktile vastab:

- a) 0,0018 % tuhasust, mis on määratud ICUMSA meetodil 28° Brix juures;
- b) 0,5 värvitüübiühikut, mis on määratud Brunswicki meetodil;

- c) 7,5 lahuse värvitooni ühikut, mis on määratud ICUMSA meetodil.
- 3. Punktis 1 osutatud faktorite määramise meetodid on samad, mida kasutatakse kõnealuste faktorite määramiseks sekkumismetmete raames.
- III. Toorsuhkru standardkvaliteet
 - 1. Standardkvaliteediga toorsuhkur on suhkur, mille saagis valges suhkrus väljendatuna on 92 %.
 - 2. Toorpeedisuhkru saagise arvutamiseks lahutatakse kõnealuse suhkru polarisatsiooniastmest:
 - a) tuhasuse protsendimäär, mis on korrutatud neljaga,
 - b) invertsuhkru protsendimäär, mis on korrutatud kahega,
 - c) arv 1.
 - 3. Toor-roosuhkru saagise arvutamiseks lahutatakse kõnealuse suhkru kahekordsest polarisatsiooniastmest arv 100.

IV LISA

ARTIKLIS 10 OSUTATUD LIIDU KLASSIFITSEERIMISSKAALAD RÜMPADE JAOKS

A. Liidu klassifitseerimisskaala kaheksa kuu vanuste või vanemate veiste rümpade jaoks

I. Mõisted

Kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1. „rümp” – tapetud looma terve keha pärast veretustamist, siseelundite eemaldamist ja nülgimist;*
- 2. „poolrümp” – toode, mis on saadud rümba sümmeetrilisel poolitamisel piki kaela-, rinna-, nimme- ja ristluulülide keskkohiti ning läbi rinnaku ja vaagnaliiduse keskkoha.*

II. Kategooriad

Veiste rümbad jagatakse järgmistesse kategooriatesse:

Z: üle 8 kuu, kuid alla 12 kuu vanuste loomade rümbad;

A: üle 12 kuu, kuid alla 24 kuu vanuste kastreerimata isasloomade rümbad;

B: üle 24 kuu vanuste kastreerimata isasloomade rümbad;

C: üle 12 kuu vanuste kastreeritud isasloomade rümbad;

D: poeginud emasloomade rümbad;

E: üle 12 kuu vanuste muude emasloomade rümbad

III. Klassifikatsioon

Rümpade klassifitseerimisel hinnatakse järgmist:

1. Lihakust, mis on määratletud järgmiselt:

Rümba piirkondade, eelkõige selle oluliste osade (taga-, selja- ja abaosa) areng

Lihakusklass	Kirjeldus
S Super	Kõik profülid üärmiselt kumerad; erakordselt hea lihaste areng (topeltlihaselisus)
E Suurepärase	Kõik rümba piirkonnad kumerad kuni väga kumerad; erakordselt hea lihaste areng
U Väga hea	Rümba piirkonnad tervikuna ümarad; väga hea lihaste areng
R Hea	Rümba piirkonnad tervikuna lamedad; hea lihaste areng
O Keskpärase	Rümba piirkonnad lamedad kuni nõgusad; keskmine lihaste areng
P Halb	Kõik rümba piirkonnad nõgusad kuni väga nõgusad; nõrk lihaste areng

2. *Rasvasus, mis on määratletud järgmiselt:*

– *Rasva hulk rümba välispinnal ja rinnaõõnes*

<i>Rasvasusklass</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>1</i> <i>väga õhuke</i>	<i>Ilma rasvakihita või väga õhukese rasvakihiga</i>
<i>2</i> <i>õhuke</i>	<i>Õhuke rasvakiht, lihased peaaegu kõikjal nähtavad</i>
<i>3</i> <i>keskmine</i>	<i>Lihased peaaegu kõikjal rasvaga kaetud, välja arvatud taga- ja abaosas, õhuke rasvaladestus rinnaõõnes</i>
<i>4</i> <i>paks</i>	<i>Lihased rasvaga kaetud, kuid taga- ja abaosas veel osaliselt nähtavad, selgesti nähtavad rasvaladestused rinnaõõnes</i>
<i>5</i> <i>väga paks</i>	<i>Kogu rümp rasvaga kaetud; tugevad rasvaladestused rinnaõõnes</i>

Liikmesriikidel on lubatud jagada iga punktides 1 ja 2 ette nähtud klass maksimaalselt kolmeks alamklassiks.

IV. Esitusviis

Rümbad ja poolrümbad esitatakse:

- a) ilma pea ja jalgadeta; pea eraldatakse rümbast kuklaluu ja esimese kaelalüli vahelt ning jalad kämbjaliigesest või kannapöialiigesest;***
- b) ilma rinna- ja kõhuõõneorganiteta, koos neerude, neerurasva ja vaagnarasvaga või ilma nendeta;***
- c) ilma suguorganite ja nende juurde kuuluvate lihasteta ning emasloomadel ilma udara ja udararasvata.***

V. Klassifitseerimine ja identifitseerimine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004¹ artikli 4 kohaselt tunnustatud tapamajad võtavad meetmeid, et tagada, et kõik sellistes tapamajades tapetud üle kaheksa kuu vanuste või vanemate veiste rümbad või poolrümbad, mis on tähistatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 854/2004² artikli 5 lõikes 2 koostoimes I lisa I jao III peatükiga sätestatud tervisemärgiga, on klassifitseeritud ja identifitseeritud liidu skaala kohaselt.

Enne identifitseerimist märgistamise teel on liikmesriikidel õigus eemaldada rümpadelt või poolrümpadelt välisrasv, kui see on rasvaladestuse tõttu põhjendatav.

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55).*

² *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks (ELT L 139, 30.4.2004, lk 206).*

B. Liidu klassifitseerimisskaala searümpade jaoks

I. Mõiste

„Rümp” – tapetud sea terve või keskjoont mööda jagatud keha, mis on veretustatud ja puhastatud siseelunditest.

II. Klassifikatsioon

Rümbad klassifitseeritakse vastavalt nende hinnangulisele tailihasisaldusele ning jagatakse järgmistesse klassidesse:

Klassid	Tailihasisaldus protsendina rümba massist
S	vähemalt 60
E	vähemalt 55, kuid alla 60
U	vähemalt 50, kuid alla 55
R	vähemalt 45, kuid alla 50
O	vähemalt 40, kuid alla 45
P	alla 40

III. Esitusviis

Rümbad esitatakse ilma keele, harjaste, sõrgade, suguorganite, neerurasva, neerude ja vahelihaseta.

IV. Tailihasisaldus

- 1. Tailihasisaldust hinnatakse vastavalt komisjoni poolt kinnitatud hindamismeetoditele. Kinnitada võib vaid selliseid hindamismeetodeid, mis põhinevad searümba ühe või mitme anatoomilise osa füüsilisel mõõtmisel ja on statistiliselt tõestatud. Hindamismeetodite kinnitamisel lähtutakse hinnangu vastavusest lubatud maksimaalsele statistilisele veale.*
- 2. Siiski ei määrata rümpade kaubanduslikku väärtust kindlaks üksnes hinnangulise tailihasisalduse järgi.*

V. Rümpade identifitseerimine

Kui komisjon ei ole ette näinud teisiti, identifitseeritakse klassifitseeritud rümbad märgistades neid vastavalt liidu skaalale.

C. Liidu klassifitseerimiskaala lambarümpade jaoks

I. Mõiste

Kohaldatakse punkti A alapunktis I sätestatud mõisteid „rümp” ja „poolrümp”.

II. Kategooriad

Rümbad jagatakse järgmistesse kategooriatesse:

A: alla 12-kuuliste lammaste rümbad;

B: muude lammaste rümbad.

III. Klassifikatsioon

Rümpade klassifitseerimisel kohaldatakse punkti A alapunkti III sätteid mutatis mutandis. Siiski asendatakse punkti A alapunktis III.1 ning punkti A alapunktis III.2 esitatud tabeli 3. ja 4. reas sõna „tagaosa” sõnaga „tagaveerand”.

IV. Esitusviis

Rümbad ja poolrümbad esitatakse ilma peata (eraldatud esimese kaelalüli vahelt), jalgadeta (eraldatud kämbjaliigesest või kannapöialiiigesest), sabata (eraldatud kuuenda ja seitsmenda sabalüli vahelt), udarata, suguelunditeta, maksata ja sisikonnata. Neerud ja neerurasked kuuluvad rümba juurde.

Kui võrdlusesituskuju ei kasutata, on liikmesriikidel lubatud võtta vastu ka teisiti esitatud rümpi.

V. Rümpade identifitseerimine

Klassifitseeritud rümbad ja poolrümbad identifitseeritakse neid vastavalt liidu skaalale märgistades.

V LISA

***ARTIKLI 23 LÕIKES 3 OSUTATUD LOETELU TOODETEST, MIS ON JÄETUD VÄLJA
KOOLIPUU- JA -KÖÖGIVILJA KAVAST, MIDA KAASRAHASTATAKSE LIIDU
TOETUSEGA***

Tooted, mis sisaldavad ühte järgnevalt loetletutest:

- *suhkrulisand;*
 - *rasvalisand;*
 - *soolalisand;*
 - *magusainelisand.*
-

VI LISA

ARTIKLI 44 LÕIKES 1 OSUTATUD TOETUSPROGRAMMIDE EELARVEPIIRID

1 000 EUR eelarveaasta kohta

	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017 ja edaspidi</i>
 <i>Bulgaaria</i>	26 762	<i>26 762</i>	<i>26 762</i>	<i>26 762</i>
 <i>Tšehhi Vabariik</i>	5 155	<i>5 155</i>	<i>5 155</i>	<i>5 155</i>
 <i>Saksamaa</i>	38 895	<i>38 895</i>	<i>38 895</i>	<i>38 895</i>
 <i>Kreeka</i>	23 963	<i>23 963</i>	<i>23 963</i>	<i>23 963</i>
 <i>Hispaania</i>	353 081	<i>210 332</i>	<i>210 332</i>	<i>210 332</i>
 <i>Prantsusmaa</i>	280 545	<i>280 545</i>	<i>280 545</i>	<i>280 545</i>
<i>Horvaatia</i>	<i>11 885</i>	<i>11 885</i>	<i>11 885</i>	<i>10 832</i>
 <i>Itaalia</i>	336 997	<i>336 997</i>	<i>336 997</i>	<i>336 997</i>
 <i>Küpros</i>	4 646	<i>4 646</i>	<i>4 646</i>	<i>4 646</i>
 <i>Leedu</i>	45	<i>45</i>	<i>45</i>	<i>45</i>
 <i>Luksemburg</i>	588	-	-	-
 <i>Ungari</i>	29 103	<i>29 103</i>	<i>29 103</i>	<i>29 103</i>
 <i>Malta</i>	402	-	-	-
 <i>Austria</i>	13 688	<i>13 688</i>	<i>13 688</i>	<i>13 688</i>
 <i>Portugal</i>	65 208	<i>65 208</i>	<i>65 208</i>	<i>65 208</i>
 <i>Rumeenia</i>	<i>47 700</i>	<i>47 700</i>	<i>47 700</i>	<i>47 700</i>

I <i>Sloveenia</i>	5 045	<i>5 045</i>	<i>5 045</i>	<i>5 045</i>
I <i>Slovakkia</i>	5 085	<i>5 085</i>	<i>5 085</i>	<i>5 085</i>
I <i>Ühendkuningriik</i>	120	-	-	-

I

VII LISA

ARTIKLIS 78 OSUTATUD TOODETE MÕISTED, NIMETUSED JA MÜÜGINIMETUSED

Käesolevas lisas **tähendab** mõiste „müüginimetus” nimetust, mille all toitu müüakse direktiivi 2000/13/EÜ artikli 5 lõike 1 tähenduses, või toidu nimetus määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 17 tähenduses.

I osa

Alla 12 kuu vanuste veiste liha

I Mõiste

Käesoleva osa kohaldamisel tähendab mõiste „liha” alla 12 kuu vanuste veiste rümpasid, kondiga ja kondita liha ning viilutatud või viilutamata rupsi, mis on ette nähtud inimtoiduks ning mida pakutakse värskelt, külmutatult või sügavkülmutatult ning mis on pakitud või pakkimata.

II *Alla 12 kuu vanuste veiste kategooriatesse liigitamine tapamajas*

Tapmise ajal liigitavad ettevõtjad pädeva asutuse järelevalve all kõik alla 12 kuu vanused veised ühte järgmistest kategooriatest:

(A) V-kategooria: Alla 8 kuu vanuste veiste liha

Kategooriat tähistav täht: V;

(B) Z-kategooria: Üle 8 kuu, kuid alla 12 kuu vanused veised

Kategooriat tähistav täht: Z.

Kõnealune liigitamine toimub veisega kaasas olevas passis sisalduva teabe põhjal või selle puudumisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1760/2000¹ artiklis 5 sätestatud elektroonilises andmebaasis sisalduvate andmete põhjal.

¹ ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1760/2000 veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise kohta (EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1)***

III Müüginimetused

1. Alla 12 kuu vanuste veiste liha turustatakse liikmesriikides üksnes järgmiste iga liikmesriigi jaoks ettenähtud müüginimetuste all:

(A) veised, kelle vanus on alla 8 kuu (kategooriat tähistav täht: V):

Turustav riik	Kasutatav müüginimetus
Belgia	veau, viande de veau/kalfsvlees/Kalbfleisch
Bulgaaria	месо от малки телета
Tšehhi Vabariik	Telecí
Taani	Lyst kalvekød
Saksamaa	Kalbfleisch
Eesti	Vasikaliha
Iirimaa	Veal
Kreeka	μοσχάρι γάλακτος
Hispaania	Ternera blanca, carne de ternera blanca
Prantsusmaa	veau, viande de veau
Horvaatia	teletina
Itaalia	vitello, carne di vitello
Küpros	μοσχάρι γάλακτος
Läti	Teļa gaļa
Leedu	Veršiena
Luksemburg	veau, viande de veau/Kalbfleisch

Turustav riik

Kasutatav müüginimetus

Ungari

Borjúhús

Malta

Vitella

Turustav riik	Kasutatav müüginimet
Madalmaad	Kalfsvlees
Austria	Kalbfleisch
Poola	Cielęcina
Portugal	Vitela
Rumeenia	carne de vițel
Sloveenia	Teletina
Slovakkia	Teľacie mäso
Soome	vaalea vasikanliha/ljust kalvkött
Rootsi	ljus kalvkött
Ühendkuningriik	Veal

(B) veised, kelle vanus on üle 8, kuid alla 12 kuu (kategooriat tähistav täht: Z):

Turustav riik	Kasutatav müüginimet
Belgia	jeune bovin, viande de jeune bovin/jongrundvlees/Jungrindfleisch
Bulgaaria	Телешко месо
Tšehhi Vabariik	hovězí maso z mladého skotu
Taani	Kalvekød
Saksamaa	Jungrindfleisch
Eesti	Noorloomaliha
Iirimaa	rosé veal

Kreeka	νεαρό μοσχάρι
Hispaania	Ternera, carne de ternera
Prantsusmaa	jeune bovin, viande de jeune bovin
Horvaatia	mlada junetina
Iirimaa	rosé veal
Itaalia	vitellone, carne di vitellone
Küpros	νεαρό μοσχάρι
Läti	jaunlopa gaļa
Leedu	Jautiena
Luksemburg	jeune bovin, viande de jeune bovin/Jungrindfleisch

Ungari	Növendék marha húsa
Malta	Vitellun
Madalmaad	rosé kalfsvlees
Austria	Jungrindfleisch
Poola	młoda wołowina
Portugal	Vitelão
Rumeenia	carne de tineret bovin
Sloveenia	meso težjih telet
Slovakkia	mäso z mladého dobytku
Soome	vasikanliha/kalvkött
Rootsi	Kalvkött
Ühendkuningriik	Beef

2. Punktis 1 osutatud müüginimetusi võib täiendada vastava lihatüki või rupsi nime või nimetusega.
3. Punkti 1 alapunkti A tabelis esitatud V-kategooria müüginimetusi ning nendest müüginimetustest tuletatud mis tahes uut nime võib kasutada üksnes siis, kui on täidetud käesolevas lisas sätestatud tingimused.

Eelkõige ei tohi sõnu „veau”, „telecí”, „Kalb”, „μσχάρι”, „ternera”, „kalv”, „veal”, „vitello”, „vitella”, „kalf”, „vitela” ja „teletina” kasutada üle 12 kuu vanuste veiste liha müüginimetuses ega etiketil.

4. Punktis 1 osutatud nõudeid ei kohaldata veiste liha suhtes, mille kohta on enne 29. juunit 2007 registreeritud kaitstud päritolunimetus või kaitstud geograafiline tähis vastavalt nõukogu määrusele (EL) nr 1151/2012.

IV Kohustuslik tähis etiketil

1. ***Ilma et see piiraks direktiivi 2000/13/EÜ, määruse (EL) nr 1169/2011 ning määruse (EÜ) nr 1760/2000 artiklite 13, 14 ja 15 kohaldamist, varustavad ettevõtjad alla kaheteist kuu vanuste veiste liha igas tootmis- ja turustusetapis järgmise teabega:***

a) müüginimetus vastavalt käesoleva osa III punktile;

b) loomade tapavanus, mis on vastavalt olukorrale esitatud kas kujul:

- „tapavanus: alla 8 kuu”;*
- „tapavanus: üle 8 kuu, kuid alla 12 kuu”.*

Erandina esimese lõigu alapunktist b võivad ettevõtjad lõpptarbijale väljastamisele eelnevates etappides asendada tapavanuse tähise kategooria tähistega, vastavalt: „V kategooria” või „Z kategooria”.

2. Alla 12 kuu vanuste veiste liha puhul, mis esitatakse lõpptarbijale müügiks jaemüügikohtades eelnevalt pakendamata kujul, kehtestavad liikmesriigid punktis 1 osutatud teabe esitamise eeskirjad.

V. Registreerimine

Ettevõtjad registreerivad igas tootmis- ja turustusetapis järgmise teabe:

a) loomade identifitseerimisnumber ja sünniaeg (üksnes tapamaja tasandil);

- b) viitenumber, mis võimaldab tõendada seost ühelt poolt liha päritolu ja teiselt poolt liha etiketil esitatud müüginimetuse, tapavanuse ja kategooriat tähistava tähe vahel;
- c) loomade ja liha ettevõttesse saabumise ja sealt väljumise kuupäev.

VI. Ametlikud kontrollid

1. Liikmesriigid nimetavad enne pädeva asutuse või pädevad asutused, kes vastutavad käesoleva osa kohaldamise kontrollimiseks läbi viidava ametliku kontrolli eest ja teavitavad sellest komisjoni.
2. Ametlikke kontrolle viib läbi pädev asutus või viivad läbi pädevad asutused kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 882/2004¹ sätestatud üldpõhimõtetega.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT L 165, 30.4.2004, lk 1).

3. *Komisjoni eksperdid viivad vajaduse korral koos asjaomaste pädevate asutuste ja liikmesriikide ekspertidega läbi kohapealseid kontrollid, et veenduda käesoleva lisa sätete rakendamises.*
4. *Liikmesriik, kelle territooriumil kontrollid toimuvad, osutab komisjonile tema ülesannete täitmiseks vajalikku abi.*
5. *Kolmandates riikidest imporditud liha puhul tagab käesoleva osa nõuete täitmise kolmanda riigi poolt määratud pädev asutus või, kui see on asjakohane, väline sõltumatu organ. Sõltumatu organ peab täielikult tagama Euroopa standardis EN 45011 või ISO/IEC juhendis 65 sätestatud tingimuste järgimise.*

II osa
Viinamarjasaaduste *kategooriad*

1. Vein

„Vein” – ainult värskete purustatud või purustamata viinamarjade või viinamarjavirde täielikul või osalisel käärimisel saadud saadus.

Veini:

- a) tegelik alkoholisisaldus on pärast VIII lisa I osa B jaos nimetatud menetluse läbimist või ilma selleta vähemalt 8,5 mahuprotsenti, kui vein on saadud ainult käesoleva lisa I liites osutatud viinamarjakasvatusevõõndites A ja B korjatud viinamarjadest, ja vähemalt 9 mahuprotsenti teistest viinamarjakasvatusevõõnditest korjatud viinamarjade puhul;
- b) tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 4,5 mahuprotsenti. Seda erandina muidu kehtivast minimaalsest alkoholisisaldusest, kui veinil on kaitstud päritolunimetus või kaitstud geograafiline tähis, olgu see valmistatud VIII lisa I osa B jaos täpsustatud menetlusel või mitte;

- c) üldalkoholisisaldus ei ületa 15 mahuprotsenti. Erandina:
- võib teatavatelt liidu viinamarjakasvatuspriirkonda kuuluvatelt viinamarjakasvatusaladelt, mille määrab kindlaks komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 75 lõikele 2, pärinevate ja rikastamiseta toodetud veinide üldalkoholisisalduse ülempiir ulatuda 20 mahuprotsendini;
 - võib teatavate kaitstud päritolunimetusega ja rikastamiseta toodetud veinide üldalkoholisisalduse ülempiir olla suurem kui 15 mahuprotsenti;
- d) üldhappesisaldus vastavalt eranditele, mille komisjon võib vastu võtta delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 75 lõikele 2, on viinhappes väljendatuna vähemalt 3,5 grammi liitri kohta või 46,6 milliekvivalenti liitri kohta.

„Retsina” – lauavein, mis on valmistatud üksnes Kreeka territooriumil süüria männi vaiguga töödeldud viinamarjavirdest. Süüria männi vaigu kasutamine on lubatud ainult „Retsina” veini saamiseks Kreekas kohaldatavate sätete kohaselt.

Erandina teise lõigu alapunktist b kuuluvad „Tokaji eszencia” ja „Tokajská esencia” veinide hulka.

Liikmesriigid võivad siiski lubada kasutada mõistet „vein”:

- a) liitnimetusena koos puuvilja nimega selliste toodete turustamiseks, mis on saadud muude puuviljade kui viinamarjade kääritamisel, või

b) kui see on liitnimetuse osa.

Tuleb vältida nimetatud toodete segiajamist käesolevas lisas esitatud veinikategooriatele vastavate toodetega.

2. Kääriv toorvein

„Kääriv toorvein” – saadus, mille alkoholkäärimine ei ole veel lõppenud ja mis ei ole veel settest eraldatud.

3. Liköörvein

„Liköörvein” – saadus:

- a) mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 15 mahuprotsenti, aga mitte üle 22 mahuprotsendi;

- b) mille üldalkoholisisaldus on vähemalt 17,5 mahuprotsenti, välja arvatud teatavad päritolunimetuse või geograafilise tähisega liköörveinid, mis on komisjoni poolt delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 75 lõikele 2 koostatavas loetelus;
- c) mis on saadud:
- osaliselt kääritatud viinamarjavirdest,
 - veinist,
 - eespool nimetatud saaduste segust või
 - viinamarjavirdest või viinamarjavirde ja veini segust, kui tegemist on komisjoni poolt delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 75 lõikele 2 kindlaks määratud teatavate kaitstud päritolunimetuse või geograafilise tähisega liköörveinidega;

- d) mille esialgne naturaalne alkoholisisaldus on vähemalt 12 mahuprotsenti, välja arvatud teatavad kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega liköörveinid, mis on komisjoni poolt delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 75 lõikele 2 koostatavas loetelus;
- e) millele on lisatud:
- i) üksikult või seguna:
- veinist saadud neutraalset alkoholi, sealhulgas kuivatatud viinamarjade destilleerimisel saadud alkoholi, mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 96 mahuprotsenti;
 - veini või kuivatatud viinamarjade destillaati, mille tegelik alkoholisisaldus ei ole alla 52 ega üle 86 mahuprotsendi;

- ii) vajaduse korral ühte või mitut järgmist saadust:
 - kontsentreeritud viinamarjavirret,
 - ühe punkti e alapunktis i osutatud saaduse ja punkti c esimeses ja neljandas taandes osutatud viinamarjavirde segu;
- f) millele erandina alapunktist e on lisatud (kui tegu on teatavate kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega liköörveinidega, mis on komisjoni poolt delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 75 lõikele 2 koostatavas loetelus):
 - i) alapunkti e alapunktis i loetletud saadusi üksikult või seguna või
 - ii) üht või mitut järgmistest saadustest:
 - veinialkoholi või kuivatatud viinamarjadest saadud alkoholi, mille tegelik alkoholisisaldus ei ole alla 95 ega üle 96 mahuprotsendi;
 - veinist või pressitud viinamarjajääkidest destilleeritud kangeid alkoholseid jooke, mille tegelik alkoholisisaldus ei ole alla 52 ega üle 86 mahuprotsendi;

- kuivatatud viinamarjadest destilleeritud kangeid alkoholseid jooke, mille tegelik alkoholisisaldus ei ole alla 52 mahuprotsendi ega üle 94,5 mahuprotsendi, ning

iii) vajaduse korral ühte või mitut järgmist saadust:

- kuivatatud viinamarjadest saadud osaliselt kääritatud viinamarjavirret;
- otsesel kuumutamisel saadud kontsentreeritud viinamarjavirret, mis vastab, välja arvatud nimetatud menetluse puhul, kontsentreeritud viinamarjavirde määratlusele;
- kontsentreeritud viinamarjavirret,
- ühe alapunkti f alapunktis ii osutatud saaduse ja alapunkti c esimeses ja neljandas taandes osutatud viinamarjavirde segu.

4. Vahuvein

„Vahuvein” – saadus:

- a) mis on saadud järgmiste saaduste esimesel või teisel alkoholkäärimisel:
- värsked viinamarjad,
 - viinamarjavirre või
 - vein;
- b) mille mahuti avamisel vabaneb ainult käärimisel tekkinud süsinikdioksiid;
- c) mille ülerõhk suletud mahutis temperatuuril 20°C on sisalduva süsinikdioksiidi tõttu vähemalt 3 baari ning

- d) mille valmistamiseks mõeldud kuveede üldalkoholisisaldus on vähemalt 8,5 mahuprotsenti.

5. Kvaliteetvahuvein

„Kvaliteetvahuvein” – saadus:

- a) mis on saadud järgmiste saaduste esimesel või teisel alkoholkäärimisel:
- värsked viinamarjad,
 - viinamarjavirre või
 - vein;
- b) mille mahuti avamisel vabaneb ainult käärimisel tekkinud süsinikdioksiid;

- c) mille ülerõhk suletud mahutis temperatuuril 20°C on sisalduva süsinikdioksiidi tõttu vähemalt 3,5 baari ning
- d) mille valmistamiseks mõeldud kuveede üldalkoholisisaldus on vähemalt 9 mahuprotsenti.

6. Aromaatne kvaliteetvahuvein

„Aromaatne kvaliteetvahuvein” – kvaliteetvahuvein:

- a) mis on saadud üksnes nii, et kuvee komponentidena kasutatakse viinamarjavirret või käärivat viinamarjavirret, mis on pärit sellistest viinamarjasortidest, mis on komisjoni poolt delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 75 lõikele 2 koostatavas loetelus.

Aromaatsed kvaliteetvahuveinid, mida traditsiooniliselt toodetakse, kasutades kuvee komponendiks olevaid veine, määrab kindlaks komisjon kooskõlas artikli 75 lõike 2 kohaste delegeeritud õigusaktidega;

- b) mille ülerõhk suletud mahutis temperatuuril 20°C on sisalduva süsinikdioksiidi tõttu vähemalt 3 baari;
- c) mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 6 mahuprotsenti ning
- d) mille üldalkoholisisaldus on vähemalt 10 mahuprotsenti.

7. Gaseeritud vahuvein

„Gaseeritud vahuvein” – saadus:

- a) mis on saadud ilma kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähiseta veinist;
- b) mille mahuti avamisel vabaneb süsinikdioksiid, mis on tervikuna või osaliselt saadud selle gaasi lisamisel, ning
- c) mille ülerõhk suletud mahutis temperatuuril 20°C on sisalduva süsinikdioksiidi tõttu vähemalt 3 baari.

8. Poolvahuvein

Poolvahuvein – saadus:

- a) mis on saadud veinist, ***käärivast toorveinist, viinamarjavirdest või käärivast viinamarjavirdest, kui kõnealuste toodete üldalkoholisisaldus on vähemalt 9 mahuprotsenti;***
- b) mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 7 mahuprotsenti;
- c) mille ülerõhk suletud mahutis temperatuuril 20 C on sisalduva sisetekkeline süsinikdioksiidi tõttu vähemalt 1 baar, kuid mitte üle 2,5 baari, ning
- d) mis pannakse 60-liitristesse või väiksematesse mahutitesse.

9. Gaseeritud poolvahuvein

„Gaseeritud poolvahuvein” – saadus:

- a) mis on saadud veinist, ***käärivast toorveinist, viinamarjavirdest või käärivast viinamarjavirdest;***
- b) mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 7 mahuprotsenti ja üldalkoholisisaldus vähemalt 9 mahuprotsenti;
- c) mille ülerõhk suletud mahutis temperatuuril 20°C on täielikult või osaliselt lisatud süsinikdioksiidi tõttu vähemalt 1 baar, kuid mitte üle 2,5 baari; ning
- d) mis pannakse 60-liitristesse või väiksematesse mahutitesse.

10. Viinamarjavirre

„Viinamarjavirre” – värsketest viinamarjadest loomulikult või füüsilisel töötlemisel saadud vedel saadus. Viinamarjavirde lubatud tegelik alkoholisisaldus ei ületa 1 mahuprotsenti.

11. Osaliselt kääritatud viinamarjavirre

„Kääriv viinamarjavirre” – viinamarjavirde kääritamise saadus, mille tegelik alkoholisaldus on üle 1 mahuprotsendi, aga alla kolme viiendiku selle üldalkoholisaldusest.

12. Kuivatatud viinamarjadest saadud osaliselt kääritatud viinamarjavirre

„Kuivatatud viinamarjadest saadud kääriv viinamarjavirre” – kuivatatud viinamarjadest saadud viinamarjavirde osalise kääritamise saadus, mille üldsuhkrusisaldus on enne käärimist vähemalt 272 grammi liitri kohta ning mille naturaalne ja tegelik alkoholisaldus ei tohi olla alla 8 mahuprotsendi. Samas ei loeta kuivatatud viinamarjadest saadud käärivaks viinamarjavirdeks teatavaid veine, mille komisjon määrab kindlaks delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 75 lõikele 2 ja mis vastavad eespool nimetatud nõuetele.

13. Kongsentreeritud viinamarjavirre

„Kongsentreeritud viinamarjavirre” – karamellimata viinamarjavirre, mis on saadud viinamarjavirde osalise veetustamise teel, mis toimub mis tahes lubatud meetodil, välja arvatud otsese kuumuse abil, ja nii, et edaspidi artikli 80 lõike 5 esimese lõiguga ja artikli 91 esimese lõigu punktiga d ette nähtud meetodil kasutatava refraktomeetri näit temperatuuril 20 °C ei ole alla 50,9 %.

Kongsentreeritud viinamarjavirde lubatud tegelik alkoholisisaldus ei tohi ületada 1 %.

14. Puhastatud kongsentreeritud viinamarjavirre

„Puhastatud kongsentreeritud viinamarjavirre” *on*:

a) vedel karamellimata saadus:

i) mis on saadud viinamarjavirde osalise veetustamise teel, mis toimub mis tahes lubatud meetodil, välja arvatud otsese kuumuse abil, ja nii, et edaspidi artikli 80 lõike 5 esimese lõigu ja artikli 91 esimese lõigu punktiga d ette nähtud meetodil kasutatava refraktomeetri näit temperatuuril 20 °C ei ole alla 61,7 %;

- ii)** mis on läbinud lubatud töötuse hapetustamiseks ja koostisosade (v.a suhkru) kõrvaldamiseks;
- iii)** millel on järgmised omadused:
- pH-väärtus ei ole 25 Brix juures üle 5;
 - optiline tihedus 425 nm juures 1 cm paksusel ei ületa 25 Brix juures kontsentreeritud viinamarjavirrete puhul 0,100;
 - sahharoosisisaldus ei ole kindlaksmääratava analüüsimeetodiga täheldatav;
 - Folin-Ciocalteu indeks ei ületa 25 Brix juures 6,00;
 - tiitritav happesus ei ületa 15 *milliekvivalenti* üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;
 - vääveldioksiidisisaldus ei ületa 25 milligrammi üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;
 - katioonide kogusisaldus ei ületa 8 milliekvivalenti üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;

- elektrijuhtivus ei ületa 25 Brix ja 20 °C juures 120 µS/cm;
- *hüdrosümetüülfurfuraali sisaldus ei ületa 25 milligrammi üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;*
- *mesoinositooli olemasolu.*

b) tahke karamellimata saadus:

- i) mis on saadud puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirde kristalliseerumisel ja millele ei ole lisatud lahustit;**
- ii) mis on läbinud lubatud töötuse hapetustamiseks ja koostisosade (v.a suhkrud) kõrvaldamiseks;**

iii) millel on pärast lahuseks lahjendamist 25 Brix juures järgmised omadused:

- *pH-väärtus ei ole üle 7,5;*
- *optiline tihedus 425 nm juures 1 cm paksusel ei ületa 0,100;*
- *sahharoosisisaldus ei ole kindlaksmääratava analüüsimeetodiga täheldatav;*
- *Folin-Ciocalteu indeks ei ületa 6,00;*
- *tiitritav happesus ei ületa 15 milliekvivalenti üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;*
- *vääveldioksiidisisaldus ei ületa 10 milligrammi üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;*
- *katioonide kogusisaldus ei ületa 8 milliekvivalenti üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;*

- *elektrijuhtivus ei ületa 20 °C juures 120 µS/cm;*
- *hüdrosümetüülfurfuraali sisaldus ei ületa 25 milligrammi üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;*
- *mesoinositooli olemasolu.*

Puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirde lubatud tegelik alkoholisisaldus ei tohi ületada 1 mahuprotsenti.

15. Kuivatatud viinamarjadest valmistatud vein

„Kuivatatud viinamarjadest valmistatud vein” – saadus:

- a) mis on toodetud rikastamiseta, osaliseks veetustamiseks päikese kätte või varju jäetud viinamarjadest;
- b) mille üldalkoholisisaldus on vähemalt 16 mahuprotsenti ja tegelik alkoholisisaldus vähemalt 9 mahuprotsenti ning
- c) mille naturaalne alkoholisisaldus on vähemalt 16 mahuprotsenti (või mille suhkrusisaldus on vähemalt 272 grammi liitri kohta).

16. Üleküpsenud viinamarjadest valmistatud vein

„Üleküpsenud viinamarjadest valmistatud vein” – saadus:

- a) mis on toodetud rikastamiseta;
- b) mille naturaalne alkoholisisaldus on suurem kui 15 mahuprotsenti ning
- c) mille üldalkoholisisaldus on vähemalt 15 mahuprotsenti ja tegelik alkoholisisaldus vähemalt 12 mahuprotsenti.

Liikmesriigid võivad kehtestada selle toote laagerdumistähtaaja.

17. Veiniäädikas

„Veiniäädikas” – äädikas:

- a) mis on saadud eranditult veini äädikhappelisel käärimisel ning
- b) mille üldhappesus äädikhappes väljendatuna on vähemalt 60 grammi liitri kohta.

III osa
Piim ja piimatooted

1. Mõiste „piim” – ainult ühe või mitme lüpsmise tulemusena udarast eritunud sekreet, millele ei ole midagi lisatud ega millest ei ole midagi eraldatud.

Mõistet „piim” võib siiski kasutada:

- a) piima kohta, mida on töödeldud selle koostist muutmata, või piima kohta, mille rasvasisaldus on standarditud IV osa alusel;
 - b) koos sõnaga, mis nimetab, või sõnadega, mis nimetavad sellise piima tüüpi, kvaliteediklassi, päritolu ja/või kavatsetavat kasutust või kirjeldavad selle füüsilist töötlemist või koostise muutmist juhul, kui muutmine piirdub piima loomulike koostisainete lisamise ja/või eemaldamisega.
2. Käesolevas osas tähendab mõiste „piimatooted” tooteid, mis on saadud ainult piimast, arvestades, et nende valmistamiseks vajalikke aineid võib lisada juhul, kui neid aineid ei kasutata mõne piima koostisaine täielikuks või osaliseks asendamiseks.

Ainult piimatoodetele reserveeritakse:

a) järgmised kõigil turustusetappidel kasutatavad nimetused:

- i) vadak;
- ii) koor;
- iii) või;
- iv) pett;
- v) võiõli;
- vi) kaseiinid;
- vii) veevaba piimarasv;
- viii) juust;
- ix) jogurt;

x) keefir;

xi) kumõss;

xii) viili/fil;

xiii) smetana;

xiv) fil;

xv) rjaženka;

xvi) rūgušpiens;

- b) need nimed direktiivi 2000/13/EÜ artikli 5 või määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 17 tähenduses, mida tegelikult piimatoodete kohta kasutatakse.

3. Mõistet „piim” ja piimatoodete kohta kasutatavaid nimetusi võib samuti tarvitada koos sõnaga, mis nimetab, või sõnadega, mis nimetavad liittooteid, mille ükski osa ei asenda või ei ole mõeldud asendada ühtki piima koostisainet ja milles piim või piimatoodet on kas koguseliselt või toote iseloomustamisel oluline.
4. ***Piima puhul***, kui tegemist ei ole lehmapiimaga, tuleb ära märkida, ***milliselt loomaliigilt see on saadud***.
5. Punktides 1, 2 ja 3 osutatud nimetusi ei tohi kasutada ühegi toote kohta peale kõnealuses punktis nimetatud toodete.

Seda sätet ei kohaldata toodete nimetamisel, mille täpne iseloom on selge tavapärase kasutamise tõttu ja/või juhul, kui nimetusi kasutatakse selgesti toote iseloomuliku omaduse kirjeldamiseks.

6. Käesoleva osa punktides 1, 2 ja 3 nimetamata toodete puhul ei tohi kasutada ühtki märgist, äridokumenti, reklaammaterjali või nõukogu direktiivi 2006/114/EÜ¹ artiklis 2 määratletud reklaamimise viisi ega ühtki esitusviisi, mis väidab, viitab või vihjab, et toode on piimatoode.

Piima või piimatooteid sisaldava toote puhul võib nimetust „piim” või käesoleva osa punkti 2 teises lõigus osutatud nimetusi kasutada ainult põhiliste toorainete kirjeldamiseks ja koostisainete loetlemiseks vastavalt direktiivile 2000/13/EÜ või määrusele (EL) nr 1169/2011.

IV osa

CN-koodi 0401 alla kuuluv inimtoiduks ette nähtud piim

I Mõisted

Käesoleva osa kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „piim” – ühe või mitme lehma lüpsmise saadus;
- b) „joogipiim” – III punktis nimetatud tooted, mis on mõeldud ilma edasise töötlemiseta tarbijale tarnimiseks;

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/114/EÜ eksitava ja võrdleva reklaami kohta (ELT L 376, 27.12.2006, lk 21).*

- c) „rasvasisaldus” – piimarasva massiosade arv saja massiosa piima kohta;
- d) „valgusisaldus” – valgu massiosade arv saja massiosa piima kohta (arvutatakse, korrutades piima üldlämmastiku massiprotsendi teguriga 6,38).

II Tarne või müük lõpptarbijale

1. Ilma edasise töötlemiseta võib tarnida või müüa lõpptarbijale kas otse või restoranide, haiglate, sööklate või muude toitlustusettevõtete kaudu ainult niisugust piima, mis vastab joogipiimale sätestatud nõuetele.
2. Toodete müüginimetused on esitatud III punktis. Neid nimetusi tuleb kasutada ainult selles punktis nimetatud toodete kohta, ilma et see piiraks nende kasutamist liitnimetustes.
3. Liikmesriigid võtavad meetmeid, et tutvustada tarbijatele asjakohaste toodete iseloomu ja koostist, kui sellise teabe puudumine võiks põhjustada segadust.

III Joogipiim

1. Joogipiimaks loetakse järgmisi tooteid:

- a) toorpiim: piim, mida pole kuumutatud üle 40°C ega töödeldud mingil samaväärse mõjuga viisil;
- b) täispiim: kuumtöödeldud piim, mis rasvasisalduse osas vastab ühele järgmistest nõuetest:
 - i) standardne täispiim: piim, mille rasvasisaldus on vähemalt 3,5 % (m/m). Liikmesriigid võivad siiski ette näha täiendava täispiima liigi, mille rasvasisaldus on 4,00 % (m/m) või rohkem;
 - ii) mittestandardne täispiim: piim, mille rasvasisaldust pole pärast lüpsmist muudetud piimarasvade lisamise või eemaldamisega ega segatud seda piimaga, mille loomulikku rasvasisaldust on muudetud. Rasvasisaldus ei tohi siiski olla alla 3,50 % (m/m);

- c) madala rasvasisaldusega piim: kuumtöödeldud piim, mille vähendatud rasvasisaldus on vähemalt 1,50 % (m/m) ja kõige rohkem 1,80 % (m/m);
- d) rasvatu piim: kuumtöödeldud piim, mille vähendatud rasvasisaldus on kõige rohkem 0,50 % (m/m).

Kuumtöödeldud piima, mille rasvasisaldus ei vasta esimese lõigu punktides b, c ja d sätestatud nõuetele, käsitatakse joogipiimana tingimusel, et rasvasisaldus on pakendil ühe kümnendkoha täpsusega selgelt ära märgitud ja kergesti loetav kujul „rasvasisaldus ... %”. Sellist piima ei nimetata täispiimaks, madala rasvasisaldusega piimaks ega rasvatuks piimaks.

- 2. Ilma et see piiraks punkti 1 alapunkti b alapunkti ii kohaldamist, on lubatud ainult järgmised muudatused:

- a) joogipiimale ette nähtud rasvasisalduse saamiseks võib muuta loomulikku rasvasisaldust, eemaldades või lisades koort või lisades täispiima, madala rasvasisaldusega piima või rasvatu piima;

- b) piima võib rikastada piimavalkude, mineraalsoolade või vitamiinidega vastavalt Euroopa parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1925/2006¹;
- c) laktoosisisaldust võib vähendada laktoosi glükoosiks ja galaktoosiks muutmise teel.

Alapunktides b ja c nimetatud piima koostise muutmised on lubatud ainult juhul, kui toote pakendil on vastav kustumiskindel märg, mis on hästi nähtav ja loetav. Selline märg ei asenda määrusega (EL) nr 1169/2011 ette nähtud toitumisalase teabega märgistamise kohustust. Valkudega rikastatud piima valgusisaldus peab olema 3,8 % (m/m) või rohkem.

Liikmesriigid võivad alapunktides b ja c nimetatud piima koostise muutmist siiski piirata või selle keelata.

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006 määrus (EÜ) nr 1925/2006 vitamiinide, mineraaltoitainete ja teatud muude ainete toidule lisamise kohta (ELT L 404, 30.12.2006, lk 26).*

3. Joogipiim:

- a) külmumistemperatuur peab olema ligilähedane päritolupiirkonna toorpiima keskmisele külmumistemperatuurile;
- b) 3,5 massiprotsenti rasva sisaldava 1 liitri piima mass temperatuuril 20 °C peab olema vähemalt 1028 grammi, teistsuguse rasvasisaldusega piima liitri mass peab olema ekvivalentne;
- c) 3,5 massiprotsenti rasva sisaldavas piimas peab olema vähemalt 2,9 massiprotsenti valku, teistsuguse rasvasisaldusega piima korral peab valgu sisaldus olema ekvivalentne.

V osa
Linnulihasektori tooted

I Käesolevat osa kohaldatakse seoses teatavate kodulinnuliha ning kodulinnuliha või rupsi valmististe ja toodete turustamisega liidus äri või kaubanduse teel järgmiste liikide puhul:

- kanad liigist *Gallus domesticus*,
- pardid,
- haned,
- kalkunid,
- pärlikanad.

Kõnealuseid sätteid kohaldatakse ka CN-koodi 0210 99 39 alla kuuluva soolvees säilitatud kodulinnuliha suhtes.

II Mõisted

- 1) „kodulinnuliha” – inimtoiduks sobiv kodulinnuliha, mis ei ole läbinud mingit töötlust peale külmtöötluste;
- 2) „värske kodulinnuliha” – kodulinnuliha, mida ei ole kunagi külmutamisega jäigastatud ning mida tuleb kogu aeg hoida temperatuuril, mis ei ole madalam kui -2°C ega kõrgem kui $+4^{\circ}\text{C}$. Liikmesriigid võivad siiski kehtestada veidi erinevad temperatuurinõuded minimaalse pikkusega ajavahemikuks, mis on vajalik värske kodulinnuliha lõikamiseks ja käitlemiseks jaemüügipoodides või müügipunktide abihoonetes, kui lõikamise ja käitlemise eesmärk on üksnes tarbijale kohapeal müümine;
- 3) „külmutatud kodulinnuliha” – kodulinnuliha, mis tuleb külmutada nii kiiresti kui võimalik normaalse tapatoimingu piires ning mida hoitakse kogu aeg temperatuuril, mis ei ole kõrgem kui -12°C ;
- 4) „kiirkülmutatud kodulinnuliha” – kodulinnuliha, mida hoitakse kogu aeg temperatuuril, mis ei ole kõrgem kui -18°C , mille lubatud hälbed on sätestatud nõukogu direktiivis 89/108/EMÜ¹;

¹ *Nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiiv 89/108/EMÜ kiirkülmutatud toiduaineid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta* (EÜT L 40, 11.2.1999, lk 34).

- 5) „kodulinnulihast valmistis” – kodulinnuliha, sealhulgas kodulinnuliha, mis on peenestatud, millele on lisatud toidu- või maitseaineid või lisandeid või mida on töödeldud viisil, millest ei piisa lihaskiu sisemise struktuuri muutmiseks;
- 6) „värsket kodulinnulihast valmistis” – kodulinnulihast valmistis, mille valmistamisel on kasutatud värsket kodulinnuliha.

Liikmesriigid võivad siiski kehtestada veidi erinevad temperatuurinõuded, mida kohaldatakse minimaalse pikkusega ajavahemiku jooksul ja üksnes sellises ulatuses, mis on vajalik värsket kodulinnulihast valmististe tööstuslikul tootmisel lõikamise ja käitlemise hõlbustamiseks;

- 7) „kodulinnulihatooted” – määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 7.1 määratletud lihatooted, mille valmistamisel kasutatakse kodulinnuliha.

III Kodulinnuliha ja kodulinnulihast valmistisi turustatakse järgmises olekus:

- värskelt;***
- külmutatult;***
- kiirkülmutatult.***

VI osa

Liigilt Gallus gallus saadud kanamunad

I Reguleerimisala

- 1. Ilma et see piiraks artikli 75 kohaldamist seoses haudemunade ja kodulindude tibude turustamisstandarditega, kohaldatakse käesolevat osa seoses liidus toodetud, kolmandatest riikidest imporditud või väljapoole liitu ekspordiks mõeldud munade turustamisega liidus.***

2. *Liikmesriigid võivad kehtestada erandeid käesolevas osas sätestatud nõuetest, välja arvatud III punkti alapunktis 3 sätestatud nõudest, munade puhul, mille tootja müüb otse lõpptarbijale:*

- a) tootmiskohas või*
- b) kohalikul turul või lävemüüki kasutades asjaomase liikmesriigi tootmispiirkonnas.*

Kui tehakse selline erand, peab iga tootja saama valida, kas kohaldada seda erandit või mitte. Kui kõnealust erandit kohaldatakse, ei või kasutada kvaliteedi- ja kaaluklassidesse liigitamist.

Liikmesriik võib vastavalt oma siseriiklikule õigusele kehtestada määratlused mõistetele „kohalik turg”, „lävemüük” ja „tootmispiirkond”.

II Kvaliteedi- ja kaaluklassidesse liigitamine

1. Munad liigitatakse järgmistesse kvaliteediklassidesse:

a) A-klass ehk värsked munad;

b) B-klass.

2. A-klassi munad liigitatakse ka kaalu järgi. Kaalu järgi liigitamist ei nõuta siiski munade puhul, mis tarnitakse toiduainetetööstusele ja väljapoole toiduainetetööstust.

3. B-klassi mune tarnitakse ainult toiduainetetööstusele ja väljapoole muule tööstusele.

III Munade märgistamine

1. A-klassi munad märgistatakse tootjakoodiga.

B-klassi munad märgistatakse tootjakoodi ja/või mõne muu viitega.

Liikmesriigid võivad anda sellest nõudest vabastuse B-klassi munade puhul, kui need munad turustatakse üksnes nende territooriumil.

- 2. Punkti 1 kohane munade märgistamine toimub tootmiskohas või esimeses pakkimiskeskuses, kuhu munad tarnitakse.*
- 3. Asjaomase liikmesriigi tootmispiirkonna kohalikul turul tootjalt otse lõpptarbijale müüdavad munad märgistatakse vastavalt punktile 1.*

Liikmesriigid võivad kõnealusest nõudest vabastada tootjad, kellel on kuni 50 munakana, tingimusel et müügikohas on märgitud kõnealuse tootja nimi ja aadress.

VII osa
Võiderasvad

I Müüginimetused

Kui artikli 78 ***lõike 1 punktis f*** märgitud tooted ei vasta ***II liites*** kehtestatud nõuetele, ei tohi neid töötlemata kujul lõpptarbijale tarnida või temale üle anda ei otse ega ka restoranide, haiglate, sööklate või teiste samalaadsete asutuste kaudu.

Nende toodete müüginimetused on esitatud ***II liites, ilma et see piiraks II punkti alapunktide 2, 3 ja 4 kohaldamist.***

II liites esitatud müüginimetusi kasutatakse üksnes toodete kohta, mis kuuluvad järgmiste CN-koodide alla ja mille rasvasisaldus on vähemalt 10 %, kuid mitte üle 90 % massist:

- a) piimarasvad, mille CN-kood on 0405 ja ex 2106;

- b) rasvad, mille CN-kood on ex 1517;
- c) rasvad, mis koosnevad taimse ja/või loomse päritoluga toodetest, mille CN-kood on ex 1517 ja ex 2106.

Rasvasisaldus peab soola arvestamata olema vähemalt kaks kolmandikku nende toodete kuivainest.

Neid müüginimetusi kohaldatakse üksnes toodete suhtes, mis on 20 °C juures tahked ja sobivad kasutamiseks võidena.

Neid määratlusi ei kohaldata:

- a) selliste toodete nimetuse suhtes, mille eripära on traditsioonilisest kasutusest teada, ja/või kui nimetus iseloomustab selgelt toote eripära;
- b) kontsentreeritud toodete suhtes (või, margariin, rasvasegu), mille rasvasisaldus on vähemalt 90 %.

II Mõisted

- 1. Kui toode on saadud vahetult piimast või koorest, võib koos II liite A osa punktis 1 sätestatud mõistega „või” kasutada mõistet „traditsiooniline”.***

Käesolevas punktis tähendab mõiste „koor” piimast saadud toodet, mis kujutab endast vähemalt 10 % piimarasvasisaldusega õli-vees-tüüpi emulsiooni.

- 2. II liites osutatud toodete kohta ei tohi kasutada mõisteid, millega märgitakse, vihjatakse või viidatakse rasvasisaldusele, mis on erinev kõnealuses liites osutatud rasvasisaldustest.***

3. *Erandina punktist 2 ja lisaks võib mõistet „vähendatud rasvasisaldusega” või „madala rasvasusega” kasutada II liites nimetatud toodete puhul, mille rasvasisaldus on suurem kui 41 %, kuid väiksem kui 62 %.*

Mõisteid „vähendatud rasvasisaldusega” ja „madala rasvasusega” võib kasutada ka II liites kasutatud vastavate mõistete „kolmveerandrasvane” ja „poolrasvane” asemel.

4. *II liite B osa punktis 3 nimetatud toodete puhul võib kasutada müüginimetusi „minariin” või „halvariin”.*

5. *Mõistet „taimne” võib kasutada koos II liite B osas nimetatud müüginimetustega eeldusel, et asjaomane toode sisaldab üksnes taimse päritoluga rasva ning mitte üle 2 % loomset rasva. Samasugune loomse rasva sisaldus on lubatud ka juhul, kui viidatakse taime liigile.*

VIII osa

Oliiviõli ja oliivijääkõli kirjeldused ja määratlused

Käesolevas osas sätestatud oliiviõlide ja oliivijääkõlide kirjelduste ja määratluste kasutamine on kohustuslik asjaomaste toodete turustamisel liidus ning, kui see on vastavuses kohustuslike rahvusvaheliste eeskirjadega, kauplemisel kolmandate riikidega.

Jaemüügi etapis võib turustada üksnes punkti 1 alapunktides a ja b ning punktides 3 ja 6 nimetatud õli.

1) NEITSIOLIIVIÕLID

„Neitsioliiviõlid” – õlid, mis on saadud õlipuu viljadest üksnes mehaaniliste või muude füüsiliste vahendite abil tingimustel, mis ei põhjusta õli muutumist, ja mida ei ole töödeldud muul viisil kui pesemine, dekanteerimine, tsentrifuugimine ja filtreerimine, välja arvatud õlid, mis on saadud lahustite või keemilise või bioloogilise toimega abiainete või ümberestendamise abil ja muude õlidega segamisel.

Neitsioliiviõlised liigitatakse ja kirjeldatakse järgmiselt:

a) Ekstra-neitsioliiviõli

„Ekstra-neitsioliiviõli” – neitsioliiviõli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete maksimumsisaldus on 0,8 grammi 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealuse kategooria puhul komisjoni poolt kooskõlas artikli 75 lõikega 2 sätestatud omadustele;

b) Neitsioliiviõli

„Neitsioliiviõli” – neitsioliiviõli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete maksimumsisaldus on 2 grammi 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealuse kategooria puhul komisjoni poolt kooskõlas artikli 75 lõikega 2 sätestatud omadustele;

c) Lambiõli

„Lambiõli” – neitsioliiviõli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete sisaldus on suurem kui 2 grammi 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealuse kategooria puhul komisjoni poolt kooskõlas artikli 75 lõikega 2 sätestatud omadustele.

2) RAFINEERITUD OLIIVIÕLI

„Rafineeritud oliiviõli” – neitsioliiviõli rafineerimise teel saadav oliiviõli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete sisaldus ei ole suurem kui 0,3 grammi 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealuse kategooria puhul komisjoni poolt kooskõlas artikli 75 lõikega 2 sätestatud omadustele.

3) OLIIVIÕLI, MIS KOOSNEB RAFINEERITUD OLIIVIÕLIST JA NEITSIOLIIVIÕLIST

„Oliiviõli, mis koosneb rafineeritud oliiviõlist ja neitsioliiviõlist” – rafineeritud oliiviõli ja neitsioliiviõli (v.a lambiõli) segamisel saadud oliiviõli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete sisaldus ei ole suurem kui 1 gramm 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealuse kategooria puhul komisjoni poolt kooskõlas artikli 75 lõikega 2 sätestatud omadustele.

4) TÖÖTLEMATA OLIIVIJÄÄKÕLI

„Töötlemata oliivijääkõli” – õli, mis on saadud oliivijääkõli töötlemisel lahustitega või muul füüsilisel töötlemisel, või lambiõlile vastav õli, välja arvatud õlid, mis on saadud ümberesterdamise abil ja muude õlidega segamisel, ning mille muud omadused vastavad kõnealuse kategooria puhul komisjoni poolt kooskõlas artikli 75 lõikega 2 sätestatud omadustele.

5) RAFINEERITUD OLIIVIJÄÄKÕLI

„Rafineeritud oliivijääkõli” – töötlemata oliivijääkõli rafineerimisel saadav õli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete sisaldus ei ole suurem kui 0,3 grammi 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealuse kategooria puhul komisjoni poolt kooskõlas artikli 75 lõikega 2 sätestatud omadustele.

6) OLIIVIJÄÄKÕLI

„Oliivijääkõli” – rafineeritud oliivijääkõli ja neitsioliiviõli (v.a lambiõli) segamisel saadud õli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete sisaldus ei ole suurem kui 1 gramm 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealuse kategooria puhul komisjoni poolt kooskõlas artikli 75 lõikega 2 sätestatud omadustele.

I liide

Viinamarjakasvatustööndid

Viinamarjakasvatustööndid on järgmised:

- 1) Viinamarjakasvatustööndisse A kuuluvad:
 - a) Saksamaal: muud kui punkti 2 alapunkti a alla kuuluvad viinapuude kasvualad;
 - b) Luksemburgis: Luksemburgi viinamarjakasvatustöönd;
 - c) Belgias, Taanis, Iirimaa, Madalmaades, Poolas, Rootsis ja Ühendkuningriigis: nende *liikmesriikide* viinamarjakasvatustööndid;
 - d) Tšehhi Vabariigis: Čechy viinamarjakasvatustöönd.
- 2) Viinamarjakasvatustööndisse B kuuluvad:
 - a) Saksamaal Badeni määratletud piirkonna viinapuude kasvualad;

- b) Prantsusmaal käesolevas lisas nimetatata departemangude ja järgmiste departemangude viinapuude kasvualad:
- Alsace'is: Bas-Rhin, Haut-Rhin;
 - Lorraine'is: Meurthe-et-Moselle, Meuse, Moselle, Vosges;
 - Champagne'is: Aisne, Aube, Marne, Haute-Marne, Seine-et-Marne;
 - Juras: Ain, Doubs, Jura, Haute-Saône;
 - Savoies: Savoie, Haute-Savoie, Isère (Chapareillani kommuun);
 - Val de Loire'is: Cher, Deux-Sèvres, Indre, Indre-et-Loire, Loir-et-Cher, Loire-Atlantique, Loiret, Maine-et-Loire, Sarthe, Vendée, Vienne ja Nièvre'i departemangu Cosne-sur-Loire'i ringkonna viinapuude kasvualad;
- c) Austrias Austria viinamarjakasvatuspäirkond;

- d) Tšehhi Vabariigis Morava viinamarjakasvatuspriirkond ja viinapuude kasvualad, mis ei ole hõlmatud punkti 1 alapunktiga d;
- e) Slovakkias viinapuude kasvualad järgmistes piirkondades: Malokarpatská vinohradnícka oblasť, Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, Nitrianska vinohradnícka oblasť, Stredoslovenská vinohradnícka oblasť ja Východoslovenská vinohradnícka oblasť ning viinamarjakasvatusalad, mis ei ole hõlmatud punkti 3 alapunktiga f;
- f) Sloveenias järgmiste piirkondade viinapuude kasvualad:
- Podravje piirkonnas: Štajerska Slovenija, Prekmurje;
 - Posavje piirkonnas: Bizeljsko Sremič, Dolenjska ja Bela krajina ning viinapuude kasvualad, mis ei ole hõlmatud punkti 4 alapunktiga d;
- g) Rumeenias Podișul Transilvaniei piirkond;
- h) Horvaatias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Moslavina, Prigorje-Bilogora, Plešivica, Pokuplje ja Zagorje--Međimurje.

3) Viinamarjakasvatustööndisse C I kuuluvad:

a) Prantsusmaal viinamarjakasvatusalad

- järgmistes departemangudes: Allier, Alpes-de-Haute-Provence, Hautes-Alpes, Alpes-Maritimes, Ariège, Aveyron, Cantal, Charente, Charente-Maritime, Corrèze, Côte-d'Or, Dordogne, Haute-Garonne, Gers, Gironde, Isère (välja arvatud Chapareillani kommuun), Landes, Loire, Haute-Loire, Lot, Lot-et-Garonne, Lozère, Nièvre (välja arvatud Cosne-sur-Loire'i ringkond), Puy-de-Dôme, Pyrénées-Atlantiques, Hautes-Pyrénées, Rhône, Saône-et-Loire, Tarn, Tarn-et-Garonne, Haute-Vienne, Yonne,
- Drôme'i departemangu Valence'i ja Die ringkondades (välja arvatud Dieulefit', Lorioli, Marsanne'i ja Montélimari kanton),
- Ardèche'i departemangu Tournoni ringkonnas ja Antraigues', Burzet', Coucouroni, Montpezat-sous-Bauzoni, Privas', Saint-Etienne de Lugdarès, Saint-Pierre-ville'i, Valgorge'i ning la Voulte-sur-Rhône'i kantonites;

- b) Itaalias Valle d'Aosta piirkonna viinamarjakasvatusalad ja Sondrio, Bolzano, Trento ja Belluno provints;
- c) Hispaanias A Coruña, Astuuria, Kantaabria, Guipúzcoa ja Biskaia provintsi viinapuude kasvualad;
- d) Portugalis Norte piirkonna see osa, mis vastab määratletud viinamarjakasvatuspiirkonnale Vinho Verde, ja Região vitícola da Extremadura viinamarjakasvatuspiirkonna omavalitsusüksused Bombarral, Lourinhã, Mafra ja Torres Vedras, viimasest välja arvatud Freguesias da Carvoeira e Dois Portos;
- e) Ungaris kõik viinamarjakasvatusalad;
- f) Slovakkias viinapuude kasvualad piirkonnas Tokajská vinohradnícka oblast';
- g) Rumeenias punkti 2 alapunktis g või punkti 4 alapunktis f nimetatata viinamarjakasvatusalad;
- h) Horvaatias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Hrvatsko Podunavlje ja Slavonija.

4) Viinamarjakasvatustööndisse C II kuuluvad:

a) Prantsusmaal viinamarjakasvatusalad

- järgmistes departemangudes: Aude, Bouches-du-Rhône, Gard, Hérault, Pyrénées-Orientales (välja arvatud Olette'i ja Arles-sur-Techi kanton), Vaucluse;
- Var'i departemangu selles osas, mis piirneb lõunas Evenos', Le Beausset', Solliès-Toucas', Cuers'i, Puget-Ville'i, Collobrières'i, La Garde-Freinet', Plan-de-la-Touri ja Sainte-Maxime'i kommuunidega;
- Drôme'i departemangu Nyons'i ringkonnas ja Lorient-sur-Drôme'i kantonis;
- Ardèche'i departemangu punkti 3 alapunktis a loetlemata osades;

- b) Itaalias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Abruzzo, Campania, Emilia-Romagna, Friuli-Venezia Giulia, Lazio, Liguuria, Lombardia (välja arvatud Sondrio provints), Marche, Molise, Piemonte, Toscana, Umbria, Veneto (välja arvatud Belluno provints), sealhulgas nende piirkondade saared, nagu Elba ja muud Toscana saarestiku saared, Ponziane saared, Capri ja Ischia;
- c) Hispaanias järgmiste provintside viinamarjakasvatusalad:
- Lugo, Orense, Pontevedra;
 - Ávila (välja arvatud kohalikud haldusüksused, mis kuuluvad Cebrerose määratletud veinialasse (comarca'sse)), Burgos, León, Palencia, Salamanca, Segovia, Soria, Valladolid, Zamora;
 - La Rioja;
 - Álava;

- Navarra;
 - Huesca;
 - Barcelona, Girona, Lleida;
 - Zaragoza provintsi Ebro jõest põhja pool asuvas osas;
 - Tarragona provintsi kohalikes haldusüksustes, mis kuuluvad Penedési päritolunimetuse piirkonda;
 - Tarragona provintsi selles osas, mis kuulub Conca de Barberá määratletud veinialasse (comarca);
- d) Sloveenias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Brda või Goriška Brda, Vipavska dolina või Vipava, Kras ja Slovenska Istra;
- e) Bulgaarias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Dunavska Ravnina (Дунавска равнина), Chernomorski Rayon (Черноморски район), Rozova Dolina (Розова долина);

- f) Rumeenias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades:

Dealurile Buzăului, Dealu Mare, Severinului ja Plaiurile Drâncei, Colinele Dobrogei, Terasale Dunării, lõunapoolne viinamarjakasvatuspiirkond, sealhulgas liivatasandikud ja muud soodsad piirkonnad;
 - g) Horvaatias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Hrvatska Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Sjeverna Dalmacija ja Srednja i Južna Dalmacija.
- 5) Viinamarjakasvatusvööndisse C III a kuuluvad:
- a) Kreekas viinamarjakasvatusalad järgmistes noomides: Flórina, Imathía, Kilkís, Grevená, Lárissa, Ioánnina, Lefkáda, Ahhaia, Messeenia, Arkaadia, Korinthía, Iráklio, Chaniá, Réthymnon, Sámos, Lasíthion ja Thíra (Santorini) saar;
 - b) Küprosel viinamarjakasvatusalad, mis asuvad kõrgemal kui 600 meetrit üle merepinna;
 - c) Bulgaarias viinamarjakasvatusalad, mis ei ole hõlmatud punkti 4 alapunktiga e.

6) Viinamarjakasvatustööndisse C III b kuuluvad:

a) Prantsusmaal viinamarjakasvatusalad

- Korsika departemangudes;
- Var'i departemangu selles osas, mis asub mere ja järgmiste samasse tööndisse kuuluvate kommuunide vahel: Évenos, Le Beausset, Solliès-Toucas, Cuers, Puget-Ville, Collobrières, La Garde-Freinet, Plan-de-la-Tour ja Sainte-Maxime (nimetatud kommuunid kaasa arvatud);
- Pyrénées-Orientales'i departemangu Olette'i ja Arles-sur-Techi kantonis;

b) Itaalias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Calabria, Basilicata, Apuulia, Sardiinia ja Sitsiilia, kaasa arvatud nendes piirkondadesse kuuluvad saared, nagu Pantelleria saar ning Lipari, Egadi ja Pelagie saared;

- c) Kreekas punkti 5 alapunktis a nimetamata viinamarjakasvatusalad;
 - d) Hispaanias: punkti 3 alapunktis c või punkti 4 alapunktis c nimetamata viinamarjakasvatusalad;
 - e) Portugalis punkti 3 alapunktis d nimetamata viinamarjakasvatusalad;
 - f) Küprosel viinamarjakasvatusalad, mis ei asu kõrgemal kui 600 meetrit üle merepinna;
 - g) Malta viinamarjakasvatusalad.
- 7) Käesolevas lisas osutatud haldusüksuste territooriumid on piiritletud 15. detsembril 1981 kehtinud riigisiseste sätete alusel, Hispaania osas 1. märtsil 1986 kehtinud riigisiseste sätete alusel ja Portugali osas 1. märtsil 1998 kehtinud riigisiseste sätete alusel.
-

II liide
Võiderasvad

Rasva grupp	Müüginimetused	Tootekategooriad
Mõisted		Tootekategooria lisakirjeldus, milles märgitakse ära rasva massiprotsent
<p><i>A. Piimarasvad</i></p> <p><i>Tahked, plastsed, peamiselt vesi-õlis-tüüpi emulsioonidena tooted, mida saadakse üksnes piimast ja/või teatavatest piimatoodetest, mille olulise väärtusega koostisosa on rasv. Nendele toodetele võib siiski olla lisatud ka teisi nende valmistamiseks vajalikke aineid tingimusel, et neid aineid ei kasutata ühegi piima koostisosa täielikuks või osaliseks asendamiseks.</i></p>	<p><i>1. Või</i></p> <p><i>2. Kolmveerandrasvane või (*)</i></p> <p><i>3. Poolrasvane või (**)</i></p> <p><i>4. Piimarasvavõie X %</i></p>	<p><i>Toode, mille piimarasvasisaldus on üle 80 % ja alla 90 %, maksimaalne veesisaldus on 16 % ja maksimaalne rasvata piima kuivainesisaldus 2 %.</i></p> <p><i>Toode, mis sisaldab vähemalt 60 %, aga mitte rohkem kui 62 % piimarasva.</i></p> <p><i>Toode, mis sisaldab vähemalt 39 %, aga mitte rohkem kui 41 % piimarasva.</i></p> <p><i>Toode, mis võib sisaldada piimarasva järgmistes kontsentratsioonides:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>alla 39 %;</i> - <i>rohkem kui 41 %, kuid alla 60 %;</i> - <i>rohkem kui 62 %, kuid alla 80 %.</i>

Rasva grupp	Müüginimetused	Tootekategooriad
Mõisted		Tootekategooria lisakirjeldus, milles märgitakse ära rasva massiprotsent
<p><i>B. Rasv</i></p> <p><i>Tahked, plastsed, peamiselt vesi-õlis-tüüpi emulsioonidena tooted, mida saadakse tahketest ja/või vedelatest taimsetest ja/või loomsetest inимtoiduks sobivatest rasvadest; rasvasisaldusest võib piimarasv moodustada kuni 3 %.</i></p>	<p><i>1. Margariin</i></p> <p><i>2. Kolmveerandrasvane margariin (***)</i></p> <p><i>3. Poolrasvane margariin (****)</i></p> <p><i>4. Rasvavõided X %</i></p>	<p><i>Taimsetest ja/või loomsetest rasvadest saadud toode, mis sisaldab vähemalt 80 %, kuid alla 90 % rasva.</i></p> <p><i>Taimsetest ja/või loomsetest rasvadest saadud toode, mis sisaldab vähemalt 60 %, aga mitte rohkem kui 62 % rasva.</i></p> <p><i>Taimsetest ja/või loomsetest rasvadest saadud toode, mis sisaldab vähemalt 39 %, aga mitte rohkem kui 41 % rasva.</i></p> <p><i>Taimsetest ja/või loomsetest rasvadest saadud toode, mis võib sisaldada rasva järgmistes kontsentratsioonides:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>alla 39 %;</i> - <i>rohkem kui 41 %, kuid alla 60 %;</i> - <i>rohkem kui 62 %, kuid alla 80 %.</i>
<p><i>C. Taimsetest ja loomsetest toodetest kokku segatud rasvad</i></p> <p><i>Tahked, plastsed, peamiselt vesi-õlis-tüüpi emulsioonidena tooted, mida saadakse tahketest ja/või vedelatest taimsetest ja/või loomsetest inимtoiduks sobivatest rasvadest; rasvasisaldusest võib piimarasv moodustada 10–80 %.</i></p>	<p><i>1. Segu</i></p> <p><i>2. Kolmveerandrasvane rasvasegu (*****)</i></p> <p><i>3. Poolrasvane</i></p>	<p><i>Taimsete ja/või loomsete rasvade segust saadud toode, mis sisaldab vähemalt 80 %, kuid alla 90 % rasva.</i></p> <p><i>Taimsete ja/või loomsete rasvade segust saadud toode, mis sisaldab vähemalt 60 %, aga mitte rohkem kui 62 % rasva.</i></p> <p><i>Taimsete ja/või loomsete rasvade segust saadud toode, mis sisaldab vähemalt 39 %, aga mitte rohkem kui 41 % rasva.</i></p>

Rasva grupp	Müüginimetused	Tootekategooriad
Mõisted		Tootekategooria lisakirjeldus, milles märgitakse ära rasva massiprotsent
	rasvasegu (*****) 4. Rasvasegu võie, X %	Taimsete ja/või loomsete rasvade segust saadud toode, mis võib sisaldada rasva järgmistes kontsentratsioonides: <ul style="list-style-type: none"> - alla 39 %; - rohkem kui 41 %, kuid alla 60 %; - rohkem kui 62 %, kuid alla 80 %.
Taani keeles „smør 60”. Taani keeles „smør 40”. *) Taani keeles „margarine 60”. *) Taani keeles „margarine 40”. **) Taani keeles „blandingsprodukt 60”. ***) Taani keeles „blandingsprodukt 40”.		

VIII LISA

ARTIKLIS 80 OSUTATUD VEINIVALMISTUSTAVAD

I osa

Rikastamine, hapestamine ja hapetustamine teatavates
viinamarjakasvatustavades

- A. Rikastamise piirmäärad
1. Kui ilmastikutingimused teatavates liidu viinamarjakasvatustavades seda nõuavad, võivad asjaomased liikmesriigid lubada artikli 81 kohaselt liigitatavatest viinamarjasortidest saadud värskete viinamarjade, viinamarjavirde, kääri- ja viinamarjavirde, kääri- ja veini naturaalse alkoholisisalduse suurendamist mahuprotsentides.

2. Naturaalse alkoholisisalduse tõusu mahuprotsentides võib saavutada B jaos osutatud veinivalmistustavade abil ja see ei tohi ületada:
 - a) 3 mahuprotsenti viinamarjakasvatusevõõndis A;
 - b) 2 mahuprotsenti viinamarjakasvatusevõõndis B;
 - c) 1,5 mahuprotsenti viinamarjakasvatusevõõndis C.
3. Eriti ebasoodsate ilmastikutingimustega aastatel võivad liikmesriigid taotleda, et punktis 2 kehtestatud piirmäärasid tõstetaks 0,5 mahuprotsendi võrra. Vastuseks sellisele taotlusele võtab komisjon artikli 91 osutatud volituste kohaselt vastu rakendusakti nii kiiresti kui võimalik. Komisjon püüab teha otsuse nelja nädala jooksul alates taotluse esitamisest.

B. Rikastamine

1. A jaos sätestatud naturaalse alkoholisisalduse mahuprotsendi tõstmine võib toimuda ainult järgmiselt:
 - a) värskete viinamarjade, käärika viinamarjavirde ja käärika toorveini puhul sahharoosi, kontsentreeritud viinamarjavirde või puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirde lisamisega;
 - b) viinamarjavirde puhul sahharoosi, kontsentreeritud viinamarjavirde või puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirde lisamisega või osalise kontsentreerimise, sealhulgas pöördosmoosi teel;
 - c) veini puhul jahutamisel toimuva osalise kontsentreerimise teel.
2. Punktis 1 osutatud menetlusi ei tohi koos kasutada, kui vein või viinamarjavirre on rikastatud kontsentreeritud viinamarjavirde või puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirdega ja määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103y alusel on makstud toetust.

3. Sahharoosi lisamine, nagu on sätestatud punkti 1 alapunktides a ja b, võib toimuda ainult kuivsuhkurdamise teel ja üksnes järgmistes viinamarjakasvatusalades:

- a) viinamarjakasvatustööndis A;
- b) viinamarjakasvatustööndis B;
- c) viinamarjakasvatustööndis C,

välja arvatud viinamarjaistandused Kreekas, Hispaanias, Itaalias, Küprosel, Portugalis ja Prantsuse departemangudes asuvad viinamarjaistandused, mis kuuluvad järgmiste piirkondade apellatsioonikohtute jurisdiktsiooni alla:

- Aix-en-Provence;
- Nîmes;
- Montpellier;

- Toulouse;
- Agen;
- Pau;
- Bordeaux;
- Bastia.

Eespool osutatud Prantsuse departemangude puhul võivad riiklikud ametiasutused siiski erandina lubada rikastamist kuivsuhturdamise teel. Prantsusmaa teavitab selliste lubade andmisest viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike.

4. Kontsentreeritud viinamarjavirde või puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirde lisamine ei tohi suurendada purustatud värskete viinamarjade, viinamarjavirde, kääriiva viinamarjavirde või kääriiva toorveini esialgset mahtu üle 11 % viinamarjakasvatusevõõndis A, üle 8 % viinamarjakasvatusevõõndis B ja üle 6,5 % viinamarjakasvatusevõõndis C.

5. Viinamarjavirde või veini kontsentreerimine punktis 1 nimetatud protsesside abil:
- a) ei tohi vähendada nimetatud saaduste esialgset mahtu üle 20 %;
 - b) ei tohi olenemata A jao punkti 2 alapunktist c suurendada nimetatud saaduste naturaalselt alkoholisaldust üle 2 mahuprotsendi.
6. Punktides 1 ja 5 viidatud menetlused ei tohi suurendada värskete viinamarjade, viinamarjavirde, käärika viinamarjavirde, käärika toorveini või veini üldalkoholisaldust mahuprotsentides:
- a) viinamarjakasvatusevõõndis A üle 11,5 mahuprotsendi;
 - b) veinikasvatusevõõndis B üle 12 mahuprotsendi;

- c) viinamarjakasvatustootmisvõõndis C I üle 12,5 mahuprotsendi;
- d) viinamarjakasvatustootmisvõõndis C II üle 13 mahuprotsendi ning
- e) viinamarjakasvatustootmisvõõndis C III üle 13,5 mahuprotsendi.

7. Erandina punktist 6 võivad liikmesriigid:

- a) punase veini puhul tõsta punktis 6 osutatud saaduste üldalkoholisisalduse ülemmäära mahuprotsentides viinamarjakasvatustootmisvõõndis A 12 mahuprotsendini ja viinamarjakasvatustootmisvõõndis B 12,5 mahuprotsendini;
- b) tõsta punktis 6 osutatud saaduste üldalkoholisisaldust päritolunimetusega veinide tootmisel liikmesriigi määratud tasemeni.

- C. Hapestamine ja hapetustamine
1. Värskeid viinamarju, viinamarjavirret, käärivat viinamarjavirret, käärivat toorveini ja veini võib töödelda järgmiselt:
 - a) hapetustamine viinamarjakasvatusvööndites A, B ja C I;
 - b) hapestamine ja hapetustamine viinamarjakasvatusvööndites C I, C II ja C III a, piiramata punkti 7 kohaldamist, või
 - c) hapestamine viinamarjakasvatusvööndis C III b.
 2. Punktis 1 osutatud saadusi, välja arvatud veini, võib hapestada ainult piirini, mis liitri kohta väljendub 1,50 g grammini liitri kohta viinhappes väljendatuna või 20 milliekvivalendini.
 3. Veine võib hapestada ainult 2,50 grammini liitri kohta viinhappes väljendatuna või 33,3 milliekvivalendini.

4. Veine võib hapetustada ainult 1 grammini liitri kohta viinhappes väljendatuna või 13,3 milliekvivalendini liitri kohta.
5. Kontsentreerimiseks määratud viinamarjavirret võib hapetustada osaliselt.
6. Olenemata punktist 1 võivad liikmesriigid erandlike ilmastikutingimustega aastatel viinamarjakasvatusevõõndites A ja B lubada punktis 1 osutatud saaduste hapestamist punktides 2 ja 3 osutatud tingimustel.
7. Ühe ja sama saaduse hapestamine ja rikastamine, välja arvatud komisjoni poolt delegeeritud õigusaktidega artikli 75 lõike 2 kohaselt vastu võetavate erandite korral, ning hapestamine ja hapetustamine ei ole koos lubatud.

D. Töötlemine

1. B ja C jaos osutatud menetlused, välja arvatud veini hapestamine ja hapetustamine, on lubatud üksnes siis, kui seda tehakse tingimustel, mille komisjon määrab kindlaks delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 75 lõikele 2, ja samal ajal, kui värsketest viinamarjadest, viinamarjavirdest, käärivast viinamarjavirdest või käärivast toorveinist tehakse vein või muu otsetarbimiseks mõeldud veinisektori jook, välja arvatud vahuvein või gaseeritud vahuvein, ja kui seda tehakse viinamarjakasvatusvööndis, kus kasutatud värsked viinamarjad on korjatud.
2. Veinide kontsentreerimine toimub samas viinamarjakasvatusvööndis, kus kasutatud värsked viinamarjad on korjatud.
3. Veinide hapestamine ja hapetustamine toimub ainult veinivalmistamisettevõttes ja viinamarjakasvatusvööndis, kus kõnealuse veini valmistamiseks kasutatud viinamarjad on korjatud.

4. Igast punktides 1, 2 ja 3 viidatud menetlusest tuleb teatada pädevatele asutustele. Sama nõuet kohaldatakse kontsentreeritud viinamarjavirde, puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirde ja sahharoosi koguste suhtes, mida seoses oma ettevõtlustegevusega valdavad füüsilised või juriidilised isikud või isikute rühmad, eelkõige tootjad, villijad, töötledjad ja hulgikauplejad, kelle komisjon määrab kindlaks delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 75 lõikele 2, ning seda kohaldatakse samal ajal ja samas kohas kui värskete viinamarjade, viinamarjavirde, kääriiva viinamarjavirde ja vaadiveini suhtes. Nende koguste teatamise võib asendada sissekandega kauba saabumise ja varude kasutamise registris.
5. Iga punktides B ja C osutatud menetlus kajastatakse vastavalt artiklis 147 sätestatud saatedokumentis, mille alusel need menetlused läbinud tooted ringlusse lubatakse.

6. B ja C jaos osutatud menetlusi, välja arvatud erakordsete ilmastikutingimustega põhjendatud erandjuhtudel, ei tohi kasutada:
- a) viinamarjakasvatusevõõndis C pärast 1. jaanuari;
 - b) viinamarjakasvatusevõõndites A ja B pärast 16. märtsi, ja neid menetlusi viiakse läbi üksnes saadustega, mis on valmistatud vahetult enne neid kuupäevi korjatud viinamarjasaagist.
7. Olenemata punktist 6 võib kontsentreerimine jahutamise teel ning hapestamine ja hapetustamine siiski toimuda aastaringselt.

II osa
Piirangud

A. Üldised märkused

1. Lubatud veinivalmistustavade kohaselt ei ole vee lisamine lubatud, välja arvatud juhul, kui seda nõuab tehniline erivajadus.
2. Lubatud veinivalmistustavade kohaselt ei ole lubatud ka alkoholi lisamine, välja arvatud valmistustavade puhul, mis on seotud piirituse, likööri, vahuveinide, destilleerimiseks kangendatud veinide ja poolvahuveini lisamise teel käärimise peatamisega värske viinamarjavirde saamisega.
3. Destilleerimise tarbeks kangendatud veini võib kasutada ainult destilleerimiseks.

- B. Värsked viinamarjad, viinamarjavirre ja viinamarjamahl
1. Värsket viinamarjavirret, milles käärimine on alkoholi lisamisega peatatud, võib kasutada ainult nende toodete valmistamisel, mis ei kuulu CN-koodide 2204 10, 2204 21 ja 2204 29 alla. See ei piira liikmesriike kehtestamast enda territooriumil rangemaid sätteid nende toodete valmistamisele, mis ei kuulu CN-koodide 2204 10, 2204 21 ja 2204 29 alla.
 2. Viinamarjamahla ja kontsentreeritud viinamarjamahla ei tohi teha veiniks ega veinile lisada. Nende alkoholne kääritamine on liidu territooriumil keelatud.
 3. Punkte 1 ja 2 ei kohaldata toodete suhtes, mis on mõeldud Iirimaa, Poola ja Ühendkuningriigis CN-koodi 2206 00 alla kuuluvate toodete valmistamiseks ja mille liitnimetuse osana võivad liikmesriigid lubada müügitähist „vein”.

4. Kuivatatud viinamarjadest saadud käärivat viinamarjavirret võib turule lubada üksnes liköörveinide valmistamiseks viinamarjakasvatuspriirkondades, kus see kasutusviis oli traditsiooniline 1. jaanuaril 1985, samuti üleküpsenud viinamarjadest veini valmistamiseks.
 5. Kolmandatest riikidest pärit värsketest viinamarjadest, viinamarjavirdest, käärivast viinamarjavirdest, kontsentreeritud viinamarjavirdest, puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirdest, viinamarjavirdest, mille käärimine on peatatud alkoholi lisamise teel, viinamarjamahlast, kontsentreeritud viinamarjamahlast ja veinist või nimetatud saaduste segudest ei tohi liidu territooriumil *VII* lisa *II osas* osutatud saadusi valmistada ega neid sellistele saadustele lisada.
- C. Veinide segamine

Kolmandast riigist pärineva veini kupaaž liidust pärineva veiniga ning kolmandatest riikidest pärinevate veinide omavaheline kupaaž on liidu territooriumil keelatud.

D. Kõrvalsaadused

1. Viinamarjade ülepressimine on keelatud. Võttes arvesse kohalikke ja tehnilisi tingimusi, otsustavad liikmesriigid alkoholi miinimumkoguse, mida viinamarjade pressimisjääd ja veinisete pärast pressimist peab sisaldama.

Nendes kõrvalsaadustes sisalduva alkoholikoguse kohta teeb otsuse liikmesriik ning see alkoholikogus peab olema vähemalt 5 % toodetud veini alkoholisisaldusest.

2. Veinisetest ega viinamarjade pressimisjääd ei tohi valmistada veini ega ühtki teist otsetarbimiseks mõeldud jooki, välja arvatud piiritus, kanged alkohoolsed joogid ja viinamarjade pressimisjääd valmistatud vein (piquette). Veini valamine veinisette või viinamarjade pressimisjäädide või pressitud Aszu viinamarjade massi peale on lubatud tingimustel, mille komisjon määrab kindlaks delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 75 lõikele 2, ja piirkondades, kus seda tava on traditsiooniliselt kasutatud veinide „Tokaji fordktis” ja „Tokaji máslás” tootmisel Ungaris ning veinide „Tokajskz forditás” ja „Tokajský mášláš” tootmisel Slovakkias.

3. Veinisetite pressimine ja viinamarjade pressimisjääkide taaskääritamine muul kui destilleerimise või viinamarjade pressimisjääkidest veini (*piquette*) valmistamise eesmärgil on keelatud. Veinisetite filtreerimist ja tsentrifuugimist ei loeta pressimiseks juhul, kui saadav saadus on veatu ja turustatava kvaliteediga.
 4. Kui asjaomane liikmesriik lubab veini (*piquette*) toota viinamarjade pressimisjääkidest, võib seda kasutada ainult destilleerimiseks või viinamarjakasvataja oma majapidamise tarbeks.
 5. Piiramata liikmesriikide võimalust võtta vastu otsus, millega nõutakse kõrvalsaaduste kõrvaldamist destilleerimise abil, on igal füüsilisel või juriidilisel isikul või isikute rühmal, kelle valduses on kõrvalsaadusi, kohustus need kõrvaldada vastavalt tingimustele, mille komisjon määrab kindlaks delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 75 lõikele 2.
-

IX LISA

VABATAHTLIKUD MÄRKED

<i>Tootekategooria</i>	<i>Vabatahtlik märke</i>
<i>(kombineeritud nomenklatuuri viide)</i>	
<i>linnuliha</i>	<i>söödetud ..., mis sisaldab ... % ...</i>
<i>(CN-koodid 0207 ja 0210)</i>	<i>kaeraga toidetud hani</i>
	<i>ekstenstiivne seepidamine (lindlas pidamine)</i>
	<i>vabapidamine</i>
	<i>traditsiooniline vabapidamine</i>
	<i>täieliku liikumisvabadusega traditsiooniline vabapidamine</i>
	<i>tapavanus</i>
	<i>nuumamisaeg</i>
<i>munad</i>	<i>värsked</i>
<i>(CN-kood 0407)</i>	<i>ekstra või eriti värsked</i>
	<i>munakanade söötmisviisi märkimine</i>
<i>oliiviõli</i>	<i>esimene külmpressimine</i>
<i>(CN-kood 1509)</i>	<i>külmekstraheerimine</i>
	<i>happesus</i>
	<i>terav</i>
	<i>puuviljaline: küps või roheline</i>

mõru

intensiivne

keskmine

kerge

tasakaalus

mahe õli

X LISA

***SUHKRUPEEDI OSTUTINGIMUSED ARTIKLI 125 LÕIKES 3 OSUTATUD
AJAVAHEMIKU JOOKSUL***

I PUNKT

- 1. Tarnelepingud sõlmitakse kindlaksmääratud suhkrupeedikoguste kohta kirjalikult.***
- 2. Tarnelepingute kestus võib olla mitu aastat.***
- 3. Tarnelepingutes võib täpsustada, kas ja millistel tingimustel võib suhkrupeedi lisakogust tarnida.***

II PUNKT

- 1. Tarnelepingutes märgitakse I punktis osutatud peedikoguste ostuhinnad.***

2. *Alapunktis 1 nimetatud hinda kohaldatakse III lisa B punktis määratletud standardkvaliteediga suhkrupeedi puhul.*

Hinda, mis on osalejate poolt eelnevalt kokku lepitud, korrigeeritakse hinnatõusude ja -langustega kõrvalekallete võimaldamiseks standardkvaliteedist.
3. *Tarnelepingutes täpsustatakse, kuidas turuhindade muutused osalejate vahel jaotatakse.*
4. *Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeedile ettenähtud suhkrusisaldus. Lepingud hõlmavad erinevaid suhkrusisaldusi näitavaid ümberarvestusskaalasid ning koefitsiente, mida kasutatakse tarnitud suhkrupeedikoguste ümberarvestamiseks tarnelepingus osutatud suhkrusisalduste vastavate koguste puhul.*

See skaala põhineb erinevatel suhkrusisaldustel ja vastaval saagisel.

III PUNKT

Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeeditarnete järgustamine ja tavapärane kestus.

IV PUNKT

- 1. Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeedi kogumispunktid ning tarnimise ja veoga seotud tingimused.*
- 2. Tarnelepingutes sätestatakse, et vastustus laadimiskulude ja kogumispunktidest äraviimise veokulude eest on selgelt sätestatud. Kui tarnelepinguga kehtestatakse suhkruettevõtjatele kohustus aidata kaasa laadimis- ja veokulude katmisele, sätestatakse selgelt vastav protsendimäär või summa.*
- 3. Tarnelepingutes sätestatakse, et iga osaleja kulud on selgelt kindlaks määratud.*

V PUNKT

- 1. Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeedi vastuvõtupunktid.***
- 2. Kui suhkrupeedimüüjad ja suhkruettevõtjad on eelmiseks turustusaastaks tarnelepingu juba sõlminud, jäävad kasutusele vastuvõtupunktid, milles müüja ja ettevõtja on kõnealusel turustusaastal toimuvate tarnete suhtes kokku leppinud. Majandusharusisesed kokkulepped võivad käesolevast sättest kõrvale kalduda.***

VI PUNKT

- 1. Tarnelepingutes sätestatakse suhkrusisalduse määramine polarimeetri näidu abil või, selleks et võtta arvesse tehnoloogia arengut, mõne muu osalejate vahel kokku lepitud meetodi abil. Vastuvõtmisel võetakse suhkrupeedist proov.***
- 2. Majandusharusisestes kokkulepetes võidakse sätestada, et proovid võetakse muul etapil. Sellisel juhul sätestatakse tarnelepingus parandus suhkrusisalduse languse kompenseerimiseks suhkrupeedi vastuvõtu ja proovivõtmise vahel.***

VII PUNKT

Tarnelepingutes sätestatakse, et brutomass, pakendikaal ja suhkrusisaldus määratakse kindlaks vastavalt järgnevatele kokkulepitud toimingutele:

- a) suhkruettevõtja ja suhkrupeeditootjate kutseorganisatsiooni poolt ühiselt, kui nii on sätestatud majandusharusiseses kokkuleppes;*
- b) suhkruettevõtja poolt suhkrupeedikasvatajate kutseorganisatsiooni järelevalve all;*
- c) suhkruettevõtja poolt asjaomase liikmesriigi poolt tunnustatud eksperdi järelevalve all tingimusel, et suhkrupeedimüüja katab selle kulud.*

VIII PUNKT

- 1. Tarnelepingu kohaselt peab suhkruettevõtja täitma kogu tarnitava suhkrupeedikoguse suhtes üht või mitut järgmistest kohustustest:*

- a) tagastama suhkrupeedimüüjale tarnitud suhkrupeedikogusele vastavad värsked pressimisjäädid tasuta otse tehases;*

- b) tagastama suhkrupeedimüüjale tasuta osa jääke pressitult, kuivatatult või kuivatatud melassina otse tehasest;*
 - c) tagastama suhkrupeedimüüjale otse tehasest pressitud või kuivatatud pressimisjäägid; sellisel juhul võib suhkruettevõtja nõuda suhkrupeedimüüjalt pressimise või kuivatamise kulude hüvitamist;*
 - d) maksuma suhkrupeedimüüjale hüvitist, arvestades kõnealuste pressimisjääkide müügivõimalusi.*
- 2. Kui osa kogu tarnitavast suhkrupeedikogusest käideldakse teisiti, kehtestatakse tarnelepinguga rohkem kui üks alapunktis 1 ette nähtud kohustusest.*
- 3. Majandusharusisestes kokkulepetes võidakse sätestada, et suhkrupeedi pressimisjäägid tarnitakse muul etapil, kui on osutatud alapunkti 1 alapunktides a, b ja c.*

IX PUNKT

Tarnelepingutes määratakse kindlaks ettemaksete ja suhkrupeedi ostuhinna tasumise tähtajad.

X PUNKT

Kui tarnelepingutes sätestatakse eeskirjad küsimuste kohta, mida käsitletakse käesolevas lisas, või kui need lepingud sisaldavad muid küsimusi reguleerivaid sätteid, ei tohi nende sätted ja nende toime sattuda vastuollu käesoleva lisaga.

XI PUNKT

- 1. II lisa II osa A jao punktis 6 nimetatud majandusharusisestes lepingutes peavad sisalduma sätted vahekohtumenetluse kohta.***
- 2. Majandusharusisestes kokkulepetes võib sätestada standardvormid tarnelepingute jaoks, mis on vastavuses käesoleva määruse ja liidu eeskirjadega.***

3. *Kui majandusharusisestest kokkulepetes liidu, piirkondlikul või kohalikul tasandil sätestatakse eeskirjad, mis käsitlevad käesolevas määruses käsitletud küsimusi või sisaldavad muid küsimusi käsitlevaid sätteid, ei või nende eeskirjade sätted ja toime sattuda vastuollu käesoleva lisaga.*
4. *Alapunktis 3 osutatud lepingutes sätestatakse eelkõige:*
- a) *II punkti alapunktis 4 osutatud ümberarvestamisskaala;*
 - b) *eeskirjad, mis käsitlevad toodetavate suhkrupeedisortide seemnete valikut ja tarnimist;*
 - c) *tarnitava suhkrupeedi minimaalne suhkrusisaldus;*
 - d) *suhkruettevõtja ja suhkrupeedimüüjate esindajate vahelise konsultatsiooni tingimused, enne kui on kindlaks määratud suhkrupeedi tarnete alguskuupäev;*
 - e) *lisatasude maksmine suhkrupeedimüüjatele ennetähtaegse või hilinenud tarne eest;*
 - f) *VIII punktis osutatud pressimisjääkidega seotud tingimuste ja kulude üksikasjad;*
 - g) *pressimisjääkide kõrvaldamine suhkrupeedimüüja poolt;*
 - h) *eeskirjad hindade kohandamise kohta juhul, kui on mitmeaastased kokkulepped on sõlmitud;*
 - i) *eeskirjad proovide võtmise ja meetodite kohta, et määrata kindlaks brutomass, pakendikaal ja suhkrusisaldus.*

XI LISA

SUHKRUPEEDI OSTUTINGIMUSED ARTIKLIS 124 OSUTATUD AJAVAHEMIKU JOOKSUL

I PUNKT

- 1. Tarnelepingud sõlmitakse kindlaksmääratud kvoodikohase suhkrupeedi koguste kohta kirjalikult.*
- 2. Tarnelepingutes täpsustatakse, kas ja millistel tingimustel võib suhkrupeedi lisakogust tarnida.*

II PUNKT

- 1. Tarnelepingutes märgitakse artikli 127 lõike 2 punktis a ja vajadusel punktis b osutatud peedikoguste ostuhinnad. Artikli 127 lõike 2 punktis a nimetatud koguste puhul ei tohi need hinnad olla madalamad kui käesoleva määruse artiklis 135 osutatud kvoodikohase suhkrupeedi miinimumhind.*
- 2. Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeedile ettenähtud suhkrusisaldus. Lepingud hõlmavad erinevaid suhkrusisaldusi näitavaid ümberarvestusskaalasid ning koefitsiente, mida kasutatakse tarnitud suhkrupeedikoguste ümberarvestamiseks tarnelepingus osutatud suhkrusisalduste vastavate koguste puhul.*

See skaala põhineb erinevatel suhkrusisaldustel ja vastaval saagisel.

3. *Kui suhkrupeedimüüja on sõlminud suhkruettevõtjaga käesoleva määruse artikli 127 lõike 2 punktis a nimetatud suhkrupeedi tarnelepingu, käsitatakse kõiki selle müüja tarneid, mis on ümber arvestatud kooskõlas käesoleva punkti alapunktiga 2, artikli 127 lõike 2 punkti a alla kuuluvatena, kui need ei ületa lepingus kindlaksmääratud suhkrupeedikogust.*
4. *Kui suhkruettevõtjad toodavad põhikvoodist väiksema koguse suhkrut sellest suhkrupeedist, mille kohta nad on sõlminud külvieelsed tarnelepingud vastavalt artikli 127 lõike 2 punktile a, jaotavad nad suhkrupeedikoguse, mis vastab tema põhikvoodi ulatuses mis tahes lisatoodangule, suhkrupeedimüüjate vahel, kellega nad on sõlminud külvieelsed tarnelepingud artikli 127 lõike 2 punktis a määratletud tähenduses.*

Majandusharusisesed kokkulepped võivad käesolevast sättest kõrvale kalduda.

III PUNKT

1. *Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeeditarnete järgustamine ja tavapärane kestus.*
2. *Alapunktis 1 nimetatud sätted on eelmisel turustusaastal kohaldatud sätted, võttes arvesse tegelikku toodangutaset; majandusharusisesed kokkulepped võivad kõnealustest sätetest kõrvale kalduda.*

IV PUNKT

- 1. Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeedi kogumispunktid.***
- 2. Kui suhkruppeedimüüjad ja suhkruettevõtjad on eelnevals turustusaastaks tarnelepingu juba sõlminud, jäävad kasutusele kogumispunktid, milles müüja ja ettevõtja on kõnealusel turustusaastal toimuvate tarnete suhtes kokku leppinud. Majandusharusisesed kokkulepped võivad käesolevast sätttest kõrvale kalduda.***
- 3. Tarnelepingutes sätestatakse, et laadimiskulud ja kogumispunktidest äraviimise veokulud katab suhkruettevõtja vastavalt erikokkulepetele, mis tuginevad enne eelmist suhkru turustusaastat kehtinud kohalikele eeskirjadele või tavadele.***
- 4. Taanis, Iirimaa, Kreekas, Hispaanias, Portugalis, Soomes ja Ühendkuningriigis, kus suhkruppeedi tarnitakse tarneklausli „vabastatud tehase väravas“ alusel, kehtestatakse tarnelepinguga suhkruettevõtjale kohustus aidata kaasa laadimis- ja veokulude katmisele ja sätestatakse vastav protsendimäär või summa.***

V PUNKT

- 1. Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeedi vastuvõtupunktid.***
- 2. Kui suhkruppeedimüüjad ja suhkruettevõtjad on eelmiseks turustusaastaks tarnelepingu juba sõlminud, jäävad kasutusele vastuvõtupunktid, milles müüja ja ettevõtja on kõnealusel turustusaastal toimuvate tarnete suhtes kokku leppinud. Majandusharusisesed kokkulepped võivad käesolevast sättest kõrvale kalduda.***

VI PUNKT

- 1. Tarnelepingutes sätestatakse suhkrusisalduse määramine polarimeetri näidu abil. Vastuvõtmisel võetakse suhkruppeedist proov.***
- 2. Majandusharusiseses kokkulepetes võidakse sätestada, et proovid võetakse muul etapil. Sellisel juhul sätestatakse tarnelepingus parandus suhkrusisalduse languse kompenseerimiseks suhkruppeedi vastuvõtu ja proovivõtmise vahel.***

VII PUNKT

Tarnelepingutes sätestatakse, et brutomass, pakendikaal ja suhkrusisaldus määratakse kindlaks vastavalt ühele järgnevatest toimingutest:

- a) suhkruettevõtja ja suhkrupeeditootjate kutseorganisatsiooni poolt ühiselt, kui nii on sätestatud majandusharusiseses kokkuleppes;*
- b) suhkruettevõtja poolt suhkrupeedikasvatajate kutseorganisatsiooni järelevalve all;*
- c) suhkruettevõtja poolt asjaomase liikmesriigi poolt tunnustatud eksperdi järelevalve all tingimusel, et suhkrupeedimüüja katab selle kulud.*

VIII PUNKT

1. Tarnelepingu kohaselt peab suhkruettevõtja täitma kogu tarnitava suhkrupeedikoguse suhtes üht või mitut järgmistest kohustustest:

- a) tagastama suhkrupeedimüüjale tarnitud suhkrupeedikogusele vastavad värsked pressimisjäädid tasuta otse tehasest;*
- b) tagastama suhkrupeedimüüjale tasuta osa jääke pressitult, kuivatatult või kuivatatud melassina otse tehasest;*

- c) tagastama suhkrupeedimüüjale otse tehasest pressitud või kuivatatud pressimisjäägid; sellisel juhul võib suhkruettevõtja nõuda suhkrupeedimüüjalt pressimise või kuivatamise kulude hüvitamist;*
 - d) maksuma suhkrupeedimüüjale hüvitist, arvestades kõnealuste pressimisjääkide müügivõimalusi.*
- 2. Kui osa kogu tarnitavast suhkrupeedikogusest käideldakse teisiti, kehtestatakse tarnelepinguga rohkem kui üks alapunktis 1 ette nähtud kohustusest.*
 - 3. Majandusharusisestes kokkulepetes võidakse sätestada, et suhkrupeedi pressimisjäägid tarnitakse muul etapil, kui on osutatud alapunkti 1 alapunktides a, b ja c.*

IX PUNKT

- 1. Tarnelepingutes määratakse kindlaks ettemaksete ja suhkrupeedi ostuhinna tasumise tähtajad.*
- 2. Alapunktis 1 osutatud tähtajad on samad, mis kehtisid eelmisel turustusaastal. Majandusharusisesed kokkulepped võivad käesolevast sättest kõrvale kalduda.*

X PUNKT

Kui tarnelepingutes sätestatakse eeskirjad küsimuste kohta, mida käsitletakse käesolevas lisas, või kui need lepingud sisaldavad muid küsimusi reguleerivaid sätteid, ei tohi nende sätted ja nende toime sattuda vastuollu käesoleva lisaga.

XII PUNKT

- 1. II lisa II osa A jao punktis 6 nimetatud majandusharusisestes lepingutes peavad sisalduma sätted vahekohtumenetluse kohta.***
- 2. Kui majandusharusisestes kokkulepetes liidu, piirkondlikul või kohalikul tasandil sätestatakse eeskirjad, mis käsitlevad käesolevas määruses käsitletud küsimusi või sisaldavad muid küsimusi käsitlevaid sätteid, ei või nende eeskirjade sätted ja toime sattuda vastuollu käesoleva lisaga.***

3. *Alapunktis 2 osutatud lepingutes sätestatakse eelkõige:*
- a) eeskirjad, mis käsitlevad suhkrupeedimüüjatele selliste suhkrupeedikoguste tarnimist, mida suhkruettevõtja otsustab enne külvi osta suhkruootmiseks kvoodi piires;*
 - b) punkti II alapunktis 4 osutatud jaotamist käsitlevad eeskirjad;*
 - c) punkti II alapunktis 2 osutatud ümberarvestamisskaala;*
 - d) eeskirjad, mis käsitlevad toodetavate suhkrupeedisortide seemnete valikut ja tarnimist;*
 - e) tarnitava suhkrupeedi minimaalne suhkruisisaldus;*
 - f) suhkruettevõtja ja suhkrupeedimüüjate esindajate vahelise konsultatsiooni tingimused, enne kui on kindlaks määratud suhkrupeedi tarnete alguskuupäev;*
 - g) lisatasude maksmine suhkrupeedimüüjatele ennetähtaegse või hilinenud tarne eest;*

- h) üksikasjad, mis käsitlevad:*
- i) VIII punkti alapunkti 1 alapunktis b osutatud suhkrupeedi pressimisjääkide kogust,*
 - ii) VIII punkti alapunkti 1 alapunktis c osutatud kulusid,*
 - iii) VIII punkti alapunkti 1 alapunktis d osutatud hüvitist;*
- i) pressimisjääkide kõrvaldamine suhkrupeedimüüja poolt;*
- j) ilma et see piiraks artikli 135 kohaldamist, eeskirjad, mis käsitlevad suhkru võrdluskünnise ja tegeliku müügihinna vahe jaotamist suhkruettevõtja ja suhkrupeedimüüjate vahel.*

XII PUNKT

Kui ei ole sõlmitud majandusharusisest kokkulepet selle kohta, kuidas tuleks jaotada suhkrupeedimüüjate vahel kvoodi piires suhkru tootmiseks ettenähtud suhkrupeedi kogused, mida suhkruettevõtja soovib enne külvi osta, võib asjaomane liikmesriik sätestada kõnealuse jaotamise eeskirjad.

Kõnealuste eeskirjadega võib suhkrupeedi müüjatele, kes tavapäraselt tarnivad ühistutele, anda tarneõigused, mida neil ei oleks kõnealustesse ühistutesse kuulumise korral.

XII LISA

**ARTIKLIS 136 OSUTATUD SUHKRU, ISOGLÜKOOSI JA INULIINISIIRUPI
RIIKLIKUD JA PIIRKONDLIKUD TOOTMISKVOODID**

(tonnides)

<i>Lükkmesriik või piirkond (1)</i>	<i>Suhkur (2)</i>	<i>Isoglükooos (3)</i>	<i>Inuliinisiirup (4)</i>
<i>Belgia</i>	<i>676 235,0</i>	<i>114 580,2</i>	<i>0</i>
<i>Bulgaaria</i>	<i>0</i>	<i>89 198,0</i>	
<i>Tšehhi Vabariik</i>	<i>372 459,3</i>		
<i>Taani</i>	<i>372 383,0</i>		
<i>Saksamaa</i>	<i>2 898 255,7</i>	<i>56 638,2</i>	
<i>Iirimaa</i>	<i>0</i>		
<i>Kreeka</i>	<i>158 702,0</i>	<i>0</i>	
<i>Hispaania</i>	<i>498 480,2</i>	<i>53 810,2</i>	
<i>Prantsusmaa (emamaa)</i>	<i>3 004 811,15</i>		<i>0</i>
<i>Prantsusmaa ülemere departeman- gud</i>	<i>432 220,05</i>		
<i>Horvaatia</i>	<i>192 877,0</i>		
<i>Itaalia</i>	<i>508 379,0</i>	<i>32 492,5</i>	
<i>Läti</i>	<i>0</i>		

<i>Leedu</i>	<i>90 252,0</i>		
<i>Ungari</i>	<i>105 420,0</i>	<i>250 265,8</i>	
<i>Madalmaad</i>	<i>804 888,0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Austria</i>	<i>351 027,4</i>		
<i>Poola</i>	<i>1 405 608,1</i>	<i>42 861,4</i>	
<i>Portugal (mandriosa)</i>	<i>0</i>	<i>12 500,0</i>	
<i>Assooride autonoomne piirkond</i>	<i>9 953,0</i>		
<i>Rumeenia</i>	<i>104 688,8</i>	<i>0</i>	
<i>Sloveenia</i>	<i>0</i>		
<i>Slovakkia</i>	<i>112 319,5</i>	<i>68 094,5</i>	
<i>Soome</i>	<i>80 999,0</i>	<i>0</i>	
<i>Rootsi</i>	<i>293 186,0</i>		
<i>Ühendkuningriik</i>	<i>1 056 474,0</i>	<i>0</i>	
<i>KOKKU</i>	<i>13 529 618,2</i>	<i>720 440,8</i>	<i>0</i>

XIII LISA

SUHKRU- VÕI ISOGLÜKOOSIKVOOTIDE ÜLEKANDMISE ÜRSIKASJALIKUD EESKIRJAD VASTAVALT ARTIKLILE 138

I PUNKT

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „ettevõtjate ühinemine” – kahe või enama ettevõtja ühinemine üheks ettevõtjaks;*
- b) „ettevõtja võõrandamine” – kvoote omava ettevõtja varade üleandmine või üleminek ühele või mitmele ettevõtjale;*
- c) „vabriku võõrandamine” – ühele või mitmele ettevõtjale sellise tehnilise üksuse omandiõiguse üleandmine, milles on kõnealuse toote valmistamiseks vajalik sisseseade, ning mille tulemuseks on võõrandatava ettevõtja tootmise osaline või täielik üleminek;*

- d) *„vabriku rentimine” – sellise tehnilise üksuse rendileping, mille juurde kuulub suhkrutootmiseks vajalik sisseseade, kusjuures rendileping sõlmitakse vabriku tegevust arvestades vähemalt kolmeks järjestikuseks turustusaastaks ettevõtjaga, kes on asutatud kõnealuse vabrikuga samas liikmesriigis, kui vabriku rendile võtnud ettevõtjat võib pärast rendisuhte tekkimist kogu toodangu alusel käsitada ühe suhkrutootmisettevõtjana, kusjuures lepinguosalisel kohustuvad lepingut enne kolmanda turustusaasta lõppu mitte lõpetama.*

II PUNKT

1. *Suhkrutootmisettevõtjate ühinemise või võõrandamise või suhkruvabrikute võõrandamise korral kohandatakse kvoote järgmiselt, ilma et see piiraks alapunkti 2 kohaldamist:*
- a) *suhkrutootmisettevõtjate ühinemise korral eraldab liikmesriik ühinemise tulemusel tekkinud ettevõtjale kvoodi, mis on võrdne enne ühinemist asjaomastele suhkrut tootvatele ettevõtjatele eraldatud kvootide summaga;*

- b) suhkrutootmisettevõtja võõrandamise korral määrab liikmesriik võõrandatava ettevõtja kvoodi suhkru tootmiseks ülevõtvale ettevõtjale või kui ülevõtvaid ettevõtjaid on mitu, määratakse kvoodid võrdeliselt võõrandatava ettevõtja suhkrutoodangu mahuga;*
 - c) suhkruvabriku võõrandamise korral vähendab liikmesriik selle ettevõtja kvooti, kes vabriku omandi võõrandab, ja suurendab kõnealuse vabriku otnud suhkrutootmisettevõtja või -ettevõtjate kvooti, lisades mahaarvatud koguse võrdeliselt võõrandatud vabriku tootmismahuga.*
- 2. Kui osa suhkrupeedi- või suhkrurookasvatajaid, keda otseselt mõjutab mõni alapunktis 1 osutatud tehing, avaldab selgelt soovi tarnida oma suhkrupeedi või -roogu suhkrutootmisettevõtjatele, kes ei osale kõnealustes tehingutes, võib liikmesriik määrata kvoodi ettevõtjale, kellele tootjad kavatsevad oma suhkrupeedi või -roo tarnida, vastavalt võõrandatava ettevõtja tootmismahule.*

3. *Kui muudel kui alapunktis 1 osutatud asjaoludel lõpetatakse:*

- a) suhkrutootmisettevõtja tegevus,*
- b) suhkrutootmisettevõtja ühe või mitme vabriku tegevus,*

võib liikmesriik määrata kõnealuse tegevuse lõpetamisega seotud kvoodid ühele või mitmele suhkrutootmisettevõtjale.

Kui osa tootjaid avaldab selgelt soovi tarnida oma suhkrupeeti või -roogu asjaomasele suhkrutootmisettevõtjale, võib liikmesriik (ka esimese lõigu alapunktis b osutatud juhul) määrata kõnealusele suhkrupeedi või -roo kogusele vastava osa kvote ettevõtjale, kellele tootjad kavatsevad need tooted tarnida.

4. *Artikli 127 lõikes 5 osutatud erandi kasutamise puhul võib kõnealune liikmesriik nõuda, et asjaomased suhkrupeedikasvatajad ja suhkrueetevõtjad lisaksid oma majandusharusisestesse kokkulepetesse eritingimused, et kõnealune liikmesriik saaks kohaldada käesoleva punkti alapunkte 2 ja 3.*

5. *Suhkrutootmisettevõtjale kuuluva vabriku rentimise korral võib liikmesriik vähendada vabrikut rendile andva ettevõtja kvoote ning määrata kvoodist maha arvatud osa ettevõtjale, kes võtab vabriku rendile suhkru tootmise eesmärgil.*

Kui rendisuhe lõpetatakse I punkti alapunktis d osutatud kolme turustusaasta jooksul, tühistab liikmesriik tagasiulatuvalt vastavalt käesoleva punkti esimesele lõigule kehtestatud kvootide kohandamise alates rendisuhte jõustumise kuupäevast. Kui rendisuhe lõpeb vääramatu jõu tõttu, ei ole liikmesriik kohustatud kohandamist tühistama.

6. *Kui suhkrutootmisettevõtja ei suuda enam liidu õigusaktidega ette nähtud kohustuste täitmist asjaomaste suhkrupeedi- või suhkrurootootjate suhtes ning kui selle olukorra on kindlaks teinud asjaomase liikmesriigi pädevad asutused, võib liikmesriik määrata osa asjaomastest kvootidest üheks või mitmeks turustusaastaks ühele või mitmele suhkrutootmisettevõtjale võrdeliselt üleantava ettevõtja tootmismahuga.*

7. *Kui liikmesriik on andnud suhkrutootmisettevõtjale hinna- ja turustustagatise seoses suhkrupeedi töötlemisega etüülalkooliks, võib liikmesriik kokkuleppel kõnealuse ettevõtja ja asjaomaste suhkrupeedikasvatajatega määrata kõik suhkrutootmiskvoodid või osa neist üheks või mitmeks turustusaastaks ühele või mitmele teisele ettevõtjale.*

III PUNKT

Isoglükoositootmisettevõtjate ühinemise või võõrandamise või isoglükoositootmisvabriku võõrandamise korral võib liikmesriik määrata asjakohased kvoodid isoglükoosi tootmiseks ühele või mitmele ettevõtjale, sõltumata sellest, kas neil on tootmiskvoot.

IV PUNKT

II ja III punkti kohaselt võetud meetmed võib jõustada ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) *kõigi asjaomaste osapoolte huvisid on arvesse võetud;*

- b) *asjaomase liikmesriigi arvates parandavad need tõenäoliselt suhkrupeedi, suhkruroo ja suhkrutootmissektori struktuuri;*
- c) *need on seotud ettevõtjatega, kes on asutatud samal territooriumil, millele on määratud kvoot XII lisas.*

V PUNKT

Kui ühinemine või üleminek toimub 1. oktoobri ja sellele järgneva aasta 30. aprilli vahel, jõustuvad II ja III punktis nimetatud meetmed jooksva turustusaastal.

Kui ühinemine või võõrandamine toimub 1. mai ja sama aasta 30. septembri vahel, võetakse II ja III punktis nimetatud meetmed järgmisel turustusaastal.

VI PUNKT

Kui kohaldatakse II ja III punkti, teavitavad liikmesriigid komisjoni kohandatud kvootidest hiljemalt 15 päeva jooksul pärast V punktis osutatud ajavahemike lõppu.

ARTIKKLIS 230 OSUTATUD VASTAVUSTABEL

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 1	Artikkel 1	-
Artikli 2 lõige 1	Artikli 3 lõiked 1 ja 2	-
Artikli 2 lõike 2 punktid a ja b	-	-
Artikli 2 lõike 2 punkt c	Artikli 15 lõike 1 punkt a	-
Artikkel 3	Artikkel 6	-
Artikkel 4	-	-
Artikli 5 esimene lõik	-	-
Artikli 5 teise lõigu esimene osa	Artikli 3 lõige 4	-
Artikli 5 teise lõigu teine osa	-	-
Artikli 5 kolmas lõik	Artikli 5 punkt a	-
Artikkel 6	-	-
Artikkel 7	Artikkel 9	-
Artikkel 8	Artikkel 7	-
Artikkel 9	Artikkel 126	-
Artikkel 10	Artikkel 11	-
Artikkel 11	Artikkel 12	-
Artikkel 12	Artikkel 13	-

* Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 94/13 esitatud määruse number.

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 13	Artikkel 14 ¹	-
Artikkel 14 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 15 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 16 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 17 (välja jäetud)	--	-
Artikli 18 lõiked 1 kuni 4	Artikli 15 lõige 2 ²	-
Artikli 18 lõige 5	-	-
Artikkel 19 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 20 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 21 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 22 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 23 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 24 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 25	Artikli 16 lõige 1	-
Artikkel 26	-	-
Artikkel 27	-	-
Artikkel 28	-	-
Artikkel 29	-	-

¹ Vt ka ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu võetavat nõukogu määrust.

² Vt ka ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu võetavat nõukogu määrust.

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 30 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 31	Artikkel 17	-
Artikkel 32	-	-
Artikkel 33	[Artikkel 18]	-
Artikkel 34	[Artikkel 18]	-
Artikkel 35 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 36 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 37	[Artikkel 18]	-
Artikkel 38	[Artikkel 18]	-
Artikkel 39	[Artikkel 19 lõige 3]	-
Artikkel 40	[Artikli 19 lõike 5 punkt a ja artikli 20 punkti o alapunkt iii]	-
Artikkel 41	-	-
Artikli 42 lõige 1	Artikkel 10	-
Artikli 42 lõige 2	Artikli 20 punkt u	-
Artikli 43 punktid a kuni f, i, j ja l	Artiklid 19 ja 20	-
Artikli 43 punktid g, h ja k	-	-
Artikkel 44	Artikli 220 lõike 1 punkt a, lõiked 2 ja 3	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 45	Artikli 220 lõike 1 punkt b, lõiked 2 ja 3	-
Artikli 46 lõige 1	Artikli 220 lõige 5	-
Artikli 46 lõige 2	Artikli 220 lõige 6	-
Artikkel 47	Artikkel 219	-
Artikkel 48	Artikkel 219	-
Artikkel 49	Artikkel 135 ¹	-
Artikkel 50	Artiklid 125 ja 127	-
Artikkel 51	Artikkel 128 ²	-
Artikkel 52	Artikkel 130	-
Artikkel 52a	-	-
Artikli 53 punkt a	Artikli 132 punkt c	-
Artikli 53 punkt b	Artikli 130 lõige 2	-
Artikli 53 punkt c	Artikli 130 lõige 6	-
Artikkel 54	Artikkel 166	-
Artikkel 55	-	-
Artikkel 56	Artikkel 136	-
Artikkel 57	Artikkel 137	-

¹ Vt ka ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu võetavat nõukogu määrust.

² Vt ka ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu võetavat nõukogu määrust.

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 58	-	-
Artikkel 59	-	-
Artikkel 60	Artikkel 138	-
Artikkel 61	Artikkel 139	-
Artikkel 62	Artikkel 140	-
Artikkel 63	Artikkel 141	-
Artikli 64 lõige 1	Artikli 142 lõige 1	-
Artikli 64 lõiked 2 ja 3	Artikli 142 lõige 2 ¹	-
Artikkel 65	- ²	-
Artikkel 66	-	-
Artikkel 67	-	-
Artikkel 68	-	-
Artikkel 69	-	-
Artikkel 70	-	-
Artikkel 71	-	-
Artikkel 72	-	-
Artikkel 73	-	-
Artikkel 74	-	-

¹ Vt ka ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu võetavat nõukogu määrust.
² Vt siiski artiklit 230.

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 75	-	-
Artikkel 76	-	-
Artikkel 77	-	-
Artikkel 78	-	-
Artikkel 79	-	-
Artikkel 80	-	-
Artikkel 81	-	-
Artikkel 82	-	-
Artikkel 83	-	-
Artikkel 84	-	-
Artikkel 84a	-	-
Artikli 85 punkt a	Artikli 143 lõige 1 ja artikli 144 punkt a	-
Artikli 85 punkt b	Artikli 144 punkt j	-
Artikli 85 punkt c	Artikli 144 punkt i	-
Artikli 85 punkt d	-	-
Artikkel 85a	¹	-
Artikkel 85b	²	-

¹ Vt siiski artiklit 230.

² Vt siiski artiklit 230.

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 85c	¹	-
Artikkel 85d	²	-
Artikkel 85e	³	-
Artikkel 85f	⁴	-
Artikkel 85g	⁵	-
Artikkel 85h	⁶	-
Artikkel 85i	⁷	-
Artikkel 85j	⁸	-
Artikkel 85k	⁹	-
Artikkel 85l	¹⁰	-
Artikkel 85m	¹¹	-
Artikkel 85n	¹²	-
Artikkel 85o	-	-
Artikkel 85p	-	-

-
- ¹ Vt siiski artiklit 230.
² Vt siiski artiklit 230.
³ Vt siiski artiklit 230.
⁴ Vt siiski artiklit 230.
⁵ Vt siiski artiklit 230.
⁶ Vt siiski artiklit 230.
⁷ Vt siiski artiklit 230.
⁸ Vt siiski artiklit 230.
⁹ Vt siiski artiklit 230.
¹⁰ Vt siiski artiklit 230.
¹¹ Vt siiski artiklit 230.
¹² Vt siiski artiklit 230.

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 85q	-	-
Artikkel 85r	-	-
Artikkel 85s	-	-
Artikkel 85t	-	-
Artikkel 85u	-	-
Artikkel 85v	-	-
Artikkel 85w	-	-
Artikkel 85x	-	-
Artikkel 86 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 87 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 88 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 89 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 90 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 91	-	-
Artikkel 92	-	-
Artikkel 93	-	-
Artikkel 94	-	-
Artikkel 94a	-	-
Artikkel 95	-	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 95a	-	-
Artikkel 96 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 97	Artikkel 129 ¹	-
Artikkel 98	- ²	-
Artikkel 99	-	-
Artikkel 100	-	-
Artikkel 101 (välja jäetud)	--	-
Artikkel 102	Artikkel 26 ³	-
Artikli 102 lõige 2	Artikkel 217	-
Artikkel 102a	Artikkel 58	-
Artikkel 103	Artiklid 29, 30 ja 31	-
Artikkel 103a	-	-
Artikkel 103b	Artikkel 32	-
Artikkel 103c	Artikkel 33	-
Artikkel 103d	Artikkel 34	-
Artikkel 103e	Artikkel 35	-
Artikkel 103f	Artikkel 36	-
Artikkel 103g	Artikli 37 punkt a ja artikli 38	-

¹ Vt ka ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu võetavat nõukogu määrust.

² Vt ka ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu võetavat nõukogu määrust.

³ Vt ka ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu võetavat nõukogu määrust.

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
	punkt b	
Artikkel 103ga	Artikkel 23	-
Artikkel 103ga lõige 7	Artikkel 217	-
Artikli 103h punktid a kuni e	Artiklid 37 ja 38	-
Artikli 103h punkt f	Artiklid 24 ja 25	-
Artikkel 103i	Artikkel 39	-
Artikkel 103j	Artikkel 40	-
Artikkel 103k	Artikkel 41	-
Artikkel 103l	Artikkel 42	-
Artikkel 103m	Artikkel 43	-
Artikkel 103n	Artikkel 44	-
Artikli 103n lõige 4	Artikkel 212	-
Artikkel 103o	-	-
Artikkel 103p	Artikkel 45	-
Artikkel 103q	Artikkel 46	-
Artikkel 103r	Artikkel 47	-
Artikkel 103s	Artikkel 48	-
Artikkel 103t	Artikkel 49	-
Artikli 103u lõike 1 punkt a	Artikkel 50	-
Artikli 103u lõike 1 punkt b	Artikkel 51	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikli 103u lõiked 2 kuni 5	Artikkel 52	-
Artikkel 103v	Artikkel 50	-
Artikkel 103w	-	-
Artikkel 103x	-	-
Artikkel 103y	-	-
Artikkel 103z	-	-
Artikkel 103za	Artiklid 53 ja 54	-
Artikkel 104	-	-
Artikli 105 lõige 1	Artikli 55 lõige 1	-
Artikli 105 lõige 2	Artikkel 215	-
Artikkel 106	Artikli 55 lõige 4	-
Artikkel 107	Artikli 55 lõige 3	-
Artikli 108 lõige 1	Artikli 55 lõige 2	-
Artikli 108 lõige 2	-	-
Artikli 109 viimane lause	Artikli 55 lõike 1 viimane lause	-
Artikkel 110	Artiklid 56 ja 57	-
Artikkel 111	-	-
Artikkel 112	-	-
Artikli 113 lõige 1	Artikli 75 lõiked 1 ja 2	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikli 113 lõige 2	Artikli 75 lõige 5	-
Artikli 113 lõike 3 esimene lõik	Artikkel 74	-
Artikli 113 lõike 3 teine lõik	-	Artikkel 89
Artikli 113a lõiked 1 kuni 3	Artikkel 76	-
Artikli 113a lõige 4	- ¹	-
Artikkel 113b	Artikli 75 lõige 3	-
Artikkel 113c	Artikkel 167	-
Artikli 113d lõike 1 esimene lõik	Artikli 78 lõiked 1 ja 2	-
Artikli 113d lõike 1 teine lõik	VII lisa II osa punkt 1	-
Artikli 113d lõige 2	Artikli 78 lõige 3	-
Artikli 113d lõige 3	Artikkel 82	-
Artikkel 114	Artikli 78 lõige 1 ²	-
Artikkel 115	Artikli 78 lõige 1	-
Artikkel 116	Artikli 78 lõige 1	-
Artikkel 117	Artikkel 77	-
Artikkel 118	Artikli 78 lõige 1	-
Artikkel 118a	Artikkel 92	-
Artikkel 118b	Artikkel 93	-

¹ Vt siiski artiklit 230.

² Vt siiski artiklit 230.

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 118c	Artikkel 94	-
Artikli 118d lõige 1	Artikli 94 lõige 3	-
Artikli 118d lõiked 2 ja 3	[Artikli 109 lõige 3]	-
Artikkel 118e	Artikkel 95	-
Artikkel 118f	Artikkel 96	-
Artikkel 118g	Artikkel 97	-
Artikkel 118h	Artikkel 98	-
Artikkel 118i	Artikkel 99	-
Artikkel 118j	Artikkel 100	-
Artikkel 118k	Artikkel 101	-
Artikkel 118l	Artikkel 102	-
Artikkel 118m	Artikkel 103	-
Artikkel 118n	Artikkel 104	-
Artikkel 118o	-	-
Artikkel 118p	-	-
Artikkel 118q	Artikkel 105	-
Artikkel 118r	Artikkel 106	-
Artikkel 118s	Artikkel 107	-
Artikkel 118t	Artikkel 108	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 118u	Artikkel 112	-
Artikkel 118v	Artikkel 113	-
Artikkel 118w	Artikkel 117	-
Artikkel 118x	Artikkel 118	-
Artikkel 118y	Artikkel 119	-
Artikkel 118z	Artikkel 120	-
Artikkel 118za	Artikkel 121	-
Artikkel 118zb	-	-
Artikkel 119	-	-
Artikkel 120	-	-
Artikkel 120a	Artikkel 81	-
Artikkel 120b	-	-
Artikkel 120c	Artikkel 80	-
Artikli 120d esimene lõik	Artikli 83 lõige 2	-
Artikli 120d teine lõik	[Artikkel 223]	-
Artikli 120e lõige 1	Artikli 75 lõiked 3 ja 4	-
Artikli 120e lõige 2	Artikli 83 lõiked 3 ja 4	-
Artikkel 120f	Artikli 80 lõige 3	-
Artikkel 120g	Artikli 80 lõige 5 ja artikli 91 punkt c	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikli 121a punkt i	Artikli 75 lõige 2	-
Artikli 121a punkt ii	Artikli 75 lõige 3	-
Artikli 121a punkt iii	Artikkel 89	-
Artikli 121a punkt iv	Artikli 75 lõige 2 ja artikli 91 punkt b	-
Artikli 121 punkt b	Artikli 91 punkt a	-
Artikli 121 punkti c alapunkt i	Artikli 91 punkt a	-
Artikli 121 punkti c alapunktid ii ja iii	Artikli 91 punkt d	-
Artikli 121 punkti c alapunkt iv	[Artikkel 223]	-
Artikli 121 punkti d alapunkt i	Artikli 78 lõige 1	-
Artikli 121 punkti d alapunktid ii kuni v ja vii	Artikli 75 lõiked 2 ja 3	-
Artikli 121 punkti d alapunkt vi	Artikkel 89	-
Artikli 121 punkti e alapunkt i	Artikli 78 lõige 1	-
Artikli 121 punkti e alapunktid ii kuni v, vii	Artikli 75 lõige 3	-
Artikli 121 punkti e alapunkt vi	Artikli 75 lõige 2	-
Artikli 121 punkti f alapunkt i	Artikli 78 lõige 1	-
Artikli 121 punkti f alapunktid ii, iii ja v	Artikli 75 lõige 3	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikli 121 punkti f alapunktid iv ja vii	Artikli 91 punkt g	-
Artikli 121 punkti f alapunkt vi	[Artikkel 223]	-
Artikli 121 punkt g	Artikli 75 lõige 3	-
Artikli 121 punkt h	Artikli 91 punkt d	-
Artikli 121 punkt i	-	-
Artikli 121 punkti j alapunkt i	Artikli 75 lõige 3	-
Artikli 121 punkti j alapunkt ii	-	Artikkel 89
Artikli 121 punkt k	Artikkel 122	-
Artikli 121 punkt l	Artiklid 114, 115 ja 116	-
Artikli 121 punkt m	Artikkel 122	-
Artikli 121 teine lõik	Artikli 78 lõige 3	-
Artikli 121 kolmas lõik	Artikli 75 lõiked 3 ja 4	-
Artikli 121 neljanda lõigu punktid a kuni f	Artikli 75 lõige 3	-
Artikli 121 neljanda lõigu punkt g	Artikli 75 lõike 3 punkt m	-
Artikli 121 neljanda lõigu punkt h	Artikli 80 lõige 4	-
Artikkel 122	Artikkel 152	-
Artikkel 123	Artikkel 157	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 124	-	-
Artikkel 125	-	-
Artikkel 125a	Artikkel 153	-
Artikkel 125b	Artikkel 154	-
Artikkel 125c	Artikkel 156	-
Artikkel 125d	Artikkel 155	-
Artikkel 125e	-	-
Artikkel 125f	Artikkel 164	-
Artikkel 125g	Artikli 164 lõige 6	-
Artikkel 125h	Artikli 175 punkt d	-
Artikkel 125i	Artikkel 165	-
Artikkel 125j	Artikkel 164	-
Artikkel 125k	Artikkel 158	-
Artikkel 125l	Artikkel 164	-
Artikkel 125m	Artikli 164 lõige 6 [ja artikli 175 punkt d]	-
Artikkel 125n	Artikkel 165	-
Artikkel 125o	Artiklid 154 ja 158	-
Artikkel 126	Artikkel 165	-
Artikkel 126a	Artikli 154 lõige 3	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 126b	Artikli 157 lõige 3	-
Artikkel 126c	Artikkel 149	-
Artikkel 126d	Artikkel 150	-
Artikkel 126e	Artikli 173 lõige 2 ja artikli 174 lõige 2	-
Artikkel 127	Artikkel 173	-
Artikkel 128	-	-
Artikkel 129	-	-
Artikkel 130	Artikli 176 lõige 1	-
Artikkel 131	Artikli 176 lõige 2	-
Artikkel 132	Artikli 176 lõige 3	-
Artikkel 133	[Artikli 177 lõike 2 punkt e]	-
Artikli 133a lõige 1	Artikkel 181	-
Artikli 133a lõige 2	Artikkel 191	-
Artikkel 134	Artiklid 177 ja 178	-
Artikkel 135	-	-
Artikkel 136	[Artikkel 180]	-
Artikkel 137	[Artikkel 180]	-
Artikkel 138	[Artikkel 180]	-
Artikkel 139	[Artikkel 180]	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 140	[Artikkel 180]	-
Artikkel 140a	Artikkel 181	-
Artikkel 141	Artikkel 182	-
Artikkel 142	Artikkel 193	-
Artikkel 143	Artikkel 180	-
Artikkel 144	Artikkel 184	-
Artikkel 145	Artikli 187 punkt a	-
Artikli 146 lõige 1	-	-
Artikli 146 lõige 2	Artikkel 185	-
Artikkel 147	-	-
Artikkel 148	Artikkel 187	-
Artikkel 149	[Artikkel 180]	-
Artikkel 150	[Artikkel 180]	-
Artikkel 151	[Artikkel 180]	-
Artikkel 152	[Artikkel 180]	-
Artikkel 153	Artikkel 192	-
Artikkel 154	-	-
Artikkel 155	-	-
Artikkel 156	Artikli 192 lõige 5	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 157	Artikkel 189	-
Artikkel 158	Artikkel 190	-
Artikkel 158a	Artikkel 90	-
Artikkel 159	Artikkel 194	-
Artikkel 160	Artikkel 195	-
Artikkel 161	Artiklid 176, 177, 178 ja 179	-
Artikkel 162	Artikkel 196	-
Artikkel 163	Artikkel 197	-
Artikli 164 lõige 1	Artikli 198 lõige 1	-
Artikli 164 lõiked 2 kuni 4	Artikli 198 lõige 2 ¹	-
Artikkel 165	- ²	-
Artikkel 166	- ³	-
Artikkel 167	Artikkel 199	-
Artikkel 168	Artikkel 200	-
Artikkel 169	Artikkel 201	-
Artikkel 170	Artiklid 202 ja 203	-
Artikkel 171	Artikkel 184	-
Artikkel 172	[Artikli 186 lõige 2]	-

¹ Vt ka ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu võetavat nõukogu määrust.

² Vt ka ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu võetavat nõukogu määrust.

³ Vt ka ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu võetavat nõukogu määrust.

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 173	-	-
Artikkel 174	Artikkel 205	-
Artikkel 175	Artikkel 206	-
Artikkel 176	Artikkel 209	-
Artikkel 176a	Artikkel 210	-
Artikkel 177	Artikkel 210	-
Artikkel 177a	Artikkel 210	-
Artikkel 178	Artikkel 164	-
Artikkel 179	Artikli 210 lõige 7	-
Artikkel 180	Artikkel 211	-
Artikkel 181	Artikkel 211	-
Artikli 182 lõige 1	Artikkel 213	-
Artikli 182 lõige 2	-	-
Artikli 182 lõike 3 kolmas lõik	Artikkel 214	-
Artikli 182 lõike 3 esimene, teine ja neljas lõik	-	-
Artikli 182 lõiked 4 kuni 7	-	-
Artikkel 182a	Artikkel 216	-
Artikkel 183	-	-
Artikli 184 lõige 1	-	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikli 184 lõige 2	Artikli 225 punkt a	-
Artikli 184 lõiked 3 kuni 8	-	-
Artikli 184 lõige 9	Artikli 225 punkt b	-
Artikkel 185	-	-
Artikkel 185a	Artikkel 145	-
Artikkel 185b	Artikkel 223	-
Artikkel 185c	Artikkel 147	-
Artikkel 185d	Artikkel 146	-
Artikkel 185e	Artikkel 151	-
Artikkel 185f	Artikkel 148	-
Artikkel 186	Artikkel 219	-
Artikkel 187	Artikkel 219	-
Artikkel 188	Artikkel 219	-
Artikli 188a lõiked 1 ja 2	- ¹	-
Artikli 188a lõiked 3 ja 4	-	-
Artikli 188a lõiked 5 kuni 7	[Artikkel 223]	-
Artikkel 189	[Artikkel 223]	-
Artikkel 190	-	-
Artikkel 190a	-	-

¹ Vt siiski artiklit 230.

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Artikkel 191	Artikkel 221	-
Artikkel 192	Artikkel 223	-
Artikkel 193	-	-
Artikkel 194	-	Artiklid 62 ja 64
Artikkel 194a	-	Artikkel 61
Artikkel 195	Artikkel 229	-
Artikkel 196	-	-
Artikkel 196a	Artikkel 227	-
Artikkel 196b	Artikkel 229	-
Artikkel 197	--	-
Artikkel 198	--	-
Artikkel 199	--	-
Artikkel 200	--	-
Artikkel 201	Artikli 230 lõiked 1 ja 3	-
Artikkel 202	Artikli 230 lõige 2	-
Artikkel 203	-	-
Artikkel 203a	Artikkel 231	-
Artikkel 203b	Artikkel 231	-
Artikkel 204	Artikkel 232	-

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
I lisa	I lisa (I kuni XX osa, XXIV osa 1. jagu)	-
II lisa	I lisa (XXI kuni XXIII osa)	-
III lisa	II lisa	-
IV lisa	III lisa	-
V lisa	IV lisa	-
VI lisa	XII lisa	-
VII lisa	-	-
VIIa lisa	-	-
VIIb lisa	-	-
VIIc lisa	-	-
VIII lisa	XIII lisa	-
IX lisa	_1	-
X lisa	_2	-
Xa lisa	-	-
Xb lisa	VI lisa	-
Xc lisa	-	-
Xd lisa	-	-

¹ Vt siiski artiklit 230.

² Vt siiski artiklit 230.

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
Xe lisa	-	-
XI lisa	-	-
XIa lisa	VII lisa I osa	-
XIb lisa	VII lisa II osa	-
XII lisa	VII lisa III osa	-
XIII lisa	VII lisa IV osa	-
XIV.A lisa	VII lisa VI osa	-
XIV.B lisa	VII lisa V osa	-
XIV.C lisa	- ¹	-
XV lisa	VII lisa VII osa	-
XVa lisa	VIII lisa I osa	-
XVb lisa	VIII lisa II osa	-
XVI lisa	VII lisa VIII osa	-
XVIa lisa	[Artikli 173 lõike 1 punkt i]	-
XVII lisa	[Artikkel 180]	-
XVIII lisa	[Artikkel 180]	-
XIX lisa	-	-
XX lisa	-	-
XXI lisa	-	-

¹ Vt siiski artiklit 230.

Määrus (EÜ) nr 1234/2007	Käesolev määrus	<i>Määrus (EL) nr .../2013*</i>
XXII lisa	XIV lisa	-
